

ΠΑΡΜΕΝΙΔΗΣ

(Ἡ ΠΕΡΙ ΙΔΕΩΝ· ΛΟΓΙΚΟΣ)

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΚΕΦΑΛΟΣ, ΑΔΕΙΜΑΝΤΟΣ, ΑΝΤΙΦΩΝ, ΓΛΑΥΚΩΝ, ΠΥΘΟΔΩΡΟΣ,
ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΖΗΝΩΝ, ΠΑΡΜΕΝΙΔΗΣ, ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ

- 126a** *I. Ἐπειδὴ Ἀθήναζε οἰκοθεν ἐκ Κλαζομενῶν ἀφικό-
μεθα, κατ' ἀγορὰν ἐνετύχομεν Ἀδεϊμάντῳ τε καὶ Γλαύ-
κωνι· καὶ μου λαβόμενος τῆς χειρὸς ὁ Ἀδεϊμάντος, Χαῖρ',
ἔφη, ὦ Κέφαλε, καὶ εἰ του δέει τῶν τῆδε, ὧν ἡμεῖς δυνα-
τοί, φράζε. Ἀλλὰ μὲν δὴ, εἶπον ἐγώ, πάρεμί γε ἐπ' αὐτό
τοῦτο, δεησόμενος ὑμῶν. Λέγοις ἂν, ἔφη, τὴν δέησιν.*
- b** *Καὶ ἐγὼ εἶπον, Τῷ ἀδελφῷ ὑμῶν τῷ ὁμομητρίῳ τί ἦν
ὄνομα; οὐ γὰρ μέμνημαι. Παῖς δέ που ἦν ὅτε τὸ πρότερον
ἐπεδήμησα δεῦρο ἐκ Κλαζομενῶν· πολλὸν δὲ ἤδη χρόνος
ἔξ· ἐκείνου. Τῷ μὲν γὰρ πατρί, δοκῶ, Πυριλάμπης ὄνομα.
Πάνυ γε, ἔφη· ἀντὶ δέ γε Ἀντιφῶν. Ἀλλὰ τί μάστιγα
πυνθάνει; Οἶδ', εἶπον ἐγώ, πολῖταί μοι εἰσι, μάλα φιλό-
σοφοι, ἀκηκόασί τε ὅτι οὗτος ὁ Ἀντιφῶν Πυθοδώρῳ*
- c** *τινὶ Ζήνωνος ἐταίρῳ πολλὰ ἐντετύχηκε, καὶ τοὺς λόγους,
οὓς ποτε Σωκράτης καὶ Ζήνων καὶ Παρμενίδης διελέχθη-
σαν, πολλάκις ἀκούσας τοῦ Πυθοδώρου ἀπομνημονεύει.
Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις. Τούτων τοίνυν, εἶπον, δεόμεθα δια-*

1. Ὁ ὑπότιτλος τοῦ διαλόγου «περὶ ἰδεῶν» μᾶς δείχνει ὅτι ὑποκεί-
μενο αὐτοῦ τοῦ φιλοσοφικοῦ ἔργου εἶναι οἱ ἰδέες. Ὁ ἄλλος ὑπότιτλος
«λογικός» ἀναφέρεται στὸ περιεχόμενο τοῦ διαλόγου καὶ ὁφείλεται
στὴ διαίρεση τῶν διαλόγων τοῦ Πλάτωνος, ποὺ ἐγίνε ἀπὸ τὸν γρά-
ψαντα «τὰ περιεχόμενα τῆς Πλατωνικῆς φιλοσοφίας» καὶ ἀπὸ τὸν
Ἀλβῖνο (Εἰσαγωγή εἰς τὴν Πλάτωνος Βίβλον). Μὲ κάποια μικρὴ
διαφορὰ μετὰ τὸν αὐτοὶ διαροῦν τοὺς διαλόγους τοῦ Πλάτωνος σέ :
ζητητικούς, ὑποδιαιρούμενους σέ γυμναστικούς (μαγειuticos καὶ πει-
ραστικούς) καὶ σέ ἀγωνιστικούς (ἐνδεικτικούς καὶ ἀνατρεπτικούς)
καὶ σέ ὑψηλγματικούς, ὑποδιαιρούμενους σέ θεωρητικούς (λογικούς,
καὶ φυσικούς) καὶ σέ πρακτικούς (ἠθικούς καὶ πολιτικούς).

2. Γιὰ τὰ πρόσωπα τοῦ διαλόγου βλ. στὴν Εἰσαγωγή, ἐδάφ. 6.

3. Κλαζομενάι, πόλη Ἰωνική.

4. Ὅτι ὁ Ἀντιφῶν μποροῦσε νὰ συγκρατήσῃ στὴ μνήμη του
ἐνα τόσο μεγάλο διάλογο, δὲν πρέπει νὰ μᾶς φανῇ παράξενο. Οἱ

ΠΑΡΜΕΝΙΔΗΣ

(Ἡ ΠΕΡΙ ΙΔΕΩΝ· ΛΟΓΙΚΟΣ)¹

ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΛΛΟΓΟΥ

ΚΕΦΑΛΟΣ, ΑΔΕΙΜΑΝΤΟΣ, ΑΝΤΙΦΩΝ, ΓΛΑΥΚΩΝ, ΠΥΘΟΔΩΡΟΣ,
ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΖΗΝΩΝ, ΠΑΡΜΕΝΙΔΗΣ, ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ²

Ι. Πρόλογος. Ὁ Κέφαλος διηγείται τὴ συνάντησή του στὴν Ἀθήνα μὲ τὸν Ἀντιφῶντα, ὅπου ὁ Ἀντιφῶν ξαναδιηγείται τὸ διάλογο τοῦ Σωκράτη μὲ τοὺς Ἐλεάτες φιλοσόφους Ζήνωνα καὶ Παρμενίδη.

Ι. (Κέφαλος). Ὅταν φτάσαμε στὴν Ἀθήνα ἐρχόμενοι ἀπὸ 126a
τὴν πατρίδα μας, τὶς Κλαζομενές³), συναντήσαμε στὴν
ἀγορὰ τὸν Ἀδείμαντο καὶ τὸν Γλαύκωνα. Ὁ Ἀδείμαντος τότε
μ' ἐπίασε ἀπὸ τὸ χέρι καὶ μοῦ'πε : «Καλῶς ἦρθες, Κέφαλε,
καὶ ἂν ἔχῃς ἐδῶ καμιάν ὑπόθεσι, πού περνάει ἀπὸ τὸ χέρι
μας, πές μου».

«Ἀλήθεια, τοῦ ἀποκρίθηκα ἐγώ, γι' αὐτὸ ἀκριβῶς ἦρθα
ἐδῶ γιὰ νὰ σὲ παρακαλέσω».

«Μπορεῖς λοιπὸν νὰ μοῦ πῆς τὴν παράκλησή σου».

Τότε ἐγὼ τοῦ'πα : «Ποιὸ εἶναι τὸ ὄνομα τοῦ ἀδελφοῦ 126b
σου ἀπὸ τὴν ἴδια μάνα; γιατί δὲν τὸ θυμοῦμαι. Ἦταν, νομίζω,
ἀκόμη παιδί τότε, ὅταν στὸ προηγούμενο ταξίδι μου ἦρθα
ἐδῶ ἀπὸ τὶς Κλαζομενές. Πολὺς πιά καιρὸς ἔχει περάσει
ἀπὸ τότε. Τὸ ὄνομα τοῦ πατέρα του ἦταν, νομίζω, Πυρι-
λάμπης».

«Ἀκριβῶς, ἀπάντησε. Καὶ αὐτὸς ὀνομαζόταν Ἀντιφῶν.
'Αλλὰ γιὰ ποιὸ λόγο ζητεῖς νὰ μάθῃς;».

«Νά, αὐτοὶ ἐδῶ, εἶπα ἐγώ, εἶναι συμπολίτες μου, ἀ- 126c
ληθινοὶ φιλόσοφοι. Ἀκουσα νὰ λένε πὼς αὐτὸς ὁ Ἀντιφῶν
εἶχε συχνές συναντήσεις μὲ κάποιον Πυθόδωρο, μαθητὴ τοῦ
Ζήνωνα, καὶ πὼς τὶς συζητήσεις, πού ἔκαμαν κάποτε ὁ Σω-
κράτης, ὁ Ζήνων καὶ ὁ Παρμενίδης, ἐπειδὴ πολλὰ φορὲς
τὶς εἶχεν ἀκούσει, τὶς διατηρεῖ ζωηρὰ στὴ μνήμη του»⁴)

«Ἀλήθεια λές», εἶπεν ὁ Ἀδείμαντος.

«Ἔ, λοιπόν, τοῦ εἶπα, τὴ διήγηση αὐτῶν τῶν συζητήσε-
ων θὰ θέλαμε πολὺ ν' ἀκούσουμε».

ῥήτορες συνήθιζαν τοὺς μαθητὲς τοὺς σ' αὐτὴ τὴν προσπάθεια. Καὶ
σήμερα ἀκόμη ὑπάρχουν ἄνθρωποι πού συγκρατοῦν στὴ μνήμη τοὺς
πολλὰς χιλιάδες στίχους.

κοῦσαι. Ἄλλ' οὐ χαλεπὸν, ἔφη· μειράκιον γὰρ ὢν αὐτοὺς εὖ μάλα διεμελέτησεν, ἐπεὶ νῦν γε κατὰ τὸν πάππον τε καὶ ὁμώνυμοι πρὸς ἱππικὴν τὰ πολλὰ διατρέβει. Ἄλλ' εἰ δεῖ, ἴωμεν παρ' αὐτόν· ἄρτι γὰρ ἐνθὲνδε οἰκάδε

- 127a οἴχεται, οἰκεῖ δὲ ἐγγὺς ἐν Μελίτῃ. Ταῦτα εἰπόντες ἐβαδίζομεν, καὶ κατελάβομεν τὸν Ἀντιφῶντα οἶκοι, χαλῶν τινὰ χαλκεῖ ἐκδιδόντα σκευάσαι· ἐπεδὴ δὲ ἐκείνουν ἀπηλλάγη οἱ τε ἀδελφοὶ ἔλεγον αὐτῷ ὢν ἔνεκα παρεῖμεν, ἀεγνώρισέ τέ με ἐκ τῆς προτέρας ἐπιδημίας καὶ με ἡσπάζετο, καὶ δεομένων ἡμῶν διελθεῖν τοὺς λόγους τὸ μὲν πρῶτον ὤκνει· πολὺ γὰρ ἔφη ἔργον εἶναι· ἔπειτα μέντοι διηγείτο. Ἐφη δὲ δὴ ὁ Ἀντιφῶν λέγειν τὸν Πυθόδωρον
- b ὅτι ἀφίκοντό ποτε εἰς Παναθήραια τὰ μεγάλα Ζήνων τε καὶ Παρμενίδης. Τὸν μὲν οὖν Παρμενίδην εὖ μάλα δὴ πρεσβύτην εἶναι, σφόδρα πολίον, καλὸν δὲ κάγαθόν τὴν ὄψιν, περὶ ἔτη μάλιστα πέντε καὶ ἐξήκοντα· Ζήνωνα δὲ ἐγγὺς ἐτῶν τετταράκοντα τότε εἶναι, εὐμήκη δὲ καὶ χαρίεντα ἰδεῖν· καὶ λέγεσθαι αὐτὸν παιδικὰ τοῦ Παρμενίδου γεγονέναι. Καταλύειν δὲ αὐτοὺς ἔφη παρὰ τῷ Πυθόδωρῳ
- c ἐκτὸς τείχους ἐν Κεραμεικῷ· οἱ δὴ καὶ ἀφικέσθαι τὸν τε Σωκράτη καὶ ἄλλους τινὰς μετ' αὐτοῦ πολλούς, ἐπιθυμοῦντας ἀκοῦσαι τῶν τοῦ Ζήωνος γραμμάτων· τότε γὰρ αὐτὰ πρῶτον ὑπ' ἐκείνων κομισθῆναι· Σωκράτη δὲ εἶναι τότε σφόδρα νέον. Ἀναγινώσκειν οὖν αὐτοῖς τὸν Ζήωνα αὐτόν, τὸν δὲ Παρμενίδην τυχεῖν ἔξω ὄντα· καὶ εἶναι πάννυχον ἔτι λοιπὸν τῶν λόγων ἀναγινωσκομένων, ἥνικα
- d αὐτὸς τε ἐπεισελθεῖν ἔφη ὁ Πυθόδωρος ἔξωθεν καὶ τὸν Παρμενίδην μετ' αὐτοῦ καὶ Ἀριστοτέλη τὸν τῶν τριάκοντα γενόμενον, καὶ σμίκρ' ἅττα ἔτι ἐπακοῦσαι τῶν

1. Μελίτῃ: Ἀρχαῖος δῆμος τῆς Ἀττικῆς· ἀνῆκε στὴν Κεχροπίδα φυλὴν, τὸν ἔξω Κεραμεικόν, κοντὰ στὸ λόφο τῶν Νυμφῶν. Ἦταν ἀπὸ τοὺς πυκνότερα κατοικημένους δήμους τοῦ ἄστεως καὶ εἶχε πολλοὺς ναοὺς καὶ οἰκίαις ἐξεχόντων ἀνδρῶν.

2. Κεραμεικός: Ἀρχαῖος δῆμος τῆς Ἀττικῆς, κείμενος στὸ Β.Δ. ἄκρο τῶν Ἀθηνῶν. Πῆρε τὸ ὄνομα ἀπὸ τὸν ἥρωα Κέραμο. Χωρίζονταν ἀπὸ τὴν πόλιν μὲ τείχος σὲ δύο τμήματα, σὲ ἔσω καὶ ἔξω Κεραμεικόν, τὰ ὁποῖα ἐπικοινωνοῦσαν μὲ τὸ Δίπυλο. Διασχιζόνταν ἀπὸ πλατεῖα λεωφόρο, στὴν πλευρὰ τῆς ὁποίας ὑπῆρχαν στοεὶς καὶ μεγαλοπρεπῆ ἱερά. Στὸν ἔξω Κεραμεικὸν εἶχαν ἐνταφιασθῆ μέσα σὲ μεγαλοπρεπεῖς τάφους ἐνδοξοὶ Ἀθηναῖοι, ἰδιαίτερα οἱ πεσόντες στὸν πόλεμο. Ἦταν ἐπομένως τὸ ἐπίσημο νεκροταφεῖο τῆς πόλεως. Τώρα

b «Δὲν εἶναι δύσκολο, ἀπάντησεν ὁ Ἀδείμαντος. "Ὅταν ὁ ἀδελφός μου ἦταν παλῆκαράκι, εἶχεν ἐξασκηθῇ πάρα πολὺ στὸ νὰ τίς μάθῃ ἀπέξω. Γιατὶ τώρα πιά ξαναγύρισε στὶς κλίσεις τοῦ παπποῦ του καὶ συνωνύμου του καὶ τὸ περισσότερο περνᾷ τὸν καιρὸ του ἀσχολούμενος μὲ τὴν ἵππασία. Ἄλλ' ἂν εἶναι ἀνάγκη νὰ τὸν δῆτε, ἐλάτε νὰ πᾶμε νὰ τὸν βροῦμε, γιατίι πρὸ ὀλίγου ἀκριβῶς ἔφυγε ἀπ' ἐδῶ γιὰ τὸ σπίτι του. Κατοικεῖ πολὺ κοντὰ ἐδῶ, στὴ Μελίτη (¹)».

Ἄφοῦ εἶπαμε αὐτά, βαδίζοντας βρήκαμε τὸν Ἀντιφῶντα στὸ σπίτι του νὰ παραδίνῃ κάποιον χαλινάρι στὸ σιδηρουργὸ γιὰ νὰ τὸ ἐπισκεύασῃ. "Ὅταν τελείωσε μὲ τὸν ἐργάτη καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ τοῦ παν τὸ σκοπὸ τῆς ἐπισκέψεώς μας, c μὲ ἀναγνώρισε τότε, γιατίι μὲ εἶχε δεῖ στὴν προηγούμενη ἀφιξή μου στὴν Ἀθήνα, καὶ μὲ ἐχαιρέτησε. "Ὅταν ὅμως τὸν παρακαλέσαμε νὰ μᾶς διηγηθῇ τὸ διάλογο, στὴν ἀρχὴ δισταξε, γιατίι, εἶπε, πὼς εἶναι πολὺ δύσκολη δουλειά. Ὑστερα ὅμως ἄρχισε νὰ μᾶς τὸν διηγῆται λεπτομερῶς.

Εἶπε λοιπὸν ὁ Ἀντιφῶν ὅτι διηγόταν ὁ Πυθόδωρος πὼς κάποτε ἔφτασαν στὴν Ἀθήνα, γιὰ τὴ γιορτὴ τῶν Μεγάλων Παναθηναίων, ὁ Ζήνων καὶ ὁ Παρμενίδης. Ὁ Παρμενίδης ἦταν τότε πάρα πολὺ προχωρημένος στὴν ἡλικία, μὲ ὑπόλευκες τίς τρίχες, μὲ ὠραία καὶ εὐγενικὴ ἐμφάνιση· πλησίαζε περίπου τὰ ἐξήντα πέντε χρόνια. Ὁ Ζήνων ἦταν τότε κοντὰ στὰ σαράντα· ὑψηλὸς τὸ ἀνάστημα καὶ μὲ χαριτωμένο παρουσιαστικόν. Διαδίδονταν ὅτι ὑπῆρξεν ὁ ἀγαπημένος τοῦ Παρμενίδη. Φιλοξενιόταν στὸ σπίτι τοῦ Πυθόδωρου ἔξω ἀπὸ τὸ τεῖχος, στὸν Κεραμεικόν (²). Ἐκεῖ λοιπὸν ἦρθεν ὁ Σωκράτης καὶ μαζί του καὶ μερικοὶ ἄλλοι ἀρκετοί, ἀπὶ ἐπιθυμία ν' ἀκούσουν τὴν ἀνάγνωση τοῦ συγγράμματος τοῦ Ζήνωνος. Γιατὶ τότε πραγματικά, γιὰ πρώτη φορά, εἶχε μεταφερθῇ ἀπ' ἐκείνους στὴν Ἀθήνα. Ὁ Σωκράτης ἦταν τότε πάρα πολὺ νέος. Τὸ διάβαζε λοιπὸν σ' αὐτοὺς ὁ ἴδιος ὁ Ζήνων. Ὁ Παρμενίδης εἶχε τυχαίως βγεῖ ἔξω. Ἡ ἀνάγνωση τῶν ἀποδείξεων κόντευε νὰ τελειώσῃ, εἶπεν ὁ Πυθόδωρος, δταν μπῆκε ἀπέξω καὶ ὁ ἴδιος ὁ Πυθόδωρος καὶ μαζί του ὁ Παρμενίδης καὶ ὁ Ἀριστοτέλης, ποὺ ὑπῆρξεν ἓνας ἀπὸ τοὺς Τριάκοντα τυράννους. Μόλις πρόφτασαν ν' ἀκούσουν μὲ προσοχὴ μερικὲς τελευταῖες πιά γραμμὲς ἀπὸ τὸ σύγγραμμα. Ὁ

εἶναι κοντὰ στὴν Ἀγία Τριάδα, ἀπέναντι στὴ λαχαναγορά. Ἐχουν γίνει ἀνασκαφὲς κοντὰ στὴν Ἀγία Τριάδα.

γραμμάτων· οὐ μὴν αὐτός γε, ἀλλὰ καὶ πρότερον ἀκηκοέναι τοῦ Ζήνωνος.

II. Τὸν οὖν Σωκράτη ἀκούσαντα πάλιν τε κελεῦσαι τὴν πρώτην ὑπόθεσιν τοῦ πρώτου λόγου ἀναγνῶναι, καὶ
 e ἀναγνωσθείσης, Πῶς, φάναι, ὦ Ζήνων, τοῦτο λέγεις; Εἰ
 πολλά ἐστι τὰ ὄντα, ὥς ἄρα δεῖ αὐτὰ ὁμοιά τε εἶναι καὶ
 ἀνόμοια, τοῦτο δὲ δὴ ἀδύνατον· οὔτε γάρ τὰ ἀνόμοια ὁμοιά
 οὔτε τὰ ὁμοια ἀνόμοια οἷόν τε εἶναι; Οὐχ οὕτω λέγεις;
 Οὕτω, φάναι τὸν Ζήωνα. Οὐκοῦν εἰ ἀδύνατον τά τε ἀνό-
 μοια ὁμοια εἶναι καὶ τὰ ὁμοια ἀνόμοια, ἀδύνατον δὴ καὶ
 πολλά εἶναι· εἰ γὰρ πολλά εἴη, πάσχοι ἂν τὰ ἀδύνατα;
 Ἄρα τοῦτό ἐστιν δ βούλονται σοι οἱ λόγοι, οὐκ ἄλλο τι ἢ
 διαμάχεσθαι παρὰ πάντα τὰ λεγόμενα, ὥς οὐ πολλά ἐστι;
 Καὶ τούτου αὐτοῦ οἶμι σοι τεκμήριον εἶναι ἕκαστον τῶν
 λόγων, ὥστε καὶ ἡγεῖ τοσαῦτα τεκμήρια παρέχεσθαι,
 ὅσους περ λόγους γέγραφας, ὥς οὐκ ἐστι πολλά; Οὕτω
 128a λέγεις, ἢ ἐγὼ οὐκ ὀρθῶς καταμανθάνω; Οὐκ, ἀλλὰ, φάναι
 τὸν Ζήωνα, καλῶς συνῆκας ὅλον τὸ γράμμα δ βούλεται.
 Μανθάνω, εἰπεῖν τὸν Σωκράτη, ὦ Παρμενίδη, ὅτι Ζήνων
 ὁδε οὐ μόνον τῇ ἄλλῃ σου φιλίᾳ βούλεται ὤκειωσθαι,
 ἀλλὰ καὶ τῷ συγγράμματι. Ταῦτόν γὰρ γέγραφε τρόπον
 τινὰ ὅπερ σύ, μεταβάλλον δὲ ἡμᾶς πειρᾶται ἐξαπατᾶν
 ὥς ἕτερόν τι λέγων. Σὺ μὲν γὰρ ἐν τοῖς ποιήμασιν ἐν φῆς
 b εἶναι τὸ πᾶν, καὶ τούτων τεκμήρια παρέχει καλῶς τε
 καὶ εὖ· ὁδε δὲ αὖ οὐ πολλά φησιν εἶναι, τεκμήρια δὲ αὐ-
 τὸς πάμπολλα καὶ παμμεγέθη παρέχεται. Τὸ οὖν τὸν μὲν
 ἐν φάναι, τὸν δὲ μὴ πολλά, καὶ οὕτως ἑκάτερον λέγειν,
 ὥστε μηδὲν τῶν αὐτῶν εἰρηκέναι δοκεῖν σχεδόν τι λέ-

ἴδιος ὅμως ὁ Πυθόδωρος εἶχεν ἀκούσει καὶ πρωτύτερα τὸν Ζήνωνα.

II. Οἱ ἀποδείξεις τοῦ Ζήνωνα καὶ ἡ κριτικὴ τοῦ Σωκράτη γὰρ τὸ «ἐν» καὶ τὰ «πολλά».

Ὁ Σωκράτης λοιπὸν, ἀφοῦ τελείωσε ἡ ἀκρόασις, παρακάλεσε τὸν Ζήνωνα ν' ἀναγνώσῃ καὶ πάλι τὴν πρώτην ὑπόθεσιν τῆς πρώτης ἀποδείξεως. Ἀφοῦ ἐγένε αὐτό, ρώτησε: «Τί θέλεις νὰ πῆς μ' αὐτό, Ζήνωνα; Ἄν τὰ ὄντα εἶναι πολλά, πρέπει λοιπὸν νὰ εἶναι συγχρόνως καὶ ὅμοια καὶ ἀνόμοια, πράγμα πού εἶναι ἀδύνατον, ἀφοῦ οὔτε τὰ ἀνόμοια μποροῦν νὰ εἶναι ὅμοια οὔτε τὰ ὅμοια ἀνόμοια; Αὐτὸ δὲν εἶναι πού θέλεις νὰ πῆς;

Αὐτὸ ἀκριβῶς, εἶπεν ὁ Ζήνων.

Λοιπὸν, ἂν εἶναι ἀδύνατον τὰ ἀνόμοια νὰ εἶναι ὅμοια καὶ τὰ ὅμοια ἀνόμοια, εἶναι τότε ἐπίσης ἀδύνατον νὰ εἶναι καὶ πολλά. Γιατί, ἂν ἦσαν πολλά, δὲ θὰ μποροῦσαν νὰ ἀποφύγουν αὐτὲς τὶς ἀντιφάσεις. Ἄραγε αὐτὸ εἶναι πού ἐπιδιώκουν οἱ ἀποδείξεις σου, ὅτι δηλαδὴ δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ ὅτι ὑποστηρίζουν ἐπίμονα, ἀντίθετα πρὸς ὅλες τὶς παραδεκτὰς μορφὰς τοῦ λόγου, πῶς δὲν ὑπάρχουν πολλά; Δὲν εἶναι αὐτὸ πού σκέπτεσαι ὅτι ὁ καθένας ἀπὸ τοὺς συλλογισμοὺς σοῦ εἶναι ἀπόδειξις αὐτοῦ τοῦ ἴδιου, ὥστε νομίζεις ὅτι παρέχεις τόσες ἀποδείξεις ὅτι δὲν ὑπάρχουν πολλά, ὅσα πορίσματα ἐρευνᾷς ἔχεις γράψῃ; Αὐτὴ τὴ σημασίαν δίνεις στὰ λεγόμενά σου ἢ ἐγὼ δὲν καταλαβαίνω καλά;

Ὅχι, εἶπε ὁ Ζήνων· ἀπεναντίας καλὰ ἐνόησες τὸ γενικὸ σκοπὸ πού ἐπιδιώκει τὸ σύγγραμμά μου. 128a

Καταλαβαίνω, Παρμενίδη, εἶπε ὁ Σωκράτης, ὅτι αὐτὸς ἐδῶ ὁ Ζήνων ὄχι μόνον μὲ ὅλη τὴν ἄλλη φιλίαν τοῦ θέλῃν ἀποκτήσῃ τὴν εὐνοίαν σου, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ σύγγραμμά του. Δηλαδὴ ἔχει γράψῃ μὲ κάποιον τρόπο τὸ ἴδιο ὅπως καὶ σύ, ἀλλὰ, μεταβάλλοντάς, προσπαθεῖ νὰ μᾶς κάμῃ νὰ πιστέψουμε πῶς τάχα κάτι διαφορετικὸν λέει. Ἔτσι ἐστὶν στὰ ποιήματά σου βεβαιώνεις ὅτι τὸ πᾶν εἶναι ἓνα, καὶ γι' αὐτὸ δίνεις ἰσχυρὰ καὶ καλὰ ἀποδείξεις. Αὐτὸς ὅμως ἐδῶ πάλι, μὲ τὴ σειρά του, βεβαιώνει ὅτι δὲν ὑπάρχουν πολλά, καὶ ὁ ἴδιος φέρνει ἀποδείξεις πάρα πολλές καὶ πάρα πολὺ εὐπαρουσίαστες. Μὲ τὸ νὰ βεβαιώῃ ὁ ἓνας πῶς ὑπάρχει «ἐν» καὶ ὁ ἄλλος πῶς δὲν ὑπάρχουν «πολλά», μιλεῖτε ὁ καθένας, ἀπὸ τὴν πλευρά του, μὲ τρόπο πού μοιάζει ὅτι δὲν λέτε τίποτε παρόμοιον, μολονότι

b

b

γοντας ταῦτά, ὑπὲρ ἡμᾶς τοὺς ἄλλους φαίνεται ὑμῖν τὰ
 εἰρημένα εἰρησθαι. Ναί, φάναι τὸν Ζήνωνα, ὦ Σώκρατες.
 Σὺ δ' οὖν τὴν ἀλήθειαν τοῦ γράμματος οὐ πανταχοῦ
 c ἥσθησαι· καίτοι ὥσπερ γε αἱ Λάκαιναι σκύλακες εὖ με-
 ταθεῖς τε καὶ ἰχνεύεις τὰ λεχθέντα· ἀλλὰ πρῶτον μὲν
 σε τοῦτο λανθάνει, ὅτι οὐ παντάπασιν οὕτω σεμνύνε-
 ται τὸ γράμμα, ὥστε ἅπερ σὺ λέγεις διανοηθὲν γραφῆ-
 ναι, τοὺς ἀνθρώπους δὲ ἐπικρουπτόμενον ὥς τι μέγα δια-
 ποαττόμενον· ἀλλὰ σὺ μὲν εἶπες τῶν συμβεβηκότων τι,
 ἔστι δὲ τό γε ἀληθὲς βοήθειά τις ταῦτα τὰ γράμματα τῷ
 Παρμενίδου λόγῳ πρὸς τοὺς ἐπιχειροῦντας αὐτὸν κωμω-
 d δεῖν, ὥς εἰ ἐν ἔστι, πολλὰ καὶ γελοῖα συμβαίνει πάσχειν
 τῷ λόγῳ καὶ ἐναντία αὐτῷ. Ἀντιλέγει δὴ οὖν τοῦτο τὸ
 γράμμα πρὸς τοὺς τὰ πολλὰ λέγοντας, καὶ ἀνταποδίδωσι
 ταῦτα καὶ πλείω, τοῦτο βουλόμενον δηλοῦν, ὥς ἔτι γελοιό-
 τερα πάσχοι ἂν αὐτῶν ἢ ὑπόθεσις, εἰ πολλὰ ἔστιν, ἢ ἡ
 τοῦ ἐν εἶναι, εἴ τις ἱκανῶς ἐπεξίει. Διὰ τοιαύτην δὴ φιλο-
 νεικίαν ὑπὸ νέου ὄντος ἐμοῦ ἐγράφη, καὶ τις αὐτὸ ἔκλεψε
 e γραφέν, ὥστε οὐδὲ βουλευσασθαι ἐξεγένετο, εἴτ' ἐξοιστέον
 αὐτὸ εἰς τὸ φῶς εἶτε μή. Ταύτη γ' οὖν σε λανθάνει, ὦ Σώ-
 κρατες, ὅτι οὐχ ὑπὸ νέου φιλονεικίας οἶει αὐτὸ γεγράφθαι,
 ἀλλ' ὑπὸ πρεσβυτέρου φιλοτιμίας· ἐπεὶ, ὅπερ γ' εἶπον, οὐ
 κακῶς ἀπείκασας.

III. Ἀλλ' ἀποδέχομαι, φάναι τὸν Σωκράτη, καὶ
 ἡγοῦμαι ὥς λέγεις ἔχειν. Τόδε δέ μοι εἰπέ· οὐ νομίζεις
 129a εἶναι αὐτὸ καθ' αὐτὸ εἶδος τι ὁμοιότητος, καὶ τῷ τοιούτῳ
 αὖ ἄλλο τι ἐναντίον, ὃ ἔστιν ἀνόμιον· τούτοις δὲ δυοῖν

λέτε ἀκριβῶς τὸ ἴδιο πρᾶγμα—ἔτσι ὁμῶς μοῦ φαίνεται πῶς ὑποστηρίζετε πράγματα ἀνώτερα ἀπὸ τὴν ἀντίληψη ἡμῶν τῶν ἄλλων, τῶν ἀμύνητων.

Ναί, Σωκράτη, εἶπε ὁ Ζήνων. Σὺ λοιπὸν δὲν ἔχεις καταλάβει ἀπ' ὅλες τὶς πλευρὰς τὸ ἀληθινὸ πνεῦμα τοῦ συγγραμμάτων μου, ἂν καὶ ἀναζητᾷς καὶ ἀνιχνεύεις τὰ εἰπωμένα ὅπως ἀκριβῶς οἱ λακωνικὲς σκύλες. Καὶ ὁμῶς e νὰ τὸ πρῶτο σου σφάλμα ποὺ διαφεύγει τὴν προσοχή σου : ὅτι δηλαδὴ δὲν καυχιέται. ἔτσι τὸ σύγγραμμά μου, ὅτι γράφηκε ἔχοντας κατὰ νοῦ ἐκεῖνα ποὺ φαντάζεσαι σύ, δηλαδὴ νὰ παραπλανήσω τοὺς ἀνθρώπους ὅτι τάχα κάποιος σπουδαῖο σκοπὸ ἐπιδιώκει. Σὺ εἶπες πρὶν ἀπὸ λίγο κάτι ἀπὸ τὰ συμπτωματικά. Ἐκεῖνο ὁμῶς, ποὺ πραγματικὰ θέλει αὐτὸ τὸ σύγγραμμά μου, εἶναι νὰ ὑποστηρίξω κατὰ τὸν τρόπο μου τὴ διδασκαλία τοῦ Παρμενίδου ἐναντίον ἐκείνων ποὺ d ἐπιχειροῦν νὰ τὸν χλευάζουν, λέγοντας ὅτι ἂν ὑπάρχει «ἐν», τότε ἔπονται συμπεράσματα, ὅπου ἡ διδασκαλία του γελοιοποιεῖται καὶ ἀντιφάσκει.

Ἀλήθεια, λοιπὸν, τὸ σύγγραμμα αὐτὸ ἀντιλέγει πρὸς ἐκείνους ποὺ βεβαιώνουν ὅτι ὑπάρχουν τὰ «πολλά» καὶ τοὺς ἀνταποδίδει αὐτὲς τὶς κατηγορίες καὶ περισσότερες, ἐπειδὴ θέλει νὰ ἀποδείξῃ τοῦτο : ὅτι δηλ. ἔχει νὰ πᾶθῃ ἢ ὑπόθεσὶ τους ἀκόμη περισσότερα καὶ πᾶν γελοῖα παθήματα μὲ τὸ νὰ ὑποστηρίξῃ, ὅτι πολ- e λὰ ὑπάρχουν, παρὰ ἢ ὑπόθεσιν ὅτι «ἐν» ὑπάρχει, ἂν κανεὶς ἐξετάσῃ τὶς ἀκολουθίες λεπτομερῶς. Μὲ τέτοια διάθεσιν φιλονεικίας γράφηκε τὸ σύγγραμμά μου ἀπὸ ἐμέ, ὅταν ἤμουν νέος, καὶ κάποιος ἐκλεψε τὸ γραπτὸ, ὅταν τελείωσε, ὥστε δὲν μοῦ δόθηκε εὐκαιρία οὔτε νὰ σκεφθῶ, ἂν πρέπει αὐτὸ νὰ ἰδῇ τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος ἢ ὄχι. Νὰ λοιπὸν ἢ πλάνη ποὺ σοῦ διαφεύγει, Σωκράτη· σκέπτεσαι δηλαδὴ ὅτι αὐτὸ ἔχει γραφῇ ὄχι ἀπὸ διάθεσιν ἀγωνιστικὴ νέου, ἀλλὰ ἀπὸ φιλοδοξία ὠριμοῦ ἀνθρώπου. Μόλα ταῦτα, ὅπως ἤδη εἶπα, οἱ εἰκασίες σου γιὰ τὸ σκοπὸ τοῦ συγγραμ-
μάτων μου δὲν εἶναι ἐντελῶς ἄστοχες.

III. Μπορεῖ ν' ἀποδείξῃ ὁ Ζήνων ὅτι τὰ ἐπιχειρήματά του ἔχουν ἰσχὺ καὶ γιὰ τὶς ιδέες;

Ἦ, καλὰ, παραδέχομαι, εἶπε ὁ Σωκράτης, καὶ νομίζω 129a ὅτι εἶναι ὅπως σύ τὸ λές. Ἀλλὰ νὰ τι ἐπιθυμῶ νὰ μάθω : δὲν πιστεύεις πῶς ὑπάρχει κάποια ιδέα ὁμοιότητος αὐτῇ

ὄντων καὶ ἐμὲ καὶ σὲ καὶ τὰλλα ἃ δὴ πολλὰ καλοῦμεν μεταλαμβάνειν, Καὶ τὰ μὲν τῆς ὁμοιότητος μεταλαμβάνοντα ὁμοία γίγνεσθαι ταύτῃ τε καὶ κατὰ τοσοῦτον ὅσον ἂν μεταλαμβάνῃ, τὰ δὲ τῆς ἀνομοιότητος ἀνόμοια, τὰ δὲ ἀμφοτέρων ἀμφοτέρα; Εἰ δὲ καὶ πάντα ἐναντίων ὄντων ἀμφοτέρων μεταλαμβάνει, καὶ ἔστι τῷ μετέχειν ἀμφοῖν ὁμοιά
 b τε καὶ ἀνόμοια αὐτὰ αὐτοῖς, τί θαυμαστόν; Εἰ μὲν γὰρ αὐτὰ τὰ ὁμοιά τις ἀπέφαινε ἀνόμοια γιγνόμενα ἢ τὰ ἀνόμοια ὁμοία, τέρας ἂν, οἶμαι, ἦν· εἰ δὲ τὰ τούτων μετέχοντα ἀμφοτέρων ἀμφοτέρα ἀποφαίνει πεπονητότα, οὐδὲν ἔμοιγε, ὦ Ζήνων, ἄτοπον δοκεῖ εἶναι, οὐδέ γε εἰ ἐν ἅπαντα ἀποφαίνει τις τῷ μετέχειν τοῦ ἐνός καὶ ταῦτα ταῦτα πολλὰ τῷ πλήθους αὖ μετέχειν· ἀλλ' εἰ δ' ἔστιν ἐν αὐτὸ τοῦτο
 c πολλὰ ἀποδείξει, καὶ αὖ τὰ πολλὰ δὴ ἐν, τοῦτο ἤδη θαυμάσομαι καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων ὡσαύτως· εἰ μὲν αὐτὰ τὰ γένη τε καὶ εἶδη ἐν αὐτοῖς ἀποφαίνοι τὰναντία ταῦτα πάθη πάσχοντα, ἄξιον θαυμάζειν· εἰ δ' ἐμὲ ἐν τις ἀποδείξει ὄντα καὶ πολλὰ, τί θαυμαστόν, λέγων, ὅταν μὲν βούληται πολλὰ ἀποφαίνειν, ὥς ἕτερα μὲν τὰ ἐπὶ δεξιὰ μού ἐστιν, ἕτερα δὲ τὰ ἐπ' ἀριστερά, καὶ ἕτερα μὲν τὰ πρόσθεν, ἕτερα δὲ τὰ ὀπισθεν, καὶ ἄνω καὶ κάτω ὡσαύτως· πλήθους γάρ, οἶμαι, μετέχω· ὅταν δὲ ἐν, ἐρεῖ ὡς
 d ἐπὶ τὰ ἡμῶν ὄντων εἷς ἐγὼ εἶμι ἄνθρωπος, μετέχων καὶ τοῦ ἐνός· ὥστε ἀληθῆ ἀποφαίνει ἀμφοτέρα· Ἐὰν οὖν τις τοιαῦτα ἐπιχειρῇ πολλὰ καὶ ἐν ταῦτα ἀποφαίνειν, λίθους καὶ ξύλα καὶ τὰ τοιαῦτα, φήσομεν αὐτὸν πολλὰ καὶ ἐν ἀποδεικνόναι, οὐ τὸ ἐν πολλὰ οὐδὲ τὰ πολλὰ ἐν, οὐδέ τι θαυμαστόν λέγειν, ἀλλ' ἅπερ ἂν πάντες ὁμολογοῖμεν· ἐὰν δέ τις, δ νῦν δὴ ἐγὼ ἔλεγον, πρῶτον μὲν διαιρῆται

καθαυτή, καὶ πάλι κάποια ἄλλη ἰδέα ἀντίθετη ἀπ' αὐτήν, ἢ ἰδέα τῆς ἀνομοιότητος; Σ' αὐτὲς τὶς δυὸ ἰδέες μετέχομε καὶ ἐγὼ καὶ σὺ καὶ τὰ ἄλλα πού καλοῦμε πολλά. Καὶ πῶς, ὅσα μετέχουν στὴν ἰδέα τῆς ὁμοιότητος, γίνονται ὅμοια μὲ αὐτήν, καὶ τόσο ὅσο μετέχουν, καὶ ὅσα μετέχουν στὴν ἰδέα τῆς ἀνομοιότητος γίνονται ἀνόμοια καὶ ὅσα μετέχουν καὶ στὴ μιά καὶ στὴν ἄλλη γίνονται καὶ τὸ ἓνα καὶ τὸ ἄλλο; "Ἄν ὅλα τὰ πράγματα μετέχουν σ' αὐτὲς τὶς δυὸ ἰδέες πού εἶναι ἀντίθετες, καὶ γι' αὐτὸ εἶναι καὶ μετὰξὺ τους, χάρη σ' αὐτῇ τῇ διπλῇ συμμετοχῇ, συγχρόνως ὅμοια καὶ ἀνόμοια—τί εἶναι ἐδῶ τὸ ἐκπληκτικό; "Αντίθετα ὅμως, ἂν αὐτὰ τὰ ὅμοια μᾶς ἔδειχνε κανεὶς ὅτι γίνονται ἀνόμοια ἢ τὰ ἀνόμοια ὅτι γίνονται ὅμοια, αὐτὸ θὰ ἦταν ἄτοπο. 'Ἄλλ' ἂν παρουσίαζε κανεὶς ἐκεῖνα πού μετέχουν στὰ μὲν καὶ στὰ δέ, ὅτι παθαίνουν καὶ τὰ δύο παθήματα, τοῦτο σὲ ἐμὲ τουλάχιστο, Ζήνωνα, μοῦ φαίνεται ὅτι δὲν εἶναι παράλογο, ὅπως διόλου δὲν μοῦ φαίνεται παράξενο, ἂν παρουσίαζε κανεὶς ἓνα τὸ σύνολο τῶν ὄντων, γιὰτὶ μετέχει στὸ «ἓν», καὶ αὐτὰ τὰ ἴδια πάλι διόλου δὲν εἶναι παράλογο νὰ τὰ παρουσίαζε πολλά, ἐπεὶδὴ μετέχουν στὸ πλῆθος. 'Ἄλλ' ἂν, ἐκεῖνο πού εἶναι «ἓν», αὐτὸ τὸ ἴδιο ἀποδείξη ὅτι εἶναι πολλά, καὶ πάλι ἂν ἀποδείξη τὰ πολλά ὅτι εἶναι «ἓν», αὐτὸ πιά θὰ μὲ κάνη ν' ἀπορήσω. Καὶ γιὰ ὅλα τὰ ἄλλα τὸ ἴδιο λέω· ἂν δηλ. αὐτὲς τὶς γενικὲς ἔννοιες (τὰ γένη) καὶ τὶς ἰδέες καθαυτὲς (τὰ εἶδη) παρουσίαζε κανεὶς ὅτι παθαίνουν μετὰξὺ τους τὰ ἀντίθετα αὐτὰ παθήματα (ὁμοιότητος καὶ ἀνομοιότητος), αὐτὸ θὰ ἦταν ἀξιοθαύμαστο. "Ἄν ὅμως ἀποδείξη κανεὶς ὅτι ἐγὼ εἶμαι ἓνα καὶ πολλά, τί τὸ ἀξιοθαύμαστο, ἂν λέη, ὅταν θέλῃ νὰ παρουσιάσῃ πολλά, ὅτι ἄλλα εἶναι ἐκεῖνα πρὸς τὰ δεξιὰ μου ἄλλα πρὸς τὰ ἀριστερά μου, ἄλλα μπροστά μου, ἄλλα πίσω μου, καὶ ἀπάνω καὶ κάτω ὁμοίως; γιὰτὶ, νομίζω, μετέχω στὸ πλῆθος. "Ὅταν ὅμως θέλῃ νὰ ἀποδείξη ὅτι ἐγὼ εἶμαι ἓνα, θὰ πῇ ὅτι, ἐνῶ εἵμαστε ἐμεῖς ἐφτά, ἐγὼ εἶμαι ἓνας ἄνθρωπος, ἐπεὶδὴ μετέχω ἐπίσης καὶ στὸ «ἓν». "Ἔτσι θὰ ἀποδείξη ἀληθινὲς καὶ τὶς δυὸ διαβεβαιώσεις. "Ἄν λοιπὸν κανεὶς προσπαθῇ σὲ παρόμοια παραδείγματα νὰ παρουσιάσῃ πολλά καὶ ἓνα τὰ ἴδια πράγματα, π.χ. πέτρες, ξύλα καὶ τὰ τέτοια, θὰ ποῦμε ὅτι αὐτὸς ἀποδείχνει αὐτὰ πολλά καὶ ἓνα, καὶ ὅχι τὸ «ἓν» πολλά οὔτε τὰ πολλά «ἓν», οὔτε θὰ ποῦμε ὅτι λέει κάτι ἀξιο ἀπορίας, ἀλλ' ὅσα ἀκριβῶς ὅλοι θὰ συμφωνήσουμε. "Ἄν ὅμως κανεὶς, ὅπως τώρα δὲ ἔλεγα ἐγώ,

b

c

d

χωρίς αὐτὰ καθ' αὐτὰ τὰ εἶδη, οἷον ὁμοιότητά τε καὶ ἁ-
 e μοιότητα καὶ πλῆθος καὶ τὸ ἐν καὶ στάσις καὶ κίνησις καὶ
 πάντα τὰ τοιαῦτα, εἴτα ἐν ἑαυτοῖς ταῦτα δυνάμενα νυ-
 κεράννεσθαι καὶ διακρίνεσθαι ἀποφαίνει, ἀγαίμην ἂν ἔγωγ',
 ἔφη, θαυμασιῶς, ὦ Ζήνων. Ταῦτα δὲ ἀνδρείως μὲν
 πάνυ ἡγοῦμαι πεπραγματεῦσθαι· πολλὸν μὲντ' ἂν ὦδε
 μᾶλλον, ὥς λέγω, ἀγασθείην, εἰ τις ἔχοι τὴν αὐτὴν ἀπο-
 130a ρίαν ἐν αὐτοῖς τοῖς εἶδεσι παντοδαπῶς πλεκομένην, ὥσπερ
 ἐν τοῖς ὄρωμένοις διήλθετε, οὕτω καὶ ἐν τοῖς λογισμῶ
 λαμβανομένοις ἐπιδειξαι.

IV. Λέγοντος δὴ, ἔφη ὁ Πυθόδοκος, τοῦ Σωκρά-
 τος ταῦτα αὐτὸς μὲν οἶεσθαι ἐφ' ἐκάστου ἄχθεσθαι τὸν
 τε Παρμενίδην καὶ τὸν Ζήνωνα, τοὺς δὲ πάνυ τε αὐτῶ
 προσέχειν τὸν νοῦν καὶ θαμὰ εἰς ἀλλήλους βλέποντας μει-
 διᾶν ὥς ἀγαμένους τὸν Σωκράτη. Ὅπερ οὖν καὶ πανσα-
 μένου αὐτοῦ εἰπεῖν τὸν Παρμενίδην, ὦ Σώκρατες, φάναι,
 b ὥς ἄξιός ἐστι ἀγασθαι τῆς δαμνῆς τῆς ἐπὶ τοὺς λόγους·
 καὶ μοι εἰπέ, αὐτὸς σὺ οὕτω διήρησαι ὥς λέγεις, χωρὶς
 μὲν εἶδη αὐτὰ ἅττα, χωρὶς δὲ τὰ τούτων αὐτὸ μετέχοντα;
 Καὶ τί σοι δοκεῖ εἶναι αὐτῇ ὁμοιότης χωρὶς ἧς ἡμεῖς ὁμοιό-
 τητος ἔχομεν, καὶ ἐν δὴ καὶ πολλὰ καὶ πάντα ὅσα νῦν δὴ
 Ζήνωνος ἥκουες; Ἐμοιγε, φάναι τὸν Σωκράτη. Ἡ καὶ τὰ
 τοιάδε, εἰπεῖν τὸν Παρμενίδην, οἷον δικαίον τι εἶδος αὐτὸ
 καθ' αὐτὸ καὶ καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ καὶ πάντων αὐτῶν τοιού-
 c των; Ναί, φάναι. Τί δ', ἀνθρώπου εἶδος χωρὶς ἡμῶν

πρῶτα ξεχωρίζη αὐτὲς καθαυτὲς τὶς ἰδέες, π.χ. τὴν ὁμοιότητα, τὴν ἀνομοιότητα, τὸ πλῆθος, τὸ ἓνα, τὴ στάση καὶ τὴν κίνησι, καὶ ὅλες τὶς τέτοιες παρόμοιες ἰδέες, ἔπειτα ἀποδείκνῃ ὅτι ὅλες αὐτὲς μποροῦν νὰ συγχωνεύωνται καὶ νὰ ξεχωρίζουν, τότε ἐγὼ τουλάχιστο, Ζήνωνα, εἶπε, θὰ χαίρομαι πάρα πολύ. Ὅμως, νομίζω ὅτι αὐτὲς τὶς ἀποδείξεις μὲ πολλὴ δύναμη τὶς ἔχεις διαπραγματευθῇ. Ἀλλὰ μὲ πολὺ περισσότερη εὐχαρίστηση, τὸ ἐπαναλαμβάνω, θὰ χειροκροτοῦσα ἐκεῖνον ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ μᾶς ἀποδείξῃ ὅτι οἱ ἴδιες δυσκολίες παρουσιάζονται καὶ στὶς ἰδέες· ὅπως ἀκριβῶς τὶς ἔχετε ἀποδείξει πῶς ὑπάρχουν στὰ ὁρατὰ πράγματα, ἔτσι 130a νὰ τὶς φανερώσετε καὶ στὰ πράγματα ποὺ συλλαμβάνομε μὲ τὸ λογικόν.

ΜΕΡΟΣ Α΄.

IV. Ὁ Παρμενίδης κρίνει τὴ θεωρίαν τῶν ἰδεῶν.

Ἔνστασις α΄. Ὑπάρχουν ἰδέες καὶ τῶν εὐτελῶν πραγμάτων;

Ὅταν ἔλεγε αὐτὰ ὁ Σωκράτης, διηγόταν ὁ Πυθόδωρος, ὁ ἴδιος ἐνόμιζε ὅτι καὶ ὁ Παρμενίδης καὶ ὁ Ζήνων δυσαρεστήθηκαν γιὰ κάθε φράση ποὺ ἄκουαν, ὅμως αὐτοὶ τὸν ἄκουαν μὲ μεγάλη προσοχὴ καὶ συχνά, ρίχνοντας βλέμματα ὁ ἓνας στὸν ἄλλο, μειδιοῦσαν, δείχνοντας θαυμασμὸ πρὸς τὸ Σωκράτη. Πάνω σ' αὐτὸ τὸ συναίσθημα, μόλις ἔπαψε ὁ Σωκράτης, εἶπε ὁ Παρμενίδης: Σωκράτη, πόσο εἶσαι ἄξιος θαυμασμοῦ γιὰ τὴν ὀρμητικότητά σου πρὸς συζήτηση: Ἀλλὰ πές μου, ὁ ἴδιος ἔχεις κάνει τὴ διάκριση, γιὰ τὴν ὁποία μιλεῖς, χωρίζοντας τὶς ἰδέες αὐτὲς καθαυτὲς καὶ ξεχωρίζοντας ἐκεῖνα ποὺ μετέχουν πάλι σ' αὐτές; Μήπως ἀναγνωρίζεις ὅτι ὑπάρχει ὁμοιότητα καθαυτῇ, χωρισμένη ἀπὸ τὴν ὁμοιότητα ποὺ ἔχομε ἐμεῖς, καὶ ὅτι ὑπάρχει ἐπίσης (ἐν) καὶ «πολλὰ» καὶ ὅλοι οἱ προσδιορισμοὶ ποὺ τώρα δὲ τοὺς ἄκουσες ἀπὸ τὸν Ζήωνα;

—Σ' ἐμένα τουλάχιστον φαίνονται πῶς ὑπάρχουν, εἶπε ὁ Σωκράτης.

—Ἀλήθεια, καὶ τὰ ἐξῆς σοῦ φαίνεται ὅτι ὑπάρχουν; εἶπε ὁ Παρμενίδης· π.χ. κάποια ἰδέα τοῦ δικαίου, αὐτὴ καθαυτῇ, καὶ τοῦ ὀραίου, καὶ τοῦ ἀγαθοῦ, καθὼς καὶ ὅλων τῶν παρόμοιων προσδιορισμῶν;

—Μάλιστα, βεβαίωσε ὁ Σωκράτης.

b

c

καὶ τῶν οἰοὶ ἡμεῖς ἔσμεν πάντων, αὐτό τι εἶδος ἀνθρώπου ἢ πυρὸς ἢ καὶ ὕδατος; Ἐν ἀπορίᾳ, φάναι, πολλάκις δὴ, ὦ Παρμενίδη, περὶ αὐτῶν γέγονα, πότερα χρὴ φάναι ὥσπερ περὶ ἐκείνων ἢ ἄλλως. Ἡ καὶ περὶ τῶνδε, ὦ Σώκρατες, ἃ καὶ γελοῖα δόξειεν ἂν εἶναι, οἷον θριξὶ καὶ πηλὸς καὶ ῥύπος ἢ ἄλλο ὃ τι ἀτιμώτατόν τε καὶ φαλότητον, ἀπορεῖς εἶτε χρὴ φάναι καὶ τούτων ἐκάστον εἶδος εἶναι χωρὶς, d ὃν ἄλλο αὐτῶν ὧν ἡμεῖς μεταχειριζόμεθα, εἶτε καὶ μή; Οὐδαμῶς, φάναι τὸν Σωκράτη, ἀλλὰ ταῦτα μὲν γε, ἅπερ ὁρῶμεν, ταῦτα καὶ εἶναι· εἶδος δέ τι αὐτῶν οἰηθῆναι εἶναι μὴ λίαν ἢ ἄτοπον. Ἡδὴ μέντοι ποτὲ με καὶ ἔθραξε μή τι ἢ περὶ πάντων ταυτόν· ἔπειτα ὅταν ταύτῃ στῶ, φεύγων οἴχομαι, δείσας μὴ ποτε εἰς τιν' ἄβυσθον φλυνάριαν ἐμπεσὼν διαφθαρεῶ· ἐκεῖσε δ' οὖν ἀφικόμενος, εἰς ἃ νῦν δὴ ἐλέγομιν εἶδη ἔχειν, περὶ ἐκεῖνα πραγματευόμενος δια- e τρίζω. Νέος γὰρ εἰ ἔτι, φάναι τὸν Παρμενίδην, ὦ Σώκρατες, καὶ οὕτω σου ἀντεῖληπται φιλοσοφία, ὥς ἔτι ἀντιλήφεται κατ' ἐμὴν δόξαν, ὅτε οὐδὲν αὐτῶν ἀτιμώσεις· νῦν δὲ ἔτι πρὸς ἀνθρώπων ἀποβλέπεις δόξας διὰ τὴν ἡλικίαν.

V. Τόδε οὖν μοι εἰπέ. Δοκεῖ σοι, ὥς φῆς, εἶναι εἶδη ἅττα, ὧν τάδε τὰ ἄλλα μεταλαμβάνοντα τὰς ἐπωνυμίας

1. Τίποτε δὲν εἶναι μικρό, ἀδιάφορο καὶ ἀξιοκατάκριτο γιὰ τὴν ἐπιστήμην, ὅταν πρόκειται ἡ ἐρευνά του νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὴν ἀληθινὴν γνῶσιν.

—Καὶ ἔπειτα τί λές; ὑπάρχει ἰδέα τοῦ ἀνθρώπου χωριστὴ ἀπὸ μᾶς καὶ ἀπὸ ὅ,τι εἴμαστε ὅλοι ἐμεῖς, δηλ. κάποια ἰδέα καθαυτὴ τοῦ ἀνθρώπου, τῆς φωτιᾶς καὶ τοῦ νεροῦ;

—Μὰ τὴν ἀλήθεια, εἶπε, αὐτὸ τὸ ζήτημα, Παρμενίδη, πολὺ συχνὰ μ' ἔχει στενοχωρήσει, δηλ. δὲν ἤξερα ποῖο ἀπὸ τὰ δύο νὰ παραδεχθῶ; πῶς ὑπάρχουν ἰδέες καθαυτὲς (ἀνθρώπων, φωτιᾶς, νεροῦ), ὅπως ἀκριβῶς ὑπάρχουν καὶ γιὰ ἐκεῖνα (τὸ δίκαιο, τὸ ὠραῖο, τὸ ἀγαθὸ) ἢ κατ' ἄλλον τρόπο νὰ σκεφθῶ;

—'Αλήθεια, καὶ γιὰ τὰ ἐξῆς πράγματα, Σωκράτη, ποὺ θὰ φαίνονταν ὅτι εἶναι περισσότερο γελοῖα, δηλ. τρίχα, λάσπη καὶ λέρα ἢ ὅ,τιδήποτε ἄλλο, εὐτελέστατο καὶ τιποτένιο πρᾶγμα, ἀπορεῖς ἐπίσης ἂν πρέπει νὰ παραδεχθῇς ὅτι ὑπάρχει γιὰ καθένα ἀπ' αὐτὰ χωριστὴ ἰδέα, διαφορετικὴ ἀπ' αὐτὰ τὰ πράγματα, ποὺ μεταχειριζόμαστε, ἢ πῶς δὲν ὑπάρχει;

—Καθόλου, ἀπάντησε ὁ Σωκράτης, ἀλλ' αὐτὰ βέβαια ὑπάρχουν ἔτσι, ὅπως ἀκριβῶς τὰ βλέπομε. Φοβούμαι ὅμως μήπως εἶναι πολὺ ἄτοπο νὰ σκεφθῶ ὅτι ὑπάρχει κάποια ἰδέα καὶ αὐτῶν. Ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρό, τὸ ὁμολογῶ, μὲ ἔχει βασανίσει ἡ ἰδέα ὅτι θὰ ἔπρεπε ἴσως νὰ παραδεχθῶ γιὰ ὅλα αὐτὰ ὅτι συμβαίνει τὸ ἴδιο (ὑπάρχει δηλ. ἰδέα αὐτῇ καθαυτῇ). Ἐπειτα, μόλις σταματήσω σ' αὐτῇ τῇ σκέψῃ, φεύγω τρέχοντας ἀπὸ φόβο μήπως περῶ σὲ ἀπέραντη φλυαρία καὶ χαθῶ. Τότε ἐπανερχόμενος στὸ καταφύγιό μου, στὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα τώρα πρὸ ὀλίγου ἀναγνώρισάμε ὅτι ἔχουν ἰδέες, περνῶ τὸν καιρό μου καταγινόμενος μὲ αὐτά.

—Νέος εἶσαι ἀκόμη, Σωκράτη, εἶπε ὁ Παρμενίδης, καὶ ἀκόμη δὲν ἔχεις καταπιαστῇ καλὰ μὲ τὴ φιλοσοφία, ὁμως ἔχω πεποίθησιν ὅτι ἀκόμη θὰ σὲ κυριέψῃ, ὁπότε δὲν θὰ περιφρονήσης τίποτα ἀπ' αὐτὰ ⁽¹⁾. Τώρα ἀκόμη κρίνεις, ἀποβλέποντας στὴ γνώμη τῶν ἀνθρώπων· αὐτὸ εἶναι ἐπακολούθημα τῆς νεαρᾶς ἡλικίας σου.

V. Ἐνσταση β'. Δυσκολίες ποὺ παρουσιάζει ἡ ἔννοια τῆς συμμετοχῆς.

—Ἴδου τώρα ἓνα νέο ζήτημα. Πιστεύεις, ὅπως λές, πῶς ὑπάρχουν μερικὲς ἰδέες, τῶν ὁποίων αὐτὰ τὰ ἄλλα πράγματα, ἐπειδὴ μετέχουν, παίρνουν τίς ἐπανυμίες, π.χ.

Πλάτωνος, Παρμενίδης

131a αὐτῶν ἴσχειν, οἷον ὁμοιότητος μὲν μεταλαβόντα ὁμοια, μεγέθους δὲ μεγάλα, κάλλους τε καὶ δικαιοσύνης δίκαιά τε καὶ καλὰ γίγνεσθαι. Πάνυ γε, φάναι τὸν Σωκράτη. Οὐκοῦν ἦτοι ὅλον τοῦ εἶδους ἢ μέρους ἕκαστον τὸ μεταλαμβάνον μεταλαμβάνει; Ἡ ἄλλη τις ἂν μετ' ἄλῃσι χωρὶς τούτων γένοιτο; Καὶ πῶς ἄν; εἶπεν. Πότερον οὖν δοκεῖ σοι ὅλον τὸ εἶδος ἐν ἐκάστῳ εἶναι τῶν πολλῶν ἐν ᾧ, ἢ πῶς; Τί γὰρ κωλύει, φάναι τὸν Σωκράτη, ὃ Παρμενίδη, **b** ἐνεῖναι; Ἐν ἄρα ᾧ καὶ ταῦτόν ἐν πολλοῖς χωρὶς οὐσιν ὅλον ἅμα ἐνέσται, καὶ οὕτως αὐτὸ αὐτοῦ χωρὶς ἂν εἴη. Οὐκ ἄν, εἴ γε, φάναι, οἷον ἡ ἡμέρα μία καὶ ἡ αὐτὴ οὐσα πολλαχοῦ ἅμα ἐστὶ καὶ οὐδέν τι μᾶλλον αὐτὴ αὐτῆς χωρὶς ἐστίν, εἰ οὕτω καὶ ἕκαστον τῶν εἰδῶν ἐν ἐν πάσιν ἅμα ταῦτόν εἴη. Ἡδέως γε, φάναι, ὃ Σώκρατες, ἐν ταῦτόν ἅμα πολλαχοῦ ποιεῖς, οἷον εἰ ἰστίῳ καταπετάσας πολλοὺς ἀνθρώπους φαίης ἐν ἐπὶ πολλοῖς εἶναι ὅλον· ἢ οὐ τὸ τοιοῦ- **c** τον ἡγεῖ λέγειν; Ἴσως, φάναι. Ἡ οὖν ὅλον ἐφ' ἐκάστῳ τὸ ἰστίον εἴη ἂν, ἢ μέρος αὐτοῦ ἄλλο ἐπ' ἄλλῳ; Μέρους. Μεριστὰ ἄρα, φάναι, ὃ Σώκρατες, ἐστὶν αὐτὰ τὰ εἶδη, καὶ τὰ μετέχοντα αὐτῶν μέρους ἂν μετέχοι, καὶ οὐκέτι ἐν ἐκάστῳ ὅλον, ἀλλὰ μέρος ἐκάστου ἂν εἴη. Φαίνεται οὕτω

ἡ συμμετοχὴ στὴν ὁμοιότητα τὰ κάνει ὅμοια, στὸ μέγεθος **131a**
μεγάλα, καὶ στὴν ὠραιότητα καὶ δικαιοσύνη δίκαια καὶ
ὠραῖα;

—Βεβαίωτατα, ἀποκρίθηκε ὁ Σωκράτης.

—Καθένα λοιπὸν ἀπὸ τὰ πράγματα, ἐφ' ὅσον μετέχει,
μετέχει σὲ ὅλη τὴν ἰδέα, ἢ μόνον σὲ μέρος αὐτῆς; ἢ θὰ μπο-
ροῦσε νὰ ὑπάρχῃ κάποιος ἄλλος τρόπος συμμετοχῆς ἐκτὸς
ἀπὸ τοὺς τρόπους αὐτούς;

—Καὶ πῶς θὰ μπορούσε νὰ ὑπάρχῃ ἄλλος τρόπος; εἶπεν
ὁ Σωκράτης.

—Λοιπὸν ποιὸς ἀπὸ τοὺς δυὸ τρόπους φαντάζεσαι ὅτι
εἶναι ὀρθός : ὅτι δηλαδὴ ὁλόκληρη ἡ ἰδέα ὑπάρχει σὲ καθένα
ἀπὸ τὰ πολλὰ πράγματα, ἀφοῦ εἶναι μία, ἢ πῶς τὸ φαντά-
ζεσαι;

—Τί τάχα ἐμποδίζει, Παρμενίδη, εἶπε ὁ Σωκράτης, **b**
νὰ ὑπάρχῃ ὁλόκληρη ἡ ἰδέα σὲ καθένα ἀπὸ τὰ πολλὰ πράγ-
ματα ;

—Ἐπομένως, ἡ ἰδέα, μολονότι εἶναι μιὰ καὶ ἡ ἴδια, θὰ
ὑπάρχῃ συγχρόνως ὁλόκληρη σὲ πολλὰ πράγματα πού
εἶναι χωριστά, καὶ ἔτσι θὰ εἶναι αὕτῃ χωρισμένη ἀπὸ
τὸν ἑαυτὸ της.

—Ὅχι, δὲν θὰ χωρίζεται, εἶπε ὁ Σωκράτης, ἂν εἶναι
ὅπως π.χ. ἡ ἡμέρα πού, ἂν καὶ εἴναι μιὰ καὶ ἡ ἴδια, ὅμως
εἶναι συγχρόνως σὲ πολλοὺς τόπους παρούσα, χωρὶς γι' αὐτὸ
νὰ εἶναι περισσότερο χωρισμένη ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ της· ἂν, λέω,
κατὰ τὸ παράδειγμα αὐτό, κάθε ἰδέα εἶναι μία (ἐνότης)
πανταχοῦ παρούσα καὶ ὅμως ἡ ἴδια συγχρόνως.

—Μὲ εὐχάριστο ἀληθινὰ τρόπο, Σωκράτη, εἶπε, ἓνα
καὶ τὸ ἴδιο πρᾶγμα κάνεις νὰ εἶναι συγχρόνως σὲ πολλοὺς
τόπους, ὅπως π.χ. ἂν, ἀφοῦ ἀπλώσης ἓνα καραβόπανο πάνω
σὲ πολλοὺς ἀνθρώπους, ἔλεγες ὅτι εἶναι ἓνα πανὶ ἀπλωμένο
σὲ πολλοὺς. "Ἡ νομίζεις ὅτι δὲ θέλεις νὰ πῇς τὸ ἴδιο πρᾶγμα;

—Ἰσως, εἶπε ὁ Σωκράτης.

—Ἀραγε λοιπὸν ὅλο τὸ καραβόπανο θὰ εἶναι ἀπλωμένο
πάνω στὸν καθένα, ἢ, τουναντίον. ἄλλο μέρος αὐτοῦ θὰ εἶναι
πάνω στὸν ἓνα καὶ ἄλλο πάνω στὸν ἄλλο;

—Μέρος βέβαια.

—Μεριστὲς λοιπὸν, Σωκράτη, εἶπε, εἶναι αὐτὲς οἱ
ιδέες, καὶ τὰ πράγματα, πού μετέχουν σ' αὐτές, σὲ μέρος
μόνον θὰ μετεῖχαν καὶ δὲν θὰ ἦταν πιά ὁλόκληρη ἡ ἰδέα σὲ
κάθε πρᾶγμα, ἀλλὰ μέρος καθεμιάς.

γε. Ἡ οὖν ἐθελήσεις, ὦ Σώκρατες, φάναι τὸ ἐν εἶδος
 ἡμῶν τῇ ἀληθείᾳ μερίζεσθαι καὶ ἔτι ἐν ἔσται; Οὐδαμῶς,
 εἰπεῖν. Ὅρα γάρ, φάναι· εἰ αὐτὸ τὸ μέγεθος μεριεῖς καὶ
 d ἕκαστον τῶν πολλῶν μεγάλων μεγέθους μέρος σμικρο-
 τέρω αὐτοῦ τοῦ μεγέθους μέγα ἔσται, ἄρα οὐκ ἄλογον
 φανεῖται; Πάνυ γ', ἔφη. Τί δέ; τοῦ ἴσου μέρος ἕκαστον
 σμικρὸν ἀπολαβόν τι ἔξει ᾧ ἐλάττονι ὄντι αὐτοῦ τοῦ ἴσου
 'τὸ ἔχον ἴσον' τῷ ἔσται; Ἀδύνατον. Ἀλλὰ τοῦ σμικροῦ
 μέρος τις ἡμῶν ἔξει· τούτου δὲ αὐτοῦ τὸ σμικρὸν μεῖζον
 ἔσται ἅτε μέρους ἑαυτοῦ ὄντος, καὶ οὕτω δὴ αὐτὸ τὸ σμι-
 κρὸν μεῖζον ἔσται· ᾧ δ' ἂν προστεθῇ τὸ ἀφαιρεθέν, τοῦτο
 e σμικρότερον ἔσται ἀλλ' οὐ μεῖζον ἢ πρῖν. Οὐκ ἂν γένοιτο,
 φάναι, τοῦτό γε. Τίν' οὖν τρόπον, εἰπεῖν, ὦ Σώκρατες,
 τῶν εἰδῶν σοι τὰ ἄλλα μεταλήφεται, μήτε κατὰ μέρη μήτε
 κατὰ ὅλα μεταλαμβάνειν δυνάμενα; Οὐ μὰ τὸν Δία, φάναι,
 οὐ μοι δοκεῖ εὐκολον εἶναι τὸ τοιοῦτον οὐδαμῶς διορί-
 σασθαι. Τί δὲ δῆ; πρὸς τόδε πῶς ἔχεις; Τὸ ποῖον; Οἶμαί
 132a σε ἐκ τοῦ τοιοῦδε ἐν ἕκαστον εἶδος οἷεσθαι εἶναι· ὅταν
 πόλλ' ἅττα μεγάλα σοι δόξῃ εἶναι, μία τις ἴσως δοκεῖ ἰδέα
 ἢ αὐτὴ εἶναι ἐπὶ πάντα ἰδόντι, ὅθεν ἐν τὸ μέγα ἡγεῖ εἶναι.
 Ἀληθῇ λέγεις, φάναι. Τί δ' αὐτὸ τὸ μέγα καὶ τὰλλα τὰ

—Φαίνεται ἔτσι τουλάχιστο.

—Λοιπὸν ἀλήθεια, Σωκράτη, εἶπε, θὰ συμφωνήσης νὰ πῆς ὅτι ἡ μιὰ ἰδέα γιὰ χάρη μας πραγματικὰ μερίζεται, καὶ ἀκόμα θὰ ἐξακολουθῇ νὰ εἶναι μιὰ (ἐνότης);

—Καθόλου, ἀποκρίθηκε ὁ Σωκράτης.

—Πρόσεξε λοιπὸν, εἶπε ὁ Παρμενίδης : ἂν τὴν ἰδίαν ἰδέαν τοῦ μεγέθους χωρίσης σὲ μέρη, καὶ ἂν, ἔπειτα, καθένα ἀπὸ τὰ πολλὰ μεγάλα πράγματα πῆς ὅτι εἶναι μεγάλο, ἐπειδὴ μετέχει σ' ἓνα τεμάχιο μεγέθους μικρότερο ἀπὸ τὸ καθαυτὸ μέγεθος, ἄραγε δὲν θὰ φανῇ τὸ πρᾶγμα αὐτὸ καθόλου παράλογο :

d

—Ὅλοτελα παράλογο, εἶπε.

—Καὶ ἔπειτα τί γνώμη ἔχεις; "Ἄν ἀπὸ τὴν ἰδέαν τῆς ἰσότητος κάθε ἓνα ποῦ μετέχει δεχθῇ ἓνα μέρος, θὰ μπορέσῃ μὲ αὐτὸ τὸ μέρος, μικρότερο ἀπὸ τὸ ἴσο καθαυτὸ, τὸ πρᾶγμα ποῦ τὸ δέχθηκε νὰ γίνῃ ἴσο μὲ ὁ,τιδήποτε ;

—'Αδύνατο.

—'Αλλὰ ἄς ὑποθέσουμε ὅτι κάποιος ἀπὸ μᾶς θὰ ἔχῃ ἓνα μέρος τῆς ἰδέας τῆς μικρότητος· τότε ἡ ἰδέα τῆς μικρότητος θὰ εἶναι μεγαλύτερη ἀπ' αὐτὸ τὸ ἴδιο μέρος της, ποῦ πάρηκε ἀπ' αὐτήν, ἐπειδὴ τοῦτο εἶναι μέρος τοῦ ἑαυτοῦ της, καὶ ἔτσι λοιπὸν αὐτὴ ἡ ἰδέα τῆς μικρότητος θὰ εἶναι μεγαλύτερη. Καὶ σὲ ὅποιοδήποτε μέρος προστεθῇ τὸ μέρος ποῦ ἀφαίρεθηκε, αὐτὸ θὰ εἶναι μικρότερο, ἀλλ' ὅχι μεγαλύτερο ἀπὸ πρῶτύτερα.

—Αὐτὸ τουλάχιστο δὲν θὰ μπορούσε νὰ γίνῃ, εἶπε.

e

—Κατὰ ποιὸν λοιπὸν τρόπο, Σωκράτη, ἐρώτησε ὁ Παρμενίδης, τὰ ἄλλα πράγματα θὰ μετέχουν στίς ἰδέες σου, ἂν δὲν μποροῦν νὰ μετέχουν οὔτε σὲ μέρος οὔτε σὲ ὅλη τὴν ἰδέαν;

—Μὰ τὸν Δία, ὁμολόγησε ὁ Σωκράτης, δὲν μοῦ φαίνεται καθόλου εὐκολο νὰ τὸ προσδιορίσω αὐτὸ κατὰ κάποιο τρόπο.

—Ποιὰ ἰδέα ἔχεις τώρα γιὰ τὸ ἀκολουθο πρόβλημα;

—Γιὰ ποιό;

—Νομίζω ὅτι σὺ ἀπὸ τὸ ἐξῆς ἔχεις σχηματίσει τὴ γνώμη, ὅτι μιὰ εἶναι κάθε ἰδέα : ὅταν σοῦ φανοῦν κάποια πολλὰ πράγματα πῶς εἶναι μεγάλα, ἀφοῦ ρίξῃς μιὰ ματιὰ σὲ ὅλα αὐτά, ἴσως σοῦ φαίνεται ὅτι μιὰ κάποια ἰδέα ἡ ἴδια δεσπάζει σὲ ὅλα, καὶ αὐτὸ σὲ κάνει νὰ νομίζῃς ὅτι μία εἶναι ἡ ἰδέα τοῦ μεγέθους.

132a

—'Αληθινὰ λές, εἶπε ὁ Σωκράτης.

μεγάλα, ἐὰν ὡσαύτως τῇ ψυχῇ ἐπὶ πάντα ἴδῃς, οὐχὶ ἐν
 τι αὐτῷ που μέγα φανεῖται, ὥς ταῦτα πάντα ἀνάγκη μεγάλα
 φαίνεσθαι; Ὁμοίως. Ἄλλο ἄρα εἶδος μεγέθους ἀναφανή-
 σεται, παρ' αὐτό τε τὸ μέγεθος γεγονός καὶ τὰ μετέχοντα
 b αὐτοῦ· καὶ ἐπὶ τούτοις αὐτῷ πᾶσιν ἕτερον, ὥς ταῦτα πάντα
 μεγάλα ἔσται· καὶ οὐκέτι δὴ ἐν ἑκαστὸν σοὶ τῶν εἰδῶν
 ἔσται, ἀλλ' ἅπεια τὸ πλήθος.

VI. Ἀλλά, φάναι, ὦ Παρμενίδη, τὸν Σωκράτη, μὴ
 τῶν εἰδῶν ἑκαστον ἢ τούτων νόημα, καὶ οὐδαμοῦ αὐτῷ
 προσήκη ἐγγίγνεσθαι ἄλλοθι ἢ ἐν ψυχαῖς· οὕτω γὰρ ἂν
 ἐν γε ἑκαστον εἶη καὶ οὐκ ἂν ἔτι πάσχοι ἃ νῦν δὴ ἐλέγετο.
 Τί οὖν; φάναι, ἐν ἑκαστὸν ἔστι τῶν νοημάτων, νόημα
 δὲ οὐδενός; Ἀλλ' ἀδύνατον, εἰπεῖν. Ἀλλὰ τινός; Ναί.
 c Ὅντος ἢ οὐκ ὄντος; Ὅντος. Οὐχ ἑνός τινος, δ' ἐπὶ πᾶσιν
 ἐκεῖνο τὸ νόημα ἐπὶ νοεῖ, μίαν τινὰ οὖσαν ἰδέαν; Ναί.
 Εἴτα οὐκ εἶδος ἔσται τοῦτο τὸ νοούμενον ἐν εἶναι, αἰεὶ ὄν
 τὸ αὐτὸ ἐπὶ πᾶσιν; Ἀνάγκη αὐτῷ φαίνεται. Τί δὲ δὴ; εἰπεῖν
 τὸν Παρμενίδην, οὐκ ἀνάγκη, εἰ τᾶλλα φῆς τῶν εἰδῶν
 μετέχειν, ἢ δοκεῖν σοὶ ἐκ νοημάτων ἑκαστον εἶναι καὶ
 πάντα νοεῖν, ἢ νοήματα ὄντα ἀνόητα εἶναι; Ἀλλ' οὐδὲ
 τοῦτο, φάναι, ἔχει λόγον, ἀλλ', ὦ Παρμενίδη, μάλιστα

1. Ἐδῶ βάση εἶναι ἡ ἀντίληψις ὅτι ἡ γνώσις γεννιέται ὅχι ἀπὸ
 τῆς αἰσθητικῆς, ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ νοῦ. Τὰ νοήματα εἶναι ἡ προβολὴ τοῦ νοῦ
 εἰς αἰσθητά, πού ἔτσι γίνονται νοητά.

—Τοῦτο πάλι τὸ μέγεθος καθαυτὸ καὶ τὰ ἄλλα τὰ μεγάλα πράγματα, ἂν ἐπίσης μὲ τὸ βλέμμα τῆς ψυχῆς σου τὰ ἐπισκοπήσης ὅλα, δὲν θὰ σοῦ ἀποκαλύψουν πάλι μιὰν ιδέα μεγέθους, ποὺ ἐπιβάλλει ὅλα αὐτὰ νὰ φαίνωνται ἀναγκαστικὰ μεγάλα;

—Φαίνεται.

—Ἀλλη ἐπομένως νέα ιδέα μεγέθους θὰ παρουσιασθῇ, βγαλμένη ἀπ' αὐτὸ τὸ μέγεθος καθαυτὸ καὶ τὰ πράγματα ποὺ μετέχουν σ' αὐτό. Καὶ κοντὰ σὲ ὅλα αὐτὰ πάλι θὰ παρουσιασθῇ ἄλλη ιδέα, γιὰ τὴν ὁποίαν ὅλα αὐτὰ θὰ εἶναι μεγάλα. Καὶ ἔτσι λοιπὸν δὲν θὰ σοῦ εἶναι πιά μιὰ ἢ κάθε ιδέα, ἀλλ' ἀπειρες κατὰ τὸ πλῆθος.

b

VI. Ἔνστασις γ'. Οἱ ιδέες δὲν ἔχουν σχέση μὲ τὰ νοήματα καὶ τὰ αἰσθητὰ ὄντα.

—Ἀλλά, Παρμενίδη, εἶπε ὁ Σωκράτης, μήπως κάθε μιὰ ἀπ' αὐτὲς τίς ιδέες εἶναι διανόημα καὶ δὲν ἀρμόζῃ σ' αὐτὴν νὰ σχηματίζεται πουθενά ἄλλοῦ παρὰ μέσα στὶς ψυχές; Γιατί ἔτσι νοοῦμενη θὰ διατηροῦσε πράγματι τὴν ἐνότητά της καὶ δὲν θὰ ὑπόκειται στὶς δυσκολίες ποὺ εἴπαμε αὐτῇ τῇ στιγμῇ.

—Ὡστε λοιπὸν, εἶπε ὁ Παρμενίδης, καθεμιὰ ἀπ' αὐτὲς θὰ εἶναι ἓνα διανόημα, ἀλλὰ διανόημα κανενός;

—Εἶναι ἀδύνατο, εἶπεν ὁ Σωκράτης.

—Λοιπὸν διανόημα κάποιου πράγματος;

—Ναί.

—Ὑπαρκτοῦ πράγματος, ἢ ἀνύπαρκτου;

—Ὑπαρκτοῦ.

—Δὲν θὰ εἶναι διανόημα ἐνὸς κάποιου, ποὺ βαλμένο ἀπάνω σὲ ὅλα τὰ πράγματα, τὰ κάνει νοητά, καὶ ποὺ θὰ εἶναι μιὰ κάποια ιδέα; ⁽¹⁾

—Ναί.

—Ἐπειτα αὐτὸ τὸ νοοῦμενο ὡς ἓνα δὲν θὰ εἶναι ιδέα, ποὺ εἶναι πάντοτε ἡ ἴδια γιὰ ὅλα;

—Φαίνεται πάλι κι' αὐτὸ ἀναγκαῖο.

—Ἐ λοιπὸν, εἶπεν ὁ Παρμενίδης, δὲν εἶναι ἀνάγκη, ἂν παραδέχεσαι ὅτι τὰ ἄλλα αἰσθητὰ μετέχουν στὶς ιδέες, ἢ νὰ σοῦ φαίνεται ὅτι καθένα γίνεται ἀπὸ νοήματα καὶ ὅλα συνεπῶς νοοῦν ἢ ὅτι, ἐνῶ εἶναι νοήματα, δὲν ἔχουν νοητικὴν ἱκανότητα;

—Ἀλλὰ οὔτε αὐτὸ εἶναι λογικόν, εἶπεν ὁ Σωκράτης.

o

- d ἔμοιγε καταφαίνεται ὥδε ἔχειν· τὰ μὲν εἶδη ταῦτα ὥσπερ παραδείγματα ἐστάναι ἐν τῇ φύσει, τὰ δὲ ἄλλα τούτοις εἰκέναι καὶ εἶναι ὁμοιώματα· καὶ ἡ μέθεξις αὕτη τοῖς ἄλλοις γίνεσθαι τῶν εἰδῶν οὐκ ἄλλη τις ἢ εἰκασθῆναι αὐτοῖς. Εἰ οὖν τι, ἔφη, ἔοικε τῷ εἶδει, οἶόν τε ἐκείνο τὸ εἶδος μὴ ὁμοιον εἶναι τῷ εἰκασθέντι, καθ' ὅσον αὐτῷ ἀφωμοιώθη; Ἡ ἔστι τις μηχανὴ τὸ ὁμοιον μὴ ὁμοίῳ ὁμοιον εἶναι; Οὐκ ἔστι. Τὸ δὲ ὁμοιον τῷ ὁμοίῳ ἄρ' οὐ μεγάλη e ἀνάγκη ἐνὸς τοῦ αὐτοῦ εἶδους μετέχειν; Ἀνάγκη. Οὐδ' ἂν τὰ ὁμοια μετέχορτα ὁμοια ᾗ, οὐκ ἐκείνο ἔσται αὐτὸ τὸ εἶδος; Παντάπασι μὲν οὖν. Οὐκ ἄρα οἶόν τέ τι τῷ εἶδει ὁμοιον εἶναι, οὐδὲ τὸ εἶδος ἄλλω· εἰ δὲ μή, παρὰ τὸ εἶδος αἰεὶ ἄλλο ἀναφανήσεται εἶδος, καὶ ἂν ἐκεῖνό τῳ ὁμοιον ᾗ,
- 133a ἔτερον αὖ, καὶ οὐδέποτε παύσεται αἰεὶ καινὸν εἶδος γιγνώμενον, ἐὰν τὸ εἶδος τῷ ἐαυτοῦ μετέχοντι ὁμοιον γίγνηται. Ἀληθέστατα λέγεις. Οὐκ ἄρα ὁμοιότητι τὰλλα τῶν εἰδῶν μεταλαμβάνει, ἀλλὰ τι ἄλλο δεῖ ζητεῖν ᾧ μεταλαμβάνει. Ἔοικεν. Ὅρᾳς οὖν, φάναι, ὦ Σώκρατες, ὅση ἡ ἀπορία, ἐάν τις εἶδη ὄντα αὐτὰ καθ' αὐτὰ διορίζηται; Καὶ μάλα. Εἴ τοίνυν ἴσθι, φάναι, ὅτι ὥς ἔπος εἰπεῖν οὐδέπω ἄπτει

Ἄλλά, Παρμενίδη, φαίνεται σὲ μένα τουλάχιστον ὅτι ἡ καλύτερη ἐρμηνεία εἶναι ἡ ἐξῆς περίπου : αὐτὲς οἱ ἰδέες στέκονται ἀπάνω στὴ φύση τῶν πραγμάτων (στὸν κόσμον τῶν ἰδεῶν) σὰ νὰ εἶναι ὑποδειγματικά πρότυπα, καὶ τὰ ἄλλα ὄντα τοὺς μοιάζουν καὶ ἀποτελοῦν ἀπομιμήματα τῶν ἰδεῶν· καὶ αὐτὴ ἡ συμμετοχὴ (μέθεξις), ποὺ ἔχουν τὰ ἄλλα ὄντα, δηλαδὴ τὰ αἰσθητὰ ἀντικείμενα, στὶς ἰδέες, συνίσταται σὲ τοῦτο μόνο ὅτι : εἶναι ὁμοιώματα τῶν ἰδεῶν.

—Ἄν λοιπόν, εἶπε τότε, κάποιο πρᾶγμα μοιάζει μὲ τὴν ἰδέα, εἶναι δυνατὸν αὐτὴ ἡ ἰδέα νὰ μὴ εἶναι ὅμοια μὲ τὸ ἀπεικονιζόμενο πρᾶγμα κατὰ τὸ μέτρο ποὺ αὐτὸ ἐδῶ εἶναι ὁμοιώμά της; Ἡ ὑπάρχει κάποιος τρόπος, ὥστε τὸ ὅμοιο νὰ μπορῇ νὰ μὴν εἶναι ὅμοιο μὲ τὸ ὅμοιο;

—Δὲν ὑπάρχει.

—Ἀραγε λοιπόν δὲν εἶναι μεγάλη ἀνάγκη νὰ μετέχη τὸ ὅμοιο στὴν ἴδια ἰδέα μαζί μὲ ἐκεῖνο μὲ τὸ ὁποῖο εἶναι ὅμοιο;

—Εἶναι ἀνάγκη.

—Δὲν θὰ εἶναι λοιπόν ἡ ἴδια ἰδέα ἐκεῖνο, μὲ τὴ συμμετοχὴ στὸ ὁποῖο τὰ ὅμοια γίνονται ὅμοια;

—Ἀπολύτως ἡ αὐτὴ ἰδέα.

—Εἶναι λοιπόν ἀδύνατο νὰ εἶναι κάποιο πρᾶγμα ὅμοιο μὲ τὴν ἰδέα ἢ ἡ ἰδέα νὰ εἶναι ὅμοια μὲ ἄλλο πρᾶγμα. Ἀλλιῶς, πέρα ἀπ' αὐτὴ τὴν ἰδέα θὰ παρουσιάζεται πάντοτε μιὰ ἄλλη ἰδέα, καί, ἂν ἐκείνη μοιάζῃ μὲ κάποιο ἄλλο πρᾶγμα, τότε πάλι θὰ ἀναφανῇ ἄλλη, καὶ ποτὲ δὲν θὰ πάψῃ αὐτὴ ἡ ἀτέλειωτη παραγωγὴ ἰδεῶν, ἂν ἡ ἰδέα γίνεται ὅμοια μὲ τὸ μετέχον σ' αὐτὴ πρᾶγμα.

—Ἀληθέστατα λές.

—Λοιπόν δὲν μετέχουν τὰ ἄλλα πράγματα στὶς ἰδέες μὲ τὴν ὁμοιότητα, ἀλλὰ πρέπει νὰ ζητήσουμε κάποιον ἄλλο τρόπο, μὲ τὸν ὁποῖο νὰ γίνεται ἡ συμμετοχὴ (μέθεξις).

—Ἔτσι φαίνεται.

—Βλέπεις λοιπόν, Σωκράτη, συμπέρανε ὁ Παρμενίδης, πόση εἶναι ἡ δυσκολία, ἂν κανεὶς καθορίζῃ τίς ἰδέες ὡς ὄντα αὐτὰ καθ'αυτά;

—Πράγματι ἔτσι εἶναι.

Οἱ ἰδέες θὰ εἶναι ἀγνώριστες ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο.

—Γινώριζε λοιπόν, ἐπανάλαβε ὁ Παρμενίδης, γιὰ νὰ ποῦμε τὸ σωστό, ὅτι δὲν ἐνοιῶσες ἀκόμη πόσο μεγάλη

b αὐτῆς ὅση ἐστὶν ἡ ἀπορία, εἰ ἐν εἶδος ἕκαστον τῶν ὄντων
 αἰεὶ τι ἀφοριζόμενος θήσεις. Πῶς δὴ; εἰπεῖν. Πολλὰ μὲν
 καὶ ἄλλα, φάναι, μέγιστον δὲ τόδε. Εἴ τις φαίη μηδὲ προσή-
 κειν αὐτὰ γιννώσκεισθαι ὄντα τοιαῦτα οἷά φαμεν δεῖν
 εἶναι τὰ εἶδη, τῷ ταῦτα λέγοντι οὐκ ἂν ἔχοι τις ἐνδείξα-
 σθαι ὅτι ψεύδεται, εἰ μὴ πολλῶν τύχοι ἔμπειρος ὧν ὁ ἀμ-
 φισβητῶν καὶ μὴ ἀφνῆς, ἐθέλοι δὲ πάννυ πολλὰ καὶ πόρ-
 ρωθεν πραγματευομένου τοῦ ἐνδεικνυμένου ἐπεσθαι, ἀλλ'
 c ἀπίθανος εἴη ὁ ἄγνωστα ἀναγκάζων αὐτὰ εἶναι. Πῇ δὴ,
 ὦ Παρμενίδη; φάναι τὸν Σωκράτη. "Οτι, ὦ Σώκράτες
 οἶμαι ἂν καὶ σὲ καὶ ἄλλον, ὅστις αὐτὴν τινα καθ' αὐτὴν
 ἐκάστου οὐσίαν τίθεται εἶναι, ὁμολογῆσαι ἂν πρῶτον
 μὲν μηδεμίαν αὐτῶν εἶναι ἐν ἡμῖν. Πῶς γὰρ ἂν αὐτὴ καθ'
 αὐτὴν ἔτι εἴη; φάναι τὸν Σωκράτη. Καλῶς λέγεις, εἰπεῖν.
 Οὐκοῦν καὶ ὅσαι τῶν ἰδεῶν πρὸς ἀλλήλας εἰσὶν αἷ εἰσιν,
 d αὐταὶ πρὸς αὐτάς τὴν οὐσίαν ἔχουσιν, ἀλλ' οὐ πρὸς τὰ
 παρ' ἡμῖν εἴτε ὁμοιώματα εἴτε ὅτη δὴ τις αὐτὰ τίθεται,
 ὧν ἡμεῖς μετέχοντες εἶναι ἕκαστα ἐπονομαζόμεθα· τὰ δὲ
 παρ' ἡμῖν ταῦτα, ὁμώνυμα ὄντα ἐκείνοις, αὐτὰ αὖ πρὸς
 αὐτὰ ἐστὶν ἀλλ' οὐ πρὸς τὰ εἶδη, καὶ ἐαυτῶν ἀλλ' οὐκ
 ἐκείνων ὅσα αὖ ὀνομάζεται οὕτως. Πῶς λέγεις; φάναι
 τὸν Σωκράτη. Οἷον, φάναι τὸν Παρμενίδην, εἴ τις ἡμῶν
 του δεσπότης ἢ δοῦλός ἐστιν, οὐκ αὐτοῦ δεσπότην δὴ
 e πον, ὃ ἔστι δεσπότης, ἐκείνου δοῦλός ἐστιν, οὐδὲ αὐτοῦ
 δούλον, ὃ ἔστι δοῦλος, δεσπότης ὁ δεσπότης, ἀλλ' ἀν-
 θρωπος ὧν ἀνθρώπου ἀμφοτέρω ταῦτά ἐστιν· αὐτὴ δὲ

εἶναι αὐτὴ ἡ δυσκολία, ἂν ὅσες φορὲς προσδιορίζεις κάθε τι ἀπὸ τὰ ὄντα, θέτης καὶ ἀπὸ μιᾶς ἰδέας.

—Ποιὲς εἶναι λοιπὸν οἱ δυσκολίες; ρώτησε ὁ Σωκράτης.

—Ὑπάρχουν πολλές ἄλλες δυσκολίες, εἶπε ὁ Παρμενίδης, μεγίστη ὅμως εἶναι ἡ ἀκόλουθη: "Ἄν κανεὶς ᾔθελε ὑποστηρίξει ὅτι οἱ ἰδέες δὲν ταιριάζει νὰ γνωρίζωνται, ἐφόσον εἶναι τέτοιες, ὅποιες ἰσχυρίζομαστε πὼς πρέπει νὰ εἶναι, σ' αὐτὸν ποὺ ὑποστηρίζει αὐτά, δὲ θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ ἀποδείξῃ ὅτι πλανιέται, ἐκτὸς ἂν τύχῃ ἐκεῖνος ποὺ ἀμφισβητεῖ νὰ εἶναι ἔμπειρος πολλῶν πραγμάτων καὶ ἔξυπνος καὶ θέλει νὰ παρακολουθῇ αὐτὸν ποὺ ἀποδείχνει τὸ παραπάνω, καθὼς θὰ πραγματευεῖται πάρα πολλὰ καὶ διεξοδικά· ὅπως δὴποτε θὰ ἦταν ἀπίστευτος ἐκεῖνος ποὺ ἰσχυρίζεται ὅτι αὐτὲς οἱ ἰδέες εἶναι ἄγνωστες.

—Πῶς λοιπὸν, Παρμενίδη; εἶπε ὁ Σωκράτης.

—Γιατί, Σωκράτη, νομίζω σὺ πρῶτος καὶ κάθε ἄλλος μαζί σου, ποὺ ὑποστηρίζει πὼς ὑπάρχει κάποια οὐσία αὐτὴ καθαυτὴ κάθε πράγματος, θὰ ὁμολογοῦσε πρῶτα ὅτι καμιά ἀπ' αὐτὲς τίς οὐσίες δὲν ὑπάρχει μέσα μας.

—Σωστά, εἶπε ὁ Σωκράτης, γιατί πὼς θὰ ὑπῆρχε πιά αὐτὴ καθαυτὴ;

—Καλά, λές, εἶπε ὁ Παρμενίδης. Λοιπὸν καὶ ὅσες ἀπὸ τίς ἰδέες βρίσκονται σὲ ἀμοιβαία σχέση, ἔχουν τὴν οὐσίαν τους σ' αὐτὴ τὴ σχέση πρὸς τὸν ἑαυτό τους καὶ ὄχι σὲ κάποια σχέση μὲ τὰ μέσα μας εἴτε ὁμοιώματα εἴτε ὅ,τιδήποτε τὰ ὀνομάζει κανεὶς, στὰ ὅποια ἡμεῖς μετέχοντες, ἀποδίδομε στὸ κάθε πρᾶγμα τὴν ὀνομασίαν του. Καὶ αὐτὰ ποὺ ὑπάρχουν μέσα μας, ἀφοῦ εἶναι συνώνυμα μ' ἐκεῖνα τὰ ἄλλα, ἔχουν πάλι μεταξὺ τους σχέσεις, ἀλλ' ὄχι μὲ τίς ἰδέες· καὶ τὰ ὀνόματα πάλι, ποὺ ἔχουν, τὰ ἔχουν ἀπὸ τὴ μεταξὺ τους σχέση καὶ ὄχι ἀπὸ τὴ σχέση τους μὲ ἐκεῖνες τίς ἰδέες.

—Τί θέλεις νὰ πῇς; εἶπε ὁ Σωκράτης.

—Νὰ αὐτό, εἶπε ὁ Παρμενίδης: ἂν κανεὶς ἀπὸ μᾶς εἶναι δεσπότης ἢ δοῦλος κάποιου ἄλλου, ἀσφαλῶς δὲν εἶναι, νομίζω, ὁ δοῦλος δοῦλος ἐκείνου τοῦ δεσπότη, ποὺ εἶναι καθαυτὸ δεσπότης (τῆς ἰδέας δεσπότης), οὔτε ὁ δεσπότης εἶναι δεσπότης αὐτοῦ τοῦ δούλου, ποὺ εἶναι καθαυτὸ δοῦλος (τῆς ἰδέας δοῦλος), ἀλλὰ, ἐπειδὴ εἶναι ἄνθρωπος, ἔχει καὶ τὰ δύο αὐτὰ ἴδια τοῦ ἀνθρώπου, δηλ. εἶναι δοῦλος καὶ κύριος

δεσποτεία αὐτῆς δουλείας ἐστὶν ὃ ἐστι, καὶ δουλεία ὡσαύ-
τως αὐτὴ δουλεία αὐτῆς δεσποτείας, ἀλλ' οὐ τὰ ἐν ἡμῖν
134a πρὸς ἐκεῖνα τὴν δύναμιν ἔχει οὐδὲ ἐκεῖνα πρὸς ἡμᾶς, ἀλλ',
δ λέγω, αὐτὰ αὐτῶν καὶ πρὸς αὐτὰ ἐκεῖνά τέ ἐστι, καὶ τὰ
παρ' ἡμῖν ὡσαύτως πρὸς ἑαυτά· ἢ οὐ μανθάνεις δ λέγω;
Πάνυ γ', εἰπεῖν τὸν Σωκράτη, μανθάνω.

VII. Οὐκοῦν καὶ ἐπιστήμη, φάναι, αὐτὴ μὲν δ ἔστιν
ἐπιστήμη τῆς δ ἔστιν ἀλήθεια αὐτῆς ἂν ἐκείνης εἴη ἐπι-
στήμη; Πάνυ γε. Ἐκάστη δὲ αὖ τῶν ἐπιστημῶν, ἣ ἔστιν,
ἐκάστου τῶν ὄντων, ὃ ἔστιν, εἴη ἂν ἐπιστήμη· ἢ οὐ; Ναί.
'Ἡ δὲ παρ' ἡμῖν ἐπιστήμη οὐ τῆς παρ' ἡμῖν ἂν ἀληθείας
εἴη, καὶ αὖ ἐκάστη ἣ παρ' ἡμῖν ἐπιστήμη τῶν παρ' ἡμῖν
b ὄντων ἐκάστου ἂν ἐπιστήμη συμβαίνοι εἶναι; Ἀνάγκη.
'Ἀλλὰ μὴν αὐτά γε τὰ εἶδη, ὡς ὁμολογεῖς, οὔτε ἔχομεν
οὔτε παρ' ἡμῖν οἷόν τε εἶναι. Οὐ γὰρ οὐδ. Γινώσκεται
δὲ γέ που ὑπ' αὐτοῦ τοῦ εἶδους τοῦ τῆς ἐπιστήμης αὐτὰ
τὰ γένη α ἔστιν ἕκαστα; Ναί. Ὁ γε ἡμεῖς οὐκ ἔχομεν. Οὐ
γάρ. Οὐκ ἄρα ὑπὸ γε ἡμῶν γινώσκεται τῶν εἰδῶν οὐ-
δέν, ἐπειδὴ αὐτῆς ἐπιστήμης οὐ μετέχομεν. Οὐκ ἔοικεν.
'Ἀγνωστον ἄρα ἡμῖν ἐστὶ καὶ αὐτὸ τὸ καλὸν δ ἔστι καὶ τὸ
c ἀγαθὸν καὶ πάντα α δη ὡς ιδέας αὐτὰς οὔσας ὑπολαμβάνει-

ἀνθρώπων. Ἡ καθαυτὴ δεσποτεία εἶναι δεσποτεία τῆς καθαυτὸ δουλείας, καὶ ἐπίσης ἡ καθαυτὴ δουλεία εἶναι δουλεία τῆς καθαυτὸ δεσποτείας. Ἀλλὰ οἱ μέσα μας ὑπάρχουσες ἔννοιες τῆς δουλείας καὶ τῆς δεσποτείας δὲν μποροῦν νὰ σχετίζονται μὲ ἐκεῖνες τὶς ιδέες τῆς δουλείας καὶ τῆς δεσποτείας οὔτε τὸ ἀντίθετο, ἀλλὰ, τὸ ἐπαναλαμβάνω, καὶ οἱ ιδέες σχετίζονται μὲ τὸν ἑαυτό τους καὶ οἱ μέσα μας ἔννοιες σχετίζονται μὲ τὸν ἑαυτό τους. Ἡ δὲν ἔννοιες τί θέλω νὰ πῶ; 134a

—Πολὺ καλὰ τὸ ἐννοῶ, εἶπε ὁ Σωκράτης.

VII. Ἡ ἀνθρώπινη πραγματικότητα θὰ εἶναι ἀγνώριστη ἀπὸ τὸ Θεό.

—Λοιπὸν καὶ ἡ ἐπιστήμη καθαυτὴ, εἶπε ὁ Παρμενίδης, ἡ οὐσία-ἐπιστήμη, αὐτῆς τῆς ὑψίστης πραγματικότητος καθαυτῆς, τῆς οὐσίας-ἀλήθειας, θὰ εἶναι ἐπιστήμη;

—Μάλιστα.

—Καθεμιὰ πάλι ἀπὸ τὶς ἐπιστήμες, πού εἶναι ἐπιστήμη, θὰ εἶναι συνεπῶς ἐπιστήμη καθενὸς ἀπὸ τὰ ὄντα πού εἶναι καθαυτὰ ὄντα· ἡ δὲν εἶναι;

—Ναί.

—Καὶ ἡ μέσα μας ἐπιστήμη δὲν θὰ εἶναι ἐπιστήμη τῆς μέσα μας ἀλήθειας καί, κατὰ τὴν ἴδια ἀκολουθία, καθεμιὰ πάλι ἀπὸ τὶς μέσα μας ἐπιστήμες δὲν θὰ συμβαίνει νὰ εἶναι ἐπιστήμη καθενὸς ἀπὸ τὰ μέσα μας ὄντα;

—Κατ' ἀνάγκη.

—Ἀλλ' ὅμως τὶς ιδέες αὐτὲς καθαυτές, ὅπως ὁμολογεῖς, οὔτε τὶς ἔχομε οὔτε εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρχουν μέσα μας.

—Πράγματι δὲν ὑπάρχουν.

—Καὶ τὰ γένη καθαυτὰ (ὡς ιδέες), ὅποιο εἶναι τὸ καθένα, γνωρίζονται ἀπ' αὐτὴ τὴν ιδέα τῆς καθαυτὸ ἐπιστήμης;

—Μάλιστα.

—Ποὺ ἐμεῖς βέβαια δὲν τὴν κατέχομε.

—Πράγματι.

—Λοιπὸν, ἐμεῖς τουλάχιστον δὲν γνωρίζομε καμιὰν ἀπὸ τὶς ιδέες, ἐπειδὴ δὲν μετέχομε στὴν καθαυτὴ ἐπιστήμη.

—Φαίνεται ὅτι δὲν γνωρίζομε.

—Ὡστε μᾶς εἶναι ἀγνωστο καὶ τὸ ὥραϊο αὐτὸ καθαυτό, ποιὸ εἶναι, καὶ τὸ ἀγαθὸ καὶ ὅλα ὅσα, ὡς γνωστόν, θεωροῦμε ὅτι εἶναι ιδέες καθαυτές.

τ

b

o

νομεν. Κινδυνεύει. Ὅρα δὴ ἔτι τούτου δεινότερον τόδε. Τὸ ποῖον; Φαίης ἂν ἢ οὐ, εἴπερ ἔστιν αὐτό τι γένος ἐπιστήμης, πολὺν αὐτὸ ἀκριβέστερον εἶναι ἢ τὴν παρ' ἡμῖν ἐπιστήμην; καὶ κάλλος καὶ τᾶλλα πάντα οὕτως; Ναί. Οὐκοῦν εἴπερ τι ἄλλο αὐτῆς ἐπιστήμης μετέχει, οὐκ ἂν τινα μᾶλλον ἢ θεὸν φαίης ἔχειν τὴν ἀκριβεστάτην ἐπιστήμην; ὁ δ' ἄνθρωπος. Ἄρα οὐν οἷός τε αὐτῷ ἔσται ὁ θεὸς τὰ παρ' ἡμῖν γινώσκων αὐτὴν ἐπιστήμην ἔχων; Τί γὰρ οὐ; Ὅτι, ἔφη ὁ Παρμενίδης, ὁμολόγηται ἡμῖν, ὦ Σώκρατες, μὴτ' ἐκεῖνα τὰ εἶδη πρὸς τὰ παρ' ἡμῖν τὴν δύναμιν ἔχειν ἣν ἔχει, μῆτε τὰ παρ' ἡμῖν πρὸς ἐκεῖνα, ἀλλ' αὐτὰ πρὸς αὐτὰ ἐκάτερα. ὁμολόγηται γάρ. Οὐκοῦν εἰ παρὰ τῷ θεῷ αὕτη ἔστιν ἡ ἀκριβεστάτη δεσποτεία καὶ αὕτη ἡ ἀκριβεστάτη ἐπιστήμη, οὐτ' ἂν ἡ δεσποτεία ἢ ἐκείνων ἡμῶν ποτὲ ἂν εἴη δεσπόσειεν, οὐτ' ἂν ἡ ἐπιστήμη ἡμᾶς γνοίη οὐδὲ τι ἄλλο τῶν παρ' ἡμῖν, ἀλλὰ ὁμοίως ἡμεῖς τ' ἐκείνων οὐκ ἄρχομεν τῇ παρ' ἡμῖν ἀρχῇ οὐδὲ γινώσκουμεν τοῦ θεοῦ οὐδὲν τῇ ἡμετέρᾳ ἐπιστήμῃ, ἐκεῖνοί τε αὐτῷ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον οὐτε δεσπότηται ἡμῶν εἰσὶν οὐτε γινώσκουσι τὰ ἀνθρώπεια πράγματα θεοὶ ὄντες. Ἀλλὰ μὴ λίαν, ἔφη, θαυμαστός ὁ λόγος ἦ, εἴ τις τὸν θεὸν ἀποστερήσειε τοῦ εἰδέναι. Ταῦτα μέντοι, ὦ Σώκρατες, ἔφη ὁ Παρμενίδης, καὶ 135a ἔτι ἄλλα πρὸς τούτοις πάννυ πολλὰ ἀναγκαῖον ἔχειν τὰ εἶδη, εἰ εἰσὶν αὐταὶ αἱ ἰδέαι τῶν ὄντων καὶ ὀρίεσθαι τις αὐτό τι ἕκαστον εἶδος· ὥστε ἀπορεῖν τε τὸν ἀκούοντα καὶ ἀμφισβητεῖν ὥς οὐτε ἔστι ταῦτα, εἴτε δ' τι μάλιστα εἴη,

—Φοβοῦμαι.

—Κοίταξε τώρα ἀπ' αὐτὸ κάτι ἀκόμη φοβερώτερο.

—Ποιό εἶναι αὐτὸ λοιπόν ;

—Παραδέχεσαι ὅτι, ἂν βέβαια ὑπάρχῃ κάποιον γένος ἐπιστήμης αὐτῆς καθαυτὴν, αὐτὸ εἶναι πολὺ ἀκριβέστερο ἀπὸ τῆ μέσα μας ἐπιστήμη; Ἐτσι τὸ ἴδιο καὶ γιὰ τὸ ὥραϊο καὶ γιὰ ὅλα τὰ ἄλλα;

—Ναί.

—Λοιπόν, ἂν κάποιον ὄν μετέχῃ σ' αὐτὴ τὴν ἐπιστήμη, δὲ θὰν ἔλεγες ὅτι κανεὶς ἄλλος δὲν κατέχει περισσότερο τὴν ἀπόλυτὴ ἐπιστήμη παρὰ ὁ θεός ;

—Κατ' ἀνάγκη.

—Ἄραγε λοιπόν θὰ μπορῇ πάλι ὁ θεός, κατέχοντας τὴν ἐπιστήμη καθαυτῇ, νὰ γνωρίζῃ τὰ μέσα μας πράγματα;

—Γιατί ὄχι;

—Γιατί, εἶπε ὁ Παρμενίδης, ἔχομε συμφωνήσει, Σωκράτη, ὅτι οὔτε οἱ ἰδέες ἐκεῖνες ἔχουν τὴ δύναμη ποὺ ἔχουν σχετικὰ πρὸς τὰ μέσα μας πράγματα, οὔτε αὐτὰ πρὸς τίς ἰδέες ἐκεῖνες, ἀλλὰ καὶ τὰ μὲν καὶ τὰ δὲ ἔχουν τὴ δύναμη μόνο σχετικὰ πρὸς τὸν ἑαυτὸ τους.

—Ἀληθινά, ἔχομε συμφωνήσει.

—Λοιπόν, ἂν στὸ θεὸ ὑπάρχῃ ἡ ἀπόλυτὴ ἀκρίβεια τῆς καθαυτὴν δεσποτείας καὶ ἡ ἀπόλυτὴ ἀκρίβεια τῆς καθαυτὴν ἐπιστήμης, τότε οὔτε ἡ δεσποτεία ἐκείνων ἐκεῖ ψηλὰ θὰ μπορούσε ποτὲ νὰ μᾶς ἐξουσιάζῃ, οὔτε ἡ καθαυτὴ ἐπιστήμη θὰ μπορούσε νὰ γνωρίσῃ ἐμᾶς ἢ κάποιον ἄλλο ἀπὸ τὰ μέσα μας. Ὅμοια καὶ ἐμεῖς δὲν ἐξουσιάζομε ἐκείνους ἐκεῖ ψηλὰ μὲ τὴ μέσα μας δεσποτεία, οὔτε τίποτε γιὰ τὸ θεῖο γνωρίζομε μὲ τὴν ἐπιστήμη μας. Καὶ ἐκεῖνοι πάλι οἱ θεοί, κατὰ τὸν ἴδιο συλλογισμό, οὔτε ἐξουσιαστές μας εἶναι οὔτε ἔχουν γνῶση τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, μολονότι εἶναι θεοί.

—Μὰ φοβοῦμαι αὐτὴ τὴ φορά, εἶπε ὁ Σωκράτης, μήπως ὁ συλλογισμός μας εἶναι πάρα πολὺ παράδοξος, ἀφοῦ συμφωνοῦμε με αὐτὸν θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ ἀρνηθῇ στὸ θεὸ τὴν ἰδιότητα νὰ γνωρίζῃ τὰ ἀνθρώπινα πράγματα.

—Ὅμως ἰδοὺ, Σωκράτη, ἐπανάλαβε ὁ Παρμενίδης, ποιὲς 135a
δυσκολίες καὶ πόσες ἄλλες ἀκόμα περισσότερες κοντὰ σ' αὐτὲς ὑπάρχουν ἀναπόφευκτα στὴ θεωρία τῶν ἰδεῶν, ἂν οἱ ἰδέες ἔχουν τὴν ἴδια ὑπαρξὴ τῶν ὄντων καὶ ἂν καθορίζῃ κανεὶς κάθε ἰδέα ὡς πραγματικότητα διακρινομένην καθαυτὴν. Ὡστε ὅποιος ἀκούει αὐτὰ ἀπορεῖ καὶ ἀμφισβητεῖ ὅτι ὑπάρχουν οἱ

πολλή ἀνάγκη αὐτὰ εἶναι τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει ἄγνωστα· καὶ ταῦτα λέγοντα δοκεῖν τε τι λέγειν καί, ὃ ἄρτι ἐλέγομεν, θαυμαστῶς ὥς δυσανάπειστον εἶναι· καὶ ἀνδρὸς πάνν μὲν εὐφροῦς τοῦ δυνησομένου μαθεῖν ὥς ἔστι γένος τι

b ἐκάστου καὶ οὐσία αὐτὴ καθ' αὐτήν, ἔτι δὲ θαυμαστοτέρου τοῦ εὐρήσοντος καὶ ἄλλον δυνησομένου διδάξαι ταῦτα πάντα ἱκανῶς διευκρινησάμενον. Συγχωρῶ σοι, ἔφη, ὦ Παρμενίδη, ὃ Σωκράτης· πάνν γάρ μοι κατὰ νοῦν λέγεις. Ἄλλὰ μέντοι, εἶπεν ὁ Παρμενίδης, εἰ γέ τις δῆ, ὦ Σώκρατες, αὐτὸ μὴ ἑάσει εἶδῃ τῶν ὄντων εἶναι, εἰς πάντα τὰ νῦν δῆ καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἀποβλέψας, μηδὲ τι ὀριεῖται εἶδος ἐνὸς ἐκάστου, οὐδὲ ὅποι τρέφει τὴν διάνοιαν ἔξει,

c μὴ ἑὼν ἰδέαν τῶν ὄντων ἐκάστου τὴν αὐτὴν αἰεὶ εἶναι, καὶ οὕτως τὴν τοῦ διαλέγεσθαι δύναμιν παντάπασι διαφθερεῖ. Τοῦ τοιοῦτου μὲν οὖν μοι δοκεῖς καὶ μᾶλλον ἡσθῆσθαι. Ἄληθῇ λέγεις, φάναι.

VIII. Τί οὖν ποιήσεις φιλοσοφίας πέρι; ποῖ τρέφει ἀγνοουμένων τούτων; Οὐδὲ πάνν μοι δοκῶ καθορᾶν ἔν γε τῷ παρόντι. Πρῶ γάρ, εἰπεῖν, πρὶν γυμνασθῆναι, ὦ Σώκρατες, ὀρίζεσθαι ἐπιχειρεῖς καλόν τε τι καὶ δίκαιον καὶ ἀγαθόν καὶ ἐν ἑκάστῳ τῶν εἰδῶν· ἐνενόησα γὰρ καὶ

d πρῶν σου ἀκούων διαλεγομένου ἐνθάδε Ἀριστοτέλει τῷδε. Καλὴ μὲν οὖν καὶ θεία, εὖ ἴσθι, ἡ ὁρμή, ἣν ὁρμῆς ἐπὶ τοὺς λόγους· ἔλκυσσον δὲ σαντὸν καὶ γύμνασαι μᾶλλον διὰ τῆς δοκούσης ἀχρήστου εἶναι καὶ καλουμένης ὑπὸ τῶν πολλῶν ἀδολεσχίας, ἕως ἔτι νέος εἶ· εἰ δὲ μή, σὲ δια-

ιδέες, και ὅτι, ἂν ὑπάρχουν, εἶναι μεγάλη ἀνάγκη νὰ εἶναι ἄγνωστες στὴν ἀνθρώπινη φύση. Καὶ λέγοντας αὐτά, ὅποιος φέρνει ἀντιρρήσεις, νομίζει ὅτι λέει κάτι σοβαρὸ καί, ὅπως πρὶν ἀπὸ λίγο λέγαμε, εἶναι ὑπερβολικὰ ἀμετάπειστος. Καὶ εἶναι ἴδιο πολὺ ἔξυπνου ἀνθρώπου νὰ μπορέσῃ νὰ μάθῃ πῶς ὑπάρχει γιὰ κάθε πραγματικότητα κάποιον γένος (ιδέα) καὶ οὐσία αὐτὴ καθαυτὴ, καὶ ἀκόμη θαυμαστότερος εἶναι ἐκεῖνος πού θά βρῇ καὶ θά μπορέσῃ νὰ διδάξῃ καὶ ἄλλον ὅλα αὐτά, ἀφοῦ πρωτύτερα τὰ διευκρινήσῃ μὲ ὅλες τὶς λεπτομέρειες.

—Συμφωνῶ μὲ τὴ γνώμη σου, Παρμενίδη, εἶπε ὁ Σωκράτης, Γιατὶ ὅ,τι λὲς ἀνταποκρίνεται πολὺ σὲ ὅσα σκέπτομαι.

—Ἄλλ' ὅμως, εἶπε ὁ Παρμενίδης, ἂν βέβαια, Σωκράτη, ἐπιμένη κανεὶς νὰ ἀρνιέται τὴν ὑπαρξὴν ἰδεῶν τῶν ὄντων, ἀποβλέποντας σὲ ὅλες τὶς δυσκολίες πού ἐκθέσαμε αὐτὴ τὴ στιγμή, καὶ σὲ ἄλλες ὅμοιες, νὰ ἀρνιέται ἐπίσης νὰ καθορίσῃ τὴν ἰδέα γιὰ καθένα ἀπὸ τὰ ὄντα, δὲν θά ἔχῃ πιά τότε ποῦ νὰ στρέψῃ τὴ σκέψῃ του, ἐπειδὴ ἀρνήθηκε ὅτι μένει ἡ ἴδια πάντοτε ἰδέα γιὰ καθένα ἀπὸ τὰ ὄντα, καὶ ἔτσι θά καταστρέψῃ ἐντελῶς τὴ δύναμη τῆς διαλεκτικῆς. Μοῦ φαίνεται λοιπὸν ὅτι αὐτὸ τὸ ἔχεις κατανοήσῃ πολὺ περισσότερο.

—Λὲς ἀλήθεια, ὁμολόγησε ὁ Σωκράτης.

ΜΕΡΟΣ Β'.

VIII. Ἡ Ἀνάγκη τῆς διαλεκτικῆς μεθόδου. Καθορισμός της.

—Τί λοιπὸν θά κάνῃς μὲ τὴ φιλοσοφία; Ποῦ θά στραφῇς, ἂν αὐτὰ τὰ ζητήματα ἀγνοοῦνται;

—Γιὰ τὸ παρὸν τουλάχιστο νομίζω ὅτι δὲν βλέπω καμιά διέξοδο.

—Αὐτὸ συμβαίνει, εἶπε ὁ Παρμενίδης, γιατί, Σωκράτη, ἔχεις ἐπιχειρήσει, πρὶν τῆς ὥρας καὶ χωρὶς προηγούμενη γύμναση, νὰ δώσῃς τοὺς ὁρισμούς, καθορίζοντας τί εἶναι τὸ ὄραϊο, τὸ δίκαιο, τὸ ἀγαθὸ καὶ γενικὰ τί εἶναι κάθε μιὰ ἀπὸ τὶς ιδέες. Αὐτὸ ἦρθε στὸ νοῦ μου, ἀκούοντας πρωτύτερα νὰ συζητῇς μὲ αὐτόν ἐδῶ τὸν Ἀριστοτέλη. Εἶναι βέβαια λαμπρὸς καὶ θεῖος ὁ ζῆλος σου (ξέρετο καλά) μὲ τὸν ὁποῖο ξεκινᾷς γιὰ τὴν ἔρευνα τῶν λογικῶν προβλημάτων. Ἀλλὰ πρέπει νὰ ὑποβάλῃς τὸν ἑαυτὸ σου σὲ ἐντονὴ ἀσκήση καὶ σὲ μεγαλύτερη γύμναση μὲ αὐτὴ τὴν ἀσκήση πού θεωρεῖται ὅτι εἶναι ἄχρηστη καὶ καλεῖται ἀπὸ τὸν ὄχλο φλυαρία—ἐφόσον εἶσαι ἀκόμη νέος. Ἀλλιῶς, ἂν παραλείψῃς νὰ ὑποβληθῇς

Πλάτωνος, Παρμενίδης

φεύξεται ἢ ἀλήθεια. Τίς οὖν ὁ τρόπος, φάναι, ὃ Παρμενίδης, τῆς γυμνασίας; Οὔτος, εἰπεῖν, ὅνπερ ἤκουσας Ζήνωνος. Πλὴν τοῦτό γέ σου καὶ πρὸς τοῦτον ἠγάσθην εἰπόντος, ὅτι οὐκ εἷας ἐν τοῖς ὀρωμένοις οὐδὲ περὶ ταῦτα τὴν πλάνην ἐπισκοπεῖν, ἀλλὰ περὶ ἐκεῖνα ἃ μάλιστα τις ἂν λόγῳ λάβοι καὶ εἶδῃ ἂν ἠγῆσαιτο εἶναι. Δοκεῖ γάρ μοι, ἔφη, ταύτη γε οὐδὲν χαλεπὸν εἶναι καὶ ὁμοία καὶ ἀνόμοια καὶ ἄλλο ὅτιοῦν τὰ ὄντα πάσχοντα ἀποφαίνειν. Καὶ καλῶς γ', ἔφη. Χρὴ δὲ καὶ τόδε ἔτι πρὸς τούτῳ ποιεῖν, μὴ

- 136a** μόνον εἰ ἔστι ἕκαστον ὑποτιθέμενον σκοπεῖν τὰ ξυμβαίνοντα ἐκ τῆς ὑποθέσεως, ἀλλὰ καὶ εἰ μὴ ἔστι τὸ αὐτὸ τοῦτο ὑποτίθεσθαι, εἰ βούλει μᾶλλον γυμνασθῆναι. Πῶς λέγεις; φάναι. Οἷον, ἔφη, εἰ βούλει περὶ ταύτης τῆς ὑποθέσεως, ἣν Ζήνων ὑπέθετο, εἰ πολλά ἐστι, τί χρὴ ξυμβαίνειν καὶ αὐτοῖς τοῖς πολλοῖς πρὸς αὐτὰ καὶ πρὸς τὸ ἐν καὶ τῷ ἐνὶ πρὸς τε αὐτὸ καὶ πρὸς τὰ πολλά· καὶ αὖ εἰ μὴ ἔστι πολλά, πάλιν σκοπεῖν τί ξυμβήσεται καὶ τῷ ἐνὶ καὶ **b** τοῖς πολλοῖς καὶ πρὸς αὐτὰ καὶ πρὸς ἄλληλα· καὶ αὖθις αὖ ἐὰν ὑποθῇ, εἰ ἔστιν ὁμοιότης ἢ εἰ μὴ ἔστι, τί ἐφ' ἑκατέρας τῆς ὑποθέσεως ξυμβήσεται καὶ αὐτοῖς τοῖς ὑποτεθεῖσι καὶ τοῖς ἄλλοις καὶ πρὸς αὐτὰ καὶ πρὸς ἄλληλα. Καὶ περὶ ἀνομοίου ὁ αὐτὸς λόγος, καὶ περὶ κινήσεως καὶ στάσεως, καὶ περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς, καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ εἶναι καὶ τοῦ μὴ εἶναι· καὶ ἐνὶ λόγῳ, περὶ ὅτον ἂν αἰεὶ ὑποθῇ ὥς ὄντος καὶ ὥς οὐκ ὄντος καὶ ὅτιοῦν ἄλλο πάθος πάσχοντος, δεῖ σκοπεῖν τὰ ξυμβαίνοντα πρὸς αὐτὸ καὶ

στην ἄσκησιν, θὰ σοῦ ξεφύγῃ ἡ ἀλήθεια.

—Ποιός λοιπόν εἶναι ὁ τρόπος, Παρμενίδη, εἶπε ὁ Σωκράτης, αὐτῆς τῆς ἀσκήσεως;

—Αὐτός, εἶπε ὁ Παρμενίδης, ποὺ ἄκουσες ἀπὸ τὸν Ζήνωνα. Ἐκτός ἀπὸ τὰ ἄλλα καὶ τοῦτο σοῦ θαύμασα, ποὺ εἶπες σ' αὐτόν, ὅτι δὲν ἐπέτρεπες στὸν ἑαυτό σου νὰ ἀφήσῃ τὴν ἔρευνα νὰ περιπλανιέται στὰ ὁρατὰ πράγματα οὔτε γύρω ἀπ' αὐτά, ἀλλὰ γύρω ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ συλλάβῃ κυρίως μὲ τὸ λογικὸ καὶ ποὺ θὰ τὰ θεωροῦσε ἰδέες.

—Τὸ κάνω αὐτό, εἶπε ὁ Σωκράτης, γιατί μοῦ φαίνεται πῶς μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο δὲν εἶναι διόλου δύσκολο ν' ἀποδείχνω ὅτι τὰ ὄντα ὑπόκεινται στὰ κατηγορήματα τῆς ὁμοιότητος καὶ ἀνομοιότητος καὶ σὲ ὅποιοδῆποτε ἄλλο κατηγορημα.

—Πολὺ καλὰ βέβαια κάνεις, εἶπε ὁ Παρμενίδης. Πρέπει ὅμως ἀκόμη νὰ κάνῃς μιὰ πρόοδο. Νὰ ὑποθέτῃς σὲ κάθε περίπτωση τὴν ὑπαρξὴ τοῦ ἀντικειμένου καὶ ἔπειτα νὰ ἐξετάζῃς τίς συνέπειες, ποὺ προκύπτουν ἀπὸ τὴν ὑπόθεσιν, δὲν ἀρκεῖ, ἀλλὰ πρέπει νὰ ὑποθέτῃς ἐπίσης τὴν ἀνυπαρξίαν τοῦ ἴδιου ἀντικειμένου, ἂν θέλῃς νὰ ἐπεκτείνῃς κατὰ βάθος τὴ γυμναστικὴ σου στὴ διαλεκτικὴ.

—Τί θέλεις νὰ πῇς; εἶπε ὁ Σωκράτης.

—Ἄς εἶναι λοιπόν, εἶπε ὁ Παρμενίδης, ἂν θέλῃς, ἡ ἴδια ὑπόθεσις ποὺ ἔθεσε ὁ Ζήνων· ἂν δηλαδὴ ὑπάρχουν πολλὰ, νὰ ζητῇς ὅ,τι εἶναι ἀνάγκη νὰ προκύπτῃ καὶ γιὰ τὰ πολλὰ ὡς πρὸς αὐτὰ τὰ ἴδια καὶ ὡς πρὸς τὸ «ἓν», καὶ γιὰ τὸ «ἓν» ὡς πρὸς τὸν ἑαυτό του καὶ ὡς πρὸς τὰ πολλὰ. Καὶ ἂν δὲν ὑπάρχουν, νὰ ἐξετάζῃς ἀκόμη ὅ,τι θὰ προκύπτῃ καὶ γιὰ τὸ «ἓν» καὶ γιὰ τὰ πολλὰ εἴτε ὡς πρὸς αὐτὰ τὰ ἴδια εἴτε ὡς πρὸς τὴν ἀμοιβαίαν σχέσιν τους. Καὶ πάλι, κατὰ τὸν ἴδιον τρόπο, ἂν πάrouμε ἔπειτα τὴν ὑπόθεσιν: ὑπάρχει ὁμοιότητα ἢ δὲν ὑπάρχει; νὰ ἐξετάζῃς ποιὲς θὰ εἶναι οἱ συνέπειες τῆς μιᾶς καὶ τῆς ἄλλης ὑποθέσεως καὶ ὡς πρὸς τὰ ὑποτεθέντα ἀντικείμενα καὶ ὡς πρὸς τὰ ἄλλα εἴτε καθ'αυτὰ εἴτε ὡς πρὸς τίς ἀμοιβαῖες σχέσεις τους. Ὁ ἴδιος τρόπος πρέπει νὰ ἐφαρμοστῇ καὶ γιὰ τὴν ἀνομοιότητα, τὴν κίνησιν καὶ στάσιν, τὴ γένεσιν καὶ φθορά, καὶ γι' αὐτὸ τὸ εἶναι καὶ γιὰ τὸ μὴ εἶναι. Μὲ μιὰ λέξιν: γιὰ ὅποιοδῆποτε, τοῦ ὁποίου θὰ ὑποθέσῃς κάθε φορὰ τὴν ὑπαρξὴ ἢ τὴν ἀνυπαρξίαν ἢ κάθε ἄλλο προσδιορισμό, νὰ ἐξετάζῃς ποιὲς συνέπειες προκύπτουν στὴν ἀρχὴ μὲ τὸ ἀντικείμενον ποὺ θέτομε, ἔπειτα σχετικὰ μὲ τὰ ἄλλα, γιὰ ἓνα ὅποιοδῆποτε

6

136a

b

c πρὸς ἓν ἕκαστον τῶν ἄλλων, ὃ τι ἂν προέλῃ, καὶ πρὸς πλείω καὶ πρὸς ξύμπαντα ὡσαύτως· καὶ τᾶλλα αὖ πρὸς αὐτά τε καὶ πρὸς ἄλλο ὃ τι ἂν προαιρῇ αἰεί, ἐάν τε ὡς ὄν ὑποθῇ ὃ ὑπετίθῃ, ἐάν τε ὡς μὴ ὄν, εἰ μέλλεις τελέως γνωμνασάμενος κυρίως διόψεσθαι τὸ ἀληθές. Ἀμήχανον, ἔφη, λέγεις, ὦ Παρμενίδη, πραγματεῖαν, καὶ οὐ σφόδρα μανθάνω· ἀλλὰ μοι τί οὐ διῆλθες αὐτὸς ὑποθέμενός τι, d ἵνα μᾶλλον καταμάθω; Πολὺν ἔργον, φάναι, ὦ Σώκρατες, προστάττετε ὡς τηλικῶδε. Ἀλλὰ σύ, εἰπεῖν τὸν Σωκράτη, Ζήνων, τί οὐ διῆλθες ἡμῖν; Καὶ τὸν Ζήωνα ἔφη γελάσαντα φάναι, Αὐτοῦ, ὦ Σώκρατες, δεώμεθα Παρμενίδου· μὴ γὰρ οὐ φαῦλον ἢ δ λέγει. *Ἡ οὐχ ὀρθῶς ὅσον ἔργον προστάττετε; Εἰ μὲν οὖν πλείους ἤμεν, οὐκ ἂν ἄξιον ἦν δεῖσθαι· ἀπρεπὴ γὰρ τὰ τοιαῦτα πολλῶν ἐναντίον λέγειν ἄλλως τε καὶ τηλικούτῳ· ἀγνοοῦσι γὰρ οἱ πολλοὶ ὅτι e ἄνευ ταύτης τῆς διὰ πάντων διεξόδου τε καὶ πλάνης ἀδύνατον ἐντυχόντα τῷ ἀληθεῖ νοῦν ἔχειν. Ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ Παρμενίδη, Σωκράτει συνδέομαι, ἵνα καὶ αὐτὸς διακούσω διὰ χρόνον.

IX. Ταῦτα δὴ εἰπόντος τοῦ Ζήωνος, ἔφη δ' Ἀντιφῶν φάναι τὸν Πυθόδορον, αὐτόν τε δεῖσθαι τοῦ Παρμενίδου καὶ τὸν Ἀριστοτέλη καὶ τοὺς ἄλλους, ἐνδείξασθαι δ λέγοι καὶ μὴ ἄλλως ποιεῖν. Τὸν οὖν Παρμενίδην, Ἀνάγκη, 137a φάναι, πείθεσθαι. Καί τοι δοκῶ μοι τὸ τοῦ Ἰβυκείου ἱπ-

στην ἀρχή, κατὰ τὴν ἐκλογή σου, ἔπειτα σχετικὰ μὲ τὰ ἄλλα καὶ κατόπιν μὲ ὅλα μαζὶ ὁμοίως. Ἐπίσης καὶ τὰ ἄλλα σχετικὰ μὲ αὐτὰ τὰ ἴδια καὶ μὲ τὸ ἀντικείμενο ποῦ κάθε φορὰ ἐσὺ θὰ προτιμᾷς, εἴτε δέχεσαι πῶς ὑπάρχει εἴτε δέχεσαι πῶς δὲν ὑπάρχει αὐτὸ ποῦ ὑποθέτεις, ἀνθέλης, ἀφοῦ ἐξασκηθῇς τέλεια, νὰ γίνης ἱκανὸς νὰ διακρίνης ἀσφαλῶς τὴν πραγματικὴ ἀλήθεια. c

—Ἡ μέθοδος τῆς ἔρευνας ποῦ δείχνεις, Παρμενίδη, εἶπε ὁ Σωκράτης, εἶναι δύσκολη καὶ γι' αὐτὸ δὲν σὲ καταλαβαίνω καὶ καλὰ. Ἀλλὰ γιατί. γιὰ χάρη μου. δὲν κάνεις τὴν ἀπόδειξη σὺ ὁ ἴδιος ἀπάνω σὲ μιὰ ὑπόθεση ποῦ θὰ ἐκλέξης; Ἔτσι θὰ σὲ καταλάβω καλύτερα.

—Δύσκολο ἔργο, εἶπε ὁ Παρμενίδης, μοῦ ζητεῖς νὰ κάνω σὲ τέτοια ἡλικία. d

—Ἀλλὰ σύ, εἶπε ὁ Σωκράτης, Ζήνωνα, γιατί δὲν πραγματεύεσαι αὐτὸ τὸ θέμα γιὸ χατήρι μας:

—Τότε ὁ Ζήνων εἶπε γελώντας: ἄς παρακαλέσουμε τὸν ἴδιο τὸν Παρμενίδη· γιατί τὸ πρᾶγμα, γιὰ τὸ ὁποῖο μᾶς μιλεῖ, δὲν εἶναι γιὰ πέταμα. Ἡ δὲν βλέπεις πόσο δύσκολο ἔργο εἶναι αὐτὸ ποῦ ζητεῖς; Ἀν λοιπὸν ἤμαστε μεγαλύτερη συντροφιά, δὲν θ' ἄξιζε νὰ τοῦ κάνουμε τὴν παράκληση αὐτή, γιατί θὰ ἦταν ἀπρέπεια νὰ λήη τέτοια μπροστὰ σὲ πολλοὺς καὶ μάλιστα, ὅταν ἔχη τὴν ἡλικία του. Ἐπειδὴ ἀγνοοῦν, πράγματι, οἱ πολλοὶ ὅτι, χωρὶς αὐτὴ τὴ διεξοδικὴ ἔρευνα ὅλων τῶν πραγμάτων καὶ τὴν περιπλάνηση σὲ ὅλα, εἶναι ἀδύνατο νὰ συναντήσῃ κανεὶς τὴν ἀλήθεια καὶ ν' ἀποκτήσῃ ἀκριβῆ γνῶση. Κι' ἐγὼ λοιπόν, Παρμενίδη, ἐνῶνω τὴν παράκλησή μου μὲ τὸ Σωκράτη, γιὰ νὰ μπορέσω ὕστερα ἀπὸ τόσο χρόνον, νὰ γίνω ἀκροατὴς σου κατὰ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ ζητήματος.

ΙΧ. Παρακαλεῖται ὁ Παρμενίδης νὰ ἐκθέσῃ τὴ μέθοδο τῆς ἔρευνάς του.

Ἔτσι μίλησε ὁ Ζήνων, καὶ ὁ Πυθόδωρος, κατὰ τὴ διήγησιν τοῦ Ἀντιφώντος, καὶ ὁ ἴδιος καὶ ὁ Ἀριστοτέλης καὶ οἱ ἄλλοι παρακάλεσαν τὸν Παρμενίδη νὰ δώσῃ δείγμα τῆς μεθόδου τῆς ἔρευνάς του, τὴν ὁποίαν ἐξεθείαζε, καὶ νὰ μὴ τοὺς ἀρνηθῇ αὐτὴ τὴ χάρη.—Τότε λοιπόν, εἶπε ὁ Παρμενίδης, πρέπει νὰ ὑπακούσω. Μοῦ συμβαίνει, φοβοῦ- 137a

που πεπονηθέναι, ὃ ἐκεῖνος ἀθλητῇ ὄντι καὶ πρεσβυτέρῳ, ἔφ' ἄρματι μέλλοντι ἀγωνιεῖσθαι καὶ δι' ἐμπειρίαν τρέμονται τὸ μέλλον, ἑαυτὸν ἀπεικάζων ἄκων ἔφη καὶ αὐτὸς οὕτω πρεσβύτης ὢν εἰς τὸν ἔρωτα ἀναγκάζεσθαι ἰέναι· καὶ γὰρ μοι δοκῶ μεμνημένος μάλα φοβεῖσθαι, πῶς χρὴ τηλικόνδε ὄντα διανεῦσαι τοιοῦτόν τε καὶ τοσοῦτον πλήθος λόγων· ὁμως δὲ—δεῖ γὰρ χαρίζεσθαι, ἐπειδὴ καί, ὁ Ζήνων λέγει, αὐτοὶ ἐσμεν. Πόθεν οὖν δὴ ἀρξόμεθα καὶ τί
 b πρῶτον ὑποθησόμεθα; ἢ βούλεσθε, ἐπειδὴ περ δοκεῖ πραγματεῖώδη παιδιὰν παίζειν, ἀπ' ἑμαντοῦ ἀρξώμαι καὶ τῆς ἑμαντοῦ ὑποθέσεως, περὶ τοῦ ἐνὸς αὐτοῦ ὑποθέμενος, εἴτε ἐν ἔστιν εἴτε μὴ ἐν, τί χρὴ ξυμβαίνειν; Πάνυ μὲν οὖν, φάναι τὸν Ζήωνα. Τίς οὖν; εἰπεῖν, μοι ἀποκρίνεῖται; ἢ ὁ νεώτατος; ἥκιστα γὰρ ἂν πολυπραγμονοῖ, καὶ ἂ οἶται μάλιστα ἂν ἀποκρίνοιντο· καὶ ἅμα ἑμοὶ ἀνάπαν' ἂν
 c εἴη ἢ ἐκεῖνον ἀποκρίσις. "Ετοιμός σοι, ὦ Παρμενίδη, φάναι, τοῦτο, τὸν Ἀριστοτέλη· ἐμὲ γὰρ λέγεις τὸν νεώτατον λέγων· ἀλλ' ἔρωτα ὡς ἀποκρινουμένου.

X. Εἴεν δὴ, φάναι· εἰ ἐν ἔστιν, ἄλλο τι οὐκ ἂν εἴη πολλά τὸ ἐν; Πῶς γὰρ ἂν; Οὔτε ἄρα μέρος αὐτοῦ οὔτε

1. Ὁ Ἰβυκος : λυρικός ποιητής· γεννήθηκε στὸ Ρήγιο τῆς κάτω Ἰταλίας καὶ εἶχε ἀκμάσει τὸν δὲκα αἰῶνα π.Χ. Ἀναφέρεται ὅτι παρέμεινε γιὰ λίγο χρόνο στὴν αὐλὴ τοῦ τυράννου τῶν Σαμίων Πολυκράτη. Ἐπεσκέφθηκε διάφορα μέρη καὶ φονεύθηκε ἀπὸ ληστὲς στὴν Κόρινθο. Ἐπειδὴ στὸ φόνου τοῦ δὲν ὑπῆρχε κανένας μάρτυρας, ὁ ποιητής ἐπικαλέσθηκε ἱπταμένους γερανούς γιὰ νὰ τιμωρῶσουν τοὺς φονεῖς του. Ἐπειτα ἀπὸ λίγα χρόνια, στὴν Κόρινθο, ἓνας ἀπὸ τοὺς ληστὲς, βλέποντας ἀπὸ πάνω τοῦ γερανοῦ εἶπε στὸν ἄλλο : «Ἴδε οἱ Ἰβύκου ἐκδικιοῦ». Κάποιος ἀπὸ τοὺς παρακαθημένους, ἀκούοντας τὰ λόγια, κατάγγειλε τὸ πρῶγμα. Ἔτσι οἱ δολοφόνου πιάστηκαν καὶ ἀφοῦ ὁμολόγησαν, τιμωρήθηκαν.

Ὁ Ἰβυκος εἶχε γράψει καὶ ποίημα γιὰ τὸν ἔρωτα. Σ' αὐτὸ παρομοιάζει τὸν ἑαυτὸ του μὲ ἄλλογο, τὸ ὁποῖο νικητὴς ἄλλοτε, γέρινο τώρα, ἔτρεμε, ὅταν ἐπρόκειτο νὰ λάβῃ μέρος σὲ νέον ἀγῶνα ἄρμα τοδρομίας. Μὲ τὸ ἄλλογο αὐτὸ παραβάλλει τὸν ἑαυτὸ του ὁ Παρμενίδης, μέλλοντας ν' ἀναπτύξῃ τόσο δύσκολη φιλοσοφικὴν ἔρευνα. Ἰδοὺ ἡ σχετικὴ μεταφρασὴ τοῦ ἀποσπάσματος τοῦ Ἰβύκου ποὺ ὑπαινίσσεται ἐδῶ ὁ Πλάτων : «Ὁ ἔρωτας μὲ τὰ μαῦρα μάτια τοῦ ἐκτοξεύει πάλι βλέμμα ὑγρὸ καὶ μὲ χίλιες ἀπάτες ζητάει νὰ ριχτῇ στὰ ἀδιέξοδα δόχτυα τῆς Κύπριδος· ἀλλὰ τρέμει στὸ πλησίασμά του, ὅπως ἓνα ἄλλογο, πρωτότερα νικητὴς στοὺς ἀγῶνες ἄρματα ν, ἐγγίζοντας τώρα τὰ γερατεῖα μπαίνει πιά μὲ λύπη στὸ στάδιο, ὅπου ἀνταγωνίζονται τὰ γρήγορα ζεύγη ἀλόγων».

μαι τὸ ἴδιο πρᾶγμα πού συνέβηκε στὸ ἄλογο τοῦ Ἰβύκου⁽¹⁾. Αὐτό, ἀθλητικὸ καὶ ἀδύνατο, ἐξ αἰτίας τῆς ἡλικίας του, τὸ ἐξεψαν γιὰ ἓνα διαγωνισμό ἀρμάτων καὶ ἐκεῖνο ἔτρεμε μπροστὰ στὴ δοκιμασία, πού συχνά εἶχε ἀντιμετωπίσει.—Ὁ Παρμενίδης, παρομοιάζοντας τὸν ἑαυτό του μὲ τὸ ἄλογο, ἔλεγε ὅτι ἔτσι, ἄθελά του καὶ τόσο μεγάλης ἡλικίας, ἀναγκάζεται νὰ συναγωνισθῇ στὸ δρόμο τοῦ ἔρωτα. Μὲ αὐτὴ τὴν ἀνάμνηση, κ' ἐγὼ εἶπε, αἰσθάνομαι μέσα μου μεγάλο φόβο σκεπτόμενος πὼς θὰ χρειασθῇ τόσο γέρος νὰ περάσω πέρα, κολυμπώντας μέσα σ' ἓνα τέτοιό καὶ τόσο μεγάλο πλῆθος λόγων. Κι' ὁμως θὰ προσπαθῶ γιατί πρέπει, πράγματι, νὰ σᾶς κάνω τὴ χάρη, ἀφοῦ, ὅπως λέει καὶ ὁ Ζήνων, εἴμαστε μεταξύ μας. Ἀπὸ ποῦ λοιπὸν θ' ἀρχίσουμε καὶ ποιά θὰ θέσουμε γιὰ πρώτη ὑπόθεση; Μήπως εἴστε τῆς γνώμης καλύτερα, ἐπειδὴ πάρθηκε ἡ ἀπόφαση νὰ παίξουμε αὐτὸ τὸ κοπιαστικὸ παιγνίδι, ν' ἀρχίσω ἀπὸ τὸν ἑαυτό μου καὶ ἀπὸ τὴ δική μου ὑπόθεση, καὶ θέτοντας τὸ ζήτημα τοῦ «ἐνός» ναθαυτό, εἶτε ὅτι εἶναι εἶτε ὅτι δὲν εἶναι «ἐν», νὰ ἐξετάσω ἐκεῖνα πού ἀναγκαῖα θὰ προκύψουν;

—Εἴμαστε ἀπολύτως σύμφωνοι, εἶπε ὁ Ζήνων.

—Ποιὸς λοιπόν, ἐπανελάβε ὁ Παρμενίδης, θὰ μοῦ ἀποκρίνεται; Ἡ θὰ εἶναι ὁ πιὸ νεώτερος; γιατί αὐτὸς πολὺ λίγο θὰ ἀσχολεῖται μὲ λεπτομέρειες καὶ μὲ πολλὰ πράγματα καὶ θὰ ἀπαντᾷ ἀπλούστατα ὅ,τι σκέπτεται. Οἱ ἀπαντήσεις του θὰ μοῦ παρέχουν συγχρόνως ἀνάπαυση.

—Εἰμαι ἔτοιμος νὰ κρατήσω αὐτὸ τὸ ρόλο γιὰ χάρη σου, Παρμενίδη, εἶπε ὁ Ἀριστοτέλης, γιατί λέγοντας τὸν πιὸ νεώτερο ἀσφαλῶς ἐμένα ἐννοεῖς. Ρῶτα με λοιπὸν καὶ θὰ σοῦ ἀποκρίνωμαι.

ΜΕΡΟΣ Γ'.

Χ. Ἐφαρμογὴ τῆς μεθόδου τοῦ Παρμενίδη ἀπάνω στὸ θέμα τοῦ «ἐνός».

Ὑπόθεση 1. Ἄν τὸ «ἐν» εἶναι παρμένο ἀπόλυτα καὶ ἄσχετα πρὸς τὰ ἄλλα, ἀκολουθοῦν οἱ ἐξῆς συνέπειες : α) τοῦτο οὔτε μέρη θὰ ἔχη οὔτε ὅλο θὰ εἶναι· β) θὰ εἶναι ἄπειρο· γ) δὲν θὰ ἔχη σχῆμα· δ) δὲν θὰ ὑπάρχῃ οὔτε μέσα στὸν ἑαυτό του οὔτε μέσα σὲ ἄλλα.

—Ἄς ἀρχίσουμε λοιπόν, εἶπε ὁ Παρμενίδης. Ἄν εἶναι ἓνα, δὲν εἶναι ἀλήθεια ὅτι τὸ «ἐν» δὲν θὰ μπορούσε νὰ εἶναι πολλά;—Πῶς θὰ μπορούσε νὰ εἶναι πολλά;—Ἐπομένως δὲν

ὅλον αὐτὸ δεῖ εἶναι. Τί δὴ; Τὸ μέρος που ὅλου μέρος
 ἐστίν. Ναί. Τί δὲ τὸ ὅλον; οὐχὶ οὐ ἂν μέρος μηδὲν ἀπῆ,
 ὅλον ἂν εἴη; Πάνυ γε. Ἀμφοτέρως ἄρα τὸ ἐν ἐκ μερῶν
 ἂν εἴη, ὅλον τε ὃν καὶ μέρη ἔχον. Ἀνάγκη. Ἀμφοτέρως
 δ ἂν ἄρα οὕτως τὸ ἐν πολλὰ εἴη, ἀλλ' οὐχ ἓν. Ἀληθῆ. Δεῖ
 δέ γε μὴ πολλὰ ἀλλ' ἐν αὐτὸ εἶναι. Δεῖ. Οὐτ' ἄρα ὅλον
 ἔσται οὔτε μέρη ἔξει, εἰ ἐν ἔσται τὸ ἐν. Οὐ γάρ. Οὐκοῦν
 εἰ μηδὲν ἔχει μέρος, οὐτ' ἂν ἀρχὴν οὔτε τελευτὴν οὔτε μέ-
 σον ἔχοι· μέρη γάρ ἂν ἤδη αὐτοῦ τὰ τοιαῦτα εἴη. Ὁρθῶς.
 Καὶ μὴν τελευτὴ γε καὶ ἀρχὴ πέρας ἐκάστων. Πῶς δ' οὐ;
 Ἄπειρον ἄρα τὸ ἐν, εἰ μήτε ἀρχὴν μήτε τελευτὴν ἔχει.
 e Ἄπειρον. Καὶ ἄνευ σχήματος ἄρα οὔτε γὰρ ἂν στρογ-
 γύλον οὔτε εὐθέος μετέχοι. Πῶς; Στρογγύλον γέ πού
 ἐστὶ τοῦτο, οὐ ἂν τὰ ἔσχατα πανταχῇ ἀπὸ τοῦ μέσου ἴσον
 ἀπέχη. Ναί. Καὶ μὴν εὐθύ γε, οὐ ἂν τὸ μέσον ἀμφοῖν τοῖν
 ἐσχάτοις ἐπιπροσθεν ᾗ. Οὕτως. Οὐκοῦν μέρη ἂν ἔχοι
 τὸ ἐν καὶ πόλλ' ἂν εἴη, εἴτ' εὐθέος σχήματος εἴτε περι-
 φεροῦς μετέχοι. Πάνυ μὲν οὖν. Οὔτε ἄρα εὐθύ οὔτε
 138a περιφερές ἐστίν, ἐπεὶπερ οὐδὲ μέρη ἔχει. Ὁρθῶς. Καὶ
 μὴν τοιοῦτόν γε ὃν οὐδαμοῦ ἂν εἴη· οὔτε γὰρ ἐν ἄλλῳ
 οὔτε ἐν ἑαυτῷ εἴη. Πῶς δὴ; Ἐν ἄλλῳ μὲν ὃν κύκλῳ που
 ἂν περιέχοιτο ὑπ' ἐκείνου ἐν ᾧ [ἂν] ἐνέη, καὶ πολλαχοῦ
 ἂν αὐτοῦ ἄπτοιτο πολλοῖς· τοῦ δὲ ἐνός τε καὶ ἀμεροῦς
 καὶ κύκλου μὴ μετέχοντος ἀδύνατον πολλαχῇ κύκλῳ ἄπτε-
 σθαι. Ἀδύνατον. Ἀλλὰ μὴν αὐτό γε ἐν ἑαυτῷ ὃν καὶ
 ἐαυτὸ εἴη περιέχον οὐκ ἄλλο ἢ αὐτό, εἴπερ καὶ ἐν
 b ἑαυτῷ εἴη· ἐν τῷ γάρ τι εἶναι μὴ περιέχοντι ἀδύνατον.
 Ἀδύνατον γάρ. Οὐκοῦν ἕτερον μὲν ἂν τι εἴη αὐτὸ τὸ πε-
 ριέχον, ἕτερον δὲ τὸ περιεχόμενον· οὐ γὰρ ὅλον γε ἀμφω
 ταῦτόν ἕμα πείσεται καὶ ποιήσει· καὶ οὕτω τὸ ἐν οὐκ ἂν
 εἴη ἔτι ἢ ἀλλὰ δύο. Οὐ γὰρ οὖν. Οὐκ ἄρα ἐστὶ πὺν τὸ ἐν,

μπορεῖ νὰ ἔχη μέρη οὔτε νὰ εἶναι ὅλο.—Γιατί λοιπόν;—Τὸ μέρος φυσικὰ εἶναι μέρος τοῦ ὅλου.—Ναί.—Καὶ τί εἶναι τὸ ὅλο; Δὲν εἶναι ὅλο ἐκεῖνο, ἀπὸ τὸ ὁποῖο δὲν λείπει κα-
νένα μέρος;—Πολὺ σωστά.—Καὶ στίς δυὸ λοιπὸν περιπτώσεις
τὸ «ἐν» θὰ ἀποτελεῖται ἀπὸ μέρη, ἂν τοῦτο εἶναι ὅλο καὶ
ἔχη μέρη.—Κατ' ἀνάγκη.—Ἐπομένως καὶ στίς δυὸ περιπτώ-
σεις τὸ «ἐν» θὰ ἦταν πολλὰ καὶ ὄχι πιά ἓνα.—'Αλήθεια.
—'Αλλὰ πρέπει τὸ «ἐν» νὰ μὴ εἶναι πολλὰ, ἀλλὰ ἓνα.—Πρέπει.
—'Αν λοιπὸν τὸ «ἐν» εἶναι ἓνα, οὔτε ὅλο θὰ εἶναι οὔτε μέρη
θὰ ἔχη.—'Ασφαλῶς.—'Αν ὅμως τὸ «ἐν» δὲν ἔχη μέρη, δὲν
μπορεῖ νὰ ἔχη οὔτε ἀρχή, οὔτε τέλος, οὔτε μέσο. Γιατὶ τέτοιες
διακρίσεις φυσικὰ θὰ τοῦ ἀποτελοῦσαν μέρη.—'Ορθῶς.—Καὶ
ὅμως τὸ τέλος καὶ ἡ ἀρχὴ εἶναι πέρατα κάθε πράγματος.—Πῶς
ὄχι;—Τὸ «ἐν» λοιπὸν εἶναι ἄπειρο, ἂν δὲν ἔχη οὔτε ἀρχὴ
οὔτε τέλος.—Εἶναι ἄπειρο.—Εἶναι ἐπομένως καὶ χωρὶς σχήμα·
γιατὶ δὲν θὰ μετέχη οὔτε στὸ στρογγυλὸ οὔτε στὸ εὐθύ.—
Γιατί;—'Αναμφιβόλως στρογγυλὸ σχῆμα εἶναι αὐτό, τοῦ
ὁποίου ὅλα τὰ ἄκρα ἀπέχουν ἐξίσου σ' ὅλα τὰ μέρη ἀπὸ τὸ
κέντρο.—Ναί.—Καὶ εὐθύ εἶναι ἐκεῖνο, τοῦ ὁποίου τὸ κέν-
τρο κεῖται μπροστὰ καὶ στὰ δύο ἄκρα.—'Ετσι εἶναι.—Θὰ
εἶχε λοιπὸν τὸ «ἐν» μέρη καὶ θὰ ἦταν πολλὰ, ἂν εἶχε σχῆμα
εὐθύ ἢ κυκλικό.—Πολὺ σωστά.—Ἐπομένως τὸ «ἐν» δὲν
εἶναι οὔτε εὐθύ οὔτε κυκλικό, ἐπειδὴ βέβαια δὲν ἔχει οὔτε
μέρη.—Σωστά.

d

e

138a

—'Ομως, ἂν εἶναι τέτοιο τὸ «ἐν», δὲν θὰ εἶναι που-
θενά· γιατί δὲν εἶναι οὔτε μέσα σὲ ἄλλο οὔτε μέσα στὸν ἑαυτὸ
του.—Πῶς τὸ ἐννοεῖς αὐτό;—'Αν ἦταν μέσα σὲ ἄλλο, νομίζω,
θὰ περικυκλωνόταν ἀπὸ ἐκεῖνο, μέσα στὸ ὁποῖο θὰ ὑπῆρχε,
καὶ μὲ αὐτὸ θὰ εἶχε πολλὰς ἐπαφὰς μὲ πολλὰ σημεῖα του.
'Αλλὰ εἶναι πάλι ἀδύνατο τὸ ἓνα νὰ ἔχη περιφερειακὰς ἐπαφὰς
σὲ πολλὰ μέρη, ἐπειδὴ δὲν ἔχει οὔτε μέρη οὔτε σχῆμα κύκλου.
—Εἶναι ἀδύνατο.—'Αλλὰ πάλι, ἂν τὸ «ἐν» εἶναι ἀπλῶς μέσα
στὸν ἑαυτὸ του, τὸ ἴδιο θὰ περιβάλλῃ τὸν ἑαυτὸ του, ἀφοῦ
δὲν θὰ εἶναι ἄλλο παρὰ τὸ ἴδιο τὸ «ἐν» ποῦ θὰ περιέχεται
μέσα στὸν ἑαυτὸ του· γιατί εἶναι ἀδύνατο νὰ ὑπάρχῃ κάτι
μέσα σὲ κάποιο πρᾶγμα καὶ νὰ μὴ περιβάλλεται ἀπ' αὐτό.—
Πραγματικὰ ἀδύνατο.—Κάτι ἄλλο ὅμως εἶναι αὐτὸ ποῦ
περιέχει καὶ ἄλλο τὸ περιεχόμενο· γιατί δὲν εἶναι δυνατόν
τὸ ἴδιο πρᾶγμα ὁλόκληρο καὶ νὰ παθαίνει καὶ νὰ ἐνεργῇ καὶ
τὰ δυὸ μαζὶ (νὰ περιέχῃ καὶ νὰ περιέχεται). Καὶ ἔτσι τὸ
«ἐν» δὲ θὰ ἦταν πιά ἓνα, ἀλλὰ δύο.—Βέβαια δὲν εἶναι δυνα-

b

μήτε ἐν ἑαυτῷ μήτε ἐν ἄλλῳ ἐνόν. Οὐκ ἔστιν.

XI. "Ορα δὴ, οὕτως ἔχον εἰ οἷόν τέ ἐστιν ἐστάναι ἢ
 κινεῖσθαι. Τί δὴ γὰρ οὐ; "Οτι κινούμενον γε ἢ φέροιτο ἢ
 α ἁλλοιοῖτο ἂν· αὐται γὰρ μόναι κινήσεις. Ναί. 'Αλλοιού-
 μενον δὲ τὸ ἐν ἑαυτοῦ ἀδύνατόν που ἐν ἔτι εἶναι. 'Αδύνα-
 τον. Οὐκ ἄρα κατ' ἁλλοίωσίν γε κινεῖται. Οὐ φαίνεται.
 'Αλλ' ἄρα τῷ φέρεσθαι; "Ισως. Καὶ μὴν εἰ φέροιτο τὸ ἐν,
 ἦτοι ἐν τῷ αὐτῷ ἂν περιφερόιτο κύκλῳ ἢ μεταλλάττοι
 χώραν ἑτέραν ἐξ ἑτέρας. 'Ανάγκη. Οὐκοῦν κύκλῳ μὲν πε-
 ριφερόμενον ἐπὶ μέσσοις βεβηκέναι ἀνάγκη, καὶ τὰ περὶ τὸ
 d μέσον φερόμενα ἄλλα μέρη ἔχειν ἑαυτοῦ· ὃ δὲ μήτε μέ-
 σον μήτε μερῶν προσήκει, τίς μηχανὴ τοῦτο κύκλῳ ποτὲ
 ἐπὶ τοῦ μέσου ἐνεχθῆναι; Οὐδεμία. 'Αλλὰ δὴ χώραν ἀμει-
 βον ἄλλοι; ἄλλοι γίνονται καὶ οὕτω κινεῖται; Εἴπερ γε
 δὴ. Οὐκοῦν εἶναι μὲν που ἐν τινι αὐτὸ ἀδύνατον ἐφάνη;
 Ναί. 'Αρ' οὖν γίνεσθαι ἔτι ἀδυνατώτερον; Οὐκ ἐννοῶ
 ὅτι. Εἰ ἐν τῷ τι γίνεσθαι, οὐκ ἀνάγκη μήτε πῶ ἐν ἐκείνῳ
 εἶναι ἔτι ἐγγιγνόμενον, μήτ' ἔτι ἔξω ἐκείνου παντάπασιν,
 εἴπερ δὴ ἐγγίγνεται; 'Ανάγκη. Εἰ ἄρα τι ἄλλο πείσεται
 e τοῦτο, ἐκεῖνο ἂν μόνον πάσχοι οὐ μέρη εἶη· τὸ μὲν γὰρ
 ἂν τι αὐτοῦ ἤδη ἐν ἐκείνῳ, τὸ δὲ ἔξω εἶη ἅμα· τὸ δὲ μὴ
 ἔχον μέρη οὐχ οἷόν τέ που ἔσται τρόπῳ οὐδενὶ δλον ἅμα
 μήτε ἐντὸς εἶναι τινὸς μήτε ἔξω. 'Αληθῆ. Οὐ. δὲ μήτε
 μέρη εἰσὶ μήθ' ὅλον τυγχάνει ὄν, οὐ πολὺ ἔτι ἀδυνατώ-
 τερον ἐγγίγνεσθαι που, μήτε κατὰ μέρη μήτε κατὰ δλον
 139a ἐγγιγνόμενον; Φαίνεται. Οὐτ' ἄρα ποιῶν καὶ ἐν τῷ γι-
 γνόμενον χώραν ἀλλάττει, οὐτ' ἐν τῷ αὐτῷ περιφερόμε-

τόν.—Τὸ «ἐν» λοιπὸν δὲν εἶναι, νομίζω, οὔτε μέσα στὸν ἑαυτὸ του οὔτε μέσα σὲ ὅποιοδήποτε ἄλλο.—Δὲν εἶναι.

XI. ε) Τὸ «ἐν» δὲν θὰ εἶναι οὔτε σὲ κίνηση οὔτε σὲ ἡρεμία.

Πρόσεξε λοιπὸν τώρα, ἂν τὸ «ἐν» ἔχοντας αὐτὲς τίς ιδιότητες, εἶναι δυνατόν νὰ στέκεται ἢ νὰ κινῆται.—Πῶς ὄχι;—Γιατί, ἂν κινιόταν, ἢ θὰ ἔλλαζε θέση ἢ θὰ ἔλλαζε μορφή· γιατί αὐτὲς μόνες εἶναι οἱ κινήσεις.—Ναί.—'Αλλά, ἂν τὸ «ἐν» ἀλλάζῃ μορφή, εἶναι, νομίζω, ἀδύνατο νὰ εἶναι ἓνα.—'Αδύνατο.—'Αρα δὲν κινεῖται, γιατί δὲν ἀλλάζει μορφή.—Δὲν φαίνεται νὰ κινῆται.—'Αλλ' ἄραγε μήπως κινῆται, γιατί ἀλλάζει θέση;—'Ισως.—Καὶ ὅμως, ἂν τὸ «ἐν» μετακινιόταν, ἢ θὰ περιφερόταν κυκλικὰ στὸ αὐτὸ σημεῖο ἢ θὰ μετατοπιζόταν ἀπὸ μιὰ θέση στὴν ἄλλη.—'Αναγκαστικῶς.—Λοιπὸν μὲ τὴν κυκλικὴ περιστροφή του εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔχῃ τὴ βάση του σ' ἓνα κέντρο καὶ γύρω ἀπ' αὐτὸ τὸ κέντρο νὰ ἔχῃ ἄλλα μέρη του περιφερόμενα. 'Αλλὰ πρᾶγμα, στὸ ὅποιο δὲν ταιριάζει νὰ ἔχῃ οὔτε κέντρο οὔτε μέρη, ποῖο μέσον ὑπάρχει ποὺ νὰ τοῦ δώσῃ καμιά φορά κυκλικὴ περιφορά ἀπάνω στὸ κέντρο;—Δὲν ὑπάρχει κανένα μέσο.—'Όταν ἓνα πρᾶγμα ἀλλάζῃ θέση, βρίσκεται πότε ἐδῶ πότε ἐκεῖ, καὶ κατ' αὐτὸ τὸν τρόπο κινεῖται;—Βέβαια, ἂν ἀλλάζῃ θέση.—Λοιπὸν, νομίζω, ἀποδείχθηκε ὅτι δὲν μπορεί νὰ ὑπάρχῃ τὸ «ἐν» μέσα σὲ ὅποιοδήποτε ἄλλο;—Μάλιστα.—'Επομένως δὲν εἶναι ἀκόμη πιὸ ἀδύνατο νὰ γίνεται σὲ ἄλλο;—Δὲν ἐννοῶ πῶς.—'Αν γίνεται μέσα σὲ κάποιον, δὲν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ μὴ εἶναι ἀκόμη μέσα σ' ἐκεῖνο, ἐφόσον πηγαίνει σ' αὐτό, μήτε ἐντελῶς ἔξω ἀπ' ἐκεῖνο, ἐπειδὴ βρίσκεται στὸ στάδιο τῆς μεταβάσεως;—Εἶναι ἀναγκαῖον.—'Αν λοιπὸν πρόκειται νὰ τὸ πάθῃ αὐτὸ ἓνα πρᾶγμα, ἐκεῖνο μόνο τὸ πρᾶγμα θὰ τὸ πάθαινε, τοῦ ὁποίου ὑπάρχουν μέρη· δηλαδή ἓνα μέρος του θὰ βρισκόταν μέσα σ' ἐκεῖνο καὶ συγχρόνως ἓνα ἄλλο ἔξω. Καὶ ἐκεῖνο, ποὺ δὲν ἔχει μέρη, δὲν θὰ εἶναι δυνατόν, νομίζω, μὲ κανένα τρόπο νὰ βρίσκεται ὅλο συγχρόνως οὔτε μέσα οὔτε ἔξω ἀπὸ κάποιο πρᾶγμα.—'Αλήθεια λές.—Καὶ ἐκεῖνο ποὺ δὲν εἶναι συνθεμένο ἀπὸ μέρη οὔτε τυχαίνει νὰ εἶναι ὅλον, δὲν εἶναι ἀκόμη πολὺ περισσότερον ἀδύνατο νὰ γίνεται μέσα σὲ κάποιον, ἀφοῦ οὔτε κατὰ μέρη οὔτε κατὰ τὸ ὅλον γίνεται μέσα του;—'Ετσι φαίνεται.—Λοιπὸν, ο ὅτε κάποιον πηγαίνοντας οὔτε τοποθετούμενον σὲ κάποιον ἄλλο
139a

νον, οὔτε ἀλλοιούμενον. Οὐκ ἔοικεν. Κατὰ πᾶσαι ἄρα κίνησιν τὸ ἐκ ἀκίνητον. Ἀκίνητον. Ἀλλὰ μὴν καὶ εἶναι γέ φαμεν ἔν τινι αὐτὸ ἀδύνατον. Φαμέν γάρ. Οὐδ' ἄρα ποτέ ἐν τῷ αὐτῷ ἐστίν. Τί δή; Ὅτι ἤδη ἂν ἐν ἐκείνῳ εἴη ἐν ᾧ τῷ αὐτῷ ἐστίν. Πάνυ μὲν οὖν. Ἀλλ' οὔτε ἐν ἑαυτῷ οὔτε ἐν ἄλλῳ οἷόν τε ἦν αὐτῷ ἐνεῖναι. Οὐ γὰρ οὖν. Οὐδέποτε ἄρα ἐστὶ τὸ ἐν ἐν τῷ αὐτῷ. Οὐκ ἔοικεν. Ἀλλὰ μὴν τό γε μηδέποτε ἐν τῷ αὐτῷ ὃν οὔθ' ἡσυχίαν ἄγει οὔθ' ἔστηκεν. Οὐ γὰρ οἷόν τε. Τὸ ἐν ἄρα, ὡς ἔοικεν, οὔθ' ἔστηκεν οὔτε κινεῖται. Οὐκ οὖν δὴ φαίνεται γε. Οὐδὲ μὴν ταυτὸν γε οὔθ' ἐτέρῳ οὔτε ἑαυτῷ ἔσται, οὐδ' αὖ ἕτερον οὔτε αὐτοῦ οὔτε ἐτέρου ἂν εἴη. Τί δή; Ἐτερον μὲν πού ἑαυτοῦ ὃν ἐνός ἕτερον ἂν εἴη καὶ οὐκ ἂν εἴη ἐν. Ἀληθῆ. Καὶ μὴν ταυτὸν γε ἐτέρῳ ὃν ἐκεῖνο ἂν εἴη, αὐτὸ δ' οὐκ ἂν εἴη· ὥστε οὐδ' ἂν οὕτως εἴη ὅπερ ἔστιν, ἐν, ἀλλ' ἕτερον ἐνός. Οὐ γὰρ οὖν. Ταυτὸν μὲν ἄρα ἐτέρῳ ἢ ἕτερον ἑαυτοῦ οὐκ ἔσται. Οὐ γάρ. Ἐτερον δέ γε ἐτέρου οὐκ ἔσται, ἕως ἂν ἦ ἐν. Οὐ γὰρ ἐνὶ προσήκει ἐτέρῳ τινός εἶναι, ἀλλὰ μόνῳ ἐτέρῳ, ἄλλῳ δὲ οὐδενί. Ὁρθῶς. Τῷ μὲν ἄρα ἐν εἶναι οὐκ ἔσται ἕτερον ἢ οἷε; Οὐ δῆτα. Ἀλλὰ μὴν εἰ μὴ τούτῳ, οὐχ ἑαυτῷ ἔσται· εἰ δὲ μὴ αὐτῷ, οὐδὲ αὐτό· αὐτὸ δὲ μηδαμῇ ὃν ἕτερον οὐδενός ἔσται ἕτερον. Ὁρθῶς. Οὐδὲ μὴν ταυτὸν ἑαυτῷ ἔσται. Πῶς δ' οὐ; Οὐχ ἥπερ τοῦ ἐνός

ἀλλάζει μορφή.—Δὲ φαίνεται.—Τὸ «ἐν» λοιπὸν μὲ κάθε εἶδος κινήσεως εἶναι ἀκίνητο.—Εἶναι ἀκίνητο.—'Αλλ' ὅμως, εἴπαμε, καὶ νὰ εἶναι αὐτὸ μέσα σὲ ὁποιοδήποτε τοῦ εἶναι ἀδύνατο.—Πραγματικὰ τὸ εἴπαμε.—Τὸ «ἐν» λοιπὸν δὲν βρίσκεται ποτὲ στὴν ἴδια θέση.—Γιατί ἄραγε;—Γιατὶ τότε θὰ ἦταν μέσα σὲ ἐκεῖνο ὅπου βρίσκεται ἡ «ἴδια θέση».—Πολὺ σωστά.—'Αλλ' οὔτε μέσα στὸν ἑαυτὸ τοῦ οὔτε σὲ κάποιο ἄλλο ὁποιοδήποτε εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρχῃ τὸ «ἐν».—Πραγματικὰ, αὐτὸ δὲν εἶναι δυνατόν.—Τὸ «ἐν» λοιπὸν οὐδέποτε βρίσκεται στὴν ἴδια θέση.—Φαίνεται πῶς δὲν βρίσκεται.—Καὶ ὅμως ἐκεῖνος, ποὺ ποτὲ δὲν βρίσκεται στὴν ἴδια θέση, δὲν ἔχει οὔτε ἀνάπαυση οὔτε ἀκίνησιν.—Πραγματικὰ δὲν εἶναι δυνατόν αὐτό.—'Επομένως τὸ «ἐν» ὅπως φαίνεται, οὔτε στέκεται οὔτε κινεῖται.—'Ετσι φαίνεται τουλάχιστο.

στ) Δὲν εἶναι τὸ «ἐν» οὔτε τὸ ἴδιο μὲ ἄλλο οὔτε διαφορετικὸ ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ τοῦ.

—'Εξάλλου τὸ «ἐν» δὲν θὰ εἶναι τὸ ἴδιο οὔτε μὲ ἄλλο οὔτε μὲ τὸν ἑαυτὸ τοῦ. Οὔτε πάλι μπορεῖ νὰ εἶναι διαφορετικὸ οὔτε ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ τοῦ οὔτε ἀπὸ ἄλλο.—Πῶς αὐτό;—'Αν εἶναι διαφορετικὸ ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ τοῦ, θὰ εἶναι διαφορετικὸ ἀπὸ τὸ ἓνα καὶ δὲν θὰ εἶναι ἓνα.—'Αλήθεια.—Καὶ πάλι, ἂν ἦταν τὸ ἴδιο μὲ ἄλλο, θὰ ἦταν ἐκεῖνο τὸ ἄλλο, καὶ ὄχι αὐτὸ τὸ ἴδιο. Καὶ κατ' αὐτὸ τὸν τρόπο δὲν θὰ ἦταν ἀκόμη ἐκεῖνο ποὺ εἶναι, δηλαδὴ ἓνα, ἀλλὰ διαφορετικὸ ἀπὸ τὸ ἓνα.—Πραγματικὰ δὲν θὰ ἦταν.—Δὲν θὰ εἶναι λοιπὸν τὸ ἴδιο μὲ ἄλλο ἢ διαφορετικὸ ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ τοῦ.—Βέβαια δὲν θὰ εἶναι.—Καὶ δὲν θὰ εἶναι διαφορετικὸ ἀπὸ ἓνα ἄλλο, ἐφόσον θὰ εἶναι ἓνα. Γιατὶ δὲν ταιριάζει στὸ ἓνα νὰ εἶναι διαφορετικὸ ἀπὸ κάποιο ἄλλο, ἀλλὰ ταιριάζει μόνο στὸ διαφορετικὸ νὰ εἶναι διαφορετικὸ ἀπὸ ἄλλο, σὲ ἄλλο ὅμως κανένα.—'Ορθῶς.—'Αρα μὲ τὸ νὰ εἶναι ἓνα, δὲν θὰ εἶναι διαφορετικὸ· ἢ νομίζεις ὅτι θὰ εἶναι;—'Ασφαλῶς ὄχι.—'Αλλά, ἂν τὸ ἓνα γι' αὐτὸ δὲν εἶναι διαφορετικὸ ἀπὸ τὸ ἄλλο, δὲν θὰ εἶναι διαφορετικὸ λόγῳ τοῦ ἑαυτοῦ τοῦ. Κι' ἂν δὲν εἶναι διαφορετικὸ λόγῳ τοῦ ἑαυτοῦ τοῦ, οὔτε αὐτὸ τὸ ἴδιο εἶναι διαφορετικὸ. Κι' ἂν αὐτὸ δὲν εἶναι σὲ καμιά περίπτωσιν διαφορετικὸ, δὲν θὰ εἶναι διαφορετικὸ ἀπὸ κανένα.—Σωστά.—'Αλλ' ἀκόμη δὲν θὰ εἶναι οὔτε τὸ ἴδιο μὲ τὸν ἑαυτὸ τοῦ.—Πῶς δὲν θὰ εἶναι;—Γιατὶ δὲν εἶναι βέβαια ἡ φύσις τοῦ «ἐνός» ἢ ἴδια, νομίζω, μὲ τὴ

φύσις, αὕτη δῆπου καὶ τοῦ ταύτου. Τί δῆ; Ὅτι οὐκ ἐπει-
 δὸν ταῦτόν γένηται τῷ τι, ἐν γίγνεται. Ἀλλὰ τί μὴν; Τοῖς
 πολλοῖς ταῦτόν γεγόμενον πολλὰ ἀνάγκη γίγνεσθαι, ἀλλ'
 οὐκ ἐν. Ἀληθῆ. Ἀλλ' εἰ τὸ ἐν καὶ τὸ ταῦτόν μηδαμῇ δια-
 φέρει, ὅποτε τι ταῦτόν ἐγίγντο, αἰεὶ ἂν ἐν ἐγίγντο, καὶ
 e ὅποτε ἐν, ταῦτόν. Πάνυ γε. Εἰ ἄρα τὸ ἐν ἐαυτῷ ταῦτόν
 ἔσται, οὐκ ἐν ἐαυτῷ ἔσται· καὶ οὕτως ἐν ὃν οὐκ ἐν ἔσται·
 ἀλλὰ μὴν τοῦτό γε ἀδύνατον· ἀδύνατον ἄρα καὶ τῷ ἐνὶ
 ἡ ἐτέρου ἕτερον εἶναι ἢ ἐαυτῷ ταῦτόν. Ἀδύνατον. Οὕτω
 δὴ ἕτερόν γε ἢ ταῦτόν τὸ ἐν οὐτ' ἂν αὐτῷ οὐτ' ἂν ἐτέρῳ
 εἴη. Οὐ γὰρ οὐν. Οὐδὲ μὴν ὁμοίον τινι ἔσται οὐδ' ἀνό-
 μοιον οὐθ' ἐαυτῷ οὐθ' ἐτέρῳ. Τί δῆ; Ὅτι τὸ ταῦτόν που
 πεπονθὸς ὁμοιον. Ναί. Τοῦ δέ γε ἐνὸς χωρὶς ἐφάνη τὴν
 140a φύσιν τὸ ταῦτόν. Ἐφάνη γάρ. Ἀλλὰ μὴν εἴ τι πέπονθε
 χωρὶς τοῦ ἐν εἶναι τὸ ἐν, πλείω ἂν εἶναι πεπόνθοι ἢ ἐν,
 τοῦτο δὲ ἀδύνατον. Ναί. Οὐδαμῶς ἔστιν ἄρα ταῦτόν πε-
 πονθὸς εἶναι τὸ ἐν οὔτε ἄλλῳ οὐθ' ἐαυτῷ. Οὐ φαίνεται.
 Οὐδὲ ὁμοιον ἄρα δυνατόν αὐτὸ εἶναι οὔτε ἄλλῳ οὐθ'
 ἐαυτῷ. Οὐκ ἔοικεν. Οὐδὲ μὴν ἕτερόν γε πέπονθεν εἶναι
 τὸ ἐν· καὶ γὰρ οὕτω πλείω ἂν πεπόνθοι εἶναι ἢ ἐν. Πλείω
 γάρ. Τό γε μὴν ἕτερον πεπονθὸς ἢ ἐαυτοῦ ἢ ἄλλου ἀνό-
 b μοιον ἂν εἴη ἢ ἐαυτῷ ἢ ἄλλῳ, εἴπερ τὸ ταῦτόν πεπονθὸς
 ὁμοιον. Ὁρθῶς. Τὸ δέ γε ἐν, ὥς ἔοικεν, οὐδαμῶς ἕτερον
 πεπονθὸς οὐδαμῶς ἀνόμοιον ἔστιν οὐθ' ἐαυτῷ οὐθ' ἐτέρῳ.
 Οὐ γὰρ οὐν. Οὔτε ἄρα ὁμοιον οὔτε ἀνόμοιον οὐθ' ἐτέ-
 ρῳ οὔτε ἐαυτῷ ἂν εἴη τὸ ἐν. Οὐ φαίνεται. Καὶ μὴν τοιοῦ-

φύση τοῦ «ταυτοῦ».—Γιατί τάχα;—Γιατί δὲν γίνεται ἓνα, κάτι πού γίνεται τὸ ἴδιο μὲ κάτι.—Ἀλλὰ γιατί ἄραγε δὲν γίνεται;—Γιατί, ἂν τὸ «ἐν» γίνεται τὸ ἴδιο μὲ πολλά, εἶναι ἀναγκαῖο νὰ γίνεται πολλά καὶ ὄχι ἓνα.—Ἀλήθεια λές.—Ἄν τὸ «ἐν» καὶ τὸ ἴδιο οὐδόλως διαφέρουν, ὅσες φορές θὰ γινόταν κάτι τὸ ἴδιο, τότε σὲ κάθε περίσταση θὰ γινόταν ἓνα, καὶ ὅταν θὰ γινόταν ἓνα, τότε θὰ γινόταν τὸ ἴδιο.—Πολὺ σωστά.—Ἄν λοιπὸν τὸ «ἐν» εἶναι τὸ ἴδιο μὲ τὸν ἑαυτὸ του, δὲν θὰ εἶναι ἓνα μὲ τὸν ἑαυτὸ του· καὶ ἔτσι ἐνῶ εἶναι ἓνα, δὲν θὰ εἶναι ἓνα. Ἀλλά, μὰ τὴν ἀλήθεια, αὐτὸ εἶναι ἀδύνατο. Ἐπομένως εἶναι ἀδύνατο καὶ στὸ «ἐν» νὰ εἶναι διαφορετικὸ ἀπὸ ἓνα ἄλλο ἢ νὰ εἶναι τὸ ἴδιο μὲ τὸν ἑαυτὸ του.—Ἀδύνατον.—Ἐτσι λοιπὸν τὸ «ἐν» δὲν θὰ εἶναι οὔτε διαφορετικὸ οὔτε τὸ ἴδιο οὔτε μὲ τὸν ἑαυτὸ του οὔτε μὲ ἄλλο ὅποιοδῆποτε.—Βέβαια ὅχι.

ζ) Τὸ «ἐν» δὲν εἶναι οὔτε ὁμοιο οὔτε ἀνόμοιο μὲ τὸν ἑαυτὸ του καὶ μὲ ἄλλο.

Ἀκόμα οὔτε ὁμοιο θὰ εἶναι οὔτε ἀνόμοιο, οὔτε μὲ τὸν ἑαυτὸ του οὔτε μὲ ἄλλο.—Γιατί τάχα;—Γιατί ἐκεῖνο εἶναι ὁμοιο, πού ἔχει σὲ κάποιο σημεῖο τὴν ιδιότητα τῆς ταυτότητος.—Ναί.—Ἀλλὰ τὸ «ταυτόν» βέβαια φάνηκε πὼς ἔχει διαφορετικὴ φύση ἀπὸ τὸ «ἐν».—Πραγματικὰ φάνηκε.—Ἀλλά, στ' ἀλήθεια, ἂν τὸ 140a «ἐν» ἔχη κάποιαν ιδιότητα, πού εἶναι ξεχωριστὴ ἀπὸ τὴ δική του ἐνότητα, τότε θὰ συνέβαινε νὰ εἶναι αὐτὸ περισσότερα ἀπὸ ἓνα. Αὐτὸ ὅμως εἶναι ἀδύνατο.—Ναί.—Δὲν ὑπάρχει λοιπὸν κανένα μέσον νὰ γίνη τὸ «ἐν» τὸ ἴδιο οὔτε μὲ ὅποιοδῆποτε ἄλλο οὔτε μὲ τὸν ἑαυτὸ του.—Κανένα, προφανῶς.—Δὲν εἶναι λοιπὸν δυνατόν νὰ εἶναι ὁμοιο οὔτε μὲ ἄλλο οὔτε μὲ τὸν ἑαυτὸ του.—Φαίνεται ὅτι δὲν εἶναι.—Τὸ «ἐν» ὅμως δὲν ἔχει καὶ ιδιότητα διαφορετικότητος· γιατί ἔτσι θὰ εἶχε περισσότερες ιδιότητες ἀπὸ μιά.—Πραγματικὰ, θὰ εἶχε περισσότερες.—Ἄλλ' ἐκεῖνο πού ἔχει ιδιότητα διαφορετικότητος ἢ ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ του ἢ ἀπὸ ἄλλο, θὰ εἶναι ἀνόμοιο πρὸς τὸν ἑαυτὸ του ἢ πρὸς ἄλλο, ἂν βέβαια μὲ τὸ νὰ ἔχη τὴν ιδιότητα τῆς ταυτότητος εἶναι ὁμοιο.—Σωστά.—Τὸ «ἐν», λοιπὸν, ὅπως φαίνεται, ἀπαλλαγμένο ἀπὸ κάθε διαφορετικότητα, δὲν εἶναι μὲ κανένα τρόπο ἀνόμοιο οὔτε μὲ τὸν ἑαυτὸ του οὔτε μὲ τίποτε ἄλλο.—Βέβαια δὲν εἶναι.—Τὸ «ἐν» λοιπὸν δὲν μπορεῖ νὰ

τόν γε ὃν οὔτε ἴσον οὔτε ἄνισον ἔσται οὔτε ἑαυτῷ οὔτε ἄλλῳ. Πῆ; ἴσον μὲν ὃν τῶν αὐτῶν μέτρων ἔσται ἐκείνῳ ὃ ἂν ἴσον ᾖ. Ναί. Μεῖζον δέ που ἢ ἑλαττον ὃν, οἷς μὲν ἂν
 ο ξύμμετρον ᾖ, τῶν μὲν ἐλαττόνων πλείω μέτρα ἔξει, τῶν
 δὲ μεϊζόνων ἐλάττω. Ναί. Οἷς δ' ἂν μὴ σύμμετρον, τῶν
 μὲν σμικροτέρων, τῶν δὲ μεϊζόνων μέτρων ἔσται. Πῶς
 γὰρ οὐ; Οὐκοῦν ἀδύνατον τὸ μὴ μετέχον τοῦ αὐτοῦ ἢ
 μέτρων τῶν αὐτῶν εἶναι ἢ ἄλλων ὄντινωνοῦν τῶν αὐ-
 τῶν; Ἀδύνατον. ἴσον μὲν ἄρα οὐτ' ἂν ἑαυτῷ οὔτε ἄλλῳ
 εἴη, μὴ τῶν αὐτῶν μέτρων ὃν. Οὕκουν φαίνεται γε. Ἀλλὰ
 μὴν πλείονων γε μέτρων ὃν ἢ ἐλαττόνων, ὥσπερ μέ-
 d τρων, τοσοῦτων καὶ μερῶν ἂν εἴη· καὶ οὕτως αὖ οὐκ ἐτι
 ἐν ἔσται, ἀλλὰ τοσαῦτα ὥσπερ καὶ τὰ μέτρα. Ὅρθως.
 Εἰ δέ γε ἐνὸς μέτρου εἴη, ἴσον ἂν γίγνοιτο τῷ μέτρῳ·
 τοῦτο δὲ ἀδύνατον ἐφάνη, ἴσον τῷ αὐτῷ εἶναι. Ἐφάνη
 γάρ. Οὔτε ἄρα ἐνὸς μέτρου μετέχον οὔτε πολλῶν οὔτε
 ὀλίγων, οὔτε τὸ παράπαν τοῦ αὐτοῦ μετέχον, οὔτε ἑαυτῷ
 ποτέ, ὥς ἔοικεν, ἔσται ἴσον οὔτε ἄλλῳ· οὐδ' αὖ μεῖζον
 οὐδὲ ἑλαττον οὔτε ἑαυτοῦ οὐθ' ἑτέρου. Παντάπασι μὲν
 οὖν οὕτως.

e XII. Τί δέ; πρεσβύτερον ἢ νεώτερον ἢ τὴν αὐτὴν
 ἡλικίαν ἔχειν τὸ ἐν δοκεῖ τῷ δυνατόν εἶναι; Τί δὴ γὰρ οὐ;
 Ὅτι που ἡλικίαν μὲν τὴν αὐτὴν ἔχον ἢ αὐτῷ ἢ ἄλλῳ ἰσό-
 τητος χρόνον καὶ ὁμοιότητος μεθέξει, ὣν ἐλέγομεν οὐ
 μετεῖναι τῷ ἐνί, οὐθ' ὁμοιότητος οὔτε ἰσότητος. Ἐλέγομεν

εἶναι οὔτε ὁμοιο οὔτε ἀνόμοιο οὔτε μὲ ὅποιοδήποτε ἄλλο οὔτε μὲ τὸν ἑαυτό του.—Δὲν φαίνεται νὰ εἶναι.

η) Τὸ «ἐν» δὲν εἶναι οὔτε ἴσο οὔτε ἄνισο οὔτε πρὸς τὸν ἑαυτό του οὔτε πρὸς ἄλλο. θ) Δὲν εἶναι οὔτε μεγαλύτερο οὔτε μικρότερο οὔτε μὲ τὸν ἑαυτό του οὔτε μὲ ἄλλα.

—'Εξάλλου τὸ «ἐν», ἐπειδὴ εἶναι τέτοιο, δὲν θὰ εἶναι οὔτε ἴσο οὔτε ἄνισο οὔτε μὲ τὸν ἑαυτό του οὔτε μὲ ἄλλο.—Γιατί;—'Αν εἶναι ἴσο, θὰ ἔχῃ τὰ ἴδια μέτρα μὲ ἐκεῖνο μὲ τὸ ὅποιο θὰ εἶναι ἴσο.—Ναί.—Καὶ ἂν πάλι εἶναι μεγαλύτερο ἢ μικρότερο ἀπὸ τὰ σύμμετρά του, θὰ ἔχῃ περισσό- c
τερα μέτρα ἀπὸ τὰ μικρότερα καὶ λιγότερα ἀπὸ τὰ μεγα-
λύτερα.—Μάλιστα.—Σχετικὰ δὲ μὲ τὰ μὴ σύμμετρα,
θὰ εἶναι ἐδῶ μέτρων μικροτέρων, ἐκεῖ μέτρων μεγα-
λυτέρων.—Πῶς ὄχι;—Δὲν εἶναι ὁμῶς ἀδύνατον ἐκεῖνο, ποῦ
δὲν μετέχει στὸ «ταυτόν», νὰ εἶναι ἡ τῶν ἰδίων μέτρων ἡ
ὅποιοιδήποτε ἄλλου τῶν ἰδίων;—'Αδύνατον.—'Επομένως,
ἐκεῖνο ποῦ δὲν ἔχει τὰ ἴδια μέτρα, δὲ μπορεῖ νὰ εἶναι ἴσο
οὔτε μὲ τὸν ἑαυτό του οὔτε μὲ ἄλλο.—Φαίνεται ὅτι δὲν
εἶναι.—'Αλλ' ὁμῶς, ἂν ἔχῃ περισσότερα ἢ λιγότερα μέτρα,
θὰ ἔχῃ ὅσα μέτρα τόσα καὶ μέρη. Καὶ ἔτσι πάλι θὰ πάψῃ d
νὰ εἶναι ἓνα καὶ θὰ εἶναι τόσα πολλά, ὅσα καὶ μέτρα θὰ
ἔχῃ.—Σωστά.—'Αν εἶναι ἐνὸς μέτρου, θὰ γίνῃ τότε ἴσο μὲ
τὸ μέτρο, ἀλλ' αὐτὸ φαίνεται ἀδύνατο, νὰ εἶναι δηλαδὴ αὐτὸ
ἴσο μὲ κάποιον ἄλλο.—Τοῦτο ἐγίνε φανερό.—'Επομένως,
ἂν δὲν μετέχῃ οὔτε στὸ ἓνα μέτρο οὔτε σὲ πολλὰ οὔτε σὲ
λίγα, καὶ ἂν δὲν μετέχῃ καθόλου στὸ «ταυτόν», δὲν θὰ εἶναι
ἴσο οὔτε μὲ τὸν ἑαυτό του ποτὲ οὔτε μὲ ἄλλο, ὅπως φαίνεται.
Οὔτε πάλι θὰ εἶναι μεγαλύτερο ἢ μικρότερο οὔτε
ἀπὸ τὸν ἑαυτό του οὔτε ἀπὸ ἄλλο.—Τὸ συμπέρασμα εἶναι
πολὺ σωστό.

XII. 'Αν τὸ «ἐν» εἶναι, ἀπόλυτα καὶ ἄσχετα πρὸς τὰ
ἄλλα παρμένο, ἀκολουθεῖ : ι) εἶναι ἄχρονο· ια) εἶναι ἀνύ-
παρκτο· ιβ) εἶναι ἄγνωστο.

—Καὶ τώρα γιὰ τὸ ἐπόμενο ζήτημα ποιά γνώμη πρέπει
νὰ ἔχουμε; Φαίνεται δυνατόν νὰ εἶναι τὸ «ἐν» πρεσβύτερο
ἢ νεώτερο ἢ νὰ ἔχῃ τὴν ἴδια ἡλικία μὲ κάποιον ἄλλο;—Γιατί ὄχι;
—Γιατί, ἴσως, ἂν ἔχῃ τὴν ἴδια ἡλικία ἢ μὲ τὸν ἑαυτό του ἢ μὲ
ἄλλο, θὰ μετέχῃ στὴν ἰσότητα χρόνου καὶ στὴν ὁμοιότητα.
'Αλλὰ, ὅπως εἴπαμε, τὸ «ἐν» δὲν μετέχει οὔτε στὴν ὁμοιότητα

- γὰρ οὖν. Καὶ μὴν καὶ ὅτι ἀνομοιότητός τε καὶ ἀνισότη-
 τος οὐ μετέχει, καὶ τοῦτο ἐλέγομεν. Πάνυ μὲν οὖν. Πῶς
 141a οὖν οἷόν τε ἔσται τινὸς ἢ πρεσβύτερον ἢ νεώτερον εἶναι
 ἢ τὴν αὐτὴν ἡλικίαν ἔχειν τῷ, τοιοῦτον οὖν; Οὐδαμῶς.
 Οὐκ ἄρ' ἂν εἴη νεώτερον οὐδὲ πρεσβύτερον οὐδὲ τὴν αὐ-
 τὴν ἡλικίαν ἔχον τὸ ἐν οὔτε αὐτῷ οὔτε ἄλλῳ. Οὐ φαίνε-
 ται. Ἄρ' οὖν οὐδὲ ἐν χρόνῳ τὸ παράπαν δύναται ἂν εἶναι
 τὸ ἐν, εἰ τοιοῦτον εἴη; ἢ οὐκ ἀνάγκη, ἐάν τι ἢ ἐν χρόνῳ,
 ἀεὶ αὐτὸ αὐτοῦ πρεσβύτερον γίνεσθαι; Ἀνάγκη. Οὐκοῦν
 τό γε πρεσβύτερον ἀεὶ νεωτέρου πρεσβύτερον; Τί μὴν;
 b Τὸ πρεσβύτερον ἄρα ἑαυτοῦ γιγνόμενον καὶ νεώτερον
 ἑαυτοῦ ἅμα γίγνεται, εἴπερ μέλλει ἔχειν ὅτου πρεσβύτερον
 γίγνεται. Πῶς λέγεις; Ὡδε· διάφορον ἕτερον ἐτέρου
 οὐδὲν δεῖ γίνεσθαι ἤδη ὄντος διαφόρου, ἀλλὰ τοῦ μὲν
 ἤδη ὄντος ἤδη εἶναι, τοῦ δὲ γεγονότος γεγονέναι, τοῦ
 δὲ μέλλοντος μέλλειν, τοῦ δὲ γιγνομένου οὔτε γεγονέναι
 οὔτε μέλλειν οὔτε εἶναι πῶ διάφορον, ἀλλὰ γίνεσθαι καὶ
 c ἄλλως οὐκ εἶναι. Ἀνάγκη γάρ. Ἀλλὰ μὴν τό γε πρεσβύ-
 τερον διαφορότης νεωτέρου ἐστὶ καὶ οὐδενὸς ἄλλου. Ἔστι
 γάρ. Τὸ ἄρα πρεσβύτερον ἑαυτοῦ γιγνόμενον ἀνάγκη
 καὶ νεώτερον ἅμα ἑαυτοῦ γίνεσθαι. Ἐοικεν. Ἀλλὰ μὴν
 καὶ μήτε πλείω ἑαυτοῦ γίνεσθαι χρόνον μῆτ' ἐλάττω,
 ἀλλὰ τὸν ἴσον χρόνον καὶ γίνεσθαι ἑαυτῷ καὶ εἶναι καὶ
 γεγονέναι καὶ μέλλειν ἔσεσθαι. Ἀνάγκη γὰρ οὖν καὶ ταῦ-
 τα. Ἀνάγκη ἄρα ἐστίν, ὥς ἔοικεν, ὅσα γε ἐν χρόνῳ ἐστὶ
 d καὶ μετέχει τοῦ τοιούτου, ἕκαστον αὐτῶν τὴν αὐτὴν τε
 αὐτὸ αὐτῷ ἡλικίαν ἔχειν καὶ πρεσβύτερόν τε αὐτοῦ ἅμα
 καὶ νεώτερον γίνεσθαι. Κινδυνεύει. Ἀλλὰ μὴν τῷ γε
 ἐνὶ τῶν τοιούτων παθημάτων οὐδὲν μετῆν. Οὐ γὰρ μετῆν.
 Οὐδὲ ἄρα χρόνῳ αὐτῷ μέτεστιν, οὐδ' ἔστιν ἐν τινι
 χρόνῳ. Οὐκοῦν δὴ, ὥς γε ὁ λόγος αἰρεῖ. Τί οὖν; τὸ ἦν

οὔτε στήν ἰσότητα.—Πραγματικά τὸ εἶπαμε.—Καὶ ὅτι δὲν μετέχει στήν ἀνομοιότητα καὶ ἀνισότητα, καὶ αὐτὸ ἀκόμη τὸ λέγαμε.—Βεβαιότατα.—Πῶς λοιπὸν θὰ μπορῇ μὲ τέτοιους ὁρους νὰ εἶναι ἢ πρεσβύτερο ἢ νεώτερο ἢ νὰ ἔχῃ τὴν ἴδια ἡλικία μὲ ὅποιοδῆποτε ἄλλο;—Καθόλου.—Ἐπομένως τὸ «ἐν» δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι οὔτε πρεσβύτερο οὔτε νεώτερο οὔτε νὰ ἔχῃ τὴν ἴδια ἡλικία οὔτε μὲ τὸν ἑαυτὸ του οὔτε μὲ ἄλλο.—Ἔτσι φαίνεται.—Ἀρα τὸ «ἐν» δὲν μπορεῖ καθόλου νὰ ὑπάρχῃ οὔτε μέσα στὸ χρόνο, ἐφόσον θὰ εἶναι τέτοιο; ἢ δὲν εἶναι ἀνάγκη, ἂν κάτι ὑπάρχῃ μέσα στὸ χρόνο, πάντοτε νὰ γίνεται τὸ ἴδιο πρεσβύτερο ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ του;—Ἀνάγκη.—Ὅμως τὸ πρεσβύτερο δὲν εἶναι πρεσβύτερο τοῦ κάθε φορὰ νεώτερου;—Βεβαίως.—Ἐπομένως ἐκεῖνο ποὺ γίνεται πρεσβύτερο ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ του, γίνεται συγχρόνως καὶ νεώτερο ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ του, ἂν βέβαια μέλλῃ νὰ ἔχῃ ὅ,τι τὸ κάνει νὰ γίνεται πρεσβύτερο.—Τί θέλεις νὰ πῆς;—Αὐτό: κανένα δὲν πρέπει νὰ γίνεται διαφορετικὸ ἀπὸ ἄλλο, ποὺ εἶναι πιά διαφορετικὸ, ἀλλὰ πρέπει νὰ εἶναι διαφορετικὸ ἀπὸ ἐκεῖνο, ποὺ εἶναι πιά διαφορετικὸ, καὶ νὰ ἔχῃ γίνῃ διαφορετικὸ ἀπὸ ἐκεῖνο, ποὺ ἔχει γίνῃ διαφορετικὸ, καὶ νὰ μέλλῃ νὰ γίνῃ διαφορετικὸ ἀπὸ ἐκεῖνο ποὺ μέλλει νὰ γίνῃ τέτοιο. Καὶ εἶναι ἀδύνατο ἐκεῖνο, ποὺ τώρα γίνεται διαφορετικὸ, νὰ θεωρῇται ὅτι ἔχει γίνῃ ἢ μέλλει νὰ γίνῃ ἢ εἶναι διαφορετικὸ, ἀλλὰ πρέπει νὰ συνεχίζῃ τὴ γένεσίν του καὶ ἀλλιώτικα νὰ μὴ εἶναι.—Αὐτὸ εἶναι ἀνάγκη.—Ἀλλ' ὅμως τὸ πρεσβύτερο εἶναι μία διαφορότης ἀπὸ τὸ νεώτερο καὶ ἀπὸ κανένα ἄλλο.—Ἔτσι εἶναι.—Ἐπομένως ἐκεῖνο, ποὺ γίνεται πρεσβύτερο ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ του, ὀφείλει νὰ γίνεται συγχρόνως καὶ ἀναγκαίως καὶ νεώτερο ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ του.—Ἔτσι φαίνεται.—Κι' ἀκόμη δὲν πρέπει νὰ γίνεται αὐτὸ οὔτε σὲ περισσότερο ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ του χρόνο οὔτε σὲ λιγότερο ἀλλὰ σὲ ἴσο χρόνο, καὶ νὰ γίνεται καὶ νὰ εἶναι καὶ νὰ ἔχῃ γίνῃ καὶ νὰ μέλλῃ νὰ γίνῃ.—Ἀναπόφευκτο τὸ συμπέρασμα.—Ἐπομένως εἶναι ἀνάγκη, ὅπως φαίνεται, ἀπ' ὅσα ὑπάρχουν μέσα σὲ χρόνο καὶ μετέχουν σ' αὐτόν, νὰ ἔχῃ τὸ καθένα ἀπ' αὐτὰ καὶ τὴν ἴδια μὲ τὸν ἑαυτὸ του ἡλικία καὶ συγχρόνως νὰ γίνεται καὶ πρεσβύτερο καὶ νεώτερο ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ του.—Ἔτσι εἶναι.—Ἀλλ' ὅμως τὸ «ἐν» εἰπώθηκε ὅτι δὲν μετέχει σὲ καταστάσεις αὐτοῦ τοῦ εἰδούς.—Βέβαια δὲν μετέχει.—Ἐπομένως οὔτε σὲ χρόνο μετέχει αὐτό, οὔτε ὑπάρχει σὲ κάποιο χρόνο.—Ὅχι, ὅπως ἡ λογικὴ ἀνάγκη τὸ ἐπιβάλλει.

141a

b

c

d

καὶ τὸ γέγονε καὶ τὸ ἐγίγνετο οὐ χρόνον μέθεξιν δοκεῖ
σημαίνειν τοῦ ποτὲ γεγονότος; Καὶ μάλα. Τί δέ; τὸ ἔσται
e καὶ τὸ γενήσεται καὶ τὸ γενηθήσεται οὐ τοῦ ἔπειτά που
μέλλοντος; Ναί. Τὸ δὲ δὴ ἔστι καὶ τὸ γίγνεται οὐ τοῦ
νῦν παρόντος; Πάνυ μὲν οὖν. Εἰ ἄρα τὸ ἐν μηδαμῇ μη-
δενὸς μετέχει χρόνου, οὔτε ποτὲ γηγόνει οὐτ' ἐγίγνετο
οὐτ' ἦν ποτέ, οὔτε νῦν γέγονεν οὔτε γίγνεται οὐτ' ἔστιν,
οὐτ' ἔπειτα γενήσεται οὔτε γενηθήσεται οὐτ' ἔσται. Ἀλη-
θέστατα. Ἔστιν οὖν οὐσίας ὅπως ἂν τι μετὰσχοι ἄλλως ἢ
κατὰ τούτων τι; Οὐκ ἔστιν. Οὐδαμῶς ἄρα τὸ ἐν οὐσίας
μετέχει. Οὐκ ἔοικεν. Οὐδαμῶς ἄρα ἔστι τὸ ἐν. Οὐ φαί-
νεται. Οὐδ' ἄρα οὕτως ἔστιν ὥστε ἐν εἶναι· εἴη γὰρ ἂν
ἤδη ὄν καὶ οὐσίας μετέχοι· ἀλλ' ὥς ἔοικεν, τὸ ἐν οὔτε ἐν
ἔστιν οὔτε ἔστιν, εἰ δεῖ τῷ τοιῷδε λόγῳ πιστεύειν. Κιν-
142a δυνεύει. Ὁ δὲ μὴ ἔστι, τούτῳ τῷ μὴ ὄντι εἴη ἂν τι ἢ αὐτῷ
ἢ αὐτοῦ; Καὶ πῶς; Οὐδ' ἄρα ὄνομα ἔστιν αὐτῷ οὐδὲ λό-
γος οὐδὲ τις ἐπιστήμη οὐδὲ αἴσθησις οὐδὲ δόξα. Οὐ φαί-
νεται. Οὐδ' ὀνομάζεται ἄρα οὐδὲ λέγεται οὐδὲ δοξάζεται
οὐδὲ γιγνώσκεται, οὐδὲ τι τῶν ὄντων αὐτοῦ αἰσθάνεται.
Οὐκ ἔοικεν. Ἡ δυνατὸν οὖν περὶ τὸ ἐν ταῦθ' οὕτως ἔχειν;
Οὐκ οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ.

b XIII. Βούλει οὖν ἐπὶ τὴν ὑπόθεσιν πάλιν ἐξ ἀρχῆς
ἐπανέλθωμεν, εἴαν τι ἡμῖν ἐπανιούσιν ἄλλοιον φανῇ; Πάνυ
μὲν οὖν βούλομαι. Οὐκοῦν ἐν εἰ ἔστι, φαμέν, τὰ συμ-
βαίνοντα περὶ αὐτοῦ, ποῖά ποτε τυγχάνει ὄντα, διομο-

—Τί λοιπόν ; τὸ ἦταν καὶ τὸ ἔχει γίνεαι καὶ τὸ γινόνταν δὲν σοῦ φαίνεται ὅτι ἐκφράζουν συμμετοχὴ σ' ἐκεῖνο πού κάποτε ἔχει γίνεαι (στὸν περασμένο χρόνον);—Καὶ πολὺ μάλιστα.—'Επίσης, τὸ θὰ εἶναι καὶ τὸ θὰ γίνῃ καὶ τὸ θὰ ἔχῃ γίνεαι δὲν ἐκφράζουν συμμετοχὴ στὸν ἔπειτα, στὸν μέλλοντα χρόνον;—Ναί.—Τὸ δὲ εἶναι καὶ τὸ γίνεαι δὲν σημαίνουν συμμετοχὴ στὸν παρόντα χρόνον;—Βεβαίως.—'Αν λοιπὸν τὸ «ἐν» δὲν μετέχῃ σὲ κανένα χρόνον σὲ καμιὰ περίπτωσιν, τότε οὔτε στὸ παρελθὸν ποτὲ ἔχει γίνεαι, οὔτε γινόνταν, οὔτε ἦταν ποτέ, οὔτε στὸ παρὸν ἔχει γίνεαι, οὔτε γίνεαι, οὔτε εἶναι, οὔτε στὸ μέλλον θὰ γίνῃ, οὔτε θὰ ἔχῃ γίνεαι, οὔτε θὰ εἶναι.—'Αληθέστατα.—'Υπάρχει λοιπὸν, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ παραπάνω, κανένας ἄλλος τρόπος, κατὰ τὸν ὁποῖο θὰ μπορούσε τὸ «ἐν» νὰ μετέχῃ στὴν οὐσία παρὰ κατὰ κάποιον ἀπ' αὐτούς;—Δὲν ὑπάρχει.—Τὸ «ἐν» δὲν μετέχει λοιπὸν μὲ κανένα τρόπο στὴν οὐσία.—Φαίνεται πῶς δὲν μετέχει.—Τὸ «ἐν» λοιπὸν μὲ κανένα τρόπο δὲν ὑπάρχει.—Φαίνεται πῶς δὲν ὑπάρχει.—Δὲν ἔχει λοιπὸν τέτοια οὐσία γιὰ νὰ εἶναι ἓνα, γιὰτὶ τότε θὰ ὑπῆρχε ἡδὴ καὶ θὰ μετεῖχε στὴν οὐσία· ἀλλὰ τουναντίον, ὅπως φαίνεται, τὸ «ἐν» δὲν εἶναι ἓν καὶ δὲν ὑπάρχει, ἐὰν πρέπη νὰ ἔχουμε ἐμπιστοσύνη σὲ τέτοιου εἶδους συλλογισμόν.—Φοβοῦμαι ὅτι πρέπει.—'Εκεῖνο δμως πού δὲν ὑπάρχει μπορεῖ νὰ ἔχῃ, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ, κά- 142a ποιο κατηγορήμα πού εἶναι σ' ἐκεῖνο ἢ ἀπ' ἐκεῖνο;—Πῶς θὰ ἦταν δυνατόν;—'Επομένως οὔτε ὄνομα τοῦ ἀνήκει· δὲν ὑπάρχει οὔτε ὀρισμὸς αὐτοῦ οὔτε ἀκριβὴς γνώση, οὔτε αἴσθησις, οὔτε δοξασία.—Δὲν φαίνεται.—Τὸ ἔτσι νοούμενον, ἂν εἶναι ἀνεπίδεκτο ὀνομασίας καὶ ὀρισμοῦ, καμιᾶς δοξασίας δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ ἀντικείμενον, δὲν γίνεαι γνωστό, καὶ κανένα ἀπὸ τὰ ὄντα δὲν μπορεῖ νὰ τὸ ἀντιληφθῇ μὲ τὴν αἴσθησιν.—'Ετσι φαίνεται.—Εἶναι λοιπὸν δυνατόν νὰ συμβαίνουν αὐτὰ σχετικὰ μὲ τὸ «ἐν»;—Κατὰ τὴ γνώμην μου εἶναι ἀδύνατον.—

XIII. 'Υπόθεσις 2. 'Απὸ τὸ «ἐν» ἂν ὑπάρχῃ, παρμένο σχε-
τικὰ μὲ τὰ «ἄλλα», ἀκολουθοῦν οἱ συνέπειαι : α) ὅτι με-
τέχει σὲ οὐσία· β) ὅτι εἶναι ὅλο καὶ ἔχει μέρη.

Θέλεις λοιπὸν νὰ ξαναγυρίσουμε πάλι στὴν ἀρχὴ τῆς
ὑποθέσεως γιὰ νὰ ἰδοῦμε μήπως μιὰ νέα ἐξέτασις ἔχῃ
ἄλλα ἀποτελέσματα;—Πολὺ τὸ θέλω.—Λοιπὸν ὑποθέτομε
ὅτι εἶναι τὸ «ἐν», ὅπως εἴπαμε, καὶ δηλώνομε πῶς θέ-
λομε νὰ παραδεχθοῦμε τὰ ἐπακόλουθα, πού προκύπτουν ἀπ' b

λογητέα ταῦτα· οὐχ οὕτως; Ναί. Ὅρα δὴ ἐξ ἀρχῆς. Ἐν εἰ
 ἔστιν, ἄρα οἶόν τε αὐτὸ εἶναι μὲν, οὐσίας δὲ μὴ μετέχειν;
 Οὐχ οἶόν τε. Οὐκοῦν καὶ ἡ οὐσία τοῦ ἐνὸς εἴη ἂν, οὐ ταδ-
 τὸν οὐσα τῷ ἐνί; οὐ γὰρ ἂν ἐκείνη ἦν ἐκείνου οὐσία,
 οὐδ' ἂν ἐκεῖνο τὸ ἐν ἐκείνης μετεῖχεν, ἀλλ' ὁμοιον ἂν ἦν
 λέγειν ἐν τε εἶναι καὶ ἐν ἔν. Νῦν δὲ οὐχ αὕτη ἐστὶν ἡ ὑπό-
 θεσις, εἰ ἐν ἔν, τί χρὴ ξυμβαίνειν; ἀλλ' εἰ ἐν ἔστιν· οὐχ
 οὕτως; Πάνυ μὲν οὖν. Οὐκοῦν ὥς ἄλλο τι σημαῖνον τὸ
 ἔστι τοῦ ἐν; Ἀνάγκη. Ἄρ' οὖν ἄλλο ἢ ὅτι οὐσίας μετέχει
 τὸ ἐν, τοῦτ' ἂν εἴη τὸ λεγόμενον, ἐπειδάν τις συλλήβδην
 εἴπῃ ὅτι ἐν ἔστιν; Πάνυ γε. Πάλιν δὴ λέγωμεν, ἐν εἰ ἔστι,
 τί συμβήσεται. Σκόπει οὖν, εἰ οὐκ ἀνάγκη ταύτην τὴν
 ὑπόθεσιν τοιοῦτον ὄν τὸ ἐν σημαίνειν, οἷον μέρη ἔχειν;
 Πῶς; Ὡδε. Εἰ τὸ ἔστι τοῦ ἐνὸς ὄντος λέγεται καὶ τὸ
 ἐν τοῦ ὄντος ἐνός, ἔστι δὲ οὐ τὸ αὐτὸ ἢ τε οὐσία καὶ τὸ ἐν,
 τοῦ αὐτοῦ δὲ ἐκείνου, οὐ ὑπεθέμεθα, τοῦ ἐνός ὄντος, ἄρα
 οὐκ ἀνάγκη τὸ μὲν ὅλον ἐν ὄν εἶναι αὐτό, τούτου δὲ γί-
 γνεσθαι μέρη τὸ τε ἐν καὶ τὸ εἶναι; Ἀνάγκη. Πότερον
 οὖν ἐκάτερον τῶν μορίων τούτων μόνον μόνον προσε-
 ροῦμεν, ἢ τοῦ ὅλου μόνον τό γε μόνον προσσητέον; Τοῦ
 ὅλου. Καὶ ὅλον ἄρα ἐστίν, ὃ ἂν ἐν ᾗ, καὶ μόνον ἔχει. Πάνυ
 γε. Τί οὖν; τῶν μορίων ἐκάτερον τούτων τοῦ ἐνός
 ὄντος, τὸ τε ἐν καὶ τὸ ὄν, ἄρα ἀπολείπεσθον ἢ τὸ ἐν τοῦ
 εἶναι μόνον ἢ τὸ ὄν τοῦ ἐνός μορίου; Οὐκ ἂν εἴη. Πά-
 λιν ἄρα καὶ τῶν μορίων ἐκάτερον τὸ τε ἐν ἴσχει καὶ τὸ ὄν,
 καὶ γίγνεται τὸ ἐλάχιστον ἐκ δυοῖν αὐ μορίων τὸ μόνον,
 καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον οὕτως αἰεὶ, ὃ τί περ ἂν μόνον
 γένηται, τούτω τὸ μορίω αἰεὶ ἴσχει· τὸ τε γὰρ ἐν τὸ ὄν αἰεὶ
 143a ἴσχει καὶ τὸ ὄν τὸ ἐν· ὥστε ἀνάγκη δὴ αἰεὶ γιγνόμενον
 μηδέποτε ἐν εἶναι. Παντάπασι μὲν οὖν. Οὐκοῦν ἀπειρον
 ἂν τὸ πληθὸς οὕτω τὸ ἐν ὄν εἴη; Ἐοικεν. Ἴθι δὴ καὶ τῆδε

αὐτὴ τὴν ὑπόθεσιν. Εἶσαι σύμφωνος;—Ναί.— Πρόσεχε λοιπὸν ἐξαρχῆς: Ἄν εἶναι τὸ «ἐν», ἄρα εἶναι δυνατόν αὐτὸ νὰ εἶναι, νὰ μὴ μετέχῃ ὁμοῦ σὲ οὐσία;—Δὲν εἶναι δυνατόν.—Καὶ ἡ οὐσία πάλι μπορεῖ νὰ εἶναι οὐσία τοῦ «ἐνός», χωρὶς νὰ εἶναι ἡ ἴδια μὲ τὸ «ἐν»; | Γιατὶ ἀλλιῶς ἡ οὐσία δὲν θὰ ἦταν οὐσία τοῦ «ἐνός» καὶ ἐκεῖνο τὸ «ἐν» δὲν θὰ μετεῖχε στὴν οὐσία, ἀλλὰ θὰ ἦταν ὁμοιο νὰ λέμε: τὸ «ἐν» εἶναι καὶ τὸ «ἐν» εἶναι ἓνα. Τώρα ὁμοῦς ἡ ὑπόθεσίς μας δὲν εἶναι: ἂν τὸ «ἐν» εἶναι ἓνα, τί πρέπει νὰ ἐπακολουθήσῃ, ἀλλὰ ἂν τὸ «ἐν» ὑπάρχῃ. Δὲν εἶναι ἔτσι;—Βεβαίότατα.—Τὸ «εἶναι» (ἡ οὐσία) λοιπὸν σημαίνει ἄλλο πρᾶγμα ἀπὸ «ἐν»;—Κατ' ἀνάγκην.—Τάχα ὁμοῦς ἄλλο πρᾶγμα σημαίνει ἡ πρότασις ὅτι τὸ «ἐν» μετέχει στὴν οὐσία, καὶ δὲν εἶναι ἐκεῖνο ποὺ θέλομε νὰ ποῦμε, ὅταν γενικῶς λέμε: τὸ «ἐν» ὑπάρχει;—Αὐτὸ ἀκριβῶς.—Ἄς ἐπανέλθουμε λοιπὸν στὸ ζήτημα: ἂν τὸ «ἐν» ὑπάρχῃ, τί θὰ ἐπακολουθήσῃ. Πρόσεξε τώρα: μήπως ἡ ὑπόθεσις, ποὺ διατυπώνεται ἔτσι, σημαίνει κατ' ἀνάγκην ὅτι τὸ «ἐν» εἶναι τέτοιο ὥστε νὰ ἔχῃ μέρος;—Πῶς αὐτό;—Ἐξηγοῦμαι· ἂν τὸ «εἶναι» λέγεται γιὰ τὸ «ἐν ὡς ὄν» καὶ τὸ «ἐν» λέγεται γιὰ «τὸ ὄν ὡς ἐν» καὶ δὲν εἶναι τὸ ἴδιο καὶ ἡ οὐσία καὶ τὸ «ἐν», καὶ ἀνήκει ἡ οὐσία σ' ἐκεῖνο ἀκριβῶς τὸ «ἐν ὄν», γιὰ τὸ ὁποῖο ἐκάναμε τὴν ὑπόθεσίν μας, ἄραγε δὲν εἶναι ἀνάγκη αὐτὸ τὸ «ἐν ὄν» νὰ εἶναι ἓνα ὅλον καὶ αὐτοῦ τοῦ ὅλου μέρος νὰ γίνωνται τὸ «ἐν» καὶ ἡ οὐσία;—Ἀναγκαστικά.—Ποῖο ἀπὸ τὰ δύο λοιπόν: καθένα ἀπὸ τὰ μέρη αὐτὰ θὰ τὸ καλέσουμε ἀπλῶς μόνον μέρος ἢ θὰ πρέπει νὰ ποῦμε κάθε μέρος μέρος τοῦ ὅλου;—Μέρος τοῦ ὅλου.—Καὶ ὅλο ἐπομένως εἶναι ἐκεῖνο, ποὺ εἶναι ἓνα καὶ ἔχει μέρος.—Μάλιστα.—Τί λοιπόν; καθένα ἀπὸ τὰ μέρη αὐτὰ τοῦ «ἐνός ὄντος», δηλαδὴ καὶ τὸ «ἐν» καὶ τὸ «ὄν», ἄραγε θὰ πάψουν ἢ τὸ «ἐν» νὰ εἶναι μέρος τοῦ «εἶναι» ἢ τὸ «ὄν» νὰ εἶναι μέρος τοῦ «ἐνός»;—Ἀδύνατον.—Ἀλλὰ πάλι αὐτὰ τὰ δύο μέρη, μὲ τὴν σειρά τους, κατέχουν καθένα καὶ τὸ «ἐν» καὶ τὸ «ὄν» καὶ κάθε μέρος πάλι ἀποτελεῖται τουλάχιστον ἀπὸ δύο μέρη καί, σύμφωνα μὲ τὸν ἴδιο συλλογισμό, ἔτσι πάντα θὰ συμβαίνει, ὅποιο δηλαδὴ γίνεται μέρος, θὰ περιέχῃ πάντοτε καὶ τὰ δύο αὐτὰ μέρη. Γιατὶ καὶ τὸ «ἐν» περιέχει πάντοτε τὸ «ὄν» καὶ τὸ «ὄν» περιέχει τὸ «ἐν» ὥστε, κατ' ἀνάγκην, ἀφοῦ πάντοτε γίνονται δύο, ποτὲ δὲν θὰ εἶναι ἓνα.—Βεβαίότατα.—Τὸ «ἐν ὄν» μπορεῖ νὰ εἶναι ἔτσι ἄπειρο κατὰ τὸ πλῆθος.—Φαίνεται.

—Ἐλα τώρα, ἂς ἐξετάσουμε τὴν ὑπόθεσιν καὶ ἀπὸ

c

d

e

143a

ἔτι. Πῇ; Οὐσίας φαμέν μετέχειν τὸ ἐν, διὸ ἔστιν; *Ναί.*
 Καὶ διὰ ταῦτα δὴ τὸ ἐν ὄν πολλὰ ἐφάνη. Οὕτως. Τί δέ;
 αὐτὸ τὸ ἐν, ὃ δὴ φαμεν οὐσίας μετέχειν, ἐὰν αὐτὸ τῇ δια-
 νοίᾳ μόνον καθ' αὐτὸ λάβωμεν ἄνευ τούτου οὐ φαμέν με-
 τέχειν, ἄρᾳ γε ἐν μόνον φανήσεται ἢ καὶ πολλὰ τὸ αὐτὸ
b τοῦτο; "Ἐν, οἶμαι ἔγωγε. "Ἰδωμεν δὴ· ἄλλο τι ἕτερον μὲν
 ἀνάγκη τὴν οὐσίαν αὐτοῦ εἶναι, ἕτερον δὲ αὐτό; εἶπερ
 μὴ οὐσία τὸ ἐν, ἀλλ' ὥς ἐν οὐσίας μετέσχευ. 'Ανάγκη.
 Οὐκοῦν εἰ ἕτερον μὲν ἢ οὐσία, ἕτερον δὲ τὸ ἐν, οὔτε τῷ
 ἐν τὸ ἐν τῆς οὐσίας ἕτερον οὔτε τῷ οὐσία εἶναι ἢ οὐσία
 τοῦ ἐνός ἄλλο, ἀλλὰ τῷ ἑτέρῳ τε καὶ ἄλλῳ ἕτερα ἀλλήλων.
 Πάνυ μὲν οὖν. "Ὡστε οὐ ταυτόν ἐστιν οὔτε τῷ ἐνὶ οὔτε
 τῇ οὐσίᾳ τὸ ἕτερον. Πῶς γάρ; Τί οὖν; ἐὰν προελώμεθα
c αὐτῶν εἴτε βούλει τὴν οὐσίαν καὶ τὸ ἕτερον εἴτε τὴν οὐ-
 σίαν καὶ τὸ ἐν εἴτε τὸ ἐν καὶ τὸ ἕτερον, ἄρ' οὐκ ἐν ἐκάστη
 τῇ προαιρέσει προαιρούμεθά τινα ὧ ὁρθῶς ἔχει καλεῖσθαι
 ἀμφοτέρω; Πῶς; "Ὡδε· ἔστιν οὐσίαν εἰπεῖν; "Ἔστιν. Καὶ
 αὐθις εἰπεῖν ἐν; Καὶ τοῦτο. "Ἀρ' οὖν οὐχ ἐκότερον αὐτοῦ
 εἴρηται; *Ναί.* Τί δ' ὅταν εἴπω οὐσία τε καὶ ἐν, ἄρα
 οὐκ ἀμφοτέρω; Πάνυ γε. Οὐκοῦν καὶ ἐὰν οὐσία τε καὶ
 ἕτερον ἢ ἕτερόν τε καὶ ἐν, καὶ οὕτω πανταχῶς ἐφ' ἐκάστον
d ἄμφω λέγω; *Ναί.* "Ὡ δ' ἂν ἄμφω ὁρθῶς προσαγορευέ-
 σθον, ἄρα οἷόν τε ἄμφω μὲν αὐτῶ εἶναι, δύο δὲ μή; Οὐχ
 οἷόν τε. "Ὡ δ' ἂν δύο ἦτον, ἔστι τις μηχανὴ μὴ οὐχ ἐκά-
 τερον αὐτοῦ ἐν εἶναι; Οὐδεμία. Τούτων ἄρα ἐπείπερ σύν-
 δυο ἕκαστα ξυμβαίνει εἶναι, καὶ ἐν ἂν εἴη ἕκαστον. Φαί-
 νεται. Εἰ δὲ ἐν ἕκαστον αὐτῶν ἐστί, συντεθέντος ἐνός
 ποιοῦσιν ἡτινιοῦν συζυγία οὐ τρία γίγνεται τὰ πάντα;
Ναί. Τρία δὲ οὐ περιττά, καὶ δύο ἄρτια; Πῶς δ' οὐ; Τί

τὴν ἐξῆς ἀκόμη πλευρά. —Πῶς; —Λέμε πῶς τὸ «ἐν» μετέχει στὴν οὐσία καὶ γι' αὐτὸ ὑπάρχει;—Μάλιστα. —Καὶ γι' αὐτὸ τὸ «ἐν ὄν» μᾶς φάνηκε ὅτι εἶναι πολλά.—Ἔτσι εἶναι.—Ἐ καλὰ, τὸ «ἐν» καθαυτό, αὐτὸ τὸ τὸ «ἐν» ποὺ εἴπαμε πῶς μετέχει στὴν οὐσία, ἂν τὸ συλλάβουμε μὲ τὴ σκέψη μας, αὐτὸ μόνο, καθαυτό, χωρισμένο ἀπὸ ἐκεῖνο, στὸ ὁποῖο εἴπαμε πῶς μετέχει (στὴν οὐσία), ἄραγε θὰ φανῇ ἓνα μόνο ἢ αὐτὸ τὸ ἴδιο καὶ πολλά;—Ἐνα, κατὰ τὴ γνῶμή μου.—Ἄς τὸ ἐξετάσουμε λοιπόν : κάτι ἄλλο διαφορετικὸ ἀπὸ τὸ ἓνα εἶναι ἀναγκαστικῶς ἢ οὐσία του καὶ ἄλλο αὐτὸ τὸ ἴδιο, ἂν τὸ «ἐν» δὲν εἶναι οὐσία ἀλλὰ μόνο «ἐν», τὸ ὁποῖο ὡς τέτοιο ἔχομε πεῖ ὅτι μετέχει στὴν οὐσία.—Ἡ διάκριση εἶναι ἀναπόφευκτη.—Ἄν λοιπόν ἄλλο πρᾶγμα εἶναι ἢ οὐσία καὶ ἄλλο τὸ «ἐν», τότε δὲν εἶναι τὸ «ἐν» διαφορετικὸ ἀπὸ τὴν οὐσία, ἐπειδὴ εἶναι ἓνα, οὔτε ἢ οὐσία διαφορετικὴ ἀπὸ τὸ «ἐν», ἐπειδὴ εἶναι οὐσία, ἀλλὰ ἢ διαφορετικότης καὶ ἢ ἀλλόττης» εἶναι πού τὰ κάνει διαφορετικὰ ἀμοιβαίως.—Ποὺ σωστά.—Ὡστε τὸ διαφορετικὸ δὲν εἶναι τὸ ἴδιο οὔτε μὲ τὸ «ἐν» οὔτε μὲ τὴν οὐσία.—Καὶ πῶς θὰ εἶναι τὸ ἴδιο;—Τί λοιπόν; ἂν πάρουμε κατὰ προτίμηση ἀπ' αὐτὰ εἴτε θέλεις τὴν οὐσία καὶ τὸ διαφορετικόν, εἴτε τὴν οὐσία καὶ τὸ «ἐν», εἴτε τὸ «ἐν» καὶ τὸ διαφορετικόν, ἄραγε σὲ κάθε προτίμηση δὲν προτιμᾶμε δυὸ κάποια ποὺ εἶναι σωστὸ νὰ λέγωνται δυάς;—Τί θέλεις νὰ πῆς;—Αὐτό: μπορούμε νὰ ποῦμε «οὐσία»; —Μάλιστα.—Καὶ ἀμέσως κατόπι μπορούμε νὰ ποῦμε «ἐνα»; —Καὶ αὐτὸ μπορούμε.—Ἄραγε λοιπόν δὲν ἔχομε ἐκφράσει καθένα ἀπ' αὐτὰ τὰ δυὸ χωριστά;—Ναί.—Ἐ λοιπόν, ὅταν λέω «οὐσία» καὶ «ἐν», ἄραγε δὲν λέω καὶ τὰ δυὸ μαζί;—Πολὺ σωστά.—Καὶ ἂν ἀκόμη λέω «οὐσία» καὶ «διαφορετικόν» ἢ «διαφορετικόν» καὶ «ἐνα» καὶ ἔτσι γενικὰ γιὰ τὰ ζεύγη, σὲ κάθε ζεύγος δὲν λέω καὶ τὰ δυὸ μαζί;—Μάλιστα.—Κι' ἐκεῖνα, ποὺ ὀρθῶς ὀνομάζονται ζεύγος, ἄραγε εἶναι δυνατόν αὐτὰ νὰ εἶναι ζεύγη, νὰ μὴ εἶναι ὅμως δύο;—Δὲν εἶναι δυνατόν.—Καὶ ἐκεῖνα ποὺ εἶναι δύο, ὑπάρχει κανένα μέσο νὰ μὴ εἶναι καθένα ἀπ' αὐτὰ ἓνα;—Δὲν ὑπάρχει κανένα μέσον.—Ἐπομένως ἀπ' αὐτά, ἐπειδὴ συμβαίνει νὰ εἶναι δύο, εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρχη καὶ καθένα χωριστά.—Φανερό.—Ἄν καθένα ἀπ' αὐτὰ εἶναι ἓνα, καὶ ἂν ἓνα ὅποιοδῆποτε ἀπ' αὐτὰ προστεθῇ σὲ ὅποιαδῆποτε σύζευξη, δὲν συμπληρώνει ἓνα ὅλον ποὺ εἶναι τρία;—Ναί.—Ἄλλὰ τὰ τρία δὲν εἶναι περιττός ἀριθμὸς καὶ τὸ δύο δὲν εἶναι ἄρτιος;—Πῶς

b

c

d

e δέ; δυοῖν ὄντων οὐκ ἀνάγκη εἶναι καὶ δις, καὶ τριῶν ὄντων
 τρίς, εἴπερ ὑπάρχει τῷ τε δύο τὸ δις ἐν καὶ τῷ τρία τὸ
 τρίς ἐν; Ἀνάγκη. Δυοῖν δὲ ὄντων καὶ δις οὐκ ἀνάγκη
 δύο δις εἶναι; καὶ τριῶν καὶ τρίς οὐκ ἀνάγκη αὖ τρία τρίς
 εἶναι; Πῶς δ' οὐ; Τί δέ; τριῶν ὄντων καὶ δις [ὄντων]
 καὶ δυοῖν ὄντων καὶ τρίς [ὄντων] οὐκ ἀνάγκη τε τρία
 δις εἶναι καὶ δύο τρίς; Πολλή γε. Ἀρτιὰ τε ἄρα ἀρτιάκεις
 144a ἂν εἴη καὶ περιττὰ περιττάκεις καὶ ἄρτια περιττάκεις καὶ
 περιττὰ ἀρτιάκεις. Ἔστιν οὕτως. Εἰ οὖν ταῦτα οὕτως ἔχει,
 οἶει τινὰ ἀριθμὸν ὑπολείπεσθαι, ὃν οὐκ ἀνάγκη εἶναι;
 Οὐδαμῶς γε. Εἰ ἄρα ἔστιν ἐν, ἀνάγκη καὶ ἀριθμὸν εἶναι.
 Ἀνάγκη. Ἀλλὰ μὴν ἀριθμοῦ γε ὄντος πόλλ' ἂν εἴη καὶ
 πληθὺς ἅπειρον τῶν ὄντων ἢ οὐκ ἅπειρος ἀριθμὸς πληθῇ
 καὶ μετέχων οὐσίας γίγνεται; Καὶ πάνυ γε. Οὐκοῦν εἰ πᾶς
 ἀριθμὸς οὐσίας μετέχει, καὶ τὸ μόριον ἕκαστον τοῦ ἀριθμοῦ
 μετέχει ἂν αὐτῆς; Ναί.

b XIV. Ἐπὶ πάντα ἄρα πολλὰ ὄντα ἢ οὐσία νενέμηται
 καὶ οὐδενὸς ἀποστατεῖ τῶν ὄντων, οὔτε τοῦ σμικροτάτου
 οὔτε τοῦ μεγίστου; ἢ τοῦτο μὲν καὶ ἄλογον ἐρέσθαι; πῶς
 γάρ ἂν δὴ οὐσία γε τῶν ὄντων του ἀποστατοῖ; Οὐδαμῶς.
 Κατακεκερμάτισται ἄρα ὡς οἶόν τε σμικρότατα καὶ μέ-
 γιστα καὶ πανταχῶς ὄντα, καὶ μεμέρισται πάντων μά-
 c λιστα, καὶ ἔστι μέρη ἀπέραντα τῆς οὐσίας. Ἐχει οὕτως.
 Πλεῖστα ἄρα ἐστὶ τὰ μέρη αὐτῆς. Πλεῖστα μέντοι. Τί
 οὖν; ἔστι τι αὐτῶν, ὃ ἔστι μὲν μέρος τῆς οὐσίας, οὐδὲν
 μέντοι μέρος; Καὶ πῶς ἂν τοιοῦτο γένοιτο; Ἀλλ' εἰ πέ-
 γε, οἶμαι, ἔστιν, ἀνάγκη αὐτὸ αἰεὶ, ἕωςπερ ἂν ᾗ, ἐν γέ τι
 εἶναι, μηδὲν δὲ ἀδύνατον. Ἀνάγκη. Πρὸς ἅπαντι ἄρα
 ἐκάστω τῷ τῆς οὐσίας μέρει πρόσσεστι τὸ ἐν, οὐκ ἀπολει-
 πόμενον οὔτε σμικροτέρου οὔτε μείζονος μέρους οὔτε ἄλλου

ἔχει;—Ἐ λοιπόν, ἂν εἶναι δύο, δὲν εἶναι ἀναγκαστικά καὶ δυὸ
 φορές, καὶ ἂν εἶναι τρία, δὲν εἶναι κατ' ἀνάγκη τρεῖς φορές,
 ἐπειδὴ βέβαια στὰ δυὸ ὑπάρχει δυὸ φορές τὸ ἓνα καὶ στὰ
 τρία τρεῖς φορές τὸ ἓνα;—Κατ' ἀνάγκη.—Ἄν εἶναι δυὸ καὶ
 δυὸ φορές, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ εἶναι δυὸ φορές δυὸ; καὶ ἂν
 εἶναι τρία καὶ τρεῖς φορές, δὲν εἶναι ἀνάγκη πάλι νὰ εἶναι τρεῖς
 φορές τρία;—Πῶς ἔχει;—Τότε, ἂν εἶναι τρία καὶ δυὸ φορές,
 καὶ δυὸ καὶ τρεῖς φορές, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ εἶναι καὶ τὰ τρία
 δυὸ φορές καὶ τὰ δυὸ τρεῖς φορές;—Πολλὴ ἀνάγκη.—Μποροῦν
 λοιπόν νὰ ὑπάρχουν ἄρτια ἄρτιες φορές καὶ περιττὰ περιττὲς
 φορές καὶ ἄρτια περιττὲς φορές καὶ περιττὰ ἄρτιες φορές.
 —Ἔτσι εἶναι.—Ἄν λοιπόν αὐτὰ εἶναι ἔτσι, νομίζεις πῶς
 ὑπολείπεται κανένας ἀριθμός, ποὺ κατ' ἀνάγκη νὰ μὴν
 ὑπάρχει;—Καθόλου.—Ἄν λοιπόν ὑπάρχῃ ἓνα, εἶναι ἀνάγκη νὰ
 ὑπάρχῃ καὶ ἀριθμός.—Εἶναι ἀνάγκη.—Ἄλλ' ὅμως, ἂν ὑπάρ-
 χῃ ἀριθμός, μποροῦν νὰ ὑπάρχουν πολλὰ καὶ ἄπειρο πλῆθος
 ὄντων· γιατί δὲν μποροῦμε ν' ἀρνηθοῦμε ὅτι ὁ ἀριθμός ποὺ
 γίνεται ἔτσι, δὲν εἶναι ἄπειρο πλῆθος καὶ δὲν μετέχει στὴν
 οὐσία;—Βεβαίως.—Λοιπόν ἂν τὸ ὅλον τοῦ ἀριθμοῦ
 μετέχῃ στὴν οὐσία, καὶ κάθε μέρος τοῦ ἀριθμοῦ μπορεῖ
 νὰ μετέχῃ σ' αὐτὴν ἐπίσης;—Ναί.

144a

**XIV. γ) Τὸ «ἐν» εἶναι πολλὰ καὶ ἄπειρα κατὰ τὸ πλῆ-
 θος.**

—Ἡ οὐσία λοιπόν ἔχει μοιραστῇ σὲ ὅλα, ποὺ εἶναι πολλὰ,
 καὶ δὲν λείπει ἀπὸ κανένα ἀπὸ τὰ ὄντα, οὔτε ἀπὸ τὸ πιὸ μικρὸ
 οὔτε ἀπὸ τὸ πιὸ μεγάλο; Ἡ αὐτὴ ἡ ἐρώτηση θεωρεῖται παρά-
 λογη; Γιατὶ πῶς θὰ ἔλειπε ἡ οὐσία ἀπὸ κάποιον ἀπὸ τὰ ὄντα;
 —Δὲν εἶναι καθόλου δυνατόν.—Ἐπομένως ἡ οὐσία ἔχει
 κατακομματιασθῇ σὲ ὅσο τὸ δυνατόν ἐλάχιστα καὶ μέγιστα
 μέρη καὶ σὲ κάθε κατανοητὴ ποικιλία, καὶ ἔχει διαμοιραστῇ
 σὲ μέρη περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλο πρᾶγμα, καὶ τὰ μέρη
 τῆς οὐσίας εἶναι ἀναρίθμητα.—Ἔτσι εἶναι.—Τὰ μέρη λοιπόν
 τῆς οὐσίας εἶναι πάρα πολλὰ.—Ἀσφαλῶς πάρα πολλὰ.—Τί
 λοιπόν; εἶναι κανένα μέρος ἀπ' αὐτά, ποὺ εἶναι μέρος τῆς
 οὐσίας, δὲν εἶναι ὅμως μέρος;—Πῶς θὰ γινόταν αὐτό;—Ἄλλ'
 ἂν πράγματι ὑπάρχῃ τὸ μέρος αὐτό, νομίζω, ἐφόσον βέβαια
 ὑπάρχει, εἶναι ἀνάγκη νὰ εἶναι πάντα ἓνα κάποιον, ἀδύνατον
 ὅμως νὰ εἶναι μηδέν.—Εἶναι ἀνάγκη.—Ἐπομένως σὲ κάθε
 μέρος τῆς οὐσίας ὑπάρχει ἐπιπλέον τὸ «ἐν»· δὲν λείπει ἀπὸ κα-
 νένα, οὔτε ἀπὸ μικρότερον οὔτε ἀπὸ μεγαλύτερον οὔτε ἀπὸ ὅποι-

b

o

d οὐδενός. Οὕτως. Ἄρα οὖν ἐν ὄν πολλαχοῦ ἅμα ὄλον ἐστί;
 τοῦτο ἄθρει. Ἄλλ' ἀθρῶ, καὶ ὄρῶ ὅτι ἀδύνατον. Μεμε-
 ρισμένον ἄρα, εἴπερ μὴ ὄλον· ἄλλως γάρ που οὐδαμῶς
 ἅμα ἅπασι τοῖς τῆς οὐσίας μέρεσι παρέσται, ἢ μεμερι-
 σμένον. Ναί. Καὶ μὴν τό γε μεριστὸν πολλὴ ἀνάγκη
 εἶναι τοσαῦτα ὅσαπερ μέρη. Ἀνάγκη. Οὐκ ἄρ' ἀληθῆ
 ἄρτι ἐλέγομεν, λέγοντες ὡς πλεῖστα μέρη ἢ οὐσία νενεμη-
 e μένη εἴη. Οὐδὲ γὰρ πλείω τοῦ ἐνὸς νενέμηται, ἀλλ' ἴσα,
 ὡς ἔοικε, τῷ ἐνί· οὔτε γὰρ τὸ ὄν τοῦ ἐνὸς ἀπολείπεται
 οὔτε τὸ ἐν τοῦ ὄντος, ἀλλ' ἐξισοῦσθον δὴ ὄντε ἀεὶ παρὰ
 πάντα. Παντάπασιν οὕτω φαίνεται. Τὸ ἐν ἄρ' αὐτὸ κε-
 κερματισμένον ὑπὸ τῆς οὐσίας πολλὰ τε καὶ ἅπειρα τὸ
 πληθὸς ἐστίν. Φαίνεται. Οὐ μόνον ἄρα τὸ ὄν ἐν πολλὰ
 ἐστίν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ ἐν ὑπὸ τοῦ ὄντος διανενημένον
 πολλὰ ἀνάγκη εἶναι. Παντάπασιν μὲν οὖν.

XV. Καὶ μὴν ὅτι γε ὄλον τὰ μόρια μόρια, πεπε-
 ρασμένον ἂν εἴη κατὰ τὸ ὄλον τὸ ἐν· ἢ οὐ περιέχεται ὑπὸ
 145a τοῦ ὄλον τὰ μόρια; Ἀνάγκη. Ἀλλὰ μὴν τό γε περιέχον
 πέρας ἂν εἴη. Πῶς δ' οὐ; Τὸ ἐν ἄρα ὄν ἐν τε ἐστί που καὶ
 πολλὰ, καὶ ὄλον καὶ μόρια, καὶ πεπερασμένον καὶ ἅπει-
 ρον πλήθει. Φαίνεται. Ἄρ' οὖν οὐκ, ἐπεὶ πεπερα-
 σμένον, καὶ ἔσχατα ἔχον; Ἀνάγκη. Τί δ'; ὄλον *ὄν* οὐκ
 ἀρχὴν ἂν ἔχοι καὶ μέσον καὶ τελευτήν; ἢ οἷόν τέ τι ὄλον
 εἶναι ἄνευ τριῶν τούτων; καὶν του ἐν ὅτιοις αὐτῶν ἀπο-
 στατῇ, ἐθελήσει ἐτι ὄλον εἶναι; Οὐκ ἐθελήσει. Καὶ ἀρχὴν
 b δὴ, ὡς ἔοικε, καὶ τελευτήν καὶ μέσον ἔχοι ἂν τὸ ἐν. Ἔχει.
 Ἀλλὰ μὴν τό γε μέσον ἴσον τῶν ἐσχάτων ἀπέχει· οὐ γὰρ
 ἂν ἄλλως μέσον εἴη. Οὐ γάρ. Καὶ σχήματος δὴ τινος, ὡς

οδήποτε ἄλλο.—Ἔτσι εἶναι.—Ἀραγε αὐτό, πού εἶναι ἓνα, εἶναι d
 συγχρόνως ὁλόκληρο σὲ πολλοὺς τόπους παρόν; Αὐτὸ πρό-
 σεξέτο καλά.—Μὰ τὸ προσέχω καὶ βλέπω πῶς εἶναι ἀδύνατον.
 —Ἄλλ' ἂν δὲν εἶναι ὁλόκληρο, θὰ εἶναι τεμαχισμένο σὲ
 μέρη· γιατί διαφορετικὰ μὲ κανένα τρόπο δὲν θὰ ὑπάρχη
 ταυτοχρόνως σὲ ὅλα τὰ μέρη τῆς οὐσίας· παρὰ τεμαχισμένο
 σὲ μέρη.—Ναί.—Ἄλλ' ἐκεῖνο, πὺ μπορεῖ νὰ τεμαχισθῇ, ἀναγ-
 καστικὰ εἶναι τόσα κατὰ τὸ πλῆθος ὅσα μέρη ἔχει.—
 Ἀναγκαστικά.—Δὲν ἐλέγαμε λοιπὸν τώρα δὲ ἀληθινά, ὑπο-
 στηρίζοντας ὅτι ἡ οὐσία μπορεῖ νὰ χωριστῇ σὲ πολλὰ μέρη.
 Γιατὶ δὲν εἶναι μοιρασμένη σὲ περισσότερα ἀπὸ τὸ «ἓν»,
 ἀλλὰ σὲ ἴσα, καθὼς φαίνεται, μὲ τὸ «ἓν»· γιατί οὔτε τὸ
 «ὄν» ὕστερεῖ ἀπὸ τὸ «ἓν», οὔτε τὸ «ἓν» ἀπὸ τὸ «ὄν», ἀλλὰ e
 σὲ ὅλα τὰ πράγματα εἶναι πάντοτε ἐξίσου δυό, ἐπειδὴ
 καὶ αὐτὰ εἶναι δυό.—Ἀκριβῶς, ἔτσι φαίνεται.—Ἀρα
 τὸ «ἓν», τὸ ἴδιο κομματιασμένο ἀπὸ τὴν οὐσία, εἶναι
 καὶ πολλὰ καὶ ἄπειρα κατὰ τὸ πλῆθος.—Ἔτσι φαίνεται.—
 Ἐπομένως ὅχι μόνον τὸ «ὄν ἓν» εἶναι πολλὰ, ἀλλὰ καὶ τὸ ἴδιο
 τὸ «ἓν» εἶναι κατ' ἀνάγκη πολλὰ, ἐπειδὴ εἶναι μοιρασμένο
 σὲ μέρη ἀπὸ τὸ «ὄν».—Ἀκριβέστατα ἔτσι εἶναι.

XY. Τὸ «ἓν» εἶναι ἀκόμη : δ) περιορισμένο· ε) ἄπειρο·
 στ) ἔχει σχῆμα· ζ) εἶναι κλεισμένο στὸν ἑαυτό του καὶ σὲ
 ἄλλο· η) κινεῖται καὶ στέκεται· θ) εἶναι τὸ ἴδιο καὶ διαφο-
 ρετικὸ ἀπὸ τὸν ἑαυτό του, καὶ τὸ ἴδιο καὶ διαφορετικὸ ἀπὸ τὰ
 «ἄλλα».

—Ὅμως ἐπειδὴ τὰ μέρη εἶναι μέρη τοῦ ὅλου, τὸ «ἓν»,
 ἐπειδὴ εἶναι ὅλο, θὰ εἶναι καὶ πεπερασμένο. Ἡ τὰ μέρη
 δὲν περιέχονται ἀπὸ τὸ ὅλο;—Ἀναγκαστικά.—Ἄλλ' ὅμως,
 ἐκεῖνο πὺ περιέχει ἄλλα, εἶναι πέρας.—Πῶς ὅχι;— 145a
 Ἐπομένως τὸ «ἓν» πὺ ὑπάρχει, εἶναι, νομίζω, συγχρόνως
 ἓνα καὶ πολλὰ, καὶ ὅλο καὶ μέρη, καὶ πεπερασμένο καὶ ἄπειρο
 κατὰ τὸ πλῆθος.—Ἔτσι φαίνεται.—Ἀραγε λοιπὸν, ἀφοῦ εἶναι
 πεπερασμένο, δὲν θὰ ἔχη καὶ ἄκρα;—Κατ' ἀνάγκην.—
 Τί δέ; ἂν τὸ «ἓν» εἶναι ὅλο, δὲν θὰ ἔχη ἐπίσης ἀρχή,
 μέση καὶ τέλος; Ἡ χωρὶς τὰ τρία αὐτὰ μπορεῖ νὰ εἶ-
 ναι κάτι τι ὅλο; Καί, ἂν τοῦ λείψῃ ὁποιοδήποτε ἀπ' αὐτά, θὰ
 μπορῇ πιά νὰ καλῆται ὅλο;—Ὅχι.—Ἐπομένως, ὅπως φαί-
 νεται, τὸ «ἓν» μπορεῖ νὰ ἔχη ἀρχή, μέση καὶ τέλος.—Μπορεῖ
 νὰ ἔχη.—Ἐξάλλου, τὸ μέσον ἀπέχει ἐξίσου ἀπὸ τὰ ἄκρα· γιατί
 ἀλλιώτικα δὲν θὰ ἦταν μέσον.—Βέβαια δὲν θὰ ἦταγ.—Τὸ «ἓν» b

ἔοικε, τοιοῦτον ὃν μετέχοι ἂν τὸ ἐν, ἤτοι εὐθείας ἢ στρογ-
 γύλου ἢ τινος μικτοῦ ἐξ ἀμφοῖν. Μετέχοι γὰρ ἂν. Ἄρ'
 οὐκ οὕτως ἔχον οὐκ αὐτὸ τε ἐν ἑαυτῷ ἔσται καὶ ἐν ἄλλῳ;
 Πῶς; Τῶν μερῶν που ἕκαστον ἐν τῷ ὅλῳ ἐστὶ καὶ οὐδὲν
 ἐκτὸς τοῦ ὅλου. Οὕτως. Πάντα δὲ τὰ μέρη ὑπὸ τοῦ ὅλου
 περιέχεται; Ναί. Καὶ μὴν τά γε πάντα μέρη τὰ αὐτοῦ τὸ
 ἐν ἐστι, καὶ οὔτε τι πλέον οὔτε ἔλαττον ἢ πάντα. Οὐ γάρ.
 Οὐκοῦν καὶ τὸ ὅλον τὸ ἐν ἐστίν; Πῶς δ' οὐ; Εἰ ἄρα πάντα
 τὰ μέρη ἐν ὅλῳ τυγχάνει ὄντα, ἔστι δὲ τά τε πάντα τὸ
 ἐν καὶ αὐτὸ τὸ ὅλον, περιέχεται δὲ ὑπὸ τοῦ ὅλου τὰ
 πάντα, ὑπὸ τοῦ ἐνὸς ἂν περιέχοιτο τὸ ἐν, καὶ οὕτως ἂν
 ἦδη τὸ ἐν αὐτὸ ἐν ἑαυτῷ εἶη. Φαίνεται. Ἀλλὰ μέντοι τό
 γε ὅλον αὖ οὐκ ἐν τοῖς μέρεσιν ἐστίν, οὔτε ἐν πᾶσιν οὔτε
 ἐν τινί. Εἰ γὰρ ἐν πᾶσιν, ἀνάγκη καὶ ἐν ἐνί· ἐν τινὶ γὰρ
 ἐνὶ μὴ ὃν οὐκ ἂν ἔτι που δύναιτο ἐν γε ἅπασιν εἶναι· εἰ
 δὲ τοῦτο μὲν τὸ ἐν τῶν ἀπάντων ἐστί, τὸ δὲ ὅλον ἐν τούτῳ
 [μὴ] ἔστι, πῶς ἔτι ἐν γε τοῖς πᾶσιν ἐνέσται; Οὐδα-
 μῶς. Οὐδὲ μὴν ἐν τισὶ τῶν μερῶν. Εἰ γὰρ ἐν τισὶ τὸ ὅλον
 εἶη, τὸ πλέον ἂν ἐν τῷ ἐλάττονι εἶη, ὃ ἔστιν ἀδύνατον.
 Ἀδύνατον γάρ. Μὴ ὃν δ' ἐν πλείοσι μὴδ' ἐν ἐνὶ μὴδ' ἐν
 ἅπασιν τοῖς μέρεσι τὸ ὅλον οὐκ ἀνάγκη ἐν ἐτέρῳ τινὶ εἶναι,
 ἢ μῆδαμοῦ ἔτι εἶναι; Ἀνάγκη. Οὐκοῦν μῆδαμοῦ μὲν ὃν
 οὐδὲν ἂν εἶη, ὅλον δὲ ὃν, ἐπειδὴ οὐκ ἐν αὐτῷ ἐστίν, ἀνάγκη
 ἐν ἄλλῳ εἶναι; Πάνυ γε. Ἡ μὲν ἄρα τὸ ἐν ὅλον, ἐν
 ἄλλῳ ἐστίν· ἢ δὲ τὰ πάντα μέρη ὄντα τυγχάνει, αὐτὸ ἐν
 ἑαυτῷ· καὶ οὕτω τὸ ἐν ἀνάγκη αὐτό τε ἐν ἑαυτῷ εἶναι καὶ
 ἐν ἐτέρῳ. Ἀνάγκη. Οὕτω δὴ πεφυκὸς τὸ ἐν ἄρ' οὐκ
 ἀνάγκη καὶ κινεῖσθαι καὶ ἐστάναι; Πῆ; Ἔστηκε μὲν που,
 εἴπερ αὐτὸ ἐν ἑαυτῷ ἐστίν. Ἐν γὰρ ἐνὶ ὃν καὶ ἐκ τούτου

λοιπόν, ἀφοῦ εἶναι τέτοιο, ὅπως φαίνεται, μπορεῖ νὰ μετέχη καὶ σὲ κάποιο σχῆμα, ἢ εὐθύ ἢ στρογγυλὸ ἢ ἀνάμεικτο ἀπὸ τὰ δύο. — Μπορεῖ βέβαια νὰ μετέχη. — Ἄρα, ἀφοῦ τὸ «ἐν» ἔχει αὐτὲς τὶς ιδιότητες, δὲν θὰ εἶναι καὶ αὐτὸ μέσα στὸν ἑαυτὸ του καὶ μέσα σὲ ἄλλο; — Πῶς αὐτό; — Καθένα ἀπὸ τὰ μέρη, νομίζω, εἶναι μέσα στὸ ὅλον καὶ κανένα δὲν εἶναι ἔξω ἀπὸ τὸ ὅλον. — Ἔτσι εἶναι. — Καὶ ὅλα τὰ μέρη περιέχονται ἀπὸ τὸ ὅλον; — Μάλιστα. — Ἀλλὰ τὸ «ἐν» ἀποτελεῖται ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη του καὶ δὲν εἶναι οὔτε περισσότερο οὔτε λιγότερο ἀπὸ τὸ σύνολο. — Πραγματικά. — Καὶ τὸ ὅλον λοιπόν, μὲ τὴ σειρά του, δὲν εἶναι «ἐν»; — Πῶς ὄχι. — Ἄν λοιπόν ὅλα τὰ μέρη συμβαίνει νὰ περιέχονται στὸ ὅλον, καὶ αὐτὰ ὅλα εἶναι τὸ «ἐν», καὶ τὸ ἴδιο τὸ ὅλον, καὶ περιέχονται ὅλα αὐτὰ ἀπὸ τὸ ὅλον, τότε τὸ «ἐν» μπορεῖ νὰ περιέχεται ἀπὸ τὸ «ἐν», καί, σύμφωνα μ' αὐτὸ τὸ συλλογισμό, τὸ «ἐν» μπορεῖ νὰ βρίσκεται μέσα στὸν ἑαυτὸ του. — Ἔτσι φαίνεται. — Ἐξάλλου τὸ ὅλον, ἐφόσον εἶναι τέτοιο, δὲν εἶναι μέσα στὰ μέρη, οὔτε σὲ ὅλα οὔτε στὸ ἓνα ἀπ' αὐτά. Γιατί, ἂν ἦταν σὲ ὅλα, κατ' ἀνάγκη θὰ ἦταν καὶ μέσα στὸ ἓνα. Γιατί, ἂν δὲν εἶναι σὲ ἓνα ὅποιονδήποτε, δὲν μπορεῖ, νομίζω, νὰ εἶναι μέσα σὲ ὅλα. Ἐὰν δὲ ὑποθέσωμε ὅτι αὐτὸ τὸ ἓνα εἶναι ἓνα ἀπὸ τὸ σύνολο, καὶ ἂν τὸ ὅλον δὲν εἶναι μέσα σ' αὐτό, πῶς θὰ εἶναι πιά μέσα σὲ ὅλα; — Βέβαια δὲν θὰ εἶναι. — Ἀκόμῃ δὲν θὰ εἶναι μέσα σὲ μερικὰ ἀπὸ τὰ μέρη. Γιατί, ἂν εἶναι τὸ ὅλον μέσα σὲ μερικὰ μέρη, τὸ περισσότερο θὰ περιέχεται μέσα στὸ λιγότερο, πρᾶγμα ποὺ εἶναι ἀδύνατον. — Πραγματικὰ ἀδύνατον. — Καί, ἂν τὸ ὅλον δὲν εἶναι οὔτε στὰ πολλά, οὔτε στὸ ἓνα, οὔτε σὲ ὅλα τὰ μέρη, δὲν θὰ εἶναι, κατ' ἀνάγκη, σὲ κάποιο ἄλλο πρᾶγμα ἢ ἁπλῶς δὲν θὰ ὑπάρχῃ πιά; — Κατ' ἀνάγκη. — Λοιπόν, ἂν δὲν εἶναι πουθενά, δὲν θὰ εἶναι τίποτε, καὶ ἂν εἶναι ὅλον, ἐπειδὴ δὲν εἶναι μέσα στὸν ἑαυτὸ του, ἀναγκαστικὰ θὰ εἶναι μέσα σὲ ἄλλο; — Πολὺ σωστά. — Τὸ «ἐν» λοιπόν, καθόσον εἶναι ὅλον, εἶναι μέσα σὲ ἄλλο· ἀλλὰ καθόσον τυχαίνει νὰ εἶναι ὁλόκληρα, ἀποτελούμενη ἀπὸ μέρη, εἶναι μέσα στὸν ἑαυτὸ του. Καὶ ἔτσι τὸ «ἐν» ἀναγκαστικὰ εἶναι μέσα στὸν ἑαυτὸ του καὶ μέσα σὲ ἄλλο. — Ἀναγκαστικὰ.

— Ἄν ὁμως τὸ «ἐν» εἶναι τέτοιας φύσεως, δὲν εἶναι ἀνάγκη καὶ νὰ κινῆται καὶ νὰ στέκεται; — Μὲ ποῖό τρόπο; — Εἶναι ἀκίνητο, νομίζω, ἐφόσον ὑπάρχει μέσα στὸν ἑαυτὸ του, γιατί, ὅταν εἶναι μέσα στὸ «ἐνα» καὶ δὲν βγαίνει ἔξω ἀπ' αὐτό, θὰ εἶναι στὸ ἴδιο μέρος, δηλαδὴ μέσα

- 146a μὴ μεταβαῖνον ἐν τῷ αὐτῷ ἂν εἴη, ἐν ἑαυτῷ. Ἔστι γάρ. Τὸ δέ γε ἐν τῷ αὐτῷ αἰεὶ ὄν ἐστὸς δῆπου ἀνάγκη αἰεὶ εἶναι. Πάνυ γε. Τί δέ; τὸ ἐν ἑτέρῳ αἰεὶ ὄν οὐ τὸ ἐναντίον ἀνάγκη μηδέποτε ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι, μηδέποτε δὲ ὄν ἐν τῷ αὐτῷ μηδὲ ἐστάναι, μὴ ἐστὸς δὲ κινεῖσθαι; Οὕτως. Ἀνάγκη ἄρα τὸ ἐν, αὐτὸ τε ἐν ἑαυτῷ αἰεὶ ὄν καὶ ἐν ἑτέρῳ, αἰεὶ κινεῖσθαι τε καὶ ἐστάναι. Φαίνεται. Καὶ μὴ ταυτόν γε
- b δεῖ εἶναι αὐτὸ ἑαυτῷ καὶ ἕτερον ἑαυτοῦ, καὶ τοῖς ἄλλοις ὡσαύτως ταυτόν τε καὶ ἕτερον εἶναι, εἴπερ καὶ τὰ πρόσθεν πέπονθεν. Πῶς; Πᾶν που πρὸς ἅπαν ὁδεῖ ἔχει· ἡ ταυτόν ἐστιν ἡ ἕτερον· ἡ ἐὰν μὴ ταυτόν ἢ μὴδ' ἕτερον, μέρος ἂν εἴη τούτου, πρὸς δ' οὕτως ἔχει, ἡ ὡς πρὸς μέρος ὅλον ἂν εἴη. Φαίνεται. Ἄρ' οὖν τὸ ἐν αὐτὸ αὐτοῦ μέρος ἐστίν; Οὐδαμῶς. Οὐδ' ἄρα ὡς πρὸς μέρος αὐτὸ αὐτοῦ ὅλον ἂν εἴη, πρὸς ἑαυτὸ μέρος ὄν. Οὐ γὰρ οἷόν τε.
- c Ἀλλ' ἄρα ἕτερόν ἐστιν ἐνός τὸ ἐν; Οὐ δῆτα. Οὐδ' ἄρα ἑαυτοῦ γε ἕτερον ἂν εἴη. Οὐ μέντοι. Εἰ οὖν μήτε ἕτερον μὴθ' ὅλον μήτε μέρος αὐτὸ πρὸς ἑαυτὸ ἐστιν, οὐκ ἀνάγκη ἤδη ταυτόν εἶναι αὐτὸ ἑαυτῷ; Ἀνάγκη. Τί δέ; τὸ ἐτέρωθι ὄν αὐτὸ ἑαυτοῦ ἐν τῷ αὐτῷ ὄντος ἑαυτῷ οὐκ ἀνάγκη αὐτὸ ἑαυτοῦ ἕτερον εἶναι, εἴπερ καὶ ἐτέρωθι ἔσται; Ἐμοιγε δοκεῖ. Οὕτω μὴν ἐφάνη ἔχον τὸ ἐν, αὐτὸ τε ἐν ἑαυτῷ ὄν ἅμα καὶ ἐν ἑτέρῳ. Ἐφάνη γάρ. Ἐτερον
- d ἄρα, ὡς ἔοικεν, εἴη ταύτη ἂν ἑαυτοῦ τὸ ἐν. Ἐοικεν. Τί οὖν; εἰ τοῦ τι ἕτερόν ἐστιν, οὐχ ἑτέρου ὄντος ἕτερον ἔσται; Ἀνάγκη.

στὸν ἑαυτό του.—Εἶναι ἀλήθεια.—Καὶ ἐκεῖνο ποῦ βρί- 146a
σκεται πάντοτε στὸν ἴδιο τόπο, εἶναι ἀνάγκη, νομίζω,
νὰ εἶναι ἀκίνητο αἰωνίως.—Πολὺ σωστά.—'Αλλὰ τί λοιπόν;
'Εκεῖνο ποῦ βρίσκεται πάντα μέσα σὲ ἄλλο, δὲν εἶναι ἀνάγκη
νὰ μὴ εἶναι ποτὲ στὸ ἴδιο μέρος; Καὶ ἂν δὲν εἶναι ποτὲ στὸ
ἴδιο μέρος, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ μὴ στέκεται; Καὶ ἂν δὲν στέ-
κεται, νὰ κινῆται;—'Ετσι εἶναι.—Εἶναι λοιπὸν ἀναπό-
φευκτο, τὸ «ἐν», ἐπεὶδὴ τὸ ἴδιο βρίσκεται πάντα καὶ
μέσα στὸν ἑαυτό του καὶ μέσα σὲ ἄλλο, αἰωνίως νὰ
κινῆται καὶ νὰ στέκεται.—'Ετσι φαίνεται.—Καὶ ὅμως
τὸ «ἐν» πρέπει νὰ εἶναι τὸ ἴδιο μὲ τὸν ἑαυτό του καὶ b
διαφορετικὸ ἀπὸ τὸν ἑαυτό του, καὶ ἐπίσης τὸ ἴδιο πρὸς
τὰ «ἄλλα» καὶ διαφορετικὸ ἀπὸ τὰ «ἄλλα», ἂν πραγ-
ματικὰ ἔχη τίς ιδιότητες, ποῦ εἶπαμε πρωτύτερα.—Πῶς;—
Τέτοια, νομίζω, εἶναι ἡ σχέση τοῦ ὅλου μὲ τὸ ὅλον· ἢ εἶναι
τὸ ἴδιο ἢ εἶναι διαφορετικόν· ἢ, ἂν δὲν εἶναι οὔτε τὸ ἴδιο οὔτε
διαφορετικόν, θὰ ὑπάρχῃ σχέση μέρους πρὸς ὅλον ἢ ὅλο πρὸς
μέρος.—'Ετσι φαίνεται.—Τὸ «ἐν» μήπως εἶναι τὸ ἴδιο μέρος
τοῦ ἑαυτοῦ του;—Καθόλου.—Δὲ μπορεῖ λοιπὸν ἀκόμη περισ-
σότερο νὰ ἔχη ὡς πρὸς τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό του σχέση μέ-
ρους πρὸς ὅλον, καὶ νὰ εἶναι μέρος τοῦ ἑαυτοῦ του.—Βέβαια
δὲν μπορεῖ νὰ ἔχη.—Τότε λοιπὸν τὸ «ἐν» εἶναι διαφορετικόν
ἀπὸ τὸ ἑνα;—'Οχι βέβαια.—Οὔτε μπορεῖ νὰ εἶναι διαφορετι- c
κὸ ἀπὸ τὸν ἑαυτό του.—'Οχι βέβαια.—'Αν λοιπὸν τὸ «ἐν» δὲν
εἶναι οὔτε διαφορετικόν οὔτε ὅλον οὔτε μέρος αὐτὸ ὡς πρὸς τὸν
ἑαυτό του, δὲν εἶναι τότε ἀνάγκη νὰ εἶναι τὸ ἴδιο μὲ τὸν
ἑαυτό του;—Κατ' ἀνάγκην.—Τί λοιπόν; ἐκεῖνο ποῦ εἶναι σὲ
ἄλλο μέρος ἔξω ἀπὸ τὸν ἑαυτό του, ὅσο χρόνο παραμένει
μέσα στὸν ἑαυτό του, δὲν εἶναι ἀνάγκη τὸ ἴδιο νὰ εἶναι δια-
φορετικόν ἀπὸ τὸν ἑαυτό του, ἀφοῦ θὰ εἶναι σὲ ἄλλο μέρος;—
Μάλιστα, κατὰ τὴ γνώμη μου.—Τέτοιο λοιπὸν φάνηκε τὸ «ἐν»,
δηλαδὴ νὰ εἶναι συγχρόνως τὸ ἴδιο μέσα στὸν ἑαυτό του καὶ
σὲ κάτι ἄλλο.—'Ετσι φάνηκε.—'Αρα, ὅπως φαίνεται, τὸ «ἐν»
μπορεῖ νὰ εἶναι ἀπὸ τὴν ἄποψη αὐτὴ διαφορετικόν ἀπὸ d
τὸν ἑαυτό του.—Φαίνεται.—'Ομως, ἂν πραγματικὰ εἶναι
διαφορετικόν ἀπὸ ὅποιοδήποτε ἄλλο, δὲν θὰ εἶναι διαφορε-
τικόν ἀπὸ ἐκεῖνο σὲ ὅ,τι διαφέρει :—Κατ' ἀνάγκην.

XVI. Οὐκοῦν ὅσα μὴ ἐν ἔστιν, ἅπανθ' ἕτερα τοῦ
 ἑνός, καὶ τὸ ἐν τῶν μὴ ἐν; Πῶς δ' οὐ; Ἐτερον ἄρα ἂν
 εἴη τὸ ἐν τῶν ἄλλων. Ἐτερον. Ὅρα δὴ· αὐτό τε ταυτὸν
 καὶ τὸ ἕτερον ἄρ' οὐκ ἐναντία ἀλλήλοις; Πῶς δ' οὐ;
 Ἡ οὖν ἐβελήσει ταυτὸν ἐν τῷ ἑτέρῳ ἢ τὸ ἕτερον ἐν ταυτῷ
 ποτὲ εἶναι; Οὐκ ἐβελήσει. Εἰ ἄρα τὸ ἕτερον ἐν ταυτῷ
 μὴδέποτε ἔσται, οὐδὲν ἔστι τῶν ὄντων ἐν ᾧ ἔστι τὸ ἕτερον
 e χρόνον οὐδένα. Εἰ γὰρ ὄντινοῦν εἴη ἐν τῷ, ἐκείνων ἂν τὸν
 χρόνον ἐν ταυτῷ εἴη τὸ ἕτερον. Οὐχ οὕτως; Οὕτως. Ἐπειδὴ
 δ' οὐδέποτε ἐν τῷ αὐτῷ ἔστιν, οὐδέποτε ἐν τινι τῶν
 ὄντων ἂν εἴη τὸ ἕτερον. Ἀληθῆ. Οὐτ' ἄρα ἐν τοῖς μὴ ἐν
 οὔτε ἐν τῷ ἐνὶ ἐνείῃ ἂν τὸ ἕτερον. Οὐ γὰρ οὖν. Οὐκ ἄρα
 τῷ ἑτέρῳ γ' ἂν εἴη τὸ ἐν τῶν μὴ ἐν οὐδὲ τὰ μὴ ἐν τοῦ ἑνός
 ἕτερα. Οὐ γάρ. Οὐδὲ μὴν ἑαυτοῖς γε ἕτερά ἂν εἴη ἀλλήλων,
 147a μὴ μετέχοντα τοῦ ἑτέρου. Πῶς γάρ; Εἰ δὲ μήτε αὐτοῖς
 ἕτερά ἐστι μήτε τῷ ἑτέρῳ, οὐ πάντῃ ἤδη αἱ ἐκφεύγοι
 τὸ μὴ ἕτερα εἶναι ἀλλήλων; Ἐκφεύγοι. Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ
 τοῦ ἑνός γε μετέχει τὰ μὴ ἐν· οὐ γὰρ ἂν μὴ ἐν ἦν, ἀλλὰ
 πῃ ἂν ἐν ἦν. Ἀληθῆ. Οὐδ' ἂν ἀριθμὸς εἴη ἄρα τὰ μὴ ἐν·
 οὐδὲ γὰρ ἂν οὕτω μὴ ἐν ἦν παντάπασιν, ἀριθμὸν γε ἔχοντα.
 Οὐ γὰρ οὖν. Τί δέ; τὰ μὴ ἐν τοῦ ἑνός ἄρα μούρια
 ἔστιν; ἢ καθ' οὕτω μετεῖχε τοῦ ἑνός τὰ μὴ ἐν; Μετεῖχεν.
 b Εἰ ἄρα πάντῃ τὸ μὲν ἐν ἔστι, τὰ δὲ μὴ ἐν, οὐτ' ἂν μούριον

ΧVI. Ἀκόμη τὸ «ἐν» εἶναι : ι) καὶ διαφορετικὸ ἀπὸ τὰ «ἄλλα» καὶ ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ του, καὶ τὸ ἴδιο μὲ τὰ «ἄλλα» καὶ μὲ τὸν ἑαυτὸ του.

—“Ὅσα λοιπὸν δὲν εἶναι ἕνα, ὅλα εἶναι διαφορετικὰ ἀπὸ τὸ «ἐν», καὶ τὸ «ἐν» εἶναι διαφορετικὸ ἀπὸ ἐκεῖνα πού δὲν εἶναι ἕνα;—Ἀναμφισβήτητα.—Τὸ ἐν λοιπὸν μπορεῖ νὰ εἶναι διαφορετικὸ ἀπὸ τὰ «ἄλλα».—Μπορεῖ.—Πρόσεξε τώρα : αὐτὸ τὸ ἴδιο», παρμένο καθαυτό, καὶ τὸ «διαφορετικὸ» δὲν εἶναι ἀμοιβαίως ἀντίθετα;—Πῶς δὲν εἶναι;—Ἀραγε θὰ δεχτῇ αὐτὸ τὸ ἴδιο» νὰ εἶναι καμιὰ φορὰ μέσα στὸ «διαφορετικὸ» ἢ τὸ «διαφορετικὸ» μέσα στὸ «ἴδιο»;—Δὲν θὰ δεχτῇ.—Ἄν λοιπὸν τὸ διαφορετικὸ δὲν εἶναι ποτὲ μέσα στὸ «ἴδιο», δὲν ὑπάρχει κανένα ἀπὸ τὰ ὄντα, μέσα στὸ ὁποῖο νὰ ὑπάρχῃ τὸ «διαφορετικὸ» γιὰ μιὰ διάρκειαν χρόνου. Γιατὶ ἂν ὁποιοδήποτε ὑπῆρχε μέσα σὲ κάποιον ἄλλο, ἐκεῖνον τὸ χρόνο τὸ «διαφορετικὸ» θὰ ἦταν μέσα στὸ «ἴδιο». Δὲν εἶναι ἀκήθεια;—Ἔτσι εἶναι.—Ἐπειδὴ λοιπὸν τὸ «διαφορετικὸ» δὲν βρίσκεται ποτὲ μέσα στὸ «ἴδιο», δὲν μπορεῖ ποτὲ νὰ εἶναι μέσα σὲ κάποιον ἀπὸ τὰ ὄντα.—Ἀληθινά.—Ἐπομένως δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι τὸ «διαφορετικὸ» οὔτε μέσα στὰ ὄντα, πού δὲν εἶναι ἕνα, οὔτε μέσα στὸ «ἐν».—Φυσικὰ δὲν μπορεῖ.—Ἀρα δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι, ἐξαιτίας τῆς διαφορᾶς του, τὸ «ἐν» διαφορετικὸ ἀπὸ τὰ «μὴ ὄντα ἕνα», οὔτε τὰ «μὴ ὄντα ἕνα» διαφορετικὰ ἀπὸ τὸ «ἐν».—Πραγματικά.—Οὔτε ὅμως ἐξαιτίας τοῦ ἑαυτοῦ τους μπορεῖ νὰ ἔχουν αὐτὴ 147a τὴν ἀμοιβαίαν διαφορὰ, ἐπειδὴ δὲν μετέχουν στὸ «διαφορετικόν». —Ἀλήθεια, πῶς θὰ μπορούσαν;—Καὶ ἂν δὲν εἶναι διαφορετικὰ οὔτε ἐξαιτίας τοῦ ἑαυτοῦ τους, οὔτε ἐξαιτίας τοῦ διαφορετικοῦ, θὰ μπορούσαν μὲ κάποιον τρόπο νὰ ξεφύγουν ὥστε νὰ μὴ εἶναι διαφορετικὰ μετὰξὺ τους;—Ναί, θὰ μπορούσαν νὰ ξεφύγουν.—Ἀλλὰ πάλι δὲν μετέχουν οὔτε στὸ «ἐν» ἐκεῖνα πού δὲν εἶναι ἕνα· γιατί δὲν θὰ ἦταν «μὴ ἕνα», ἀλλὰ μὲ κάποιον τρόπο θὰ ἦταν ἕνα.—Ἀλήθεια.—Οὔτε ἀριθμὸς λοιπὸν θὰ εἶναι ἐκεῖνα πού δὲν εἶναι ἕνα· γιατί μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο, ἀπὸ τῆ στιγμῇ πού θὰ εἶχαν ἀριθμὸ, δὲν θὰ ἦταν καθόλου «μὴ ἐν».—Πραγματικά, δὲν ἔχουν ἀριθμὸ.—Ἐ λοιπὸν, ἐκεῖνα πού δὲν εἶναι ἕνα, μήπως εἶναι μέρη τοῦ «ένος»;—Ἦ ἔτσι: ἂν δηλαδὴ δὲν εἶναι μέρη τοῦ ἐνός, τότε ἐκεῖνα, πού δὲν εἶναι ἕνα, θὰ μετεῖχαν στὸ «ἐν»;—Θὰ μετεῖχαν.—Ἄν λοιπὸν τὸ ἕνα ὑπάρχῃ ἐξάπαντος, καὶ ἐπίσης ὑπάρχουν b

τῶν μὴ ἐν τῷ ἐν εἴη οὐθ' ὅλον ὥς μορίων· οὔτε αὖ τὰ μὴ
 ἐν τοῦ ἐνὸς μόρια, οὐθ' ὅλα ὥς μορίῳ τῷ ἐνί. Οὐ γάρ.
 Ἀλλὰ μὴν ἔφαμεν τὰ μήτε μόρια μήθ' ὅλα μήθ' ἕτερα
 ἀλλήλων ταῦτά ἔσεσθαι ἀλλήλοισι. Ἐφαμεν γάρ. Φῶμεν
 ἄρα καὶ τὸ ἐν πρὸς τὰ μὴ ἐν οὕτως ἔχον τὸ αὐτὸ εἶναι αὐ-
 τοῖς; Φῶμεν. Τὸ ἐν ἄρα, ὥς ἔοικεν, ἕτερόν τε τῶν ἄλλων
 ἐστὶ καὶ ἑαυτοῦ καὶ ταῦτόν ἐκείνοις τε καὶ ἑαυτῷ. Κινδύ-
 νει φαίνεσθαι ἕκ γε τοῦ λόγον. Ἄρ' οὖν καὶ ὁμοῖόν τε
 καὶ ἀνόμοιον ἑαυτῷ τε καὶ τοῖς ἄλλοις; Ἴσως. Ἐπειδὴ
 γοῦν ἕτερον τῶν ἄλλων ἐφάνη, καὶ τᾶλλά που ἕτερ' ἂν
 ἐκείνου εἴη. Τί μὴν; Οὐκοῦν οὕτως ἕτερον τῶν ἄλλων,
 ὥσπερ καὶ τᾶλλα ἐκείνου, καὶ οὔτε μᾶλλον οὐθ' ἦττον;
 Τί γὰρ ἂν; Εἰ ἄρα μήτε μᾶλλον μήθ' ἦττον, ὁμοίως. Ναί.
 Οὐκοῦν ἢ ἕτερον εἶναι πέπονθε τῶν ἄλλων, καὶ τᾶλλα
 ἐκείνου ὡσαύτως, ταύτη ταῦτόν ἂν πεπονθότα εἶεν τό τε
 d ἐν τοῖς ἄλλοις καὶ τᾶλλα τῷ ἐνί. Πῶς λέγεις; Ὡδε· ἕκα-
 στον τῶν ὀνομάτων οὐκ ἐπὶ τινι καλεῖς; Ἐγώ γε. Τί οὖν;
 τὸ αὐτὸ ὄνομα εἴποις ἂν πλεονάκεις ἢ ἅπαξ; Ἐγώ γε. Πό-
 τερον οὖν ἐὰν μὲν ἅπαξ εἴπῃς, ἐκεῖνο προσαγορεύεις οὐπὲρ
 ἐστὶ τοῦνομα, ἐὰν δὲ πολλάκις, οὐκ ἐκεῖνο; ἢ ἐάν τε
 ἅπαξ ἐάν τε πολλάκις τὸ αὐτὸ ὄνομα φθέγγῃ, πολλὴ ἀνάγκη
 σε τὸ αὐτὸ καὶ λέγειν αἰεὶ; Τί μὴν; Οὐκοῦν καὶ τὸ
 ἕτερον ὄνομά ἐστιν ἐπὶ τινι; Πάνυ γε. Ὅταν ἄρα αὐτὸ
 e φθέγγῃ, ἐάν τε ἅπαξ ἐάν τε πολλάκις, οὐκ ἐπ' ἄλλῳ οὐδὲ
 ἄλλο τι ὀνομάζεις ἢ ἐκεῖνο οὐπὲρ ἦν ὄνομα. Ἀνάγκη.

ἐκεῖνα ποῦ δὲν εἶναι ἓνα, τότε τὸ «ἐν» οὔτε μέρος θὰ εἶναι ἐκεῖνων ποῦ δὲν εἶναι ἓνα, οὔτε ὅλον αὐτῶν, τῶν ὁποίων ἐκεῖνα, ποῦ δὲν εἶναι ἓνα, θὰ ἦταν μέρη. Καὶ πάλι, μὲ τὴ σειρά τους, οὔτε ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι ἓνα, θὰ ἦταν μέρη τοῦ «ἐνός» οὔτε ὅλα ἐκεῖνων, τῶν ὁποίων τὸ «ἐν» εἶναι μέρος.—
 "Οχι βέβαια.—Εἶπαμε ὁμῶς πρωτύτερα ὅτι ἐκεῖνα, ποῦ δὲν ἔχουν ἀμοιβαία σχέση οὔτε μέρους πρὸς ὅλο οὔτε ὅλου πρὸς μέρος οὔτε διαφορά, θὰ εἶναι μεταξύ τους τὰ ἴδια.—Τὸ εἶπαμε.
 —Νὰ παραδεχτοῦμε λοιπὸν ὅτι καὶ τὸ «ἐν», ἐπειδὴ βρίσκειται στὴν αὐτὴ σχέση μὲ ἐκεῖνα, ποῦ δὲν εἶναι ἓνα, εἶναι τὸ ἴδιο μὲ αὐτά;—"Ας τὸ παραδεχτοῦμε.—Τὸ «ἐν» λοιπὸν, ὅπως φαίνεται, εἶναι διαφορετικὸ ἀπὸ τὰ ἄλλα καὶ ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ του καὶ ἐπίσης εἶναι τὸ ἴδιο μὲ ἐκεῖνα καὶ μὲ τὸν ἑαυτὸ του.—Κοντεύει νὰ εἶναι ἔτσι, σύμφωνα βέβαια μὲ τὸ συλλογισμό μας.—"Αρα λοιπὸν τὸ «ἐν» εἶναι καὶ ὅμοιο καὶ ἀνόμοιο μὲ τὸν ἑαυτὸ του καὶ μὲ τὰ «ἄλλα».—"Ισως.

c

—'Επειδὴ λοιπὸν φάνηκε ὅτι εἶναι διαφορετικὸ ἀπὸ τὰ «ἄλλα», καὶ τὰ «ἄλλα», νομίζω, μπορεῖ νὰ εἶναι διαφορετικὰ ἀπὸ ἐκεῖνο, καὶ οὔτε περισσότερο οὔτε λιγότερο.—Βέβαια.—
 —"Ετσι λοιπὸν τὸ «ἐν» εἶναι διαφορετικὸ ἀπὸ τὰ «ἄλλα», ὅπως ἀκριβῶς τὰ «ἄλλα» ἀπ' ἐκεῖνο, καὶ οὔτε περισσότερο οὔτε λιγότερο.—Γιατί ὅχι;—"Αν λοιπὸν δὲν εἶναι οὔτε περισσότερο οὔτε λιγότερο, εἶναι ἐπομένως ἐξίσου διαφορετικὸ.—Ναί.—Μὲ τὸν τρόπο λοιπὸν ποῦ τὸ «ἐν» ἔχει τὴν ιδιότητα νὰ εἶναι διαφορετικὸ ἀπὸ τὸ «ἄλλα», καὶ τὰ «ἄλλα» ἐπίσης διαφορετικὰ ἀπὸ ἐκεῖνο, μὲ τὸν ἴδιο τρόπο θὰ ἔχῃ τὴν ιδιότητα καὶ τὸ «ἐν» νὰ εἶναι τὸ ἴδιο μὲ τὰ «ἄλλα» καὶ τὰ «ἄλλα» τὸ ἴδιο μὲ τὸ «ἐν».—Πῶς τὸ ἐννοεῖς αὐτό;—"Ετσι δά· σὲ κάθε πρᾶγμα δὲν δίνεις ἓνα ὄνομα;—Βέβαια.—Τί λοιπὸν; τὸ ἴδιο ὄνομα θὰ μπορούσες νὰ τὸ πῆς περισσότερες φορές ἀπὸ μιὰ;—Βεβαίως.—Ποῖο ἀπὸ τὰ δυὸ συμβαίνει: ἂν λὲς ἓνα ὄνομα μιὰ φορά, καθορίζεις τὸ πρᾶγμα στὸ ὁποῖο ἀνήκει τὸ ὄνομα; καὶ ἂν τὸ πῆς περισσότερες φορές, δὲν καθορίζεις ἐκεῖνο τὸ ἴδιο πρᾶγμα; "Ἡ ἂν ἐκφωνήσῃς τὸ ἴδιο ὄνομα μιὰ φορά ἢ καὶ περισσότερες φορές, δὲν εἶναι πολὺ ἀναγκαῖο καὶ νὰ ἐννοῇς πάντα τὸ ἴδιο πρᾶγμα;—Πῶς αὐτό;—Μήπως καὶ τὸ διαφορετικὸ δὲν εἶναι ἓνα ὄνομα ποῦ δίνεται σ' ἓνα πρᾶγμα;—Βέβαια.—"Οταν λοιπὸν τὸ προφέρῃς, εἴτε μιὰ φορά εἴτε πολλές, ἀδιάφορο, ἐκεῖνο στὸ ὁποῖο τὸ δίνεις, ἐκεῖνο ποῦ ὀρίζεις μὲ αὐτό, δὲν εἶναι ἄλλο παρὰ τὸ πρᾶγμα, στὸ ὁποῖο κυρίως ἀνήκει τὸ ὄνομα.—Κατ' ἀνάγκη.—"Ετσι

d

e

“Οταν δὴ λέγωμεν ὅτι ἕτεροι μὲν τᾶλλα τοῦ ἐνός, ἕτερον δὲ τὸ ἐν τῶν ἄλλων, δις τὸ ἕτερον εἰπόντες οὐδέν τι μᾶλλον ἐπ’ ἄλλη ἀλλ’ ἐπ’ ἐκείνη τῇ φύσει αὐτὸ ἀεὶ λέγωμεν, ἥσπερ ἦν τοῦνομα. Πάνυ μὲν οὖν. Ἡ ἄρα ἕτερον τῶν
 148a ἄλλων τὸ ἐν καὶ τᾶλλα τοῦ ἐνός, κατ’ αὐτὸ τὸ ἕτερον πεπονθέναι οὐκ ἄλλο ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ἂν πεπονθὸς εἴη τὸ ἐν τοῖς ἄλλοις· τὸ δὲ πον ταῦτόν πεπονθὸς ὁμοιον· οὐχί; Ναί. Ἡ δὴ τὸ ἐν ἕτερον τῶν ἄλλων πέπονθεν εἶναι, κατ’ αὐτὸ τοῦτο ἅπαν ἅπασιν ὁμοιον ἂν εἴη· ἅπαν γὰρ ἀπάντων ἕτερόν ἐστιν. Ὡοικεν.

XVII. Ἀλλὰ μὴν τό γε ὁμοιον τῷ ἀνομοίῳ ἐναντίον. Ναί. Οὐκοῦν καὶ τὸ ἕτερον τῷ αὐτῷ. Καὶ τοῦτο. Ἀλλὰ μὴν καὶ τοῦτό γ’ ἐφάνη, ὥς ἄρα τὸ ἐν τοῖς ἄλλοις ταῦτόν.
 b Ἐφάνη γάρ. Τοῦναντίον δέ γε πάθος ἐστὶ τὸ εἶναι ταῦτό τοῖς ἄλλοις τῷ ἕτερον εἶναι τῶν ἄλλων. Πάνυ γε. Ἡ γε μὴν ἕτερον, ὁμοιον ἐφάνη. Ναί. Ἡ ἄρα ταῦτόν, ἀνόμοιον ἔσται κατὰ τοῦναντίον πάθος τῷ ὁμοιούντι πάθει ὁμοίον δέ πον τὸ ἕτερον; Ναί. Ἀνομοιάσει ἄρα ταῦτόν, ἢ οὐκ ἐναντίον ἔσται τῷ ἐτέρῳ. Ὡοικεν. Ὅμοιον ἄρα καὶ
 c ἀνόμοιον ἔσται τὸ ἐν τοῖς ἄλλοις, ἢ μὲν ἕτερον, ὁμοιον, ἢ δὲ ταῦτόν, ἀνόμοιον. Ἐχει γὰρ οὖν δὴ, ὥς ὥοικε, καὶ τοιοῦτον λόγον. Καὶ γὰρ τόνδε ἔχει. Τίνα; Ἡ ταῦτόν πέπονθε, μὴ ἄλλοιον πεπονθέναι, μὴ ἄλλοιον δὲ πεπονθὸς

λοιπόν, όταν λέμε ότι τὰ «ἄλλα» εἶναι διαφορετικὰ ἀπὸ τὸ «ἐν», καὶ τὸ «ἐν» διαφορετικὸ ἀπὸ τὰ «ἄλλα», μὲ τὸ νὰ ποῦμε δυὸ φορές τὴ λέξη «διαφορετικόν», δὲν τὴν ἀποδίνουμε σὲ ἄλλη φύσιν καὶ τὴ μιὰ καὶ τὴν ἄλλη φορὰ καθορίζομε τὴ φύσιν ἐκείνη, στὴν ὁποία ἀρχικὰ ἀνήκει τὸ ὄνομα.—Πολὺ σωστά.—Ὅπως λοιπόν τὸ «ἐν» εἶναι διαφο- 148a
ρετικὸ ἀπὸ τὰ «ἄλλα» καὶ τὰ «ἄλλα» διαφορετικὰ ἀπὸ τὸ «ἐν», γιὰ τὸν ἴδιο λόγον, τὸ ἴδιο γεγονός τῆς διαφορετικότη-
τας ἀποδίνει στὸ «ἐν» ὅχι ἄλλη ιδιότητα, ἀλλὰ τὴν ἴδια, ποὺ ἀποδίνει στὰ «ἄλλα». Ἀλλὰ ἐκεῖνο ποῦ ἔχει μὲ κάποιον τρόπο τὴν αὐτὴν ιδιότητα εἶναι ὅμοιο· δὲν εἶναι ἀλήθεια;—
Ναί.—Μὲ τὸν τρόπο λοιπόν ποῦ συνέβηκε τὸ «ἐν» νὰ εἶναι διαφορετικὸ ἀπὸ τὰ «ἄλλα», μὲ τὸν ἴδιο μπορεῖ νὰ εἶναι ὁλόκληρον ὅμοιο μὲ τὰ «ἄλλα» στὸ σύνολό τους, γιὰτὶ
κάθε πρᾶγμα εἶναι διαφορετικὸ ἀπὸ τὸ σύνολο.—Ἔτσι φαίνεται.

XVII. Ἐπίσης τὸ «ἐν» εἶναι : ια) ὅμοιο καὶ ἀνόμοιο μὲ τὸν ἑαυτό του καὶ μὲ τὰ «ἄλλα», καὶ ιβ) ἔχει ἐπαφή καὶ δὲν ἔχει ἐπαφή μὲ τὸν ἑαυτό του καὶ μὲ τὰ «ἄλλα».

—Ἐξάλλου, τὸ ὁμοιῶς τέτοιο εἶναι ἐνάντιον στὸ ἀνόμοιο.—Μάλιστα.—Καὶ τὸ διαφορετικὸ λοιπόν εἶναι ἐνάντιον πρὸς τὸ ἴδιο.—Καὶ αὐτὸ εἶναι.—Ἀλλ' ὅμως ἀποδείχτηκε στὸν προηγούμενον συλλογισμό καὶ τοῦτο ἀκόμη, ὅτι δηλαδὴ τὸ «ἐν» εἶναι τὸ ἴδιο μὲ τὰ «ἄλλα».—Βέβαια ἀποδείχτηκε. b
—Ἡ ιδιότης ὅμως, ὅτι τὸ «ἐν» εἶναι τὸ ἴδιο μὲ τὰ «ἄλλα», εἶναι ἐνάντια πρὸς τὴν ιδιότητα ὅτι τὸ ἴδιο εἶναι διαφορετικὸ ἀπὸ τὰ «ἄλλα».—Ἀπολύτως.—Ἀλλὰ τὸ «ἐν» ἀποδείχτηκε ὅμοιο, καθόσον ἀποδείχτηκε διαφορετικόν.—Ναί.—
Ἐπομένως, καθόσον τὸ «ἐν» ἀποδείχτηκε τὸ ἴδιο, θὰ εἶναι ἀνόμοιο, σύμφωνα πρὸς τὴν ιδιότητα τὴν ἐνάντια πρὸς τὴν ιδιότητα ποῦ τὸ κατέστησε ὅμοιο. Καὶ ἀποδείχτηκε, φαντάζομαι, ὅτι ἡ διαφορετικότης τὸ κατέστησε ὅμοιο;—
Μάλιστα.—Τὸ ἴδιο λοιπόν θὰ τὸ κἀνὴ ἀνόμοιο· ἀλλιώτικα, δὲν θὰ εἶναι ἐνάντιον πρὸς τὸ διαφορετικόν.—Ἔτσι φαίνεται.
—Σύμφωνα λοιπόν μὲ αὐτά, τὸ «ἐν» θὰ εἶναι ὅμοιο καὶ c
ἀνόμοιο πρὸς τὰ «ἄλλα»· καθόσον δηλαδὴ εἶναι διαφορετικὸ ἀπ' αὐτά, θὰ εἶναι ὅμοιο, καὶ καθόσον εἶναι τὸ ἴδιο, θὰ εἶναι ἀνόμοιο.—Ἐχει πράγματι, ὅπως φαίνεται, τὸ «ἐν» καὶ μιὰ τέτοια ἀναλογία.—Ἀκόμη ἔχει καὶ αὐτὴν ἐδῶ.—Ποιά;—
Ὅ,τι τὸ κἀνὴ τὸ ἴδιο, τὸ κἀνὴ μὴ διαφορετικόν, ὅ,τι τὸ

μὴ ἀνόμοιον, μὴ ἀνόμοιον δὲ ὅμοιον εἶναι· ἢ δ' ἄλλο
 πέπονθεν, ἄλλοιον, ἄλλοιον δὲ ὄν ἀνόμοιον εἶναι. Ἀληθῆ
 λέγεις. Ταῦτόν τε ἄρα ὄν τὸ ἐν τοῖς ἄλλοις καὶ ὅτι ἕτερόν
 ἐστι, κατ' ἀμφοτέρω καὶ καθ' ἐκάτερον, ὁμοῖόν τε ἂν εἴη
 d καὶ ἀνόμοιον τοῖς ἄλλοις. Πάνυ γε. Οὐκοῦν καὶ ἐαυτῷ
 ὡσαύτως, ἐπέπερ ἕτερόν τε ἑαυτοῦ καὶ ταῦτόν ἐαυτῷ
 ἐφάνη, κατ' ἀμφοτέρω καὶ ἐκάτερον ὁμοῖόν τε καὶ ἀνό-
 μοιον φανήσεται; Ἀνάγκη. Τί δὲ δῆ; περὶ τοῦ ἀπτεσθαι
 τὸ ἐν αὐτοῦ καὶ τῶν ἄλλων καὶ τοῦ μὴ ἀπτεσθαι περὶ πῶς
 ἔχει; σκόπει. Σκοπῶ. Αὐτὸ γάρ που ἐν ἐαυτῷ ὄλω τὸ ἐν
 ἐφάνη ὄν. Ὁρθῶς. Οὐκοῦν καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις τὸ ἐν; Ναί.
 e Ἡ μὲν ἄρα ἐν τοῖς ἄλλοις, τῶν ἄλλων ἀπτιτοῦ ἂν ἢ δὲ
 αὐτὸ ἐν ἐαυτῷ, τῶν μὲν ἄλλων ἀπείργοιτο ἀπτεσθαι, αὐτὸ
 δὲ αὐτοῦ ἀπτιτοῦ ἂν ἐν ἐαυτῷ ὄν. Φαίνεται. Οὕτω μὲν
 δὴ ἀπτιτοῦ ἂν τὸ ἐν αὐτοῦ τε καὶ τῶν ἄλλων. Ἀπτιτο.
 Τί δὲ τῇδε; ἄρ' οὐ πᾶν τὸ μέλλον ἀφεςθαί τινος ἐφεξῆς
 δεῖ κεῖσθαι ἐκείνω οὐ μέλλει ἀπτεσθαι, ταύτην τὴν
 ἔδραν κατέχον ἢ ἂν μετ' ἐκείνην ἢ [ἔδρα], ἢ ἂν κέηται
 οὐ ἀπτεται; Ἀνάγκη. Καὶ τὸ ἐν ἄρα εἰ μέλλει αὐτὸ
 αὐτοῦ ἀφεςθαί, ἐφεξῆς δεῖ εὐθὺς μεθ' ἑαυτὸ κεῖσθαι, τὴν
 ἐχομένην χώραν κατέχον ἐκείνης, ἢ αὐτὸ ἐστίν. Δεῖ γὰρ
 149a οὖν. Οὐκοῦν δύο μὲν ὄν τὸ ἐν ποιήσειεν ἂν ταῦτα καὶ ἐν
 δυοῖν χώραιν ἅμα γένοιτο· ἕως δ' ἂν ἢ ἐν, οὐκ ἐθελήσει;
 Οὐ γὰρ οὖν. Ἡ αὐτὴ ἄρα ἀνάγκη τῷ ἐνὶ μήτε δύο εἶναι
 μῆθ' ἀπτεσθαι αὐτῷ αὐτοῦ. Ἡ αὐτή. Ἀλλ' οὐδὲ μὴν τῶν
 ἄλλων ἀφεται. Τί δῆ; Ὅτι, φαμέν, τὸ μέλλον ἀφεςθαί

κάνει μὴ διαφορετικό, τὸ κάνει μὴ ἀνόμοιο, καὶ ἂν τὸ κἀνὴ μὴ ἀνόμοιο, τὸ κάνει ὅμοιο. "Ὅ,τι τὸ κάνει ἄλλο, τὸ κάνει διαφορετικό, καὶ ἐπειδὴ τὸ κάνει διαφορετικό, τὸ κάνει ἀνόμοιο.—Σωστά λές.—Ἐπομένως τὸ «ἐν», καὶ ἐπειδὴ εἶναι τὸ ἴδιο μὲ τὰ «ἄλλα» καὶ ἐπειδὴ εἶναι διαφορετικό, μπορεῖ νὰ εἶναι, καὶ στίς δυὸ σχέσεις καὶ σὲ καθεμίᾳ χωριστά, καὶ ὅμοιο καὶ ἀνόμοιο μὲ τὰ «ἄλλα».—Πολὺ σωστά.—Ἄρα τὸ «ἐν», ἐπειδὴ ἀποδείχτηκε ὅτι εἶναι καὶ διαφορετικό ἀπὸ τὸν ἑαυτό του καὶ τὸ ἴδιο μὲ τὸν ἑαυτό του, λοιπὸν καὶ μὲ τίς δύο αὐτὲς σχέσεις καὶ μὲ καθεμίᾳ χωριστά θὰ φανῇ ὅμοιο καὶ ἀνόμοιο μὲ τὸν ἑαυτό του;—Ἀναντίρρητα.

—Γιὰ κοίταξε τώρα νὰ μετασώσουμε ἓνα νέο ζήτημα, τὸ ζήτημα τῆς ἐπαφῆς ἢ μὴ ἐπαφῆς τοῦ «ἐνὸς» μὲ τὸν ἑαυτό του καὶ μὲ τὰ «ἄλλα».—Εἶμαι ἑτοιμος.—Αὐτὸ τὸ «ἐν» νομίζω ὅτι ἀποδείχτηκε πῶς ὑπάρχει μέσα σὲ ὅλο τὸν ἑαυτό του.—Σωστά.—Τὸ «ἐν» λοιπὸν δὲν ὑπάρχει ἐπίσης καὶ μέσα σὰ «ἄλλα»;—Ναί.—Μὲ τὸ νὰ ὑπάρχη ὅμως μέσα σὰ «ἄλλα», μπορεῖ νὰ ἔχη ἐπαφή μὲ τὰ «ἄλλα».—Ἐξάλλου, μὲ τὸ νὰ εἶναι αὐτὸ μέσα στὸν ἑαυτό του, μπορεῖ νὰ ἀποκλείεται κάθε ἐπαφή του μὲ τὰ «ἄλλα». Καὶ ἐπειδὴ εἶναι μέσα στὸν ἑαυτό του, μπορεῖ νὰ ἔχη ἐπαφή μὲ τὸν ἑαυτό του.—Φαίνεται.—Ἔτσι λοιπὸν, ἀπ' αὐτὴ τὴν ἀποψη, τὸ «ἐν» μπορεῖ νὰ ἔχη ἐπαφή μὲ τὸν ἑαυτό του καὶ μὲ τὰ «ἄλλα».—Μπορεῖ νὰ ἔχη.—Τί ιδέα ἔχεις τώρα γιὰ μιὰν ἄλλην ἀποψη; Ἄραγε δὲν πρέπει ἀναγκαστικὰ κάθε τί, πού ὀφείλει νὰ ἔχη ἐπαφή μὲ κάποιον ἄλλο, νὰ εἶναι τοποθετημένο κοντὰ σ' ἐκεῖνο, μὲ τὸ ὁποῖο ὀφείλει νὰ ἔχη ἐπαφή, κατέχοντας τὴ θέσιν αὐτῇ, πού ἔρχεται ὕστερα ἀπὸ ἐκεῖνη, ὅπου ἔχει τοποθετηθῇ ἐκεῖνο, μὲ τὸ ὁποῖο ἔρχεται σ' ἐπαφή;—Ἀναγκαστικά.—Ἐπομένως καὶ τὸ «ἐν», ἂν μέλλῃ νὰ ἔρθῃ σ' ἐπαφή μὲ τὸν ἑαυτό του, πρέπει νὰ βρίσκεται ἀμέσως ἔπειτα ἀπὸ τὸν ἑαυτό του, κατέχοντας τὴ θέσιν τῇ συνεχόμενῃ μὲ ἐκεῖνη, μέσα στὴν ὁποία τὸ ἴδιο ὑπάρχει.—Καὶ βέβαια πρέπει.—Τὸ «ἐν» 149a λοιπὸν θὰ τὰ ἔκανε αὐτά, ἂν ἦταν δυὸ καὶ βρισκόταν συγχρόνως σὲ δυὸ διαφορετικὰς θέσεις. Ἄλλ' ἀφοῦ εἶναι ἓνα, δὲν θὰ θελήσῃ νὰ τὸ κἀνῃ.—Βεβαίως.—Ἡ ἴδια λοιπὸν ἀνάγκη ἀπαγορεύει στὸ «ἐν» καὶ νὰ εἶναι δυὸ καὶ νὰ ἔχη ἐπαφή μὲ τὸν ἑαυτό του.—Ἡ ἴδια.—Ἄλλ' ὅμως οὔτε μὲ τὰ «ἄλλα» θὰ ἔχη ἐπαφή.—Μὰ γιατί λοιπὸν;—Γιατί,

χωρὶς ὃν ἐφεξῆς δεῖ ἐκείνῳ εἶναι, οὗ μέλλει ἄψεσθαι, τρίτον δὲ αὐτῶν ἐν μέσῳ μηδὲν εἶναι. Ἀληθῆ. Δύο ἄρα δεῖ τὸ ὀλίγιστον εἶναι, εἰ μέλλει ἄψις εἶναι. Δεῖ. Ἐὰν δὲ **b** τοῖν δυοῖν ὅροιν τρίτον προσγένηται ἐξῆς, αὐτὰ μὲν τρία ἔσται, αἱ δὲ ἄψεις δύο. Ναί. Καὶ οὕτω δὴ αἱ ἐνὸς προσ-
 γιγνομένου μία καὶ ἄψις προσγίγνεται, καὶ συμβαίνει τὰς
 ἄψεις τοῦ πλήθους τῶν ἀριθμῶν μιᾷ ἐλάττους εἶναι. Ὡ
 γὰρ τὰ πρῶτα δύο ἐπλεονέκτησε τῶν ἄψεων εἰς τὸ πλείω
 εἶναι τὸν ἀριθμὸν ἢ τὰς ἄψεις, τῷ ἴσῳ τούτῳ καὶ ὁ ἐπειτα
 ἀριθμὸς πᾶς πασῶν τῶν ἄψεων πλεονεκτεῖ. Ἡδὴ γὰρ τὸ
c λοιπὸν ἅμα ἐν τε τῷ ἀριθμῷ προσγίγνεται καὶ μία ἄψις
 ταῖς ἄψεσιν. Ὅρθῶς. Ὅσα ἄρα ἐστὶ τὰ ὄντα τὸν ἀριθμὸν,
 αἱ μιᾷ αἱ ἄψεις ἐλάττους εἰσὶν αὐτῶν. Ἀληθῆ. Εἰ δέ γε
 ἐν μόνον ἐστί, δυὰς δὲ μὴ ἐστίν, ἄψις οὐκ ἂν εἴη. Πῶς
 γάρ; Οὐκοῦν, φαμέν, τὰ ἄλλα τοῦ ἐνός οὔτε ἐν ἐστίν οὔτε
 μετέχει αὐτοῦ, εἴπερ ἄλλα ἐστίν. Οὐ γάρ. Οὐκ ἄρα
 ἐνεστί· ἀριθμὸς ἐν τοῖς ἄλλοις, ἐνός μὴ ἐνότος ἐν αὐτοῖς.
 Πῶς γάρ; Οὐτ' ἄρα ἐν ἐστὶ τᾶλλα οὔτε δύο οὔτε ἄλλον
d ἀριθμοῦ ἔχοντα ὄνομα οὐδέν. Οὔ. Τὸ ἐν ἄρα μόνον
 ἐστίν [ἐν], καὶ δυὰς οὐκ ἂν εἴη. Οὐ φαίνεται. Ἄψις
 ἄρα οὐκ ἐστὶ, δυοῖν μὴ ὄντοι. Οὐκ ἐστίν. Οὐτ' ἄρα τὸ
 ἐν τῶν ἄλλων ἄπτεται οὔτε τὰ ἄλλα τοῦ ἐνός, ἐπείπερ
 ἄψις οὐκ ἐστίν. Οὐ γάρ οὐν. Οὕτω δὴ κατὰ πάντα ταῦτα
 τὸ ἐν τῶν τε ἄλλων καὶ ἑαυτοῦ ἄπτεται τε καὶ οὐχ ἄπτεται.
 Ἔοικεν.

XVIII. Ἄρ' οὐν καὶ ἴσον ἐστὶ καὶ ἄριστον αὐτῷ τε
e καὶ τοῖς ἄλλοις; Πῶς; Εἰ μείζον εἴη τὸ ἐν ἢ τᾶλλα ἢ ἐλατ-
 τον, ἢ αὖ τᾶλλα τοῦ ἐνός μείζω ἢ ἐλάττω, ἄρ' οὐκ ἂν τῷ

εἵπαμε, ἐκεῖνο, ποῦ πρέπει νὰ ἔχῃ ἐπαφή, ἐπειδὴ εἶναι χωριστά, πρέπει νὰ εἶναι σὲ θέσση συνεχόμενη μετ' ἐκεῖνο, μετ' ὁποῖο μέλλει νὰ ἔρθῃ σὲ ἐπαφή, καὶ ἀνάμεσα σ' αὐτὰ νὰ μὴ μπορῇ νὰ βρῖσκεται κανένα τρίτο.—'Αληθινά.—'Επομένως δύο τουλάχιστον πρέπει νὰ εἶναι, ἂν μέλλῃ νὰ γίνῃ ἐπαφή.—Πρέπει.—Κι' ἂν στὰ δύο, ποῦ συνορεύουν, προστεθῇ ἓνα τρίτο, κατὰ σειρά, αὐτὰ θὰ εἶναι τρία, οἱ ἐπαφῆς ὅμως δύο.—Ναί.—Καὶ ἔτσι τώρα, ἂν κάθε φορὰ προστεθῇ νέα μονάδα, γίνεται μόνο μιά νέα ἐπαφή, καὶ ἐπομένως συμβαίνει οἱ ἐπαφῆς νὰ εἶναι κατὰ μία λιγότερες ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν ἀριθμῶν. Γιατὶ ὅσο τὰ δύο πρῶτα ὅρια ξεπερνοῦν τὶς ἐπαφῆς στὴν ἀριθμητικὴ τους ὑπερβολὴ ἀπέναντι αὐτῶν, τόσο καὶ τὸ ἀριθμητικὸ ποσὸν τῆς συνεχόμενης σειρᾶς ξεπερνᾷ ὁλόκληρο τὸ ποσὸ τῶν ἐπαφῶν. Γιατὶ στὸ ἐξῆς καὶ σὲ ὅλῃ τῇ συνέχειᾳ, ὅσο προστίθεται μία μονάδα στὴν ἀριθμητικὴν σειρά, ἀναλόγως προστίθεται καὶ μία ἐπαφὴ στὶς ἐπαφῆς.—Σωστά.—'Οποιοσδήποτε λοιπὸν εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν ὄντων, πάντα οἱ ἐπαφῆς θὰ εἶναι λιγότερες ἀπ' αὐτὰ κατὰ μία.—'Αληθινά.—'Αν ἓνα μόνο ὑπῆρχε καὶ δυὰς δὲν ὑπῆρχε, δὲν θὰ ὑπῆρχε ἐπαφή.—Εἶναι φανερό.—Τὰ «ἄλλα» λοιπὸν, εἵπαμε, τοῦ ἐνὸς οὔτε «ἐν» εἶναι οὔτε μετέχουν σ' αὐτό, ἐπειδὴ βέβαια εἶναι ἄλλα.—'Οχι, ἀσφαλῶς.—'Επομένως δὲν ὑπάρχει ἀριθμὸς στὰ «ἄλλα», ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχει ἓνα μέσα σ' αὐτά.—Πῶς θὰ ὑπῆρχε;—Τὰ «ἄλλα» δὲν εἶναι λοιπὸν οὔτε ἓνα οὔτε δύο καὶ δὲν ἐκφράζονται μετ' κανένα ἀριθμό.—Μὲ κανένα.—'Αρα τὸ «ἐν» εἶναι μόνον ἓνα καὶ δυὰς δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι.—Δὲ φαίνεται νὰ εἶναι.—'Επαφὴ λοιπὸν δὲν ὑπάρχει ἀπὸ τῇ στιγμῇ ποῦ δὲν ὑπάρχουν δύο.—Δὲν ὑπάρχει.—Οὔτε λοιπὸν τὸ «ἐν» ἔχει ἐπαφὴ μετὰ τὰ «ἄλλα» οὔτε τὰ «ἄλλα» ἔχουν ἐπαφὴ μετὰ τὸ «ἐν», ἐπειδὴ δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρχῃ καμία ἐπαφή.—Πραγματικὰ δὲν ἔχουν.—'Ἔτσι λοιπὸν, σύμφωνα μετὰ ὅλους αὐτοὺς τοὺς συλλογισμούς μας, τὸ «ἐν» μετὰ τὰ «ἄλλα» καὶ μετὰ τὸν ἑαυτὸ τοῦ ἔχει ἐπαφὴ καὶ δὲν ἔχει.—'Ἔτσι φαίνεται.

XVIII. Τὸ «ἐν» εἶναι ἀκόμη : ιγ) ἴσο καὶ ἄνισο· ιδ) μεγαλύτερο καὶ μικρότερο ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ τοῦ καὶ ἀπὸ τὰ «ἄλλα».

—'Αραγε θὰ ποῦμε ἀκόμη ὅτι τὸ «ἐν» εἶναι ἴσο καὶ ἄνισο καὶ μετὰ τὸν ἑαυτὸ τοῦ καὶ μετὰ τὰ «ἄλλα»;—Πῶς;—'Ας ὑποθέσουμε ὅτι τὸ «ἐν» εἶναι μεγαλύτερο ἢ μικρότερο ἀπὸ τὰ «ἄλλα», ἢ πάλι ὅτι τὰ «ἄλλα» εἶναι μεγαλύτερα ἢ

μὲν ἐν εἶναι τὸ ἐν καὶ τὰ ἄλλα ἄλλα τοῦ ἐνὸς οὔτε τι μείζω
 οὔτε τι ἐλάττω ἂν εἴη ἀλλήλων αὐταῖς γε ταύταις ταῖς οὐ-
 σίαις· ἀλλ' εἰ μὲν πρὸς τῷ τοιαῦτ' εἶναι ἑκάτερα ἰσότητα
 ἔχοιεν, ἴσα ἂν εἴη πρὸς ἄλληλα· εἰ δὲ τὰ μὲν μέγεθος, τὸ
 δὲ σμικρότητα, ἣ καὶ μέγεθος μὲν τὸ ἐν, σμικρότητα δὲ
 τὰ ἄλλα, ὅποτερῳ μὲν τῷ εἶδει μέγεθος προσείη, μείζον ἂν
 εἴη, ᾧ δὲ σμικρότης, ἔλαττον ; 'Ανάγκη. Οὐκοῦν ἐστὸν
 γέ τινε τούτῳ εἶδη, τό τε μέγεθος καὶ ἡ σμικρότης ; Οὐ γὰρ
 ἂν που μὴ ὄντε γε ἐναντίῳ τε ἀλλήλοις εἴτην καὶ ἐν τοῖς
 150a οὖσιν ἐγγιγνοίστην. Πῶς γὰρ ἂν ; Εἰ ἄρα ἐν τῷ ἐνὶ σμι-
 κρότης ἐγγίγνεται, ἥτοι ἐν ὄλῳ ἂν ἡ ἐν μέρει αὐτοῦ ἐνεῖη.
 'Ανάγκη. Τί δ' εἰ ἐν ὄλῳ ἐγγίγνοιτο ; οὐχὶ ἡ ἐξ ἴσου ἂν τῷ
 ἐνὶ δι' ὄλον αὐτοῦ τεταμένη εἴη ἡ περιέχουσα αὐτό ; Δι-
 λον δὴ. 'Αρ' οὖν οὐκ ἐξ ἴσου μὲν οὖσα ἡ σμικρότης τῷ ἐνὶ
 ἴσῃ ἂν αὐτῷ εἴη, περιέχουσα δὲ μείζων ; Πῶς δ' οὐ ; Δυ-
 νατὸν οὖν σμικρότητα ἴσην τῷ εἶναι ἡ μείζω τινός, καὶ
 πράττειν γε τὰ μεγέθους τε καὶ ἰσότητος, ἀλλὰ μὴ τὰ ἐαν-
 b τῆς ; 'Αδύνατον. 'Εν μὲν ὄλῳ ἄρα τῷ ἐνὶ οὐκ ἂν εἴη σμι-
 κρότης, ἀλλ' εἴπερ, ἐν μέρει. Ναί. Οὐδὲ γε ἐν παντὶ αὖ
 τῷ μέρει· εἰ δὲ μὴ, ταῦτά ποιήσει ἀπερ πρὸς τὸ ὄλον ἴση
 ἔσται ἡ μείζων τοῦ μέρους, ἐν ᾧ ἂν αἰεὶ ἐνῇ. 'Ανάγκη.
 Οὐδενί ποτε ἄρα ἐνέσται τῶν ὄντων σμικρότης, μήτ' ἐν
 μέρει μήτ' ἐν ὄλῳ ἐγγιγνομένη· οὐδέ τι ἔσται σμικρὸν
 πλὴν αὐτῆς σμικρότητος. Οὐκ ἔοικεν. Οὐδ' ἄρα μέγεθος
 c ἐνέσται ἐν αὐτῷ. Μείζον γὰρ ἂν τι εἴη ἄλλο καὶ πλὴν αὐ-
 τοῦ μεγέθους, ἐκεῖνο ἐν ᾧ τὸ μέγεθος ἐνεῖη, καὶ ταῦτα
 σμικροῦ αὐτοῦ οὐκ ὄντος, οὐ ἀνάγκη ὑπερέχειν, ἐάνπερ

1. Παράβαλε αὐτὸν τὸ συλλογισμὸς μὲ ἐκεῖνον ποῦ δείχνει
 (131b-e) ὅτι τὸ αἰσθητὸ δὲν μετέχει οὔτε σὲ μέρος οὔτε σὲ ὄλον τῆς
 ἰδέας.

μικρότερα ἀπὸ τὸ «ἐν». Ἄραγε δὲν θὰ εἶναι τὸ «ἐν», ἐπεὶδὴ εἶναι ἓνα, καὶ τὰ «ἄλλα», ἐπεὶδὴ εἶναι ἄλλα τοῦ ἑνός, οὔτε κατὰ τι μεγαλύτερα, ἢ κατὰ τι μικρότερα ἀμοιβαίως λόγῳ τουλάχιστον αὐτῶν τῶν οὐσιῶν τους; Ἀλλ' ἂν καὶ τὰ δύο μέρη παραπάνω ἀπὸ τὴν ἰδιότητές τους ἔχουν τὴν ἰσότητα, θὰ ἦσαν ἴσα ἀμοιβαίως; Καὶ ἂν εἶχαν τὸ πρῶτο μέγεθος καὶ τὸ δεύτερο μικρότητα, ἢ ἀντιστρόφως τὸ «ἐν» εἶχε μέγεθος καὶ τὰ «ἄλλα» μικρότητα, δὲν θὰ ἦταν μεγαλύτερη ἐκείνη ἢ ἡ ἰδέα, στὴν ὁποία θὰ προστίθεται μέγεθος, καὶ μικρότερη ἐκείνη, στὴν ὁποία θὰ προστίθεται μικρότητα;—Κατ' ἀνάγκην.—Ὑπάρχουν λοιπὸν δύο ἰδέες, τὸ μέγεθος καὶ ἡ μικρότης; Γιατί, νομίζω, ἂν δὲν ὑπῆρχαν, δὲν θὰ μπορούσαν νὰ εἶναι οὔτε ἐνάντιες μετὰξὺ τους οὔτε θὰ γίνονταν μέσα στὰ ὄντα.—Πῶς θὰ μπορούσαν;— 150a.

Ἄν λοιπὸν μέσα στὸ «ἐν» μπαίνει μικρότης, θὰ ὑπάρχει μέσα ἢ σὲ ὁλόκληρο ἢ σὲ μέρη του.—Κατ' ἀνάγκην.—Ἄς υποθέσουμε πῶς ὑπάρχει μικρότης μέσα σὲ ὁλόκληρο τὸ «ἐν». τί θὰ συνέβαινε; Ἡ θὰ ξαπλωνόταν ἐξίσου μὲ τὸ «ἐν» σὲ ὅλη τὴν ἑκτασή του, ἢ αὐτὴ θὰ ἐκλείνε μέσα της τὸ «ἐν».—Εἶναι βέβαια ὀλοφάνερο.—Ἄραγε λοιπὸν, ἂν ἡ μικρότης εἶναι ἐξίσου ξαπλωμένη μὲ τὸ «ἐν», δὲν θὰ εἶναι ἴση μὲ αὐτό; ἄλλ', ἂν τὸ περιέχει, μεγαλύτερη;—Ἀναμφιβόλως.—Εἶναι ὅμως δυνατόν ἡ μικρότης νὰ ἔχη μέγεθος ἴσο ἢ μεγαλύτερο ἀπὸ ὅποιοδήποτε καὶ νὰ ἐκτελῇ τὰ ἔργα τοῦ μεγέθους καὶ τῆς ἰσότητος ἀντὶ τῶν δικῶν της;—Ἀδύνατον.—Σὲ ὁλόκληρο ἐπομένως τὸ «ἐν» δὲν θὰ ὑπάρχει μικρότης, ἀλλ' ἂν ὑπάρχει, θὰ ὑπάρχει σὲ μέρος του.—Ναί.—Οὔτε πάλι θὰ ὑπάρχει σὲ ὁλόκληρο τὸ μέρος. Διαφορετικά, ἂν ὑπάρχει σὲ ὅλο τὸ μέρος, θὰ ἔχη τὰ ἴδια ἀποτελέσματα πού εἶχε ὡς πρὸς τὸ ὅλο· δηλαδή θὰ εἶναι ἴση ἢ μεγαλύτερη ἀπὸ τὸ μέρος, μέσα στὸ ὅποιο κάθε φορὰ γίνεται.—Ἀναγκαστικά.—Ποτὲ λοιπὸν δὲν θὰ ὑπάρχει μικρότης σὲ κανένα ἀπὸ τὰ ὄντα, ἐπεὶδὴ δὲν μπορεί νὰ γίνεται εἴτε μέσα στὸ μέρος εἴτε μέσα στὸ ὅλο ⁽¹⁾. Οὔτε θὰ ὑπάρχει κάποια μικρότης ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἰδέα τῆς μικρότητας καυτήν.—Δὲν φαίνεται νὰ ὑπάρχει.—Ἐπομένως οὔτε μέγεθος θὰ ὑπάρχει μέσα σ' αὐτό. Γιατί, ἂν ὑπῆρχε, θὰ ἦταν κάτι τι ἄλλο μεγαλύτερο καὶ ἀπ' αὐτὸ τὸ μέγεθος, ἐκεῖνο στὸ ὅποιο θὰ ὑπῆρχε τὸ μέγεθος· καὶ τοῦτο ἐνῶ δὲν θὰ ὑπάρχει τὸ μικρὸ μέσα σ' ἐκεῖνο, ἀπὸ τὸ ὅποιο αὐτὸ εἶναι ἀνάγκη νὰ εἶναι μεγαλύτερο, ἂν, πραγματικά,

b

o

ἢ μέγα· τοῦτο δὲ ἀδύνατον, ἐπειδὴ σμικρότης οὐδὲ μοῦ ἐνι. Ἀληθῆ. Ἀλλὰ μὴν αὐτὸ μέγεθος οὐκ ἄλλου μεῖζον ἢ αὐτῆς σμικρότητος, οὐδὲ σμικρότης ἄλλου ἔλαττον ἢ αὐτοῦ μεγέθους. Οὐ γάρ. Οὔτε ἄρα τὰ ἄλλα μείζω τοῦ ἐνός οὐδὲ ἐλάττω, μήτε μέγεθος μήτε σμικρότητα ἔχοντα, d οὔτε αὐτῶ τούτῳ πρὸς τὸ ἐν ἔχεται τὴν δύναμιν τὴν τοῦ ὑπερέχειν καὶ ὑπερέχεσθαι ἀλλὰ πρὸς ἀλλήλῳ, οὔτε αὖ τὸ ἐν τούτοις οὐδὲ τῶν ἄλλων μεῖζον ἢν οὐδ' ἔλαττον εἶη, μήτε μέγεθος μήτε σμικρότητα ἔχον. Οὐκοῦν φαίνεται γε. Ἄρ' οὖν εἰ μήτε μεῖζον μήτε ἔλαττον τὸ ἐν τῶν ἄλλων, ἀνάγκη αὐτὸ ἐκείνων μήτε ὑπερέχειν μήθ' ὑπερέχεσθαι; Ἀνάγκη. Οὐκοῦν τό γε μήτε ὑπερέχον μήθ' ὑπερεχόμενον πολλὴ ἀνάγκη ἐξ ἴσου εἶναι, ἐξ ἴσου δὲ ὅν e ἴσον εἶναι. Πῶς γὰρ οὐ; Καὶ μὴν καὶ αὐτό γε τὸ ἐν πρὸς ἑαυτὸ οὕτως ἢν ἔχοι· μήτε μέγεθος ἐν ἑαυτῷ μήτε σμικρότητα ἔχον οὐτ' ἢν ὑπερέχοιτο οὐτ' ἢν ὑπερέχοι ἑαυτοῦ, ἀλλ' ἐξ ἴσου ὅν ἴσον ἢν εἶη ἑαυτῷ. Πάνυ μὲν οὖν. Τὸ ἐν ἄρα ἑαυτῷ τε καὶ τοῖς ἄλλοις ἴσον ἢν εἶη. Φαίνεται. Καὶ μὴν αὐτό γε ἐν ἑαυτῷ ὅν καὶ περὶ ἑαυτὸ ἢν εἶη ἕξωθεν, καὶ περιέχον μὲν μεῖζον ἢν ἑαυτοῦ εἶη, περιεχόμε- 161a νον δὲ ἔλαττον, καὶ οὕτω μεῖζον ἢν καὶ ἔλαττον εἶη αὐτὸ ἑαυτοῦ τὸ ἐν. Εἶη γὰρ ἢν. Οὐκοῦν καὶ τόδε ἀνάγκη, μηδὲν εἶναι ἐκτός τοῦ ἐνός τε καὶ τῶν ἄλλων. Πῶς γὰρ οὐ; Ἀλλὰ μὴν καὶ εἶναι πού δεῖ τό γε ὅν ἀεί. Ναί. Οὐκοῦν τό γε ἐν τῷ ὅν ἐν μεῖζονι ἔσται ἔλαττον ὅν; οὐ γὰρ ἢν ἄλλως

1. Οἱ σχέσεις τοῦ ἰδεώδους κόσμου δὲν ἔχουν, ἔλεγε ὁ Παρμενίδης (133d-e), κανένα ἀποτέλεσμα σ' αὐτὰ ἐδῶ τὰ πράγματα. Ἐδῶ δείχνει ὅτι δὲν ἔχουν κανένα σὺν «ἐν». Ὁ σοφιστικὸς χαρακτήρας τῆς ἀποδείξεως εἶναι ἐδῶ φανερώτερος.

εἶναι μεγάλο. Αὐτὸ ὅμως εἶναι ἀδύνατον, ἐπεὶ δὴ πουθενὰ δὲν ὑπάρχει μικρότης.—Εἶναι ἀλήθεια.—'Αλλ' ὅμως αὐτὸ τὸ μέγεθος δὲν εἶναι μεγαλύτερο ἀπὸ τίποτε ἄλλο παρὰ ἀπ' αὐτὴ τὴ μικρότητα, οὔτε ἡ μικρότης μικρότερη ἀπὸ ἄλλο παρὰ ἀπ' αὐτὸ τὸ μέγεθος.—Βεβαίως ὄχι.—'Επομένως τὰ «ἄλλα» δὲν εἶναι οὔτε μεγαλύτερα οὔτε μικρότερα ἀπὸ τὸ «ἐν», ἐπεὶ δὴ τοὺς λείπει καὶ μέγεθος καὶ μικρότης. Καὶ αὐτὰ τὰ δυὸ (τὸ μέγεθος καὶ ἡ μικρότης) ὥς πρὸς τὸ «ἐν» δὲν ἔχουν τὴ δύναμιν νὰ εἶναι ἀνώτερα καὶ κατώτερα, ἀλλὰ μόνο μεταξὺ τους ⁽¹⁾. Καὶ τὸ «ἐν», μὲ τὴ σειρά του, δὲ μπορεῖ νὰ εἶναι ὥς πρὸς αὐτὰ καὶ ὥς πρὸς τὰ ἄλλα οὔτε μεγαλύτερο οὔτε μικρότερο, ἐπεὶ δὴ δὲν ἔχει οὔτε μέγεθος οὔτε μικρότητα.—Φαίνεται ὅτι δὲν εἶναι.

—'Αραγε λοιπὸν, ἂν τὸ «ἐν» δὲν εἶναι οὔτε μεγαλύτερο οὔτε μικρότερο ἀπὸ τὰ «ἄλλα», δὲν εἶναι ἀπαραίτητο νὰ μὴ εἶναι αὐτὸ ἀνώτερο οὔτε κατώτερο ἀπὸ ἐκεῖνα;—'Αναγκαστικά.—'Εκεῖνο ὅμως, ποῦ δὲν εἶναι οὔτε ἀνώτερο οὔτε κατώτερο, εἶναι μεγάλη ἀνάγκη νὰ βρῖσκεται σὲ σχέση ἰσότητος, καὶ ἂν βρῖσκεται σὲ σχέση ἰσότητος, νὰ εἶναι ἴσο.—Πῶς ὄχι;—'Αλλ' ἀκόμα καὶ αὐτὸ τὸ ἴδιο τὸ «ἐν» μπορεῖ νὰ ἔχῃ τίς ἴδιες σχέσεις μὲ τὸν ἑαυτὸ του. 'Επεὶ δὴ δὲν ἔχει μέσα του οὔτε μέγεθος οὔτε μικρότητα, δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι οὔτε ἀνώτερο οὔτε κατώτερο ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ του, ἀλλὰ, ἐπεὶ δὴ βρῖσκεται σὲ σχέση ἰσότητος μὲ τὸν ἑαυτὸ του, θὰ μπορούσε νὰ εἶναι ἴσο μὲ τὸν ἑαυτὸ του.—

Πολὺ σωστά.—Τὸ «ἐν» λοιπὸν μπορεῖ νὰ εἶναι ἴσο μὲ τὸν ἑαυτὸ του καὶ μὲ τὰ «ἄλλα».—'Ετσι φαίνεται.—'Εξάλλου τὸ «ἐν», ἐπεὶ δὴ βρῖσκεται μέσα στὸν ἑαυτὸ του, μπορεῖ νὰ περικλείῃ ἐξωτερικὰ καὶ τὸν ἑαυτὸ του. 'Αν ὅμως περικλείῃ τὸν ἑαυτὸ του, θὰ εἶναι μεγαλύτερο ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ του· καὶ ἐπεὶ δὴ περιβάλλεται ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ του, μπορεῖ νὰ εἶναι μικρότερο. Καὶ ἔτσι τὸ «ἐν» μπορεῖ νὰ εἶναι αὐτὸ τὸ ἴδιο καὶ μεγαλύτερο καὶ μικρότερο ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ του.

—Πραγματικά μπορεῖ νὰ εἶναι.—Καὶ τὸ ἐπόμενο λοιπὸν δὲν εἶναι ἐξίσου ἀναγκαῖο νὰ τεθῇ : ὅτι δὲν ὑπάρχει τίποτε ἔξω ἀπὸ τὸ «ἐν» καὶ ἀπὸ τὰ «ἄλλα»;—Πῶς ὄχι;—'Ομως πᾶν ὅ,τι μπορεῖ νὰ ὑπάρχῃ πάντοτε, εἶναι κατ' ἀνάγκη κάπου.—Ναί.—'Αν λοιπὸν εἶναι μέσα σ' ἕνα μεγαλύτερο; Γιατί, ἀλλιῶς, θὰ ἦταν ἀδύνατο νὰ εἶναι κάποιον ἄλλο πρᾶγμα μέσα σὲ

d

e

151a

ἕτερον ἐν ἐτέρῳ εἶη. Οὐ γάρ. Ἐπειδὴ δὲ οὐδὲν ἐστὶν ἰσὺς
 ἐστὶ χωρὶς τῶν ἄλλων καὶ τοῦ ἑνός, δεῖ δὲ αὐτὰ ἐν τῷ ἑνὶ
 εἶναι, οὐκ ἀνάγκη ἤδη ἐν ἀλλήλοις εἶναι, τὰ τε ἄλλα ἐν τῷ
 b ἐνὶ καὶ τὸ ἐν ἐν τοῖς ἄλλοις, ἢ μηδαμοῦ εἶναι ; Φαίνεται μ.
 ὅτι μὲν ἄρα τὸ ἐν ἐν τοῖς ἄλλοις ἔστι, μεῖζων ἢ ἐν εἶη τὰ
 ἄλλα τοῦ ἑνός, περιέχοντα αὐτό, τὸ δὲ ἐν ἑλαττον τῶν
 ἄλλων, περιεχόμενον· ὅτι δὲ τὰ ἄλλα ἐν τῷ ἐνί, τὸ ἐν τῶν
 ἄλλων κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον μεῖζον ἢ ἐν εἶη, τὰ δὲ ἄλλα
 τοῦ ἑνός ἐλάττω. Ὁμοίως. Τὸ ἐν ἄρα ἴσον τε καὶ μεῖζον
 καὶ ἑλαττόν ἐστιν αὐτό τε αὐτοῦ καὶ τῶν ἄλλων. Φαίνε-
 ται. Καὶ μὴν εἴπερ μεῖζον καὶ ἑλαττον καὶ ἴσον, ἴσον ἢ
 c εἶη μέτρων καὶ πλειόνων καὶ ἑλαττόνων αὐτῷ καὶ τοῖς ἄλ-
 λοις, ἐπειδὴ δὲ μέτρων, καὶ μερῶν. Πῶς δ' οὐ ; Ἰσων
 μὲν ἄρα μέτρων ὅν καὶ πλειόνων καὶ ἑλαττόνων, καὶ ἀρι-
 θμῷ ἑλαττον ἢ καὶ πλεον εἶη αὐτό τε αὐτοῦ καὶ τῶν ἄλ-
 λων, καὶ ἴσον αὐτῷ τε καὶ τοῖς ἄλλοις κατὰ ταῦτά. Πῶς ;
 Ὅτι περ μεῖζόν ἐστι, πλειόνων πον καὶ μέτρων ἢ ἐν αὐ-
 τῶν· ὅσον δὲ μέτρων, καὶ μερῶν· καὶ ὅν ἑλαττον, ὡσαύ-
 τως· καὶ οἷς ἴσον, κατὰ ταῦτά. Οὕτως. Οὐκοῦν ἐαυτοῦ
 μεῖζον καὶ ἑλαττον ὅν καὶ ἴσον ἴσον ἢ ἐν μέτρων καὶ
 d πλειόνων καὶ ἑλαττόνων αὐτῷ· ἐπειδὴ δὲ μέτρων, καὶ
 μερῶν ; Πῶς δ' οὐ ; Ἰσων μὲν ἄρα μερῶν ὅν αὐτῷ ἴσον ἢ
 τὸ πλῆθος αὐτῷ εἶη, πλειόνων δὲ πλεον, ἑλαττόνων δὲ
 ἑλαττον τὸν ἀριθμὸν αὐτοῦ. Φαίνεται. Οὐκοῦν καὶ πρὸς
 τὰλλα ὡσαύτως ἔξει τὸ ἐν· ὅτι μὲν μεῖζον αὐτῶν φαίνε-

ἄλλο.— Πραγματικά δὲν θὰ ἦταν.— Ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχει κανένα ἐκτὸς ἀπὸ τὰ «ἄλλα» καὶ τὸ «ἐν», καὶ πρέπει αὐτὰ νὰ εἶναι μέσα σὲ κάποιο πρᾶγμα, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ βρίσκωνται τὰ μὲν μέσα στὰ δέ, δηλαδή τὰ «ἄλλα» μέσα στὸ «ἐν» καὶ τὸ «ἐν» μέσα στὰ «ἄλλα», διαφορετικὰ νὰ μὴν ὑπάρχουν πουθενά;— Ἔτσι φαίνεται.— Ὅταν μὲν τὸ «ἐν» εἶναι ἀπὸ τὸ «ἐν», ἐπειδὴ τὸ καλύπτουν, καὶ τὸ «ἐν» μπορεῖ νὰ εἶναι μικρότερο ἀπὸ τὰ «ἄλλα», ἐπειδὴ περιβάλλεται ἀπ' αὐτά. Ὅταν, ἐξἄλλου, τὰ «ἄλλα» εἶναι μέσα στὸ «ἐν», κατὰ τὸν ἴδιο συλλογισμό, τὸ «ἐν» μπορεῖ νὰ εἶναι μεγαλύτερο ἀπὸ τὰ «ἄλλα» καὶ τὰ «ἄλλα» μικρότερα ἀπὸ τὸ «ἐν». — Προφανῶς.— Ἐπομένως τὸ «ἐν» εἶναι ἴσο, μεγαλύτερο καὶ μικρότερο καὶ ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ του καὶ ἀπὸ τὰ «ἄλλα». — Φαίνεται.

— Ἄλλ' ἂν τὸ «ἐν» εἶναι μεγαλύτερο, μικρότερο καὶ ἴσο, μπορεῖ νὰ ἔχη ὡς πρὸς τὸν ἑαυτὸ του καὶ τὰ «ἄλλα» τόσα καὶ ἴσα καὶ περισσότερα καὶ λιγότερα μέτρα καὶ ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ του καὶ ἀπὸ τὰ «ἄλλα», καὶ ἐπειδὴ θὰ ἔχη τόσα μέτρα, θὰ ἔχη ἐπομένως καὶ τόσα μέρη. — Πῶς ὅχι;— Ἐπειδὴ δὲ ἔχει τόσα ἴσα, περισσότερα καὶ λιγότερα μέτρα, μπορεῖ νὰ εἶναι κατὰ τὸν ἀριθμὸ καὶ κατώτερο καὶ ἀνώτερο καὶ ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ του καὶ ἀπὸ τὰ «ἄλλα», κι' ἀκόμα, κατὰ τὴν ἴδια ἀναλογία τοῦ ἀριθμοῦ, ἴσο πρὸς τὸν ἑαυτὸ του καὶ πρὸς τὰ «ἄλλα». — Πῶς αὐτό;— Σχετικὰ μὲ ἐκεῖνα, ἀπὸ τὰ ὅποια εἶναι μεγαλύτερο, μπορεῖ νὰ ἔχη, νομίζω, περισσότερα μέτρα, καὶ τόσες φορὲς περισσότερα μέτρα, ὅσες φορὲς καὶ περισσότερα μέρη ἐπίσης θὰ ἔχη τόσες φορὲς λιγότερα σχετικὰ μ' ἐκεῖνα, ἀπὸ τὰ ὅποια εἶναι μικρότερο, καὶ τὰ ἴδια ἀκριβῶς σχετικὰ μ' ἐκεῖνα, μὲ τὰ ὅποια εἶναι ἴσο.— Ναί.— Ἐπομένως, ἀφοῦ τὸ «ἐν» εἶναι μεγαλύτερο καὶ μικρότερο ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ του καὶ ἴσο, μπορεῖ νὰ ἔχη ἴσα μέτρα καὶ περισσότερα καὶ λιγότερα ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ του. Καὶ ἀφοῦ θὰ ἔχη μέτρα, θὰ ἔχη καὶ μέρη;— Πῶς ὅχι;— Ἐφόσον λοιπὸν θὰ ἔχη ἴσα μέρη ὡς πρὸς τὸν ἑαυτὸ του, μπορεῖ νὰ εἶναι ἴσο κατὰ τὸ πλῆθος μὲ τὸν ἑαυτὸ του, καὶ ἐφόσον θὰ ἔχη περισσότερα μέρη, μπορεῖ νὰ εἶναι περισσότερο κατὰ τὸ πλῆθος, καὶ ἐφόσον θὰ ἔχη λιγότερα μέρη, θὰ εἶναι τὸ «ἐν» λιγότερο κατὰ τὸν ἀριθμὸ ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ του.— Φανερό.— Ἀραγε καὶ ὡς πρὸς τὰ «ἄλλα» θὰ ἔχη τὸ «ἐν» τὴν ἴδια σχέσιν; Δηλαδή, ἐφόσον παρουσιάζεται μεγα-

ται, ἀνάγκη πλέον εἶναι καὶ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν· ὅτι δὲ
 σμικρότερον, ἔλαττον· ὅτι δὲ ἴσον μεγέθει, ἴσον καὶ τὸ
 πλήθος εἶναι τοῖς ἄλλοις ; 'Ανάγκη. Οὕτω δὴ αὖ, ὥς ἔοικε,
 e τὸ ἐν καὶ ἴσον καὶ πλέον καὶ ἔλαττον τὸν ἀριθμὸν αὐτό τε
 αὐτοῦ ἔσται καὶ τῶν ἄλλων. "Εσται.

XIX. 'Αρ' οὖν καὶ χρόνου μετέχει τὸ ἐν, καὶ ἐστὶ τε
 καὶ γίγνεται νεώτερόν τε καὶ πρεσβύτερον αὐτό τε αὐτοῦ
 καὶ τῶν ἄλλων, καὶ οὔτε νεώτερον οὔτε πρεσβύτερον
 οὔτε ἑαυτοῦ οὔτε τῶν ἄλλων, χρόνου μετέχον ; Πῶς ; Εἶ-
 ναι μὲν πον αὐτῷ ὑπάρχει, εἴπερ ἐν ἔστιν. Ναί. Τὸ δὲ
 εἶναι ἄλλο τί ἐστίν ἢ μέθεξις οὐσίας μετὰ χρόνου τοῦ παρ-
 152a ὄντος, ὥσπερ τὸ ἦν μετὰ τοῦ παρεληλυθότος καὶ αὖ τὸ
 ἔσται μετὰ τοῦ μέλλοντος οὐσίας ἐστὶ κοινωνία ; "Εστι
 γάρ. Μετέχει μὲν ἄρα χρόνον, εἴπερ καὶ τοῦ εἶναι. Πάνν
 γε. Οὐκοῦν πορευομένου τοῦ χρόνου ; Ναί. 'Αεὶ ἄρα
 πρεσβύτερον γίγνεται ἑαυτοῦ, εἴπερ προέρχεται κατὰ
 χρόνον. 'Ανάγκη. 'Αρ' οὖν μεμνήμεθα, ὅτι νεωτέρου γι-
 γνομένου τὸ πρεσβύτερον πρεσβύτερον γίγνεται ; Με-
 b μνήμεθα. Οὐκοῦν ἐπειδὴ πρεσβύτερον ἑαυτοῦ γίγνεται
 τὸ ἐν, νεωτέρου ἂν γιγνομένου ἑαυτοῦ πρεσβύτερον γί-
 γνοιτο ; 'Ανάγκη. Γίγνεται μὲν δὴ νεώτερόν τε καὶ πρε-
 σβύτερον αὐτοῦ οὕτως. Ναί. "Εστι δὲ πρεσβύτερον ἄρ'
 οὐχ ὅταν κατὰ τὸν νῦν χρόνον ἢ γιγνόμενον, τὸν μεταξὺ
 τοῦ ἦν τε καὶ ἔσται ; οὐ γάρ πον πορευόμενόν γε, ἐκ τοῦ
 ποτὲ εἰς τὸ ἔπειτα ὑπερβήσεται τὸ νῦν. Οὐ γάρ. 'Αρ' οὖν
 c οὐκ ἐπίσχει τότε τοῦ γίγνεσθαι πρεσβύτερον, ἐπειδὴν τῷ
 νῦν ἐντύχη, καὶ οὐ γίγνεται ἀλλ' ἔστι τότε ἤδη πρεσβύ-
 τερον : προῖόν γάρ οὐκ ἂν ποτε ληφθείη ὑπὸ τοῦ νῦν. Τὸ

λύτερο ἀπ' αὐτά, εἶναι ἀνάγκη νὰ εἶναι καὶ περισσότερο κατὰ τὸν ἀριθμὸ ἀπ' αὐτά, καί, ἐφόσον παρουσιάζεται ἴσο κατὰ τὸ μέγεθος, ἀνάγκη νὰ εἶναι ἐπίσης ἴσο κατὰ τὴν ποσότητα μὲ τὰ «ἄλλα»;—'Αναγκαστικά.—'Ετσι λοιπὸν πάλι, σύμφωνα μὲ τὴ σειρά τῶν συλλογισμῶν μας, τὸ «ἐν» θὰ εἶναι καὶ ἴσο καὶ μεγαλύτερο καὶ μικρότερο ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ του καὶ ἀπὸ τὰ «ἄλλα».—Θὰ εἶναι.

XIX. Τὸ «ἐν», ἂν ὑπάρχη σχετικὰ μὲ τὸν ἑαυτὸ του καὶ μὲ τὰ «ἄλλα» : *ια*) θὰ εἶναι σὲ χρόνον καὶ θὰ γίνεται νεώτερο καὶ πρεσβύτερο ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ του καὶ ἀπὸ τὰ «ἄλλα», ἀλλὰ καὶ οὔτε νεώτερο οὔτε πρεσβύτερο ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ του καὶ ἀπὸ τὰ «ἄλλα».

—'Αραγε λοιπὸν τὸ «ἐν» μετέχει καὶ σὲ χρόνον καὶ εἶναι καὶ γίνεται τὸ ἴδιο νεώτερο καὶ πρεσβύτερο ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ του καὶ ἀπὸ τὰ «ἄλλα», καὶ ἐφόσον μετέχει σὲ χρόνον, οὔτε εἶναι οὔτε γίνεται νεώτερο ἢ πρεσβύτερο οὔτε ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ του οὔτε ἀπὸ τὰ «ἄλλα»;—Πῶς αὐτό;—'Αν πραγματικὰ ὑπάρχῃ «ἐν», νομίζω ὅτι ἔχει ἐξαρχῆς μέσα τοῦ ὑπαρξῆς («εἶναι»).—Ναί.—Αὐτὸ τὸ «εἶναι» εἶναι κάτι τι ἄλλο ἢ ἡ συμμετοχὴ («μέθεξι») στὴν οὐσία (ὑπαρξῆς) μὲ τὸν παρόντα χρόνον, ὅπως ἀκριβῶς τὸ «ἦταν» εἶναι συμμετοχὴ μὲ τὸν παρελθόντα χρόνον, καὶ πάλι ὅπως τὸ «θὰ εἶναι» εἶναι ἐπι- 152a κοινωνία στὴν οὐσία μὲ τὸν μέλλοντα χρόνον;—'Ετσι εἶναι πραγματικά.—Μετέχει λοιπὸν στὸν χρόνον τὸ «ἐν», ἐφόσον πραγματικὰ μετέχει καὶ στὴν οὐσία.—Βεβαιότατα.—Μετέχει δὲ στὸν χρόνον ποὺ πηγαίνει ἐμπρός;—Ναί.—'Επομένως πάντα γίνεται πρεσβύτερο ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ του, ἐφόσον προχωρεῖ, ὅπως προχωρεῖ ὁ χρόνος.—'Αναγκαστικά.—'Αραγε λοιπὸν θυμόμαστε ⁽¹⁾ ὅτι τὸ πρεσβύτερο γίνεται πρεσβύτερο ἀπὸ κάτι ποὺ γίνεται νεώτερο;—Θυμόμαστε.—Λοιπὸν, ἐφόσον τὸ «ἐν» γίνεται πρεσβύτερο ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ του, γίνεται πρεσβύτερο ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ του κατὰ τὸ μέτρο ποὺ αὐτὸς γίνεται νεώτερος;—Κατ' ἀνάγκην.—Γίνεται λοιπὸν ἔτσι τὸ «ἐν» καὶ νεώτερο καὶ πρεσβύτερο ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ του.—Μάλιστα.—Εἶναι δὲ πρεσβύτερο ὅχι ὅταν γίνεται κατὰ τὸν παρόντα χρόνον, τὸν ἀνάμεσα στὸ «ἦταν» καὶ στὸ «θὰ εἶναι»; Γιατί, νομίζω, δὲν θὰ ὑπερπηδῇ τὸ παρόν, ἂν προχωρῇ ἀπὸ τὸ παρελθὸν στὸ μέλλον.—'Οχι βέβαια.—'Αραγε λοιπὸν ὅταν συναντήσῃ τὸ παρόν, δὲν θὰ σταματήσῃ τότε νὰ γίνεται πρεσβύτερο, καὶ δὲν γίνεται, ἀλλὰ εἰ-

γὰρ προῖόν οὕτως ἔχει ὡς ἀμφοτέρων ἐφάπτεσθαι, τοῦ τε
 νῦν καὶ τοῦ ἔπειτα, τοῦ μὲν νῦν ἀφιέμενον, τοῦ δ' ἔπειτα
 ἐπιλαμβανόμενον, μεταξὺ ἀμφοτέρων γιγνόμενον, τοῦ τε
 ἔπειτα καὶ τοῦ νῦν. Ἀληθῆ. Εἰ δέ γε ἀνάγκη μὴ παρελ-
 θεῖν τὸ νῦν πᾶν τὸ γιγνόμενον, ἐπειδὴν κατὰ τοῦτο ἦ,
 ἐπίσχει ἀεὶ τοῦ γίγνεσθαι καὶ ἔστι τότε τοῦτο ὃ τι ἂν τύχη
 d γιγνόμενον. Φαίνεται. Καὶ τὸ ἐν ἄρα, ὅταν πρεσβύτερον
 γιγνόμενον ἐντύχη τῷ νῦν, ἐπέσχε τοῦ γίγνεσθαι καὶ ἔστι
 τότε πρεσβύτερον. Πάνυ μὲν οὖν. Οὐκοῦν οὐπερ ἐρί-
 γνετο πρεσβύτερον, τούτου καὶ ἔστιν· ἐρίγνετο δὲ αὐ-
 τοῦ; Ναί. Ἔστι δὲ τὸ πρεσβύτερον νεώτερου πρεσβύτε-
 ρον; Ἔστιν. Καὶ νεώτερον ἄρα τότε αὐτοῦ ἐστὶ τὸ ἐν,
 ὅταν πρεσβύτερον γιγνόμενον ἐντύχη τῷ νῦν. Ἀνάγκη.
 e Τό γε μὴν νῦν ἀεὶ πάρεστι τῷ ἐνὶ διὰ παντός τοῦ εἶναι·
 ἔστι γὰρ ἀεὶ νῦν ὅτανπερ ἦ. Πῶς γὰρ οὐ; Ἀεὶ ἄρα ἐστὶ τε
 καὶ γίγνεται πρεσβύτερον ἑαυτοῦ καὶ νεώτερον τὸ ἐν.
 Ἔοικεν. Πλείω δὲ χρόνον αὐτὸ ἑαυτοῦ ἔστιν ἢ γίγνεται,
 ἢ τὸν ἴσον; Τὸν ἴσον. Ἀλλὰ μὴν τὸν γε ἴσον χρόνον ἢ
 γιγνόμενον ἢ ὃν τὴν αὐτὴν ἡλικίαν ἔχει. Πῶς δ' οὐ; Τὸ
 δὲ τὴν αὐτὴν ἡλικίαν ἔχον οὔτε πρεσβύτερον οὔτε νεώ-
 τερόν ἐστιν. Οὐ γάρ. Τὸ ἐν ἄρα τὸν ἴσον χρόνον αὐτὸ
 ἑαυτῷ καὶ γιγνόμενον καὶ ὃν οὔτε νεώτερον οὔτε πρεσβύ-
 τερον ἑαυτοῦ ἐστὶν οὐδὲ γίγνεται. Οὐ μοι δοκεῖ. Τί δέ;
 153a τῶν ἄλλων; Οὐκ ἔχω λέγειν. Τόδε γε μὴν ἔχεις λέγειν,
 ὅτι τὰ ἄλλα τοῦ ενός, εἴπερ ἕτερά ἐστιν ἄλλα μὴ ἕτερον,
 πλείω ἐστὶν ενός· ἕτερον μὲν γὰρ ὃν ἐν ἂν ἦν, ἕτερα δὲ
 ὄντα πλείω ενός ἐστὶ καὶ πλῆθος ἂν ἔχοις. Ἐχοι γὰρ ἂν.
 Πλῆθος δὲ ὃν ἀριθμοῦ πλείονος ἂν μετέχοι ἢ τοῦ ενός.
 Πῶς δ' οὐ; Τί οὖν; ἀριθμοῦ φήσομεν τὰ πλείω γίγνε-
 σθαι τε καὶ γεγονέναι πρότερον, ἢ τὰ ἐλάττω; Τὰ ἐλάττω.
 Τὸ ὀλίγιστον ἄρα πρῶτον· τοῦτο δ' ἔστι τὸ ἐν. Ἡ γάρ;

ναι τότε πιά πρεσβύτερο; Γιατί, ἂν ἡ πρόοδος συνεχίζεται, δὲν μπορεῖ ποτε νὰ κρατηθῇ ἀπὸ τὸ παρόν. Γιατί, ὅ,τι προχωρεῖ, βρίσκειται σὲ τέτοια σχέση, ὥστε νὰ ἔχῃ ἐπαφή καὶ μὲ τὰ δύο, καὶ τὸ παρόν καὶ τὸ μέλλον, ἐπειδὴ ἀφήνει τὸ παρόν γιὰ ν' ἀρπάξῃ τὸ μέλλον καὶ γίνεται ὄντας ἀνάμεσα στὰ δύο, καὶ στὸ μέλλον καὶ στὸ παρόν.—Εἶναι ἀλήθεια.—

Ἄν ὅμως εἶναι ἀνάγκη νὰ μὴ περάσῃ τὸ παρόν κάθετι ποὺ γίνεται, ὅταν φτάσῃ σ' αὐτό, σταματᾷ ἀπὸ τὸ νὰ γίνεται διαρκῶς καὶ εἶναι τότε αὐτὸ ὅ,τι τύχῃ νὰ γίνη.—Φανερό.—Ὅταν λοιπὸν τὸ «ἐν», καθὼς γίνεται πρεσβύτερο, συναντήσῃ τὸ παρόν, σταματᾷ ἀπὸ τὸ νὰ γίνεται, καὶ εἶναι τότε πρεσβύτερο.—Πολὺ σωστά.—Ὅποιοι γινόμενε πρεσβύτερο, τούτου καὶ εἶναι· καὶ γινόμενε τοῦ ἑαυτοῦ του;—Ναί.—Καὶ τὸ πρεσβύτερο εἶναι πρεσβύτερο ἀπὸ κάποιον νεώτερο;—Εἶναι.—Ἄρα τότε τὸ «ἐν» εἶναι καὶ νεώτερο ἀπὸ τὸν ἑαυτό του, ὅταν, ἐνῶ γίνεται πρεσβύτερο, συναντήσῃ τὸ παρόν.—Κατ' ἀνάγκη.—Ἀλλὰ τὸ παρόν εἶναι παντοτινὰ στὸ «ἐν» σὲ ὅλες τῖς στιγμὰς τοῦ εἶναι του. γιατί τὸ «ἐν» εἶναι πάντα παρόν, κάθε φορὰ ποὺ ὑπάρχει.—Πῶς ὅχι;—Πάντα λοιπὸν τὸ «ἐν» καὶ εἶναι καὶ γίνεται πρεσβύτερο καὶ νεώτερο ἀπὸ τὸν ἑαυτό του.—Φαίνεται.—Καὶ περισσότερον χρόνον αὐτὸ εἶναι καὶ γίνεται πρεσβύτερο ἀπὸ τὸν ἑαυτό του ἢ τὸν ἴσον χρόνον;—Τὸν ἴσον χρόνον.—Ὅμως ἐκεῖνο ποὺ ἡ γίνεται ἢ εἶναι στὸν ἴσον χρόνον, ἔχει τὴν ἴδιαν ἡλικίαν.—Πῶς ὅχι;—Καὶ ἐκεῖνο ποὺ ἔχει τὴν ἴδιαν ἡλικίαν, δὲν εἶναι οὔτε πρεσβύτερο οὔτε νεώτερο.—Βέβαια δὲν εἶναι.—Τὸ «ἐν» λοιπὸν, ἐφόσον καὶ γίνεται καὶ εἶναι τὸν ἴσον χρόνον αὐτὸ μὲ τὸν ἑαυτό του, δὲν εἶναι καὶ δὲν γίνεται οὔτε νεώτερο οὔτε πρεσβύτερο ἀπὸ τὸν ἑαυτό του.—Ἔτσι μοῦ φαίνεται.

—Τώρα τί γνώμῃ ἔχεις σχετικὰ μὲ τὰ ἄλλα;—Δὲν ξέρω τί νὰ πῶ.—Τὸ ἐξῆς τουλάχιστον μπορεῖς νὰ λές, ὅτι δηλαδή τὰ ἄλλα τοῦ «ἐνός», ἀπὸ τῆ στιγμῇ ποὺ εἶναι ἄλλα καὶ ὅχι ἄλλο, εἶναι περισσότερα ἀπὸ τὸ ἓνα. Γιατί, ἂν ἦταν ἄλλο, θὰ ἦταν ἓνα, καὶ ἐπειδὴ εἶναι ἄλλα, εἶναι περισσότερα ἀπὸ ἓνα καὶ μποροῦν νὰ σχηματίσουν πλῆθος.—Βέβαια μποροῦν.—Καὶ ἀπὸ τῆ στιγμῇ ποὺ μποροῦν νὰ εἶναι πλῆθος, μποροῦν νὰ μετέχουν σὲ ἀριθμὸ μεγαλύτερο ἀπὸ τὸ «ἐν».—Πῶς ὅχι;—Γιὰ λέγε τώρα, θὰ παραδεχτοῦμε ὅτι οἱ μεγαλύτεροι ἀριθμοὶ γίνονται καὶ ἔχουν γίνεαι πρωτότερα ἢ οἱ μικρότεροι;—Οἱ μικρότεροι.—Τὸ πῶς μικρὸ ἀπὸ ὅλα εἶναι λοιπὸν πρῶτον καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ «ἐν»· ἢ δὲν εἶναι

d

e

153a

b

b *Ναί. Πάντων ἄρα τὸ ἐν πρῶτον γέγονε τῶν ἀριθμὸν ἔχόντων. Ἔχει δὲ καὶ τᾶλλα πάντα ἀριθμὸν, εἴπερ ἄλλα καὶ μὴ ἄλλο ἐστίν. Ἔχει γάρ. Πρῶτον δέ γε, οἶμαι, γεγονὸς πρότερον γέγονε, τὰ δὲ ἄλλα ὕστερον· τὰ δ' ὕστερον γεγονότα νεώτερα τοῦ πρότερον γεγονότος· καὶ οὕτως ἂν εἴη τᾶλλα νεώτερα τοῦ ἐνός, τὸ δὲ ἐν πρεσβύτερον τῶν ἄλλων. Εἴη γὰρ ἂν.*

XX. *Τί δὲ τόδε ; ἄρ' ἂν εἴη τὸ ἐν παρὰ φύσιν τὴν αὐτοῦ γεγονὸς, ἢ ἀδύνατον ; Ἀδύνατον. Ἀλλὰ μὴν μέρη γε ἔχον ἐφάνη τὸ ἐν, εἰ δὲ μέρη, καὶ ἀρχὴν καὶ τελευτὴν καὶ μέσον. Ναί. Οὐκοῦν πάντων πρῶτον ἀρχὴ γίγνεται, καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐνός καὶ ἐκάστου τῶν ἄλλων, καὶ μετὰ τὴν ἀρχὴν καὶ τᾶλλα πάντα μέχρι τοῦ τέλους ; Τί μὴν ; Καὶ μὴν μόριά γε φήσομεν ταῦτ' εἶναι πάντα τᾶλλα τοῦ ὅλου τε καὶ ἐνός, αὐτὸ δὲ ἐκεῖνο ἅμα τῇ τελευτῇ γεγονέναι ἐν τε καὶ ὅλον. Φήσομεν γάρ. Τελευτὴ δὲ οἶμαί γε ὕστατον d γίγνεται· τούτῳ δ' ἅμα τὸ ἐν πέφυκε γίγνεσθαι· ὥστ' εἴπερ ἀνάγκη αὐτὸ τὸ ἐν μὴ παρὰ φύσιν γίγνεσθαι, ἅμα τῇ τελευτῇ ἂν γεγονὸς ὕστατον ἂν τῶν ἄλλων πεφυκὸς εἴη γίγνεσθαι. Φαίνεται. Νεώτερον ἄρα τῶν ἄλλων τὸ ἐν ἐστὶ, τὰ δ' ἄλλα τοῦ ἐνός πρεσβύτερα. Οὕτως αὖ μοι φαίνεται. Τί δὲ δὴ ; ἀρχὴν ἢ ἄλλο μέρος ὅτιοῦν τοῦ ἐνός ἢ ἄλλου ὅτουοῦν, ἐάνπερ μέρος ἢ ἄλλὰ μὴ μέρη, οὐκ ἀναγκαῖον ἐν εἶναι, μέρος γε ὄν ; Ἀνάγκη. Οὐκοῦν τὸ ἐν ἅμα e τε τῷ πρῶτῳ γιγνομένῳ γίγνοιτ' ἂν καὶ ἅμα τῷ δευτέρῳ, καὶ οὐδενὸς ἀπολείπεται τῶν ἄλλων γιγνομένων, ὃ τί περ ἂν προσγίγνηται ὀψοῦν, ἕως ἂν πρὸς τὸ ἔσχατον διελθόν*

ἀλήθεια;—Ναί.—'Απ' ὅλα λοιπὸν ποὺ ἔχουν ἀριθμὸ, τὸ «ἐν» ἔχει γίνεи πρῶτο. Ἔχουν ὅμως καὶ ὅλα τὰ «ἄλλα» ἀριθμὸ, ἐπειδὴ εἶναι τὰ «ἄλλα» καὶ ὄχι ἓνα «ἄλλο».—Πραγματικὰ ἔχουν.—'Εκεῖνο, νομίζω, ποὺ ἔχει γίνεи πρῶτο, εἶναι γινομένο πρῶτύτερα καὶ τὰ «ἄλλα» ἀργότερα· καὶ ἐκεῖνα ποὺ ἔχουν γίνεи ἐπειτα, εἶναι νεώτερα ἀπὸ ἐκεῖνο, ποὺ ἔχει γίνεи πρῶτύτερα. Ἔτσι, σύμφωνα μ' αὐτὸ τὸ συλλογισμὸ, τὰ «ἄλλα» μπορεῖ νὰ εἶναι νεώτερα ἀπὸ τὸ «ἐν» καὶ τὸ «ἐν» πρεσβύτερο ἀπὸ τὰ «ἄλλα».—'Ασφαλῶς.

XX. Τὸ «ἐν» ἀκόμη : ιστ) εἶναι καὶ γίνεи πρεσβύτερο καὶ νεώτερο ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ του καὶ ἀπὸ τὰ «ἄλλα», καὶ οὔτε εἶναι οὔτε γίνεи πρεσβύτερο καὶ νεώτερο ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ του καὶ ἀπὸ τὰ «ἄλλα»· ιζ) μετέχει στὰ τρία μέρη τοῦ χρόνου· ιη) γίνεи γνωστό.

—Καὶ τώρα ὡς πρὸς αὐτὸ ἐδῶ τὸ ζήτημα ποιά γνώμη ἔχεις; Ἄρα θὰ μπορούσε τὸ «ἐν» νὰ ἔχη γίνεи ἐνάντια στὴ φύση του; ἢ εἶναι ἀδύνατο;—'Αδύνατο.—'Αλλ' ὅμως ἀποδείχτηκε ὅτι τὸ «ἐν» ἔχει μέρη· κι' ἂν ἔχη μέρη, ἔχη ἀρχή, τέλος καὶ μέσον.—Ναί.—'Απ' ὅλα λοιπὸν πρῶτο γίνεи ἡ ἀρχὴ καὶ στὸ ἴδιο τὸ «ἐν» καὶ σὲ καθένα ἀπὸ τὰ «ἄλλα», καὶ ἐπειτα ἀπὸ τὴν ἀρχὴ γίνονται ὅλα τὰ ἄλλα ὡς τὸ τέλος;—Πῶς ἀλλιῶς;—'Ακόμα θὰ παραδεχτοῦμε ὅτι ὅλα αὐτὰ τὰ ἄλλα μέρη εἶναι ἀσφαλῶς μέρη τοῦ ὅλου καὶ τοῦ «ἐνός» καὶ ὅτι τὸ ἴδιο ἐκεῖνο τὸ «ἐν» ἔχει γίνεи καὶ ἓνα καὶ ὅλο, ὅταν φτάσῃ στὸ τέλος;—'Ασφαλῶς.—Λοιπὸν τὸ τέλος, νομίζω, γίνεи τελευταῖο ἀπ' ὅλα καὶ ταυτοχρόνως μὲ αὐτὸ γίνεи τὸ «ἐν». Ὡστε τὸ «ἐν» αὐτό, ἂν εἶναι ἀνάγκη νὰ μὴ γίνεи παρὰ τὴ φύση του, θὰ ἔχη γίνεи τελευταῖο ἀπὸ τὰ «ἄλλα», ἐπειδὴ ἔχει γίνεи συγχρόνως μὲ τὸ τέλος.—Φαίνεται.—Λοιπὸν τὸ «ἐν» εἶναι νεώτερο ἀπὸ τὰ «ἄλλα» καὶ τὰ «ἄλλα» πρεσβύτερα ἀπὸ τὸ «ἐν».—Ἔτσι φαίνεται, τουλάχιστο.—Καὶ τώρα ἡ ἀρχὴ ἢ κάθε ἄλλο μέρος τοῦ «ἐνός» ἢ ὅποιοιδήποτε ἄλλου, ἀρκεῖ νὰ εἶναι μέρος καὶ ὄχι μέρη αὐτοῦ, δὲν εἶναι ἀναγκαστικά· ἓνα, ἀφοῦ βέβαια εἶναι μέρος;—'Αναγκαστικά.—Τὸ «ἐν» λοιπὸν μπορεῖ νὰ γίνεи συγχρόνως μὲ ἐκεῖνο ποὺ ἔχει γίνεи πρῶτο, καθὼς καὶ μὲ ἐκεῖνο ποὺ ἔχει γίνεи δεύτερο· καὶ δὲν ὕστερεῖ ἀπὸ κανένα ἀπὸ τὰ ἄλλα ποὺ γίνονται ἀργότερα, ὅποιοιδήποτε ἤθελε προστεθῇ σὲ ὅ,τιδήποτε, ἕως ὅτου, ἀφοῦ φτάσῃ στὸ τελευταῖο, γίνῃ τὸ «ἐν» ὅλο, χωρὶς νὰ ὕστερήσῃ κατὰ τὴ

- δλον ἐν γένηται, οὔτε μέσου οὔτε πρώτου οὔτε ἐσχάτου οὔτε ἄλλου οὐδενὸς ἀπολειφθὲν ἐν τῇ γενέσει. Ἀληθῆ. Πᾶσιν ἄρα τοῖς ἄλλοις τὴν αὐτὴν ἡλικίαν ἴσχει τὸ ἐν. Ὡστ' εἰ μὴ παρὰ φύσιν πέφυκεν αὐτὸ τὸ ἐν, οὔτε πρότερον οὔθ' ὕστερον τῶν ἄλλων γεγονὸς ἂν εἴη, ἀλλ' ἅμα. Καὶ
- 154a** κατὰ τοῦτον τὸν λόγον τὸ ἐν τῶν ἄλλων οὔτε πρεσβύτερον οὔτε νεώτερον ἂν εἴη, οὐδὲ τᾶλλα τοῦ ἐνός· κατὰ δὲ τὸν πρόσθεν πρεσβύτερόν τε καὶ νεώτερον, καὶ τᾶλλα ἐκείνου ὡσαύτως. Πάνυ μὲν οὖν. Ἔστι μὲν δὴ οὕτως ἔχον τε καὶ γεγονός. Ἀλλὰ τί αὖ περὶ τοῦ γίνεσθαι αὐτὸ πρεσβύτερόν τε καὶ νεώτερον τῶν ἄλλων καὶ τᾶλλα τοῦ ἐνός, καὶ μήτε νεώτερον μήτε πρεσβύτερον γίγνισθαι; ἄρα ὥσπερ περὶ τοῦ εἶναι, οὕτω καὶ περὶ τοῦ γίνεσθαι
- b** ἔχει, ἢ ἐτέρως; Οὐκ ἔχω λέγειν. Ἀλλ' ἐγὼ τοσόνδε γε, ὅτι εἰ καὶ ἔστι πρεσβύτερον ἕτερον ἐτέρου, γίνεσθαι τε αὐτὸ πρεσβύτερον ἔτι, ἢ ὥς τὸ πρῶτον εὐθὺς γενόμενον διήνεγκε τῇ ἡλικίᾳ, οὐκ ἂν ἔτι δύναιτο, οὐδ' αὖ τὸ νεώτερον ὄν ἔτι νεώτερον γίνεσθαι· ἀνίστοις γὰρ ἴσα προστιθέμενα, χρόνῳ τε καὶ ἄλλῳ ὀφροῦν, ἴσῳ ποιεῖ διαφέρειν ἀεὶ ὥσπερ ἂν τὸ πρῶτον διενέγκῃ. Πῶς γὰρ οὐ; Οὐκ ἄρα
- c** τό γε ὄν τοῦ [ἐνός] ὄντος γίγνιτο' ἂν ποτε πρεσβύτερον οὐδὲ νεώτερον, εἴπερ ἴσῳ διαφέρει ἀεὶ τὴν ἡλικίαν· ἀλλ' ἔστι καὶ γέγονε πρεσβύτερον, τὸ δὲ νεώτερον, γίγνεται δ' οὐ. Ἀληθῆ. Καὶ τὸ ἐν ἄρα ὄν τῶν ἄλλων ὄντων οὔτε πρεσβύτερόν ποτε οὔτε νεώτερον γίγνεται. Οὐ γὰρ οὖν. Ὅρα δὲ εἰ τῆδε πρεσβύτερα καὶ νεώτερα γίγνεται. Πῇ δὴ; Ἡ τό τε ἐν τῶν ἄλλων ἐφάνη πρεσβύτερον καὶ τᾶλλα τοῦ ἐνός. Τί οὖν; Ὅταν τὸ ἐν τῶν ἄλλων πρεσβύτερον ᾖ,
- d** πλείω που χρόνον γέγονεν ἢ τὰ ἄλλα. Ναί. Πάλιν δὴ

γένεσής του οὔτε ἀπὸ τὸ μέσο οὔτε ἀπὸ τὸ τελευταῖο οὔτε ἀπὸ τὸ πρῶτο οὔτε ἀπὸ κανένα ἄλλο.—Ἀληθινά.—Λοιπὸν μὲ ὅλα τὰ «ἄλλα» τὸ «ἐν» ἔχει τὴν ἴδια ἡλικία. Ὡστε, ἂν αὐτὸ τὸ «ἐν» δὲν ἔχη γίνεῖ παρὰ τῇ φύσει του, δὲν μπορεῖ νὰ ἔχη γίνεῖ οὔτε πρότερο οὔτε ὕστερο ἀπὸ τὰ «ἄλλα», ἀλλὰ τὸν ἴδιο χρόνον μὲ αὐτά. Ἔτσι, σύμφωνα μ' αὐτὸ τὸ συλλογισμό, τὸ «ἐν» δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι οὔτε πρεσβύτερο οὔτε νεώτερο ἀπὸ τὰ «ἄλλα», οὔτε τὰ «ἄλλα» ἀπὸ τὸ «ἐν». Σύμφωνα ὅμως μὲ τὸν προηγούμενον συλλογισμό, ἀποδείχτηκε τὸ «ἐν» πρεσβύτερο καὶ νεώτερο ἀπὸ τὰ «ἄλλα», ὅπως καὶ τὰ «ἄλλα» ἀπὸ ἐκεῖνο.—Πολὺ σωστά. 154a

—Τέτοιο λοιπὸν εἶναι καὶ τέτοιο ἔχει γίνεῖ. Ἀλλὰ πάλι πῶς· θὰ λύσωμε τὸ πρόβλημα τοῦ «γίγνεσθαι», ἂν τὸ «ἐν» ὥς πρὸς τὰ «ἄλλα» καὶ τὰ «ἄλλα» ὥς πρὸς τὸ «ἐν» γίνωνται καὶ πρεσβύτερα καὶ νεώτερα, καὶ δὲν γίνωνται οὔτε νεώτερα οὔτε πρεσβύτερα; Ἀρα ἡ ἀπάντησις, πού ἔχει ἰσχὺ γιὰ τὸ «εἶναι», ἰσχύει ἐπίσης καὶ γιὰ τὸ «γίγνεσθαι» ἢ ὀφείλει νὰ εἶναι διαφορετικὴ; —Δὲν ξέρω τί νὰ πῶ.—Ἐγὼ ὅμως ἔχω νὰ πῶ τουλάχιστον αὐτὸ δά : ὅτι, ἂν ἓνα ὄν εἶναι πρεσβύτερο ἀπὸ ἄλλο, δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ γίνῃ αὐτὸ ἀκόμη περισσότερο πρεσβύτερο παρὰ ὅσο διαφέρει κατὰ τὴν ἡλικίαν τὴν ἀρχικὴν, οὔτε πάλι νὰ γίνῃ ἀκόμη νεώτερο ἐκεῖνο πού εἶναι νεώτερον. Γιατί, ἂν σὲ ἄνισες ποσότητες προστέσουμε ἴσες ποσότητες, εἴτε γιὰ χρόνον πρόκειται εἴτε γιὰ ὅ,τιδήποτε ἄλλο ποσόν, ἡ διαφορὰ, πού θὰ προκύψῃ ἔτσι ἀνάμεσα στὶς δυὸ ποσότητες μὲ τὴν πρόσθεσιν, θὰ εἶναι πάντα ἴση μὲ τὴν ἀρχικὴν διαφορὰ.—Πῶς ὄχι;—Λοιπὸν ὅ,τι εἶναι (τὸ «ὄν») δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ ποτὲ οὔτε πρεσβύτερο ἀπὸ κανένα ὄν, ἐπειδὴ ἡ διαφορὰ ἡλικίας μεταξὺ τους παραμένει πάντα σταθερὴ· ἀλλ' εἶναι καὶ ἔχει γίνεῖ τὸ ἓνα πρεσβύτερο καὶ τὸ ἄλλο νεώτερον· δὲν γίνεταί ὅμως.—Εἶναι ἀλήθεια.—Τὸ «ἐν», λοιπὸν, πού ὑπάρχει, δὲν γίνεταί ποτὲ οὔτε πρεσβύτερο οὔτε νεώτερο ἀπὸ τὰ «ἄλλα» πού ὑπάρχουν.—Βέβαια δὲν γίνεταί.—Κοίταξε τώρα μήπως γίνωνται πρεσβύτερα καὶ νεώτερα κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπο.—Κατὰ ποιόν;—Κατὰ τὸν τρόπο πού τὸ «ἐν» ἀποδείχτηκε πρεσβύτερο ἀπὸ τὰ «ἄλλα» καὶ τὰ «ἄλλα» πρεσβύτερα ἀπὸ τὸ «ἐν».—Γιὰ λέγε.—Ὅταν τὸ «ἐν» εἶναι πρεσβύτερο ἀπὸ τὰ «ἄλλα», ἔχει ὑπάρξει, νομίζω, περισσότερον χρόνον παρὰ τὰ «ἄλλα».—Ναί.—Τώρα πρόσσεξε πάλι· ἂν προστέσουμε σὲ μακρότερον χρόνον καὶ σὲ βρα- b
o
d

- σκόπει· ἐὰν πλέονι καὶ ἐλάττονι χρόνῳ προστιθῶμεν τὸν ἴσον χρόνον, ἄρα τῷ ἴσῳ μορίῳ διοίσει τὸ πλεόν τοῦ ἐλάττονος ἢ σμικροτέρῳ ; Σμικροτέρῳ. Οὐκ ἄρα ἔσται, ὃ τί περ τὸ πρῶτον ἦν πρὸς τᾶλλα ἡλικία διαφέρων τὸ εἶ, τοῦτο καὶ εἰς τὸ ἔπειτα, ἀλλὰ ἴσον λαμβάνων χρόνον τοῖς ἄλλοις ἐλάττον ἀεὶ τῇ ἡλικίᾳ διοίσει αὐτῶν ἢ πρότερον· ἢ οὐ ;
- e **Ναί.** Οὐκοῦν τό γε ἐλάττον διαφέρων ἡλικία πρὸς τι ἢ πρότερον νεώτερον γίγνιτο· ἂν ἢ ἐν τῷ πρόσθεν πρὸς ἐκεῖνα, πρὸς ᾧ ἦν πρεσβύτερον πρότερον ; Νεώτερον. Εἰ δὲ ἐκεῖνο νεώτερον, οὐκ ἐκεῖνα αὖ τᾶλλα πρὸς τὸ ἐν πρεσβύτερα ἢ πρότερον ; Πάνυ γε. Τὸ μὲν νεώτερον ἄρα γεγονὸς πρεσβύτερον γίγνεται πρὸς τὸ πρότερον γεγονὸς τε καὶ πρεσβύτερον ὄν, ἔστι δὲ οὐδέποτε πρεσβύτερον, ἀλλὰ γίγνεται ἀεὶ ἐκείνου πρεσβύτερον· ἐκεῖνο μὲν γὰρ ἐπὶ τὸ
- 155a** νεώτερον ἐπιδίδωσι, τό δ' ἐπὶ τὸ πρεσβύτερον. Τὸ δ' αὖ πρεσβύτερον τοῦ νεωτέρου νεώτερον γίγνεται ὡσαύτως. ἰόντε γὰρ αὐτοῖν εἰς τὸ ἐναντίον τὸ ἐναντίον ἀλλήλοιον γίνεσθον, τὸ μὲν νεώτερον πρεσβύτερον τοῦ πρεσβυτέρου, τὸ δὲ πρεσβύτερον νεώτερον τοῦ νεωτέρου· γενέσθαι δὲ οὐκ ἂν οἶω τε εἵτην. Εἰ γὰρ γένοιτο, οὐκ ἂν ἔτι γίγνοιτο ἀλλ' εἶεν ἄν, νῦν δὲ γίγνονται μὲν πρεσβύτερα ἀλλήλων καὶ νεώτερα· τὸ μὲν ἐν τῶν ἄλλων νεώτερον γίγνεται, ὅτι πρεσβύτερον ἐφάνη ὄν καὶ πρότερον γεγονὸς,
- b **τὰ δὲ ἄλλα τοῦ ἐνός πρεσβύτερα, ὅτι ὕστερα γέγονε.** Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ τᾶλλα οὕτω πρὸς τὸ ἐν ἰσχει, ἐπειδὴ περ αὐτοῦ πρεσβύτερα ἐφάνη καὶ πρότερα γεγονότα. Φαίνεται γὰρ οὕν οὕτως. Οὐκοῦν ἢ μὲν οὐδὲν ἕτερον ἑτέρου πρεσβύτερον γίγνεται οὐδὲ νεώτερον, κατὰ τὸ ἴσῳ

χύτερο χρόνο ἴσο μάκρος χρόνου, τότε τὸ μέρος, κατὰ τὸ ὁποῖο τὸ μακρύτερο θὰ διαφέρει ἀπὸ τὸ βραχύτερο, θὰ εἶναι ἀκόμη τὸ ἴδιο ἢ θὰ εἶναι μικρότερο;—Μικρότερο.—
 Ἔτσι ἡ σχέση ἡλικίας, πού εἶχεν ἀρχικὰ τὸ «ἐν» μὲ τὰ «ἄλλα», δὲν θὰ μείνῃ σταθερὴ καὶ στὸ μέλλον. Ἀλλὰ, ὅσο τὸ «ἐν» παίρνει τίς ἰδies ποσότητες χρόνου μὲ τὰ «ἄλλα», ἀναλόγως θὰ βαίνει πάντοτε ἐλαττούμενη ἡ διαφορὰ τῆς ἀρχικῆς ἡλικίας σχετικῶς μὲ τὰ «ἄλλα». Ἡ δὲν εἶναι ἀκριβῶς ἔτσι;—Μάλιστα.—Ἐκεῖνο ὅμως, τοῦ ὁποίου ἡ διαφορὰ ἡλικίας σχετικὰ μὲ ἄλλα εἶναι λιγότερη ἀπὸ πρωτύτερα, μπορεῖ νὰ γίνεταί νεώτερο ἀπὸ πρωτύτερα σχετικὰ μὲ τὰ ἴδια ἐκεῖνα, ὡς πρὸς τὰ ὁποῖα ἦταν ἐξαρχῆς πρεσβύτερο;—Πραγματικὰ γίνεταί νεώτερο.—Κι' ἂν ἐκεῖνο γίνεταί νεώτερο, ἐκεῖνα πάλι τὰ «ἄλλα» δὲν θὰ γίνουν σχετικὰ πρὸς τὸ «ἐν» πρεσβύτερα ἀπὸ πρωτύτερα;—Καὶ πολὺ μάλιστα.—Ἐκεῖνο λοιπὸν πού ἔχει γίνεαι νεώτερο, γίνεταί πρεσβύτερο συγκρινόμενον μ' ἐκεῖνο, πού καὶ ἔχει γίνεαι καὶ εἶναι πρεσβύτερο. Δὲν εἶναι δὲ ποτὲ πρεσβύτερο, ἀλλὰ γίνεταί συνεχῶς πρεσβύτερο σχετικὰ μὲ τὸ πρῶτον. Γιατὶ αὐτὸ ὅλο καὶ προχωρεῖ πρὸς τὸ νεώτερον καὶ ἐκεῖνο πρὸς τὸ πρεσβύτερον. Πάλι τὸ πρεσβύτερον γίνεταί κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον νεώτερον ἀπὸ τὸ νεώτερον. Ἐπειδὴ πορεύονται πρὸς ἀντίθετον διεύθυνσιν, τὸ ἓνα γίνεταί ἀντίθετον ἀπὸ τὸ ἄλλο· τὸ μὲν νεώτερον γίνεταί πρεσβύτερον τοῦ πρεσβυτέρου, καὶ τὸ πρεσβύτερον νεώτερον τοῦ νεωτέρου. Ἀλλὰ νὰ τελειώσουν αὐτὴ τὴ γένεσιν δὲν θὰ μπορούσαν. Γιατί, ἂν ἡ γένεσίς τους πραγματοποιήθηκε μιὰ φορά, δὲν θὰ μπορούσαν πιά νὰ ξαναγίνωνται, ἀλλὰ θὰ ὑπῆρχαν. Τώρα ὅμως γίνονται ἀμοιβαῖα πρεσβύτερα καὶ νεώτερα. Τὸ «ἐν» γίνεταί νεώτερον ἀπὸ τὰ «ἄλλα», γιατί φάνηκε πρεσβύτερον καὶ γινομένο πρωτύτερα, καὶ τὰ «ἄλλα» γίνονται πρεσβύτερα ἀπὸ τὸ «ἐν», γιατί αὐτὰ ἔχουν γίνεαι ἀργότερα. Κατὰ τὸν ἴδιον συλλογισμόν, καὶ τὰ «ἄλλα» ἔχουν τὴν ἴδιαν σχέσιν πρὸς τὸ «ἐν», ἐφόσον ἀποδείχτηκαν πρεσβύτερα ἀπὸ ἐκεῖνο καὶ ἔχουν γίνεαι πρωτύτερα.—Πραγματικὰ ἔτσι φαίνεται ὅτι εἶναι.—Ἡ διαφορὰ ἀνάμεσα σὲ δυὸ ὁποιοσδήποτε ὅρους εἶναι ἀριθμὸς ἴσος, ὅταν κανένα δὲν γίνεταί πρεσβύτερον ἢ νεώτερον ἀπὸ τὸ ἄλλο· σ' αὐτὴ τὴν περίπτωσιν οὔτε τὸ «ἐν» θὰ μπορούσε νὰ γίνεταί πρεσβύτερον ἢ νεώτερον ἀπὸ τὰ «ἄλλα», οὔτε τὰ «ἄλλα» πρεσβύτερα ἢ νεώτερα ἀπὸ τὸ «ἐν». Ἄν ὅμως, τὰ πρεσβύτερα ἀναγκαστικὰ διαφέρουν

e

155a

b

ἀριθμῷ ἀλλήλων ἀεὶ διαφέρειν, οὔτε τὸ ἐν τῶν ἄλλων
 πρεσβύτερον γίγναιτ' ἂν οὐδὲ νεώτερον, οὔτε τᾶλλα τοῦ
 ἐνός· ἥ δὲ ἄλλω ἀεὶ μορίῳ διαφέρειν ἀνάγκη τὰ πρότερα
 c τῶν ὑστέρων γενόμενα καὶ τὰ ὕστερα τῶν προτέρων,
 ταύτῃ δὴ ἀνάγκῃ πρεσβυτέρα τε καὶ νεώτερα ἀλλήλων
 γίνεσθαι τὰ τε ἄλλα τοῦ ἐνός καὶ τὸ ἐν τῶν ἄλλων ; Πάνυ
 μὲν οὖν. Κατὰ δὴ πάντα ταῦτα τὸ ἐν αὐτὸ τε αὐτοῦ καὶ
 τῶν ἄλλων πρεσβύτερον καὶ νεώτερον ἔστι τε καὶ γίγνε-
 ται, καὶ οὔτε πρεσβύτερον οὔτε νεώτερον οὔτ' ἔστιν οὔτε
 γίγνεται οὔτε αὐτοῦ οὔτε τῶν ἄλλων. Παντελῶς μὲν οὖν.
 d Ἐπειδὴ δὲ χρόνον μετέχει τὸ ἐν καὶ τοῦ πρεσβυτερόν τε καὶ
 νεώτερον γίνεσθαι, ἄρ' οὐκ ἀνάγκη καὶ τοῦ ποτὲ μετέχειν
 καὶ τοῦ ἔπειτα καὶ τοῦ νῦν, εἴπερ χρόνον μετέχει ; Ἀνάγκη.
 Ἦν ἄρα τὸ ἐν καὶ ἔστι καὶ ἔσται καὶ ἐγίγνετο καὶ γίγνεται
 καὶ γενήσεται. Τί μὴν ; Καὶ εἴη ἂν τι ἐκείνῳ καὶ ἐκείνου,
 καὶ ἦν καὶ ἔστι καὶ ἔσται. Πάνυ γε. Καὶ ἐπιστήμη δὴ εἴη ἂν
 αὐτοῦ καὶ δόξα καὶ αἴσθησις, εἴπερ καὶ ἰὺν ἡμεῖς περὶ αὐ-
 τοῦ πάντα ταῦτα πράττομεν. Ὁρθῶς λέγεις. Καὶ ὄνομα
 δὴ καὶ λόγος ἔστιν αὐτῷ, καὶ ὀνομάζεται καὶ λέγεται· καὶ
 e ὅσαπερ καὶ περὶ τὰ ἄλλα τῶν τοιούτων τυγχάνει ὄντα, καὶ
 περὶ τὸ ἐν ἔστιν. Παντελῶς μὲν οὖν ἔχει οὕτως.

XXI. Ἔτι δὴ τὸ τρίτον λέγωμεν. Τὸ ἐν εἰ ἔστιν οἶον
 διεληλύθαμεν, ἄρ' οὐκ ἀνάγκη αὐτό, ἐν τε ὄν καὶ πολλὰ
 καὶ μῆτε ἐν μῆτε πολλὰ καὶ μετέχον χρόνου, ὅτι μὲν ἔστι
 ἐν, οὐσίας μετέχειν ποτέ, ὅτι δ' οὐκ ἔστι, μὴ μετέχειν αὐ-
 ποτὲ οὐσίας ; Ἀνάγκη. Ἄρ' οὖν ὅτε μετέχει, οἶον τε ἔσται
 τότε μὴ μετέχειν, ἥ ὅτε μὴ μετέχει, μετέχειν ; Οὐχ οἶον
 τε. Ἐν ἄλλῳ ἄρα χρόνῳ μετέχει καὶ ἐν ἄλλῳ οὐ μετέχει·

ἀπὸ τὰ νεώτερα καὶ τὰ νεώτερα ἀπὸ τὰ πρεσβύτερα καὶ τὰ ποσοστὸ ἀόριστα μεταβλητό, δὲν εἶναι, ἀπὸ τὸ γεγονὸς αὐτό, ἀναπόφευκτο νὰ γίνωνται ἀμοιβαίως καὶ πρεσβύτερα καὶ νεώτερα καὶ τὰ «ἄλλα» ἀπὸ τὸ «ἓν» καὶ τὸ «ἓν» ἀπὸ τὰ «ἄλλα»;—Βεβαιότατα.—'Ετσι, σύμφωνα μὲ ὅλους αὐτοὺς τοὺς συλλογισμοὺς, τὸ «ἓν» τὸ ἴδιο καὶ εἶναι καὶ γίνεται πρεσβύτερο καὶ νεώτερο ἀπὸ τὸν ἑαυτό του καὶ ἀπὸ τὰ «ἄλλα», καὶ τὸ «ἓν» οὔτε εἶναι οὔτε γίνεται πρεσβύτερο νεώτερο ἀπὸ τὸν ἑαυτό του καὶ ἀπὸ τὰ «ἄλλα».—'Ακριβῶς ἔτσι εἶναι.—'Αλλά, ἐπειδὴ τὸ «ἓν» μετέχει στὸ χρόνο καὶ στὴν ιδιότητα νὰ γίνεται πρεσβύτερο καὶ νεώτερο, ἄραγε δὲν εἶναι ἀναπόφευκτο νὰ μετέχῃ ἐπίσης στὸ παρελθόν, στὸ μέλλον καὶ στὸ παρόν, ἂν βέβαια μετέχῃ στὸ χρόνο;—'Αναγκαστικά.—'Επομένως τὸ «ἓν» ἦταν, εἶναι καὶ θὰ εἶναι, ἔγινε, γίνεται καὶ θὰ γίνεται.—Βεβαίως.—'Επειτα πορεῖ νὰ ἔχῃ τοὺς προσδιορισμοὺς «ἐκείνου» καὶ «σὲ ἐκεῖνο», μαζὶ μὲ τὸ ἦταν καὶ εἶναι καὶ θὰ εἶναι.—Πολὺ σωστά.—Μπορεῖ λοιπὸν νὰ ὑπάρχῃ σχετικὰ μὲ αὐτὸ ἐπιστήμη («ἀκριβὴς γνώση») καὶ δοξασία καὶ αἰσθησις, ἀφοῦ βέβαια καὶ ἡμεῖς οἱ ἴδιοι τώρα χρησιμοποιοῦμε ὅλους αὐτοὺς τοὺς τρόπους γιὰ νὰ τὸ γνωρίσωμε.—Σωστὰ λές.—Λοιπὸν καὶ ὄνομα καὶ ὀρισμὸς ἔχει, καὶ πραγματικὰ τὸ ὀνομάζομε καὶ τὸ ἐκφράζομε καὶ ὅσα βέβαια ἀπ' αὐτὰ τυχαίνει νὰ ὑπάρχουν στὰ «ἄλλα», ὑπάρχουν ἐπίσης καὶ στὸ «ἓν».—Τοῦτο εἶναι ἐντελῶς ἀκριβές.

XXI. Ὑπόθεσις 3. Ἄν τὸ «ἓν» ὑπάρχῃ, παρμένο σχετικὰ καὶ ἀπόλυτα, τότε ἀκολουθεῖ : α) γίνεται καὶ χάνεται, καὶ β) μεταβάλλεται ξαφνικά.

—'Ας ἐπαναλάβοιμε τὴν ἐξέτασιν τῆς ὑποθέσεως ἀπὸ μιὰ τρίτη μορφή: ἂν τὸ «ἓν» εἶναι τέτοιο ὅπως μᾶς τὸ ἔχουν ἀποδείξει οἱ συλλογισμοί μας⁽¹⁾, ἄραγε δὲν εἶναι ἀνάγκη αὐτό, ἐπειδὴ ἀπὸ τὸ ἓν μέρος εἶναι ἓν καὶ πολλά, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο δὲν εἶναι οὔτε ἓν οὔτε πολλά, καὶ ἐπειδὴ μετέχει σὲ χρόνον, ἐφόσον εἶναι «ἓν», νὰ μετέχῃ κάποτε στὴν οὐσία, καὶ πάλι, ἐφόσον δὲν εἶναι ἓν, νὰ μὴ μετέχῃ κάποτε στὴν οὐσία;—Εἶναι ἀνάγκη.—'Αραγε λοιπὸν, τῇ στιγμῇ ποὺ μετέχει στὴν οὐσία, θὰ τοῦ εἶναι δυνατόν τότε νὰ μὴ μετέχῃ, ἢ τῇ στιγμῇ ποὺ δὲν μετέχει, νὰ μετέχῃ;—Αὐτὸ δὲν εἶναι δυνατόν.—'Αλλος λοιπὸν εἶναι ὁ χρόνος ποὺ μετέχει καὶ

- οὕτω γὰρ ἂν μόνως τοῦ αὐτοῦ μετέχοι τε καὶ οὐ μετέχοι.
- 156a** Ὁρθῶς. Οὐκοῦν ἔστι καὶ οὗτος χρόνος διτε μεταλαμβάνει τοῦ εἶναι καὶ διτε ἀπαλλάττεται αὐτοῦ ; ἢ πῶς οἶόν τε ἔσται τοτὲ μὲν ἔχειν τὸ αὐτό, τοτὲ δὲ μὴ ἔχειν, ἐὰν μὴ ποτε καὶ λαμβάνῃ αὐτὸ καὶ ἀφήῃ ; Οὐδαμῶς. Τὸ δὴ οὐσίας μεταλαμβάνειν ἄρ' οὐ γίγνεσθαι καλεῖς ; Ἐγώ γε. Τὸ δὲ ἀπαλλάττεσθαι οὐσίας ἄρ' οὐκ ἀπόλλυσθαι ; Καὶ πάνυ γε. Τὸ ἐν δὴ, ὡς ἔοικε, λαμβάνον τε καὶ ἀφιέν οὐσίαν
- b** γίγνεται τε καὶ ἀπόλλυται. Ἀνάγκη. Ἐν δὲ καὶ πολλὰ ὄν καὶ γιγνόμενον καὶ ἀπολλύμενον ἄρ' οὐχ, ὅταν μὲν γίγνηται ἐν, τὸ πολλὰ εἶναι ἀπόλλυται, ὅταν δὲ πολλὰ, τὸ ἐν εἶναι ἀπόλλυται ; Πάνυ γε. Ἐν δὲ γιγνόμενον καὶ πολλὰ ἄρ' οὐκ ἀνάγκη διακρίνεσθαι τε καὶ συγκρίνεσθαι ; Πολλὴ γε. Καὶ μὴν ἀνόμοιον γε καὶ ὁμοιον ὅταν γίγνηται, ὁμοιοῦσθαι τε καὶ ἀνομοιοῦσθαι ; Ναί. Καὶ ὅταν μείζον καὶ ἔλαττον καὶ ἴσον, αὐξάνεσθαι τε καὶ φθίνειν καὶ ἰσοῦ-
- c** σθαι ; Οὕτως. Ὅταν δὲ κινούμενόν τε ἴσῃται καὶ ὅταν ἐστὸς ἐπὶ τὸ κινεῖσθαι μεταβάλλῃ, δεῖ δὴ πού αὐτό γεμῇ δ' ἐν ἐνὶ χρόνῳ εἶναι. Πῶς δὴ ; Ἐστὸς τε πρότερον ὕστερον κινεῖσθαι καὶ πρότερον κινούμενον ὕστερον ἐστάναι, ἄνευ μὲν τοῦ μεταβάλλειν οὐχ οἶόν τε ἔσται ταῦτα πάσχειν. Πῶς γάρ ; Χρόνος δέ γε οὐδεὶς ἔστιν, ἐν ᾧ τι οἶόν τε ἅμα μῆτε κινεῖσθαι μὴθ' ἐστάναι. Οὐ γὰρ οὖν. Ἀλλ' οὐδὲ μὴν μεταβάλλει ἄνευ τοῦ μεταβάλλειν. Οὐκ εἰκός. Πότ' οὖν
- d** μεταβάλλει ; οὔτε γὰρ ἐστὸς ἂν οὔτε κινούμενον μεταβάλλοι, οὔτ' ἐν χρόνῳ ὄν. Οὐ γὰρ οὖν. Ἀρ' οὖν ἔστι τὸ ἀτοπον τοῦτο, ἐν ᾧ τότ' ἂν εἴη, διτε μεταβάλλει ; Τὸ ποῖον δὴ ; Τὸ ἐξαίφνης. Τὸ γὰρ ἐξαίφνης τοιούνδε τι ἔοικε σημαίνειν, ὡς ἐξ ἐκείνου μεταβάλλον εἰς ἐκότερον. Οὐ

ἄλλος ἐκεῖνος πού δὲν μετέχει, γιατί μόνο κατ' αὐτό τὸν
 τρόπο μπορεῖ νὰ μετέχη καὶ νὰ μὴ μετέχη στὸ ἴδιο πράγμα.
 —Ἐχεις δίκιο.—Υπάρχει λοιπὸν ἀκόμη καὶ αὐτὸς ὁ χρόνος 156a
 κατὰ τὸν ὁποῖο μετέχει στὸ εἶναι, καὶ ὁ χρόνος κατὰ τὸν
 ὁποῖο ἀπαλλάσσεται ἀπ' αὐτό; Ἡ πῶς θὰ μπορέσῃ ἄλλοτε
 νὰ ἔχῃ τὸ ἴδιο πράγμα καὶ ἄλλοτε νὰ μὴ τὸ ἔχῃ, ἂν δὲν ὑπάρξῃ
 καποῖτε χρόνος, κατὰ τὸν ὁποῖον ἄλλοτε παίρνει καὶ ἄλλοτε
 ἀφήνει αὐτὸ τὸ εἶναι;—Αὐτὸ δὲν γίνεται μὲ κανένα τρόπο.—
 Ἄραγε τὸ νὰ λαβαίνει μέρος στὴν οὐσία, αὐτὸ δὲν τὸ ὀνομά-
 ζεις γένεση;—Μάλιστα.—Καὶ τὸ νὰ ἀποχωρίζεται ἀπὸ τὴν
 οὐσία, ἄραγε δὲν τὸ ὀνομάζεις ἀπώλεια;—Βεβαίωτατα.
 —Τὸ «ἐν» λοιπὸν φαίνεται, μὲ τὸ νὰ παίρνῃ καὶ ν' ἀφήνῃ τὸ
 εἶναι, καὶ γίνεται καὶ χάνεται.—Ἀναγκαστικά.—Ἐκείνου
 ὅμως πού εἶναι ἓνα καὶ πολλά, καὶ πού γίνεται καὶ χάνεται,
 ἄραγε ἡ γένεσή του ὡς «ἐνός», δὲν εἶναι ὁ θάνατός του ὡς «πολ-
 λά», καὶ ἡ γέννησή του ὡς «πολλά» ὁ θάνατός του ὡς «ἐνός»;
 —Ἀσφαλῶς.—Ἀλλ' ἂν γίνεται ἓνα καὶ πολλά, ἄραγε δὲν εἴ-
 ναι ἀνάγκη νὰ χωρίζεται καὶ νὰ συντίθεται ἐκ νέου;—Πολλὴ
 ἀνάγκη.—Καὶ πάλι, ὅταν γίνεται τὸ «ἐν» ἀνόμοιο καὶ ὅμοιο,
 δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξομοιώνεται καὶ νὰ διαφοροποιῆται;—
 Ναί.—Καὶ ὅταν γίνεται μεγαλύτερο, μικρότερο καὶ ἴσο,
 δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ αὐξάνῃ, νὰ ἐλαττώνεται καὶ νὰ ἐξισώνε-
 ται;—Ἀσφαλῶς.—Καὶ ὅταν, ἐνῶ κινεῖται, στέκεται, καὶ ὅταν
 ἐνῶ στέκεται, μεταβάλλῃ τὴν στάση σὲ κίνηση, αὐτὸ πρέ-
 πει, νομίζω, νὰ τὸ κάνῃ σὲ μιὰ στιγμή πού δὲν εἶναι σὲ κανένα
 χρόνο.—Πῶς εἶναι δυνατόν αὐτό;—Ἐκεῖνο πού πρωτύτερα
 ἦταν ἀκίνητο καὶ μιὰ στιγμή κατόπιν κινεῖται, καὶ ἐκεῖνο
 πού ἦταν σὲ κίνηση πρωτύτερα καὶ μιὰ στιγμή κατόπιν
 εἶναι σὲ ἀνάπαυση, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ δέχεται αὐτὲς τίς
 διαφορὲς καταστάσεις χωρὶς νὰ μεταβάλλεται.—Πῶς ὄχι;
 —Δὲν ὑπάρχει ὅμως καμιὰ χρονικὴ στιγμή, κατὰ
 τὴν ὁποία εἶναι δυνατόν κάτι συγχρόνως μῆτε νὰ κινῆ-
 ται μῆτε νὰ στέκεται.—Βέβαια δὲν ὑπάρχει.—Οὔτε ὅμως
 μεταβάλλῃ κατάστασι, χωρὶς νὰ μεταβάλλεται.—Φυ-
 σικά.—Πότε λοιπὸν μεταβάλλεται; γιατί, πράγματι, δὲν
 μεταβάλλεται οὔτε ὅταν στέκεται, οὔτε ὅταν κινῆται,
 οὔτε ὅταν βρίσκεται σὲ χρόνο.—Ὁχι βέβαια.—Ἄραγε
 λοιπὸν ὑπάρχει αὐτὸ τὸ ἀλλόκοτο σημεῖο, στὸ ὁποῖο θὰ
 βρίσκεται τότε, ὅταν μεταβάλλεται;—Ποιό νὰ εἶναι
 αὐτό;—Τὸ «ξαφνικό». Γιατὶ τέτοια εἶναι πράγματα ἢ ἔννοια
 τοῦ ἑξαφνικοῦ: εἶναι τὸ σημεῖο ἀναχωρήσεως τῶν δύο ἀντίθε-

γὰρ ἔκ γε τοῦ ἐστάναι ἐστῶτος ἔτι μεταβάλλει, οὐδ' ἐκ
 τῆς κινήσεως κινουμένης ἔτι μεταβάλλει· ἀλλ' ἡ ἐξαίφνης
 αὕτη φύσις ἄτοπός τις ἐγκάθηται μεταξὺ τῆς κινήσεώς τε
 e καὶ στάσεως, ἐν χρόνῳ οὐδενὶ οὔσα, καὶ εἰς ταύτην δὴ
 καὶ ἐκ ταύτης τό τε κινούμενον μεταβάλλει ἐπὶ τὸ ἐστάναι
 καὶ τὸ ἐστὸς ἐπὶ τὸ κινεῖσθαι. Κινδυνεύει. Καὶ τὸ ἐν δὴ,
 εἴπερ ἔστηκέ τε καὶ κινεῖται, μεταβάλλοι ἂν ἐφ' ἐκάτερα·
 μόνως γὰρ ἂν οὕτως ἀμφοτέρω ποιεῖ· μεταβάλλον δ'
 ἐξαίφνης μεταβάλλει, καὶ ὅτε μεταβάλλει, ἐν οὐδενὶ χρό-
 νῳ ἂν εἴη, οὐδὲ κινεῖτ' ἂν τότε, οὐδ' ἂν σταίῃ. Οὐ γάρ.
 Ἄρ' οὖν οὕτω καὶ πρὸς τὰς ἄλλας μεταβολὰς ἔχει, ὅταν ἐκ
 157a τοῦ εἶναι εἰς τὸ ἀπόλλυσθαι μεταβάλλῃ ἢ ἐκ τοῦ μὴ εἶναι
 εἰς τὸ γίγνεσθαι, μεταξὺ τινων τότε γίγνεται κινήσεών
 τε καὶ στάσεων, καὶ οὔτε ἔστι τότε οὔτε οὐκ ἔστι, οὔτε γί-
 γνεται οὔτε ἀπόλλυται; Ἔοικε γοῦν. Κατὰ δὴ τὸν αὐτὸν
 λόγον καὶ ἐξ ἑνὸς ἐπὶ πολλὰ ἰὼν καὶ ἐκ πολλῶν ἐφ' ἑν οὔτε
 ἐν ἔστιν οὔτε πολλά, οὔτε διακρίνεται οὔτε συγκρίνεται.
 Καὶ ἐξ ὁμοίου ἐπὶ ἀνόμοιον καὶ ἐξ ἀνομοίου ἐπὶ ὁμοιον ἰὼν
 οὔτε ὁμοιον οὔτε ἀνόμοιον, οὔτε ὁμοιούμενον οὔτε ἀνο-
 μοιούμενον. b Καὶ ἐκ σμικροῦ ἐπὶ μέγα καὶ ἐπὶ ἴσον καὶ εἰς
 τὰ ἐναντία ἰὼν οὔτε σμικρὸν οὔτε μέγα οὔτε ἴσον, οὔτε
 ἀξιδανόμενον οὔτε φθίνον οὔτε ἰσούμενον εἴη ἂν. Οὐκ
 ἔοικε. Ταῦτα δὴ τὰ παθήματα πάντ' ἂν πάσχοι τὸ ἐν, εἰ
 ἔστιν. Πῶς δ' οὐ;

των μεταβολῶν. Γιατί βέβαια ἡ μεταβολή δὲν προέρχεται ἀπὸ τὴν ἀκίνησίαν, ἐφόσον ἀκόμη κάτι στέκεται, οὔτε ἀπὸ τὴν κίνησιν γίνεται μεταβολή σὲ ἄλλη κατάστασις, ἐφόσον ἀκόμα γίνεται ἡ κίνησις. Ἀλλὰ μᾶλλον αὐτὴ ἡ κάπως ἀκατανόητη φύσις τοῦ ἔξαφνα, καθισμένη ἀνάμεσα στὴν κίνησιν καὶ στὴν στάσις, χωρὶς νὰ μπορῇ νὰ ἐντοπισθῇ σ' ἓνα χρονικὸ σημεῖο, εἶναι ἀκριβῶς τὸ σημεῖο ἀφίξεως καὶ τὸ σημεῖο ἀναχωρήσεως γιὰ τὴ μεταβολή τοῦ κινητοῦ ποὺ περνάει στὴν στάσις, ὅπως καὶ τοῦ ἀκίνητου ποὺ περνάει στὴν κίνησιν.—Σχεδὸν ἔτσι εἶναι.—Ἔτσι λοιπὸν τὸ «ἐν», ἐφόσον στέκεται καὶ κινεῖται, μπορεῖ νὰ μεταβάλλεται γιὰ νὰ πηγαίνει πρὸς τὴ μιὰ καὶ τὴν ἄλλη ἀπ' αὐτὲς τίς καταστάσεις, γιατί μόνον ὑπ' αὐτὸ τὸν ὅρο θὰ μπορῇ νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ ἓνα καὶ τὸ ἄλλο· δηλαδὴ, ὅταν ἐπιχειρῇ αὐτὴ τὴ μεταβολή, βρίσκεται στὴ στιγμή ποὺ μεταβάλλεται ἔξαφνικά· καὶ τὴ στιγμή τῆς μεταβολῆς δὲν βρίσκεται σὲ κανένα χρονικὸ σημεῖο, γιατί τότε δὲν θὰ μπορούσε οὔτε νὰ κινῆται οὔτε νὰ στέκεται.—Πραγματικὰ δὲν βρίσκεται.—Αὐτὸ τάχα γίνεται καὶ στὶς ἄλλες μεταβολές; Ὅταν δηλαδὴ ἐπιχειρῇ τὴ μεταβολή του ἀπὸ τὴν ὑπαρξὴ 157a («εἶναι») στὴν ἀπώλεια ἢ ἀπὸ τὴν ἀνυπαρξίαν στὴ γένεσις, βρίσκεται ἀνάμεσα σὲ μερικὲς κινήσεις καὶ στάσεις, καὶ οὔτε ὑπάρχει τότε τὸ «ἐν» οὔτε δὲν ὑπάρχει, οὔτε γίνεται οὔτε χάνεται;—Ἔτσι φαίνεται.—Κατὰ τὸν ἴδιον λοιπὸν συλλογισμόν, ὅταν μεταβαίνει ἀπὸ τὸ «ἐν» στὰ «πολλά» καὶ ἀπὸ τὰ «πολλά» στὸ «ἐν», δὲν εἶναι οὔτε ἓνα οὔτε πολλά, δὲν χωρίζεται οὔτε ἐνώνεται. Καὶ ὅταν πηγαίνει ἀπὸ τὸ ὅμοιον στὸ ἀνόμοιον καὶ ἀπὸ τὸ ἀνόμοιον στὸ ὅμοιον, δὲν εἶναι οὔτε ὅμοιον οὔτε ἀνόμοιον, οὔτε ἀφομοιώνεται οὔτε δὲν ἀφομοιώνεται. Καὶ ὅταν πηγαίνει ἀπὸ τὸ μικρὸ στὸ μεγάλο καὶ στὸ ἴσον καὶ ἀντίθετα, δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι κατὰ τὸν ἴδιον χρόνον οὔτε μικρὸ οὔτε μεγάλο οὔτε ἴσον, οὔτε αὐξανόμενον οὔτε ἐλαττούμενον οὔτε ἐξισούμενον.—Ὅχι βέβαια.—Νὰ λοιπὸν σὲ ποιὰς συνέπειες τὸ «ἐν», ἂν ὑπάρχῃ, μπορεῖ νὰ ἐξαναγκάζεται.—Πῶς ὅχι;

XXII. Ὑπόθεσις 4. Τὸ «ἐν» ἂν ὑπάρχῃ, παρμένο σχετικὰ μὲ τὰ ἄλλα, ἡ σχέση τῶν «ἄλλων» πρὸς τὸ «ἐν» εἶναι : α) ὡς μέρη τοῦ «ἐνός» εἶναι μέρη τῆς ιδέας· β) εἶναι ἓνα ὅλο τέλειον ποὺ ἔχει μέρη· γ) καὶ τὸ ὅλο καὶ τὰ μέρη μετέχουν στὸ «ἐν»· δ) εἶναι ἄπειρα καὶ μετέχουν σὲ πέρασ καὶ ε) εἶναι ὅμοια

Πλάτωνος, Παρμενίδης

XXII. Τί δὲ τοῖς ἄλλοις προσήκοι ἂν πάσχειν, ἐν εἶ
 ἔστιν, ἄρα οὐ σκεπτέον ; Σκεπτέον. Λέγωμεν δὴ, ἐν εἶ
 ἔστι, τᾶλλα τοῦ ἐνός τί χρηὶ πεπονθέναι ; Λέγωμεν. Οὐκ-
 οὖν ἐπέιτερ ἄλλα τοῦ ἐνός ἐστιν, οὔτε τὸ ἐν ἐστὶ τᾶλλα
 c οὐ γὰρ ἂν ἄλλα τοῦ ἐνός ἦν. Ὁρθῶς. Οὐδὲ μὴν στέρεται
 γε παντάπασι τοῦ ἐνός τᾶλλα, ἀλλὰ μετέχει πη. Πῇ δὴ ;
 Ὅτι πού τὰ ἄλλα τοῦ ἐνός μόρια ἔχοντα ἄλλα ἐστὶν εἶ
 γὰρ μόρια μὴ ἔχοι, παντελῶς ἂν ἐν εἴη. Ὁρθῶς. Μόρια
 δέ γε, φαμέν, τούτου ἐστὶν δ ἂν ὅλον ἦ. Φαμέν γάρ.
 Ἀλλὰ μὴν τό γε ὅλον ἐν ἐκ πολλῶν ἀνάγκη εἶναι, οὐ ἔσται
 μόρια τὰ μόρια. Ἐκαστον γὰρ τῶν μορίων οὐ πολλῶν μό-
 ριον χρηὶ εἶναι, ἀλλὰ ὅλον. Πῶς τοῦτο ; Εἴ τι πολλῶν μό-
 d ριον εἴη, ἐν οἷς αὐτὸ εἴη, ἑαυτοῦ τε δὴ πού μορίον ἐσται,
 δ ἐστὶν ἀδύνατον, καὶ τῶν ἄλλων δὴ ἐνός ἐκάστου, εἵπερ
 καὶ πάντων. Ἐνός γὰρ μὴ ὄν μορίον, πλὴν τούτου τῶν ἄλ-
 λων ἐσται, καὶ οὕτως ἐνός ἐκάστου οὐκ ἐσται μορίον, μὴ
 ὄν δὲ μορίον ἐκάστου οὐδενός τῶν πολλῶν ἐσται. Μηδε-
 νός δὲ ὄν πάντων τούτων τι εἶναι, ὣν οὐδενός οὐδέν ἐστι,
 καὶ μορίον καὶ ἄλλο ὅτιοῦν ἀδύνατον εἶναι. Φαίνεται γε
 δὴ. Οὐκ ἄρα τῶν πολλῶν οὐδὲ πάντων τὸ μορίον μό-
 ριον, ἀλλὰ μιᾶς τινός ἰδέας καὶ ἐνός τινος, δ καλοῦμεν
 e ὅλον, ἐξ ἀπάντων ἐν τέλειον γεγονός, τούτου μορίον ἂν
 τὸ μορίον εἴη. Παντάπασι μὲν οὖν. Εἰ ἄρα τᾶλλα μόρια
 ἔχει, καὶ τοῦ ὅλου τε καὶ ἐνός μετέχει. Πάνν γε. Ἐν ἄρα
 ὅλον τέλειον μόρια ἔχον ἀνάγκη εἶναι τᾶλλα τοῦ ἐνός.
 Ἀνάγκη. Καὶ μὴν καὶ περὶ τοῦ μορίου γε ἐκάστου ὁ αὐτός
 λόγος. Καὶ γὰρ τοῦτο ἀνάγκη μετέχειν τοῦ ἐνός. Εἰ γὰρ
 158a ἐκαστον αὐτῶν μορίον ἐστι, τό γε ἐκαστον εἶναι ἐν δήπου

καὶ ἀνόμοια καὶ τὰ ἴδια πρὸς τὸν ἑαυτό τους καὶ μεταξύ τους.

—Δὲν πρέπει τώρα νὰ πραγματευθοῦμε ἓνα ἄλλο ζήτημα: ἂν τὸ «ἐν» ὑπάρχη, τί ὀφείλει νὰ προκύψῃ γιὰ τὰ «ἄλλα»;—Ἄς τὸ πραγματευθοῦμε.—Θέτοντας ὅτι τὸ «ἐν» ὑπάρχει, νὰ ποῦμε ποιές συνέπειες ἀκολουθοῦν ἀναγκαστικῶς γιὰ τὰ «ἄλλα»;—Νὰ ποῦμε.—Ἐπειδὴ λοιπὸν εἶναι ἄλλα τοῦ «ἐνός», δὲν εἶναι τὰ «ἄλλα» ἐν· γιατί, ἂν τὰ «ἄλλα» ἦταν ἐν, δὲν θὰ ὑπῆρχαν ἄλλα τοῦ «ἐνός».—Σωστά.—Καὶ ὅμως τὰ «ἄλλα» δὲν στεροῦνται τοῦ «ἐνός», ἀλλὰ μὲ κάποιο τρόπο μετέχουν σ' αὐτό.—Μὲ ποιὸ τάχα τρόπο;—Μὲ τὸν ἀκόλουθον· τὰ «ἄλλα» τοῦ «ἐνός» εἶναι ἄλλα, κατὰ τὴ γνῶμην μου, γιατί ἔχουν μέρη, ἐπειδὴ, ἂν δὲν εἶχαν μέρη, θὰ ἦταν ἐντελῶς ἓνα.—Σωστά.—Παραδεχτήκαμε ὅμως ὅτι αὐτὸ μόνον ἔχει μέρη, ποὺ μπορεῖ γὰ εἶναι ὅλο.—Βέβαια παραδεχτήκαμε.—Ἄλλ' ὅμως τὸ ὅλο ὡς τέτοιο εἶναι ἀνάγκη νὰ εἶναι ἓνα προερχόμενο ἀπὸ πολλά, τοῦ ὑποίου μέρη θὰ εἶναι τὰ μέρη. Γιατί καθένα ἀπ' αὐτὰ τὰ μέρη εἶναι ἀνάγκη νὰ εἶναι μέρος ὅχι πολλῶν ἀλλὰ ἐνός ὅλου.—Πῶς αὐτό;—Ἄν κάποιο μέρος εἶναι μέρος πολλῶν, ἀνάμεσα στὰ ὅποια εἶναι καὶ τὸ ἴδιο, θὰ εἶναι μέρος, νομίζω, καὶ τοῦ ἑαυτοῦ του, πρᾶγμα ποὺ εἶναι ἀδύνατο, καὶ ἀκόμα θὰ εἶναι μέρος καθενὸς ἀπὸ τὰ ἄλλα, ἂν βέβαια εἶναι μέρος ὅλων. Γιατί ἂν δὲν εἶναι μέρος ἐνός, θὰ εἶναι μέρος ὅλων τῶν ἄλλων ἔξω ἀπ' αὐτὸ τὸ ἓνα. Καὶ ἔτσι δὲν θὰ εἶναι μέρος καθενός ποὺ θὰ ἀκολουθήσῃ, καὶ ἂν δὲν εἶναι μέρος καθενός, δὲν θὰ εἶναι κανενός ἀπ' αὐτὰ τὰ πολλά. Καὶ ἂν δὲν εἶναι κάτι κανενός ἀπ' αὐτὰ ὅλα, τῶν ὁποίων δὲν εἶναι τίποτε κανενός, θὰ εἶναι ἀδύνατο νὰ εἶναι καὶ μέρος καὶ ὁ,τιδήποτε ἄλλο.—Εἶναι δὲ φανερό.—Τὸ μέρος λοιπὸν δὲν εἶναι μέρος τῶν πολλῶν οὔτε ὅλων τῶν σχέσεών τους, ἀλλ' εἶναι μέρος μιᾶς κάποιας ιδέας καὶ κάποιου ἐνός, ποὺ καλοῦμε ὅλο, γιατί ἔχει ἀποτελεσθῇ σὰν κάτι τέλειο, προερχόμενο ἀπὸ ὅλα· τούτου μέρος μόνον μπορεῖ νὰ εἶναι τὸ μέρος.—Ὀλότελα ἔτσι εἶναι.—Ἄν λοιπὸν τὰ «ἄλλα» ἔχουν μέρη,μποροῦν τότε νὰ μετέχουν καὶ στὸ ὅλο καὶ στὸ «ἐν».—Πολύ σωστά.—Τὰ ἄλλα λοιπὸν τοῦ «ἐνός» εἶναι ἀναγκαστικὰ ἓνα ὅλο, τέλειο, ποὺ ἔχει μέρη.—Ἀναγκαστικά.—Ἀκόμη ὁ ἴδιος συλλογισμὸς ἰσχύει καὶ γιὰ καθένα μέρος· Γιατί κι' αὐτὸ μετέχει κατ' ἀνάγκη στὸ «ἐν». Γιατί, ἂν πράγματι καθένα ἀπ' αὐτὰ εἶναι μέρος, αὐτὸ τὸ «καθένα» σημαίνει ἀσφαλῶς, κατὰ τὴ γνῶμην

- σημαίνει, ἀπωρισμένον μὲν τῶν ἄλλων, καθ' αὐτὸ δὲ ὄν, εἴτερ ἐκαστον ἔσται. Ὁρθῶς. Μετέχοι δέ γε ἂν τοῦ ἐνός δηλον ὅτι ἄλλο ὄν ἢ ἐν· οὐ γὰρ ἂν μετεῖχεν, ἀλλ' ἦν ἂν αὐτὸ ἐν· νῦν δὲ ἐνὶ μὲν εἶναι πλήν αὐτῷ τῷ ἐνὶ ἀδύνατόν που. Ἀδύνατον. Μετέχειν δὲ τοῦ ἐνός ἀνάγκη τῷ τε δλω καὶ τῷ μορίῳ. Τὸ μὲν γὰρ ἐν δλον ἔσται, οὐ μόρια τὰ μόρια· τὸ δ' αὖ ἐκαστον ἐν μόριον τοῦ δλον, οὐ ἂν ἢ μόριον δλον. Οὕτως. Οὐκοῦν ἕτερα ὄντα τοῦ ἐνός μεθέξει τὰ μετέχοντα αὐτοῦ; Πῶς δ' οὐ; Τὰ δ' ἕτερα τοῦ ἐνός πολλά που ἂν εἴη. Εἰ γὰρ μήθ' ἐν μήθ' ἐνός πλείω εἴη τᾶλλα τοῦ ἐνός, οὐδὲν ἂν εἴη. Οὐ γὰρ οὐν. Ἐπεὶ δέ γε πλείω ἐνός ἐστι τὰ τε τοῦ ἐνός μορίου καὶ τὰ τοῦ ἐνός δλον μετέχοντα, οὐκ ἀνάγκη ἤδη πλήθει ἄπειρα εἶναι αὐτά γε ἐκεῖνα τὰ μεταλαμβάνοντα τοῦ ἐνός; Πῶς; Ὡςδε ἴδωμεν. Ἄλλο τι οὐχ ἐν ὄντα οὐδὲ μετέχοντα τοῦ ἐνός τότε, οὐτε μεταλαμβάνει αὐτοῦ, μεταλαμβάνει; Δῆλα δῆ. Οὐκοῦν πλήθει ὄντα, ἐν οἷς τὸ ἐν οὐκ ἐνι; Πλήθει μέντοι. Τί οὐν; εἰ ἐθέλοιμεν τῇ διανοίᾳ τῶν τοιούτων ἀφελεῖν ὥς οἱόι τέ ἐσμεν ὃ τι ὀλίγιστον, οὐκ ἀνάγκη καὶ τὸ ἀφαιρεθὲν ἐκεῖνο, εἴτερ τοῦ ἐνός μὴ μετέχοι, πλήθος εἶναι καὶ οὐχ ἐν; Ἀνάγκη. Οὐκοῦν οὕτως αἰ σκοποῦντι αὐτὴν καθ' αὐτὴν τὴν ἑτέραν φύσιν τοῦ εἶδους, ὅσον ἂν αὐτῆς αἰ δρῶμεν, ἄπειρον ἔσται πλήθει; Παντάπασι μὲν οὐν.
- d Καὶ μὴν ἐπειδὴν γε ἐν ἐκαστον μόριον μόριον γένηται, πέρας ἤδη ἔχει πρὸς ἄλληλα καὶ πρὸς τὸ δλον, καὶ τὸ δλον πρὸς τὰ μόρια. Κομιδῇ μὲν οὐν. Τοῖς ἄλλοις δῆ τοῦ ἐνός

1. Ἀρχ. κείμενο : σκοποῦντες ἀντὶ σκοποῦντι.

μου, ὅτι εἶναι κάτι χωρισμένο ἀπὸ τὰ «ἄλλα» ποῦ ὑπάρχει καθεαυτό, ἐὰν βέβαια πρόκειται τὸ «καθένα» νὰ ὑπάρχῃ.—Σωστά.—'Αλλὰ γιὰ νὰ μετέχῃ στὸ «ἐν», πρέπει προφανῶς νὰ εἶναι ἄλλο παρὰ ἓνα· γιατί διαφορετικὰ δὲν θὰ μετεῖχε στὸ «ἐν», ἀλλὰ θὰ ἦταν αὐτὸ ἓνα. Ὅμως εἶναι ἀδύνατον, νομίζω, νὰ εἶναι ἓνα κάθε ἄλλο παρὰ τὸ ἴδιο τὸ «ἐν».—'Αδύνατον.—'Αρα εἶναι ἀνάγκη νὰ μετέχουν στὸ «ἐν» καὶ τὸ ὅλον καὶ τὸ μέρος. Τὸ πρῶτο θὰ εἶναι ὁλότης, τῆς ὁποίας μέρη θὰ εἶναι τὰ μέρη. Τὸ δεύτερο πάλι ὅλες τίς φορές ποῦ θὰ εἶναι μέρος ἐνὸς ὅλου, θὰ εἶναι μέρος ἓνα καὶ ἀτομικὸ τοῦ ὅλου.—'Ετσι εἶναι.—'Αλλὰ ἐκεῖνα, ποῦ μετέχουν στὸ «ἐν», θὰ εἶναι διαφορετικὰ ἀπὸ τὸ «ἐν», τῇ στιγμῇ ποῦ μετέχουν σ' αὐτό;—Πῶς ὄχι;—Τὰ διαφορετικὰ ὅμως ἀπὸ τὸ «ἐν», φαντάζομαι, θὰ εἶναι πολλὰ· γιατί, ἂν τὰ «ἄλλα» τοῦ «ἐνός» δὲν εἶναι πράγματι οὔτε ἓνα οὔτε περισσότερα ἀπὸ ἓνα, δὲν θὰ εἶναι τίποτε.—Πράγματι δὲν θὰ εἶναι.—'Επειδὴ εἶναι περισσότερα ἀπὸ τὸ «ἐν» καὶ ἐκεῖνα ποῦ μετέχουν στὸ «ἐν» μέρος καὶ ἐκεῖνα ποῦ μετέχουν στὸ «ἐν» ὅλο, δὲν εἶναι ἀνάγκη τότε νὰ εἶναι ἄπειρα κατὰ τὸ πλῆθος, ἀκριβῶς αὐτὰ ποῦ μετέχουν στὸ «ἐν»;—Πῶς αὐτό;—'Ας τὸ ἰδοῦμε ἀπὸ τὴν ἐξῆς πλευρά: ἄλλο τίποτα συμβαίνει ἢ αὐτό: ὅτι ὅσες φορές λαβαίνουν μέρος τὰ «ἄλλα» στὸ «πλῆθος», λαβαίνουν μέρος σ' αὐτὸ τότε, ὅταν αὐτὰ οὔτε «ἐνα» εἶναι οὔτε μετέχουν στὸ «ἐν»;—Εἶναι φανερό.—Δὲν εἶναι πλῆθος ἐκεῖνο, ἀπ' ὅπου τὸ «ἐν» ἀπουσιάζει;—Βέβαια εἶναι πλῆθος.—Τί λοιπόν; ἂν κοιτάξωμε (¹) νὰ ἀφαιρέσωμε μὲ τὴ σκέψη μας ἀπὸ τὰ τέτοια ἓνα ἐλάχιστο, κατὰ τὸ δυνατόν, μέρος, δὲν εἶναι ἀνάγκη καὶ ἐκεῖνο ποῦ ἀφαιρέθηκε, ἂν βέβαια δὲν μετέχῃ στὸ «ἐν», νὰ εἶναι πλῆθος καὶ ὄχι ἓνα;—Εἶναι ἀνάγκη.—'Αν λοιπόν ἐξετάσωμε καὶ ξαναεξετάσωμε κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο αὐτὴ καθαυτὴ τὴν ἄλλῃ φύση τῆς ἰδέας, ὅσο μέρος τῆς θὰ βλέπαμε κάθε φορά, τοῦτο δὲν θὰ εἶναι ἄπειρο κατὰ τὸ πλῆθος;—Βεβαίως.—

—'Ακόμη, ὅταν καθένα μέρος, ἓνα πρὸς ἓνα, γίνῃ μέρος, φαίνεται ἀμέσως ὅτι περιορίζεται καὶ ἀπὸ τὰ ἄλλα μέρη καὶ ἀπὸ τὸ ὅλο, καὶ τὸ ὅλο ἐπίσης περιορίζεται ἀπὸ τὰ μέρη.—'Ακριβῶς.—'Ετσι στὰ «ἄλλα» τοῦ «ἐνός», ἐπειδὴ ἔχουν ἐπικοινωνία καὶ μὲ τὸ «ἐν» καὶ μεταξύ τους, συμβαίνει νὰ γίνεταί μέσα σ' αὐτά, ὅπως φαίνεται, κάτι παράξενο, ποῦ τοὺς φέρνει ἀμοιβαῖο περιορισμό, ἐνῶ ἀντιθέτως ἡ καθε-

b

c

d

- ξυμβαίνει ἐκ μὲν τοῦ ἐνός καὶ ἐξ ἑαυτῶν κοιωνησάντων,
 ὡς ἔοικεν, ἕτερόν τι γίνεσθαι ἐν ἑαυτοῖς, ὃ δὴ πέρας παρ-
 ἔσχε πρὸς ἄλληλα· ἢ δ' ἑαυτῶν φύσις καθ' ἑαυτὰ ἀπει-
 ρίαν. Φαίνεται. Οὕτω δὴ τὰ ἄλλα τοῦ ἐνός καὶ ὅλα καὶ
 κατὰ μόρια ἀπειρά τέ ἐστι καὶ πέρατος μετέχει. Πάνυ γε.
 e Οὐκοῦν καὶ ὁμοιά τε καὶ ἀνόμοια ἀλλήλοις τε καὶ ἑαυτοῖς ;
 Πῇ δὴ ; Ἡ μὲν πον ἀπειρά ἐστι κατὰ τὴν ἑαυτῶν φύσιν
 πάντα, ταῦτόν πεπονθότα ἂν εἴη ταύτῃ. Πάνυ γε. Καὶ
 μὴν ἢ γε ἅπαντα πέρατος μετέχει, καὶ ταύτῃ πάντ' ἂν εἴη
 ταῦτόν πεπονθότα. Πῶς δ' οὐ ; Ἡ δέ γε πεπερασμένα τε
 εἶναι καὶ ἀπειρα πέπονθεν, ἐναντία πάθῃ ἀλλήλοις ὄντα
 159a ταῦτα τὰ πάθῃ πέπονθεν. Ναί. Τὰ δ' ἐναντία γε ὡς οἶόν
 τε ἀνομοιώτατα. Τί μὴν ; Κατὰ μὲν ἄρα ἑκάτερον τὸ πά-
 θος ὁμοία ἂν εἴη αὐτά τε αὐτοῖς καὶ ἀλλήλοις, κατὰ δ'
 ἀμφοτέρω ἀμφοτέρως ἐναντιώτατά τε καὶ ἀνομοιώτατα.
 Κινδυνεύει. Οὕτω δὴ τὰ ἄλλα αὐτά τε αὐτοῖς καὶ ἀλλή-
 λοις ὁμοιά τε καὶ ἀνόμοια ἂν εἴη. Οὕτως. Καὶ ταῦτα δὴ
 καὶ ἕτερα ἀλλήλων, καὶ κινούμενα καὶ ἐστῶτα, καὶ πάντα
 τὰ ἐναντία πάθῃ οὐκέτι χαλεπῶς εὐρῆσομεν πεπονθότα
 b τἄλλα τοῦ ἐνός, ἐπέπερ καὶ ταῦτα ἐφάνη πεπονθότα. Ὅρ-
 θῶς λέγεις.

XXIII. Οὐκοῦν ταῦτα μὲν ἤδη ἐῷμεν ὡς φανερά,
 ἐπισκοπῶμεν δὲ πάλιν, ἐν εἰ ἔστιν, ἄρα καὶ οὐχ οὕτως
 ἔχει τὰ ἄλλα τοῦ ἐνός ἢ οὕτω μόνον ; Πάνυ μὲν οὖν. Λέ-
 γωμεν δὴ ἐξ ἀρχῆς, ἐν εἰ ἔστι, τί χρὴ τὰ ἄλλα τοῦ ἐνός πε-
 πονθέναι. Λέγωμεν γάρ. Ἀρ' οὖν οὐ χωρὶς μὲν τὸ ἐν τῶν
 ἄλλων, χωρὶς δὲ τἄλλα τοῦ ἐνός εἶναι ; Τί δὴ ; Ὅτι πον

αυτό φύση τους εἶναι ἡ ἀπειρία.—Φανερό.—Ἔτσι λοιπὸν τὰ «ἄλλα» τοῦ «ένος» καὶ ὡς ὅλα καὶ ὡς μέρη εἶναι καὶ ἀπειρα καὶ μετέχουν σὲ πέρας.—Πολὺ σωστά.—Ἐξάλλου, εἶναι καὶ μεταξύ τους καὶ πρὸς αὐτὰ τὰ ἴδια καὶ ὅμοια καὶ ἀνόμοια;—Γιὰ ποιό λόγο;—Ὅπως, νομίζω, εἶναι ὅλα ἀπειρα ἀπὸ τὴν ἴδια τους τὴ φύση, κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο μπορεῖ νὰ ἔχουν ὅλα τὴν ἴδια ιδιότητα.—Πολὺ σωστά.—Ἀκόμη, ὅπως ὅλα μετέχουν σὲ πέρας, κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο θὰ ἔχουν ἐπίσης ὅλα τὴν ἴδια ιδιότητα.—Πῶς ὄχι;—Ὅπως συμβαίνει νὰ ἔχουν γίνει καὶ πεπερασμένα καὶ ἀπειρα, θὰ ἔχουν μεταξύ τους τὶς ἴδιες ιδιότητες ἀντίθετες τῇ μιᾷ μὲ τὴν ἄλλῃ.—Ἀσφαλῶς.—Μὰ καὶ τὰ ἀντίθετα εἶναι ὅσο τὸ δυνατόν ἀνομοιότατα.—Καὶ ἔπειτα;—Κατὰ τὴ μιᾷ ὅπως καὶ κατὰ τὴν ἄλλῃ ιδιότητα, τὰ «ἄλλα» τοῦ «ένος» θὰ εἶναι ὅμοια καὶ μὲ αὐτὰ τὰ ἴδια καὶ μεταξύ τους. Καὶ πάλι κατὰ τὴ μιᾷ καὶ κατὰ τὴν ἄλλῃ ιδιότητα θὰ εἶναι καὶ ὑπερβολικὰ ἐνάντια καὶ ὑπερβολικὰ ἀνόμοια.—Ἔτσι θὰ εἶναι.—Ὡστε λοιπὸν τὰ «ἄλλα» τοῦ «ένος» θὰ εἶναι καὶ μὲ τὸν ἑαυτὸ τους καὶ μεταξύ τους καὶ ὅμοια καὶ ἀνόμοια.—Μάλιστα.—Θὰ ἔχουν ἐπομένως τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς ἀμοιβαίας ταυτότητος καὶ διαφορετικότητος, τῆς κινήσεως καὶ τῆς ἡρεμίας, καὶ γενικὰ εὐκολα θὰ βροῦμε ὅτι θὰ ἔχουν ὅλες τὶς ἀντίθετες ιδιότητες τὰ «ἄλλα» τοῦ «ένος», ἀφοῦ ἀποδείχτηκε ὅτι ἔχουν τὶς παραπάνω ιδιότητες.—Σωστὰ τὰ λές.

XXIII. Ὑπόθεση 5. Τὸ «ἐν» ἂν ὑπάρχη, ἄσχετα παρμένο, τότε τὰ «ἄλλα» τοῦ «ένος»: α) δὲν μετέχουν στὸ «ἐν». β) δὲν εἶναι πολλά. γ) δὲν εἶναι οὔτε ὅμοια οὔτε ἀνόμοια, οὔτε τὰ ἴδια οὔτε διαφορετικά, οὔτε κινούμενα οὔτε στεκόμενα, οὔτε γινόμενα οὔτε χανόμενα, οὔτε μεγαλύτερα οὔτε ἴσα, οὔτε ἔχουν καμιά ιδιότητα.

—Αὐτὰ τώρα πιά ἄς τ' ἀφήσωμε. γιατί εἶναι φανερά, κι' ἄς ἐπανεέλθωμε στὴν ἐξέταση τῆς ὑποθέσεώς μας: τὸ «ἐν» ἂν ὑπάρχη, ἄραγε οἱ προηγούμενες (1) βεβαιώσεις εἶναι οἱ μόνες δυνατὲς καὶ οἱ ἀρνήσεις τους δὲν ἀποδίδονται οἱ ἴδιες στὰ «ἄλλα» τοῦ «ένος»;—Πολὺ εὐχαρίστως.—Ἄς ἐρευνήσωμε ἐξαρχῆς τὴν ὑπόθεση: τὸ «ἐν» ἂν ὑπάρχη, ποιά ἀναγκαῖα ἀποτελέσματα προκύπτουν γιὰ τὰ «ἄλλα» τοῦ «ένος»;—Ἄς ἐρευνήσωμε.—Ἀραγε δὲν εἶναι κατ' ἀρχὴν χωριστὸ τὸ «ἐν» ἀπὸ τὰ «ἄλλα» καὶ τὰ «ἄλλα»

οὐκ ἔστι παρὰ ταῦτα ἕτερον, δ ἄλλο μὲν ἔστι τοῦ ἐνός,
 c ἄλλο δὲ τῶν ἄλλων. Πάντα γὰρ εἴρηται, διὰ τὴν ῥηθῆναι τό τε
 ἐν καὶ τᾶλλα. Πάντα γάρ. Οὐκ ἄρα ἔτ' ἔστιν ἕτερον τού-
 των, ἐν ᾧ τό τε ἐν ἂν εἴη τῷ αὐτῷ, καὶ τᾶλλα. Οὐ γάρ.
 Οὐδέποτε ἄρα ἐν ταυτῷ ἐστὶ τό ἐν καὶ τᾶλλα. Οὐκ ἔοικεν.

Χωρὶς ἄρα ; Ναί. Οὐδὲ μὴν μόριά γε ἔχειν φαμέν τὸ ὥς
 ἀληθῶς ἐν. Πῶς γάρ ; Οὐτ' ἄρα ὅλον εἴη ἂν τὸ ἐν ἐν τοῖς
 ἄλλοις οὔτε μόρια αὐτοῦ, εἰ χωρὶς τέ ἐστι τῶν ἄλλων καὶ
 d μόρια μὴ ἔχει. Πῶς γάρ ; Οὐδενὶ ἄρα τρόπῳ μετέχει ἂν
 τᾶλλα τοῦ ἐνός, μήτε κατὰ μόριόν τι αὐτοῦ μήτε κατὰ
 ὅλον μετέχοντα. Οὐκ ἔοικεν. Οὐδαμῇ ἄρα ἐν τᾶλλά ἐστιν,
 οὐδ' ἔχει ἐν ἑαυτοῖς ἐν οὐδέν. Οὐ γὰρ οὐν. Οὐδ' ἄρα
 πολλὰ ἐστι τᾶλλα. Ἐν γὰρ ἂν ἦν ἕκαστον αὐτῶν μόριον
 τοῦ ὅλου, εἰ πολλὰ ἦν· νῦν δὲ οὐθ' ἐν οὔτε πολλὰ οὐθ'
 ὅλον οὔτε μόριά ἐστι τᾶλλα τοῦ ἐνός, ἐπεὶ αὐτοῦ οὐ-
 daμῇ μετέχει. Ὅρθῶς. Οὐδ' ἄρα δύο οὐδὲ τρία οὔτε αὐτά
 e ἐστι τὰ ἄλλα οὔτε ἔνεστιν ἐν αὐτοῖς, εἴπερ τοῦ ἐνός παν-
 ταχῇ στέρεται. Οὕτως. Οὐδὲ ὁμοία ἄρα καὶ ἀνόμοια οὔτε
 αὐτά ἐστι τῷ ἐνὶ τᾶλλα, οὔτε ἔνεστιν ἐν αὐτοῖς ὁμοιότης
 καὶ ἀνομοιότης. Εἰ γὰρ ὁμοία καὶ ἀνόμοια αὐτά εἴη ἢ ἔχοι
 ἐν ἑαυτοῖς ὁμοιότητα καὶ ἀνομοιότητα, δύο πον εἶδη ἐναν-
 τία ἀλλήλοις ἔχοι ἂν ἐν ἑαυτοῖς τὰ ἄλλα τοῦ ἐνός. Φαίνεται.
 Ἦν δέ γε ἀδύνατον δυοῖν τινοῖν μετέχειν ἢ μὴδ' ἐνός μετέ-
 χοι. Ἀδύνατον. Οὐτ' ἄρα ὁμοία οὐτ' ἀνόμοία ἐστὶν οὐτ'

160a ἀμφοτέρω τᾶλλα. Ὅμοια μὲν γὰρ ὄντα ἢ ἀνόμοια ἐνός ἂν
 τοῦ ἑτέρου εἶδους μετέχοι, ἀμφοτέρω δὲ ὄντα δυοῖν τοῖν
 ἐναντίων ταῦτα δὲ ἀδύνατα ἐφάνη. Ἀληθῆ. Οὐδ' ἄρα
 τὰ αὐτὰ οὐδ' ἕτερα, οὐδὲ κινούμενα οὐδὲ ἐστῶτα, οὐδὲ
 γιγνόμενα οὐδὲ ἀπολλύμενα, οὐδὲ μελῆω οὐδὲ ἐλάττω
 οὐδὲ ἴσα· οὐδὲ ἄλλο οὐδὲν πέπονθε τῶν τοιούτων. Εἰ γάρ

χωριστὰ ἀπὸ τὸ «ἐν»;—Μὰ γιατί τάχα;—Γιατί, νομίζω, ἐκτὸς ἀπ' αὐτὰ δὲν ὑπάρχει τρίτο, ποὺ εἶναι ἄλλο ἀπὸ τὸ «ἐν» καὶ ἄλλο ἀπὸ τὰ «ἄλλα». Ἐχουν δ' εἰπωθῇ ὅλα, c
 ὅταν ἔχουν εἰπωθῇ καὶ τὸ «ἐν» καὶ τὰ «ἄλλα».—Πράγματι ὅλα.—Δὲν ὑπάρχει πλέον τίποτε ἄλλο ἐκτὸς ἀπ' αὐτά, μέσα στὸ ὁποῖο θὰ εἶχαν θέση καὶ τὸ «ἐν» καὶ τὰ «ἄλλα».—
 Ὅχι βέβαια.—Τὸ «ἐν» καὶ τὰ «ἄλλα» δὲν μποροῦν νὰ εἶναι λοιπὸν ποτὲ μαζὶ μέσα στὸ ἴδιο.—Δὲν φαίνεται.—Εἶναι ἄρα χωρισμένα.—Ναί.—Ὅμως παραδεχτήκαμε ⁽¹⁾ ὅτι τὸ ἀλη-
 θινὸ «ἐν» δὲν ἔχει μέρη.—Πῶς μπορεῖ νὰ ἔχη;—Οὔτε λοι-
 πὸν μπορεῖ νὰ εἶναι τὸ «ἐν» ὥς ὅλο μέσα στὰ «ἄλλα» οὔτε μέρη αὐτοῦ, ἐπειδὴ εἶναι χωρισμένο ἀπὸ τὰ «ἄλλα» καὶ δὲν ἔχει μέρη.—Πῶς θὰ μποροῦσε;—Μὲ κανένα λοιπὸν d
 τρόπο δὲν μποροῦν νὰ μετέχουν τὰ «ἄλλα» στὸ «ἐν», ἀφοῦ δὲν μετέχουν σ' αὐτὸ οὔτε μὲ κάποιο μέρος τους οὔτε μὲ τὸ ὅλο τους.—Δὲν φαίνεται.—Ἄρα μὲ κανένα τρόπο τὰ «ἄλλα» δὲν εἶναι «ἐν», οὔτε ἔχουν μέσα τους κανένα «ἐν».—Ἀ-
 σφαλῶς ὄχι.—Οὔτε ἐπομένως τὰ «ἄλλα» εἶναι πολλά. Γιατὶ θὰ ἦταν τότε, καθένα ἀπ' αὐτὰ ἓνα μέρος τοῦ ὅλου, ἂν ἦταν πολλά. Τώρα ὅμως τὰ «ἄλλα» τοῦ «ἐνός» δὲν εἶναι οὔτε ἓνα οὔτε πολλά, οὔτε ὅλο οὔτε μέρη, ἀφοῦ δὲν μετέ-
 χουν στὸ «ἐν» μὲ καμιὰ σχέση.—Σωστά.—Δὲν εἶναι λοι-
 πὸν τὰ «ἄλλα» οὔτε δύο οὔτε τρία, οὔτε αὐτὰ οὔτε ὑπάρ-
 χουν μέσα σ' αὐτά, ἐπειδὴ ἀπὸ κάθε ἀποψη στεροῦνται e
 τοῦ «ἐνός».—Ἔτσι εἶναι.—Ἐπομένως τὰ «ἄλλα» δὲν εἶναι οὔτε ὅμοια καὶ ἀνόμοια. οὔτε τὰ ἴδια μὲ τὸ «ἐν», οὔτε περι-
 ἔχουν μέσα τους ὁμοιότητα καὶ ἀνομοιότητα. Γιατὶ ἂν πραγ-
 ματικὰ ἦταν ὅμοια καὶ ἀνόμοια ἢ περιεῖχαν μέσα τους ὁμοιότητα καὶ ἀνομοιότητα, θὰ εἶχαν, νομίζω, τὰ «ἄλλα» τοῦ «ἐνός» μέσα τους δυὸ ἰδέες ἀντίθετες μεταξὺ τους.—Προ-
 φανῶς.—Ἄλλα νὰ μετέχουν σὲ δυὸ, ὁ,τιδήποτε κι' ἂν εἶναι αὐτὰ τὰ δυὸ, εἶναι βέβαια ἀδύνατο γιὰ ἐκεῖνα ποὺ δὲν μετέ-
 χουν σὲ κανένα.—Ἀδύνατο.—Ἐπομένως δὲν εἶναι τὰ 160a
 «ἄλλα» οὔτε ὅμοια οὔτε ἀνόμοια, οὔτε ἔχουν καὶ τίς δυὸ αὐτὲς ἰδιότητες. Γιατί, ἂν ἦταν ὅμοια ἢ ἀνόμοια μὲ τὸ «ἐν», θὰ μετεῖχον πράγματι στὴ μιὰ ἀπὸ τίς δυὸ ἰδέες· καί, ἂν ἦταν ὅμοια καὶ ἀνόμοια, θὰ μετεῖχαν σὲ δυὸ ἀντίθετες ἰδέες. Αὐτὸ ὅμως ἀποδείχτηκε ἀδύνατο.—Ἀλήθεια.—Τὰ «ἄλλα» λοιπὸν δὲν εἶναι οὔτε τὰ ἴδια οὔτε διαφορετικά, οὔτε κινούμενα οὔτε ἀκίνητα οὔτε γινόμενα οὔτε χανόμενα οὔτε μεγαλύτερα οὔτε μικρότερα οὔτε ἴσα, καὶ γενικὰ καμιὰ

τι τοιοῦτον πεπονθέναι ὑπομένει τὰ ἄλλα, καὶ ἐνός καὶ δυοῖν καὶ τριῶν καὶ περιττοῦ καὶ ἀρτίου μεθέξει, ὧν αὐ-
 b τοῖς ἀδύνατον ἐφάνη μετέχειν, τοῦ ἐνός γε πάντα πάντως στερομένοις. Ἀληθέστατα. Οὕτω δὴ ἐν εἰ ἔστι, πάντα τέ ἐστι τὸ ἐν καὶ οὐδέν ἐστι καὶ πρὸς ἑαυτὸ καὶ πρὸς τὰ ἄλλα ὡσαύτως. Παντελῶς μὲν οὖν.

XXIV. Εἰεν εἰ δὲ δὴ μὴ ἔστι τὸ ἐν, τί χρηὶ συμβαίνειν, ἄρ' οὐ σκεπτέον μετὰ ταῦτα; Σκεπτέον γάρ. Τίς οὖν ἂν εἴη αὕτη ἡ ὑπόθεσις, εἰ ἐν μὴ ἔστιν; Ἄρά τι διαφέρει τῆσδε, εἰ μὴ ἐν μὴ ἔστιν; Διαφέρει μέντοι. Διαφέρει c μόνον, ἥ καὶ πᾶν τοῦνταντίον ἐστὶν εἰπεῖν, εἰ μὴ ἐν μὴ ἔστι, τοῦ εἰ ἐν μὴ ἔστιν; Πᾶν τοῦνταντίον. Τί δ' εἴ τις λέγοι, εἰ μέγεθος μὴ ἔστιν ἢ σμικρότης μὴ ἔστιν ἢ τι ἄλλο τῶν τοιούτων, ἄρα ἐφ' ἐκάστου ἂν δηλοῖ, ὅτι ἕτερόν τι λέ-
 γοι τὸ μὴ ὄν; Πάνυ γε. Οὐκοῦν καὶ νῦν δηλοῖ, ὅτι ἕτερον λέγει τῶν ἄλλων τὸ μὴ ὄν, ὅταν εἴπῃ ἐν εἰ μὴ ἔστι, καὶ ἴσμεν ὃ λέγει; Ἰσμεν. Πρῶτον μὲν ἄρα γνωστόν τι λέγει, ἔπειτα ἕτερον τῶν ἄλλων, ὅταν εἴπῃ ἐν, εἴτε τὸ εἶναι αὐτῷ προσθεὶς εἴτε τὸ μὴ εἶναι· οὐδὲν γὰρ ἥττον γινώσκεται,
 d τί τὸ λεγόμενον μὴ εἶναι, καὶ ὅτι διάφορον τῶν ἄλλων ἢ οὐ; Ἀνάγκη. Ὡςδε ἄρα λεκτέον ἐξ ἀρχῆς, ἐν εἰ μὴ ἔστι, τί χρηὶ εἶναι. Πρῶτον μὲν οὖν αὐτῷ. τοῦτο ὑπάρχειν δεῖ, ὥς

ἄλλη ιδιότητα αὐτοῦ τοῦ εἶδους μπορεῖ ν' ἀποδοθῇ σ' αὐτά. Γιατί, ἂν εἶχαν καμιά ἀπ' αὐτὲς τὶς ιδιότητες, θὰ μετεῖχαν τότε στὸ ἓνα, στὰ δύο καὶ στὰ τρία, στὸν περιττὸ καὶ στὸν ἄρτιο ἀριθμὸ, στὰ ὅποια ἀποδείχθηκε ὅτι τοὺς εἶναι ἀδύνατο νὰ μετέχουν, ἐπειδὴ ἐξάπαντος στεροῦνται τοῦ «ένος».—Ἄλη-
θέστατα.—Ἐτσι λοιπὸν, ἂν δεχτοῦμε τὸ «έν» ὡς ὑπαρκτό, μποροῦμε ν' ἀποδώσωμε σ' αὐτὸ καὶ νὰ τοῦ ἀρνηθοῦμε ὅλες τὶς ιδιότητες καὶ σχετικὰ μὲ τὸν ἑαυτὸ του καὶ σχετι-
κὰ μὲ τὰ «ἄλλα».—Ἐτσι εἶναι ἀκριβῶς.

ΧΧΙΥ. Ὑπόθεση 6. Ἄν τὸ «έν» δὲν ὑπάρχει, παρμένε
σχετικὰ μὲ τὰ «ἄλλα», ἀκολουθοῦν γι' αὐτὸ οἱ ἐπόμενες
συνέπειες : α) εἶναι γνωριστό· β) εἶναι διαφορετικὸ ἀπὸ τὰ
«ἄλλα»· γ) μετέχει σὲ ὅλους τοὺς προσδιορισμοὺς : ὁμοιό-
τητα, ἀνομοιότητα, ἰσότητα, ἀνισότητα, μέγεθος, μικρότητα,
οὐσία, καὶ μὴ οὐσία, κίνηση, καὶ ἀκίνησις, στάσις, καὶ ἀλλα-
γή, μορφή, γένεσις, καὶ φθορά.

—Πολὺ καλὰ. Ἄλλὰ δὲν ἔχομε τώρα νὰ ἐξετάσωμε ποιὲς
συνέπειες ὀφείλουν νὰ προκύπτουν, ἂν τὸ «έν» δὲν ὑπάρχει;—
Βέβαια πρέπει νὰ ἐξετάσωμε.—Ποιά λοιπὸν μπορεῖ νὰ
εἶναι αὕτη ἡ ὑπόθεσις : ἂν «έν» δὲν ὑπάρχει; Ἄραγε δια-
φέρει κάπως ἀπ' αὕτη τὴν ἄλλη : ἂν τὸ μὴ «έν» δὲν ὑπάρ-
χει;—Ἀσφαλῶς διαφέρει.—Διαφέρει μόνο; ἢ εἶναι ἐντελῶς
τὸ ἀντίθετο νὰ πῇ κανεὶς : «ἂν τὸ μὴ ἐν δὲν ὑπάρχει» ἀπὸ
τὸ «ἂν τὸ ἐν δὲν ὑπάρχει»;—Ἐντελῶς τὸ ἀντίθετο.—Τί
πάλι συμβαίνει, ὅταν κανεὶς λέη : ἂν τὸ μέγεθος δὲν ὑπάρ-
χῃ, ἢ ἡ μικρότης δὲν ὑπάρχῃ, ἢ κάποιον ἄλλο πρᾶγμα
αὐτοῦ τοῦ εἶδους; Μήπως λέγοντας αὐτὰ ἐννοεῖ ὅτι
τὸ μὴ ὄν τὸ θεωρεῖ σὰν κάτι διαφορετικόν;—Μά-
λιστα.—Καὶ στὴν προκείμενη λοιπὸν ὑπόθεσις ἐννοεῖ
ὅτι τὸ μὴ ὄν τὸ θεωρεῖ σὰν διαφορετικὸ ἀπὸ τὰ «ἄλλα»,
ὅταν πῇ : τὸ «έν» δὲν ὑπάρχει, καὶ ξέρομε τότε ἐκεῖνο
ποῦ ἐννοεῖ;—Τὸ ξέρομε.—Ἐπομένως, ὅταν πῇ «έν», ἐννοεῖ
ὅτι λέει πρῶτα κάποιον πρᾶγμα γνωστό, ἔπειτα διαφορε-
τικὸ ἀπὸ τὰ «ἄλλα», εἴτε προσθήσῃ σ' αὐτὸ τὸ «ὑπάρχει»,
εἴτε προσθήσῃ σ' αὐτὸ τὸ «δὲν ὑπάρχει». Γιατὶ δὲν γνωρί-
ζομε λιγότερο τί σημαίνει τὸ λεγόμενον «δὲν ὑπάρχει», καὶ
ὅτι αὐτὸ εἶναι διαφορετικὸ ἀπὸ τὰ «ἄλλα». Ἡ δὲν εἶναι
τοῦτο ἄληθές;—Κατ' ἀνάγκη.—Μὲ αὕτη λοιπὸν τὴν ἐννοια
θὰ πραγματευθοῦμε ἐξαρχῆς τὸ ζήτημα : ἂν τὸ «έν» δὲν
ὑπάρχῃ, τί πρέπει νὰ προκύπτῃ. Τὸ πρῶτον πρᾶγμα

ἔοικεν, εἶναι αὐτοῦ ἐπιστήμην, ἢ μὴδὲ ὅ τι λέγεται γι-
 γνώσκεισθαι, ὅταν τις εἴπῃ ἐν εἰ μὴ ἔστι. Ἀληθῆ. Οὐκ-
 οῦν καὶ τὰ ἄλλα ἔτερ' αὐτοῦ εἶναι, ἢ μὴδὲ ἐκεῖνο ἕτερον
 τῶν ἄλλων λέγεσθαι; Πάνυ γε. Καὶ ἑτεροιοῦτης ἄρα ἐστὶν
 αὐτῷ πρὸς τῇ ἐπιστήμῃ. Οὐ γὰρ τὴν τῶν ἄλλων ἑτεροιο-
 e τητα λέγει, ὅταν τὸ ἐν ἑτερον τῶν ἄλλων λέγῃ, ἀλλὰ τὴν
 ἐκείνου. Φαίνεται. Καὶ μὴν τοῦ γε ἐκείνου καὶ τοῦ τινὸς
 καὶ τούτου καὶ τούτῳ καὶ τούτων καὶ πάντων τῶν τοιού-
 των μετέχει τὸ μὴ ὂν ἐν. Οὐ γὰρ ἂν τὸ ἐν ἐλέγετο οὐδ' ἂν
 τοῦ ἐνὸς ἕτερα, οὐδ' ἐκείνῳ ἂν τι ἦν οὐδ' ἐκείνου, οὐδ'
 ἂν τι ἐλέγετο, εἰ μήτε τοῦ τινὸς αὐτῷ μετῆν μήτε τῶν ἄλ-
 λων τούτων. Ὁρθῶς. Εἶναι μὲν δὴ τῷ ἐνὶ οὐχ οἷόν τε,
 161a εἴπερ γε μὴ ἔστι, μετέχειν δὲ πολλῶν οὐδὲν κωλύει, ἀλλὰ
 καὶ ἀνάγκη, εἴπερ τό γε ἐν ἐκεῖνο καὶ μὴ ἄλλο μὴ ἔστιν.
 Εἰ μέντοι μήτε τὸ ἐν μήτ' ἐκεῖνο μὴ ἔσται, ἀλλὰ περὶ ἄλ-
 λου του ὁ λόγος, οὐδὲ φθέγγεσθαι δεῖ οὐδέν· εἰ δὲ τὸ ἐν
 ἐκεῖνο καὶ μὴ ἄλλο ὑπόκειται μὴ εἶναι, καὶ τοῦ ἐκείνου
 καὶ ἄλλων πολλῶν ἀνάγκη αὐτῷ μετεῖναι. Καὶ πάνυ γε.
 Καὶ ἀνομοιότης ἄρ' ἔστιν αὐτῷ πρὸς τὰ ἄλλα. Τὰ γὰρ
 ἄλλα, τοῦ ἐνὸς ἕτερα ὄντα, ἑτεροῖα καὶ εἴη ἂν. Ναί. Τὰ
 δ' ἑτεροῖα οὐκ ἄλλοῖα; Πῶς δ' οὔ; Τὰ δ' ἄλλοῖα οὐκ ἀνό-
 b μοια; Ἀνόμοια μὲν οὖν. Οὐκοῦν εἴπερ τῷ ἐνὶ ἀνόμοιά
 ἐστι, δῆλον ὅτι ἀνομοίῳ τά γε ἀνόμοια ἀνόμοια ἂν εἴη.
 Δῆλον. Εἴη δὴ ἂν καὶ τῷ ἐνὶ ἀνομοιότης, πρὸς ἣν τὰ
 ἄλλα ἀνόμοια αὐτῷ ἐστίν. Ἐοικεν. Εἰ δὲ δὴ τῶν ἄλλων
 ἀνομοιότης ἔστιν αὐτῷ, ἄρ' οὐκ ἀνάγκη ἑαυτοῦ ὁμοί-
 τητα αὐτῷ εἶναι; Πῶς; Εἰ ἐνὸς ἀνομοιότης ἔστι τῷ ἐνί,
 οὐκ ἂν που περὶ τοῦ τοιούτου ὁ λόγος εἴη οἷον τοῦ ἐνός,

πού πρέπει νὰ τοῦ ἀναγνωρίσουμε εἶναι, φαίνεται, ὅτι ὑπάρχει αὐτοῦ γνώση ἀκριβῆς (ἐπιστήμη), ἣ ἄλλιῶς κανέννας δὲν ξέρει τί θέλομε νὰ ποῦμε, ὅταν λέμε: ἂν τὸ «ἐν» δὲν ὑπάρχη.—'Αλήθεια.—Πρέπει ἐπίσης νὰ εἶναι καὶ τὰ «ἄλλα» διαφορετικὰ ἀπ' αὐτό, ἀφοῦ, ἄλλιώτικα, δὲν μποροῦμε νὰ λέμε καὶ ἐκεῖνο διαφορετικὸ ἀπὸ τὰ «ἄλλα»;—Πολύ σωστά.—'Αρα καὶ διαφορετικότητα ἔχει αὐτὸ ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἀκριβῆ γνώση. Γιατί, ὅταν λέη κανεὶς ὅτι τὸ «ἐν» εἶναι διαφορετικὸ ἀπὸ τὰ «ἄλλα», δὲν ἐννοεῖ τὴ διαφορετικότητα τῶν «ἄλλων», ἀλλὰ τὴ διαφορετικότητα ἐκείνου, τοῦ «ένος».—e Προφανῶς.—'Εξάλλου τὸ «ἐν», πού δὲν ὑπάρχει, μετέχει σὲ «ἐκεῖνο» καὶ σὲ «κάποιο» καὶ σὲ «αὐτό» καὶ «σὲ αὐτὸ ἐδῶ» καὶ «σὲ αὐτὰ ἐδῶ» καὶ σὲ ὅλους τοὺς παρόμοιους προσδιορισμούς. Γιατὶ δὲν θὰ γινόταν λόγος γιὰ τὸ «ἐν» καὶ γιὰ τὰ «ἄλλα» τοῦ «ένος» οὔτε θὰ ὑπῆρχε κάτι σ' ἐκεῖνο οὔτε κάποια ιδιότητα ἐκείνου οὔτε θὰ λεγόταν κάτι γιὰ ἐκεῖνο, ἂν αὐτὸ δὲν μετεῖχε οὔτε στὸ «κάποιο πρᾶγμα» οὔτε σ' αὐτὰ τὰ ἄλλα πού εἶπαμε.—Σωστά.—'Αλλὰ τίποτε δὲν ἐμποδίζει νὰ μετέχη σὲ πολλὰ τοῦ ἐπι- 161a βάλλεται μάλιστα, ἂν πραγματικὰ δὲν ὑπάρχη τὸ «ἐν» ἐκεῖνο, καὶ ὅχι κάποιο ἄλλο. "Αν ὅμως δὲν ὑπάρχη τὸ «ἐν» οὔτε ἐκεῖνο τὸ «μὴ ἐν», ἀλλὰ γίνεται λόγος γιὰ κάποιο ἄλλο, τότε δὲν πρέπει νὰ λέη κανεὶς τίποτε γιὰ κανένα. Καὶ ἂν τὸ «ἐν» ἐκεῖνο καὶ ὅχι ἄλλο πρόκειται νὰ μὴ ὑπάρχη, τότε εἶναι ἀνάγκη νὰ μετέχη σ' «αὐτό» καὶ σ' «ἐκεῖνο» καὶ σὲ ἄλλους πολλοὺς προσδιορισμούς.—Βεβαίωτατα.—'Εχει λοιπὸν ἐπίσης καὶ ἀνομοιότητα ὡς πρὸς τὰ «ἄλλα». Γιατὶ τὰ «ἄλλα», ἐπειδὴ εἶναι διαφορετικὰ ἀπὸ τὸ «ἐν», θὰ εἶναι καὶ διαφορετικῆς φύσεως.—Ναί.—Καὶ ἐκεῖνο, πού εἶναι διαφορετικῆς φύσεως, δὲν εἶναι ἄλλης φύσεως;—Πῶς ὅχι.—Καὶ ἐκεῖνα, πού εἶναι ἄλλης φύσεως, δὲν εἶναι ἀνόμοια;—Φυσικὰ εἶναι ἀνόμοια.—"Αν λοιπὸν εἶναι ἀνόμοια πρὸς τὸ «ἐν», εἶναι φανερό πῶς μπορεῖ νὰ εἶναι ἀνόμοια τὰ ἀνόμοια ἐξαιτίας μιᾶς ἀνομοιότητος.—Εἶναι φανερό.—Μπορεῖ λοιπὸν νὰ ὑπάρχη ἀνομοιότης καὶ στὸ «ἐν» τὸ ἴδιο, κατὰ τὴν ὁποία εἶναι τὰ «ἄλλα» ἀνόμοια πρὸς αὐτό.—"Ε-σι φαίνεται.—Καὶ ἂν ἔχη ἀνομοιότητα μὲ τὰ «ἄλλα», ἄρα δὲν εἶναι ἀναγκασμένο νὰ ἔχη ὁμοιότητα μὲ τὸν ἑαυτό του;—Πῶς;—"Αν τὸ «ἐν» ἔχη ἀνομοιότητα μὲ τὸ «ἐνα», δὲν θὰ γινόταν, νομίζω, λόγος γιὰ κάποιο πρᾶγμα, ὅπως

b

- οὐδ' ἂν ἡ ὑπόθεσις εἴη περὶ ἑνός, ἀλλὰ περὶ ἄλλου ἢ ἑνός.
- c Πάνυ γε. Οὐ δεῖ δέ γε. Οὐ δῆτα. Δεῖ ἄρ' ὁμοιότητα τῷ ἐνὶ αὐτοῦ ἑαυτῷ εἶναι. Δεῖ. Καὶ μὴν οὐδ' αὖ ἴσον ἐστὶ τοῖς ἄλλοις. Εἰ γὰρ εἴη ἴσον, εἴη τε ἂν ἥδη καὶ ὁμοιον ἂν εἴη αὐτοῖς κατὰ τὴν ἰσότητα· ταῦτα δ' ἀμφοτέρω ἀδύνατα, εἴπερ μὴ ἔστιν ἓν. Ἀδύνατα. Ἐπειδὴ δὲ οὐκ ἔστι τοῖς ἄλλοις ἴσον, ἄρ' οὐκ ἀνάγκη καὶ τᾶλλ' ἐκείνῳ μὴ ἴσα εἶναι; Ἀνάγκη. Τὰ δὲ μὴ ἴσα οὐκ ἄνισα; Ναί. Τὰ δὲ ἄνισα οὐ τῷ ἀνίσῳ ἄνισα; Πῶς δ' οὐ; Καὶ ἀνισότητος δὴ
- d μετέχει τὸ ἓν, πρὸς ἣν τᾶλλ' αὐτῷ ἐστὶν ἄνισα; Μετέχει. Ἀλλὰ μέντοι ἀνισότητός γ' ἐστὶ μέγεθος τε καὶ σμικρότης. Ἔστι γάρ. Ἔστιν ἄρα καὶ μέγεθος τε καὶ σμικρότης τῷ τοιούτῳ ἐνί; Κινδυνεύει. Μέγεθος μὴν καὶ σμικρότης ἀεὶ ἀφέστατον ἀλλήλων. Πάνυ γε. Μεταξὺ ἄρα τι αὐτοῖν ἀεὶ ἐστίν. Ἔστιν. Ἐχεις οὖν τι ἄλλο εἰπεῖν μεταξὺ αὐτοῖν ἢ ἰσότητα; Οὐκ, ἀλλὰ τοῦτο. Ὅτῳ ἄρα ἐστὶ μέγεθος καὶ σμικρότης, ἐστὶ καὶ ἰσότης αὐτῷ, μεταξὺ τούτων οὐσα.
- e Φαίνεται. Τῷ δὴ ἐνὶ μὴ ὄντι, ὡς ἔοικε, καὶ ἰσότητος ἂν μετελῇ καὶ μεγέθους καὶ σμικρότητος. Ἔοικεν. Καὶ μὴν καὶ οὐσίας γε δεῖ αὐτὸ μετέχειν πῃ. Πῶς δὴ; Ἐχειν αὐτὸ δεῖ οὕτως ὡς λέγωμεν. Εἰ γὰρ μὴ οὕτως ἔχοι, οὐκ ἂν ἀληθῆ λέγοιμεν ἡμεῖς λέγοντες τὸ ἓν μὴ εἶναι· εἰ δὲ ἀληθῆ, δῆλον ὅτι ὄντα αὐτὰ λέγομεν· ἢ οὐχ οὕτως; Οὕτω μὲν οὖν. Ἐπειδὴ δὲ φαμεν ἀληθῆ λέγειν, ἀνάγκη ἡμῖν φάναι
- 162a καὶ ὄντα λέγειν. Ἀνάγκη. Ἔστιν ἄρα, ὡς ἔοικε, τὸ ἓν οὐκ ὄν. Εἰ γὰρ μὴ ἔσται μὴ ὄν, ἀλλὰ τι τοῦ εἶναι ἀνήσει πρὸς τὸ μὴ εἶναι, εὐθὺς ἔσται ὄν. Παντάπασι μὲν οὖν. Δεῖ ἄρα αὐτὸ δεσμὸν ἔχειν τοῦ μὴ εἶναι τὸ εἶναι μὴ ὄν, εἰ μέλ-

τὸ «ἐν» πού θά πραγματευθοῦμε, οὔτε ἡ παροῦσα ὑπόθεσις θὰ ἦταν γιὰ «ἐνα», ἀλλὰ γιὰ κάτι ἄλλο παρὰ γιὰ «ἐνα».—Βεβαίως.—Δὲν τοῦ πρέπει λοιπὸν νὰ εἶναι ἀνόμοιο μὲ τὸν ἑαυτὸ του.—Ὅχι βέβαια.—Ἐπομένως πρέπει τὸ «ἐν» νὰ ἔχῃ ὁμοιότητα μὲ τὸν ἑαυτὸ του.—Πρέπει.

—Ἐξάλλου δὲν εἶναι ἴσο πρὸς τὰ «ἄλλα». Γιατί, ἀπὸ τῆς στιγμῆς πού θά ἦταν ἴσο, ἀπ' αὐτῇ τὴν ἴδια στιγμῇ θὰ ὑπῆρχε πιά καὶ θὰ ἦταν ὁμοιο μὲ αὐτὰ ἐξ αἰτίας αὐτῆς τῆς ἰσότητος. Καὶ τὸ ἓνα ὅπως καὶ τὸ ἄλλο εἶναι ἀδύνατο ἀπὸ τῆς στιγμῆς πού δὲν ὑπάρχει τὸ «ἐν».—Ἀδύνατον.—Καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶναι ἴσο μὲ τὰ «ἄλλα», ἄραγε δὲν εἶναι ἀνάγκη καὶ τὰ «ἄλλα» νὰ μὴ εἶναι ἴσα μὲ ἐκεῖνο;—Εἶναι ἀνάγκη.—Καὶ τὰ μὴ ἴσα δὲν εἶναι ἄνισα;—Ναί.—Καὶ τὰ ἄνισα δὲν εἶναι ἄνισα ἐξαιτίας τῆς ἀνισότητος;—Πῶς ὄχι;—Τὸ «ἐν» λοιπὸν μετέχει ἀκόμῃ καὶ στὴν ἀνισότητα, κατὰ τὴν ὁποία τὰ «ἄλλα» τοῦ εἶναι ἄνισα;—Μετέχει.—Ἄλλ' ὅμως στὴν ἀνισότητα ὑπάρχει μέγεθος καὶ μικρότης.—Βεβαίως.—Ὑπάρχει λοιπὸν σ' ἓνα τέτοιο «ἐν» καὶ μέγεθος καὶ μικρότης;—Πιθανόν.—Ὅμως τὸ μέγεθος καὶ ἡ μικρότης ἀπέχουν πάντοτε μεταξύ τους.—Βεβαίωτατα.—Ὑπάρχει λοιπὸν πάντοτε μεταξύ τους κάποιο διάμεσο.—Ὑπάρχει.—Μπορεῖς τάχα νὰ ἀποδείξῃς ὅτι ὑπάρχει μεταξύ τους ἓνα ἄλλο διάμεσο παρὰ ἡ ἰσότης;—Ὅχι ἄλλο ἀπ' αὐτό.—Ἐκεῖ λοιπὸν πού ὑπάρχει μέγεθος καὶ μικρότης, ὑπάρχει ἐπίσης διάμεσο μεταξύ τους, ἡ ἰσότης.—Ἔτσι φαίνεται.—Τὸ «ἐν» λοιπὸν πού δὲν ὑπάρχει, ὅπως φαίνεται, μπορεῖ νὰ μετέχῃ καὶ στὴν ἰσότητα καὶ στὸ μέγεθος καὶ στὴν μικρότητα.—Φανερό.—Καὶ ἀκόμῃ πρέπει αὐτὸ νὰ μετέχῃ καὶ στὴν οὐσία μὲ κάποιο τρόπο.—Μὲ ποῖο τρόπο;—Πρέπει αὐτὸ νὰ εἶναι ἔτσι, ὅπως τὸ λέμε. Γιατί, ἂν δὲν ἦταν ἔτσι, δὲν θὰ λέγαμε ἀλήθεια, λέγοντας ὅτι τὸ «ἐν» δὲν ὑπάρχει. Καὶ ἂν λέμε ἀληθινά, εἶναι φανερό ὅτι λέμε αὐτὸ πού ὑπάρχει. Ἡ δὲν εἶναι ἔτσι;—Ἔτσι ἀκριβῶς εἶναι.—Ἐπειδὴ λοιπὸν βεβαιώνομε ὅτι λέμε ἀληθινά, εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑποστηρίξωμε ἐπίσης ὅ,τι λέγαμε καὶ γιὰ ἐκεῖνα πού ὑπάρχουν (τὰ «ὄντα».)—Κατ' ἀνάγκην.—Ὑπάρχει λοιπὸν, ὅπως φαίνεται, τὸ «μὴ ὄν», γιατί, ἂν δὲν εἶναι μὴ ὄν, ἀλλὰ μὲ κάποιο τρόπο παραχωρήσει μέρος τοῦ εἶναι του πρὸς τὸ μὴ εἶναι, ἀμέσως θὰ γίνῃ ὄν.—Ἀκριβέστατα.—Πρέπει λοιπὸν αὐτὸ «τὸ μὴ ὄν», ἂν ὀφείλῃ νὰ μὴ εἶναι, νὰ ἔχῃ δεσμὸ πρὸς τὸ «μὴ εἶναι», ὁμοια ὅπως τὸ ὄν πρέπει νὰ ἔχῃ ἀπὸ τὴν πλευρά του

c

d

e

162a

- λει μὴ εἶναι, ὁμοίως ὥσπερ τὸ ὄν τὸ μὴ ὄν ἔχειν μὴ εἶναι, ἵνα τελέως αὐτὸ εἶναι ᾗ. Οὕτως γὰρ ἂν τό τε ὄν μάλιστα ᾖ εἶη καὶ τὸ μὴ ὄν οὐκ ᾖ εἶη, μετέχοντα τὸ μὲν ὄν οὐσίας
- b** τοῦ εἶναι ὄν, μὴ οὐσίας δὲ τοῦ εἶναι μὴ ὄν, εἰ μέλλει τελέως εἶναι, τὸ δὲ μὴ ὄν μὴ οὐσίας μὲν τοῦ μὴ εἶναι μὴ ὄν, οὐσίας δὲ τοῦ εἶναι μὴ ὄν, εἰ καὶ τὸ μὴ ὄν αὐτὸ τελέως μὴ ἔσται. Ἀληθέστατα. Οὐκοῦν ἐπείπερ τῷ τε ὄντι τοῦ μὴ εἶναι καὶ τῷ μὴ ὄντι τοῦ εἶναι μέτεστι, καὶ τῷ ἐνί, ἐπειδὴ οὐκ ἔστι, τοῦ εἶναι ἀνάγκη μετεῖναι εἰς τὸ μὴ εἶναι. Ἀνάγκη. Καὶ οὐσία δὴ φαίνεται τῷ ἐνί, εἰ μὴ ἔστιν. Φαίνεται. Καὶ μὴ οὐσία ἄρα, εἴπερ μὴ ἔστιν. Πῶς δ' οὐ; Οἷόν τε οὖν τὸ ἔχον πως μὴ ἔχειν οὕτω, μὴ μεταβάλλον ἐκ ταύτης τῆς ἕξεως; Οὐχ οἷόν τε. Πᾶν ἄρα τὸ τοιοῦτον μεταβολὴν
- c** σημαίνει, ὃ ἂν οὕτω τε καὶ μὴ οὕτως ἔχη. Πῶς δ' οὐ; Μεταβολὴ δὲ κίνησις, ἣ τί φήσομεν; Κίνησις. Οὐκοῦν τὸ ἐν ὄντι τε καὶ οὐκ ὄντι ἐφάνη; Ναί. Οὕτως ἄρα καὶ οὐχ οὕτως ἔχον φαίνεται. Ἐοικεν. Καὶ κινούμενον ἄρα τὸ οὐκ ὄν ἐν πέφανται, ἐπείπερ καὶ μεταβολὴν ἐκ τοῦ εἶναι ἐπὶ τὸ μὴ εἶναι ἔχον. Κινδυνεύει. Ἀλλὰ μήν εἰ μηδαμοῦ γέ ἐστι τῶν ὄντων, ὥς οὐκ ἔστιν, εἴπερ μὴ ἔστιν, οὐδ' ἂν μεθίσταίτο ποθέν ποι. Πῶς γάρ; Οὐκ ἄρα τῷ γε μετα-
- d** βαίνειν κινεῖται ἂν. Οὐ γάρ. Οὐδὲ μὴν ἐν τῷ αὐτῷ ἂν στρέφοιτο· ταύτου γὰρ οὐδαμοῦ ἄπτεται. Ὅν γὰρ ἐστὶ τὸ ταυτόν· τὸ δὲ μὴ ὄν ἐν τῶν ὄντων ἀδύνατον εἶναι. Ἀδύνατον γάρ. Οὐκ ἄρα τὸ ἐν μὴ ὄντι στρέφεται ἂν δύναίτο ἐν ἐκείνῳ ἐν ᾧ μὴ ἔστιν. Οὐ γάρ οὖν. Οὐδὲ μὴν ἀλλοιούται που τὸ ἐν ἑαυτοῦ, οὔτε τὸ ὄν οὔτε τὸ μὴ ὄν. Οὐ γάρ ἂν ᾗ ὁ λόγος ἔτι περὶ τοῦ ἐνός, εἴπερ ἡλλοιούτο αὐτὸ ἑαυτοῦ, ἀλλὰ περὶ ἄλλων ἁπλῶς. Ὁρθῶς. Εἰ δὲ μήτ'

δεσμὸς πρὸς «τὸ μὴ εἶναι μὴ ὄν», γιὰ νὰ μπορῇ νὰ ὑπάρχη τελείως. Γιατί μὲ αὐτὸ τὸν ὄρο, πραγματικά, τὸ ὄν θὰ ὑπῆρχε μὲ τὸ παραπάνω, καὶ τὸ μὴ ὄν δὲν θὰ ὑπῆρχε. Μὲ τὸ νὰ μετέχη τὸ ὄν στὴν οὐσία τοῦ ὄντος καὶ ὄχι στὴν «οὐσία τοῦ μὴ ὄντος», θὰ μπορέσῃ νὰ ὑπάρχη τελείως. Καὶ τὸ μὴ ὄν θὰ πρέπη νὰ μετέχη στὴ «μὴ οὐσία τοῦ μὴ ὄντος», ὅπως καὶ στὴν «οὐσία τοῦ μὴ ὄντος», ἂν θέλωμε πάλι τὸ μὴ ὄν νὰ πραγματοποιῇ ἀπὸ τὴν πλευρὰ του τὴν τελειότητα τοῦ μὴ εἶναι του.—'Αληθέστατα.—'Ἐτσι, ἐπειδὴ καὶ τὸ ὄν μετέχει στὴ μὴ ὑπαρξή, καὶ τὸ μὴ ὄν μετέχει στὴν ὑπαρξή, εἶναι ἀνάγκη καὶ τὸ «ἐν», ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχει, νὰ μετέχη ἀναγκαστικά στὴν ὑπαρξή γιὰ νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν μὴ ὑπαρξή του.—Κατ' ἀνάγκη.—Καὶ οὐσία λοιπὸν φαίνεται ὅτι ὑπάρχει στὸ ἐν, ἂν δὲν ὑπάρχη.—Φαίνεται.—Καὶ μὴ οὐσία ἀκόμη, ἂν πράγματι δὲν ὑπάρχη.—Πῶς ὄχι;

—Εἶναι ὅμως δυνατὸ, ἓνα πρᾶγμα πού βρίσκεται σὲ κάποια κατάστασι, νὰ μὴ παραμένῃ στὴν ἴδια κατάστασι, ἂν δὲν μεταβάλλεται ἀπ' αὐτὴ σὲ μιὰν ἄλλη;—Δὲν εἶναι δυνατόν.—Πᾶν ὅ,τι εἶναι τέτοιο, δηλαδὴ ἔχει καὶ δὲν ἔχει κατ' αὐτὸ τὸν τρόπο, σημαίνει λοιπὸν μεταβολή;—Πῶς ὄχι;—Καὶ ἡ μεταβολὴ εἶναι κίνησις· ἢ τί ἄλλο θὰ ποῦμε πῶς εἶναι;—Κίνησις.—Τὸ «ἐν» δὲν ἀποδείχτηκε ὅτι εἶναι καὶ δὲν εἶναι;—Ναί.—'Ἐτσι λοιπὸν φαίνεται πῶς ἔχει μιὰ κατάστασι καὶ δὲν τὴν ἔχει.—'Ἐτσι φαίνεται.—'Ἐχει ἐπίσης ἀποδειχτὴ ὅτι καὶ κινούμενο εἶναι τὸ «ἐν πού δὲν ὑπάρχει», ἐπειδὴ φανερώθηκε ὅτι μεταβάλλεται ἀπὸ τὸ εἶναι στὸ μὴ εἶναι.—Σχεδὸν ναί.—'Αλλ' ἂν δὲν ὑπάρχη σὲ κανένα ἀπὸ τὰ ὄντα, ὅπως καὶ δὲν ὑπάρχει πούθενά, ἀφοῦ πραγματικά δὲν ὑπάρχει, δὲν θὰ μετατοπίζε-
ται ἀπὸ ἓνα τόπο σ' ἓναν ἄλλο.—Βέβαια.—Δὲν θὰ κινῆται λοιπὸν μὲ τὴ μετατόπισιν.—'Οχι βέβαια.—Οὔτε ὅμως θὰ περιστρέφεται στὸ ἴδιο σημεῖο· γιατί δὲν ἔρχεται σὲ ἐπαφὴ μὲ τὸ «ταῦτόν» σὲ κανένα σημεῖο, ἀφοῦ τὸ «ταῦτόν» εἶναι ὄν, καὶ τὸ μὴ ὄν εἶναι ἀδύνατο νὰ ὑπάρχη σὲ κάποιο ἀπὸ τὰ ὄντα.—Πράγματι ἀδύνατο.—'Ἐτσι λοιπὸν τὸ «ἐν πού δὲν ὑπάρχει» δὲν θὰ μποροῦσε νὰ περιστρέφεται σ' ἐκεῖνο, μέσα στὸ ὁποῖο δὲν ὑπάρχει.—Βεβαίως ὄχι.—Οὔτε ἀκόμη τὸ «ἐν», νομίζω, ἀλλάζει μορφή ὡς πρὸς τὸν ἑαυτό του, οὔτε τὸ «ἐν πού ὑπάρχει» οὔτε τὸ «ἐν πού δὲν ὑπάρχει». Γιατί, ἂν τὸ ἴδιο ἄλλαζε μορφή, δὲν θὰ γινόταν πιά λόγος γιὰ τὸ «ἐν», ἀλλὰ γιὰ

- e ἄλλοιούται μήτε ἐν ταύτῳ στρέφεται μήτε μεταβαίνει, ἄρ' ἂν πῃ ἔτι κινῴτο ; Πῶς γάρ ; Τό γε μὴν ἀκίνητον ἀνάγκη ἡσυχίαν ἄγειν, τὸ δὲ ὑσυχάζον ἐστάναι. Ἀνάγκη. Τὸ ἐν ἄρα, ὡς ἔοικεν, οὐκ ὄν ἐστηκέν τε καὶ κινεῖται. Ἔοικεν. Καὶ μὴν εἶπερ γε κινεῖται, μεγάλη ἀνάγκη αὐτῷ ἄλλοι-
- 163a** οὔσθαι. Ὅπῃ γὰρ ἂν τι κινήθῃ, κατὰ τοσοῦτον οὐκ ἐθ' ὥσ-
αύτως ἔχει ὡς εἶχεν, ἀλλ' ἐτέρως. Οὕτως. Κινούμε-
νον δὴ τὸ ἐν καὶ ἄλλοιούται. Ναί. Καὶ μὴν μηδαμῇ γε κι-
νούμενοι οὐδαμῇ ἂν ἄλλοιούτο. Οὐ γάρ. Ἡ μὲν ἄρα κι-
νεῖται τὸ οὐκ ὄν ἐν, ἄλλοιούται· ἥ δὲ μὴ κινεῖται, οὐκ ἄλ-
λοιούται. Οὐ γάρ. Τὸ ἐν ἄρα μὴ ὄν ἄλλοιούται τε καὶ οὐκ
ἄλλοιούται. Φαίνεται. Τὸ δ' ἄλλοιούμενον ἄρ' οὐκ ἀνάγ-
κη γίγνεσθαι μὲν ἕτερον ἢ πρότερον, ἀπόλλυσθαι δὲ ἐκ
- b** τῆς προτέρας ἕξεως· τὸ δὲ μὴ ἄλλοιούμενον μήτε γί-
γνεσθαι μήτε ἀπόλλυσθαι ; Ἀνάγκη. Καὶ τὸ ἐν ἄρα μὴ
ὄν ἄλλοιούμενον μὲν γίγνεται τε καὶ ἀπόλλυται, μὴ ἄλ-
λοιούμενον δὲ οὔτε γίγνεται οὔτε ἀπόλλυται· καὶ οὕτως
τὸ ἐν μὴ ὄν γίγνεται τε καὶ ἀπόλλυται, καὶ οὔτε γίγνεται
οὐτ' ἀπόλλυται. Οὐ γὰρ οὕν.

XXV. Αἰσθίς δὴ ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἴσκει πάλιν, ὁφύ-
μενοι εἰ ταῦτα ἡμῖν φανεῖται ἅπερ καὶ νῦν, ἢ ἕτερα. Ἀλ-

c λὰ χρή. Οὐκοῦν ἐν εἰ μὴ ἔστι, φαμέν, τί χρή περὶ αὐτοῦ
ξυμβαίνειν ; Ναί. Τὸ δὲ μὴ ἔστιν ὅταν λέγωμεν, ἄρα
μὴ τι ἄλλο σημαίνει ἢ οὐσίας ἀπουσίαν τούτῳ ᾧ ἂν φῶ-

κάποιο ἄλλο.—Σωστά.—'Αφοῦ ὁμως οὔτε μορφὴ ἀλλάζει, οὔτε περιστρέφεται στὸν ἴδιο τόπο, οὔτε πηγαίνει ἀπὸ μιὰ θέσι σὲ ἄλλη, ἄρα θὰ μπορούσε ἀκόμη κάπου νὰ κινῆται;—Πῶς θὰ μπορούσε;—'Αλλὰ ἐκεῖνο πού εἶναι ἀκίνητο μένει ἀναγκαστικὰ σὲ ἀνάπαυση, καὶ ἐκεῖνο πού μένει σὲ ἀνάπαυση εἶναι ἀνάγκη νὰ μένη ἀκίνητο.—Εἶναι ἀνάγκη.—'Επομένως, ὅπως φαίνεται, τὸ «ἐν πού δὲν ὑπάρχει» καὶ εἶναι ἀκίνητο καὶ κινεῖται.—'Ετσι φαίνεται.—'Εξάλλου, ἂν βέβαια κινῆται, εἶναι μεγάλη ἀνάγκη ν' ἀλλάζῃ μορφή. Γιατὶ σὲ ὅποια κατεύθυνση κι' ἂν κινήθῃ, δὲν εἶναι πιά στὴν κατάσταση πού ἦταν, ἀλλὰ σὲ ἄλλη διαφορετικὴν κατάστασιν.—'Ετσι εἶναι.—'Απὸ τὴ στιγμὴ πού κινεῖται τ' «ἐν», ἀλλάζει καὶ μορφή.—Ναί.—'Αν πάλι δὲν κινῆται πρὸς καμιά διεύθυνση, δὲν θὰ ἀλλάζῃ διόλου μορφή.—Βέβαια δὲν θ' ἀλλάζῃ.—Λοιπὸν σὲ περίπτωσιν πού κινεῖται τὸ «ἐν πού δὲν ὑπάρχει», ἀλλάζει μορφή· καὶ σὲ περίπτωσιν πού δὲν κινεῖται, δὲν ἀλλάζει μορφή.—Βέβαια δὲν ἀλλάζει.—'Ετσι τὸ «ἐν πού δὲν ὑπάρχει» καὶ ἀλλάζει μορφὴ καὶ δὲν ἀλλάζει.—'Ετσι φαίνεται.—'Εκεῖνο πού ἀλλάζει μορφή, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνεταί διαφορετικὸ ἀπὸ πρωτότερα καὶ νὰ χάνῃ τὴν προηγούμενην κατάστασίν του; κι' ἐκεῖνο πού δὲν ἀλλάζει μορφή, δὲν εἶναι ἀνάγκη οὔτε νὰ γίνεταί οὔτε νὰ χάνεταί;—'Ανάγκη.—Τὸ «ἐν» λοιπὸν «πού δὲν ὑπάρχει», ἐπειδὴ ἀλλάζει μορφή, γίνεταί καὶ χάνεταί, καὶ πάλι ἐπειδὴ δὲν ἀλλάζει μορφή, οὔτε γίνεταί οὔτε χάνεταί· καὶ ἔτσι τὸ «ἐν πού δὲν ὑπάρχει» καὶ γίνεταί καὶ χάνεταί καὶ οὔτε γίνεταί οὔτε χάνεταί.—'Ετσι βέβαια.

XXV. Ὑπόθεσις 7. Τὸ «ἐν» ἂν δὲν ὑπάρχῃ, παρμένο ἄσχετα πρὸς τὰ ἄλλα, ἔχει ὡς ἐπακολούθημα : α) οὔτε ὑπάρχει οὔτε μετέχει σὲ οὐσία· β) οὔτε στέκεται οὔτε κινεῖται· γ) δὲν μετέχει οὔτε σὲ μέγεθος οὔτε σὲ μικρότητα οὔτε σὲ ἰσότητα· δ) δὲν ἔχει ὁμοιότητα οὔτε ἀνομοιότητα μὲ τὸν αὐτὸς του καὶ μὲ τὰ ἄλλα, καὶ ε) δὲν ἀποδίδεται σ' αὐτὸ κανένας προσδιορισμός.

—'Ας ξαναγυρίσωμε ἀκόμη μιὰ φορὰ στὴν ἀρχὴ γιὰ νὰ ἰδοῦμε, ἂν θὰ βροῦμε τὰ ἴδια συμπεράσματα πού εἶδαμε καὶ τώρα, ἢ διαφορετικά.—Καὶ πρέπει.—'Ο τύπος μας λοιπὸν εἶναι : ἂν τὸ «ἐν» δὲν ὑπάρχῃ, τί θὰ προκύψῃ ἀναγκαστικὰ γι' αὐτό;—Ναί.—Καὶ ὅταν λέμε τὸ «δὲν ὑπάρχει», ἄραγε αὐτὸ σημαίνει κάτι ἄλλο ἢ ἀπουσία τοῦ εἶναι ἀπ'

μεν μὴ εἶναι ; Οὐδὲν ἄλλο. Πότερον οὖν, ὅταν φῶμεν
 μὴ εἶναι τι, πῶς οὐκ εἶναι φαμεν αὐτό, πῶς δὲ εἶναι ; ἢ
 τοῦτο τὸ μὴ ἔστι λεγόμενον ἀπλῶς σημαίνει ὅτι οὐδαμῶς
 οὐδαμῇ ἔστιν οὐδὲ πη μετέχει οὐσίας τό γε μὴ ὄν ; Ἀπλού-
 στατα μὲν οὖν. Οὔτε ἄρα εἶναι δύναιτο ἂν τὸ μὴ ὄν οὔτε
 d ἄλλως οὐδαμῶς οὐσίας μετέχειν. Οὐ γάρ. Τὸ δὲ γίγνε-
 σθαι καὶ τὸ ἀπολλύσθαι μὴ τι ἄλλο ἢ, ἢ τὸ μὲν οὐσίας με-
 ταλαμβάνειν, τὸ δ' ἀπολλύναι οὐσίαν ; Οὐδὲν ἄλλο. Ὡ-
 δέ γε μὴδὲν τούτου μέτεστιν, οὐτ' ἂν λαμβάνοι οὐτ' ἀπολ-
 λύοι αὐτό. Πῶς γάρ ; Τῷ ἐνὶ ἄρα, ἐπειδὴ οὐδαμῇ ἔστιν,
 οὐθ' ἐκτέον οὔτε ἀπαλλακτέον οὔτε μεταληπτέον οὐ-
 σίας οὐδαμῶς. Εἰκός. Οὐτ' ἄρ' ἀπόλλυται τὸ μὴ ὄν ἐν
 οὔτε γίνεται, ἐπεὶ πῶς οὐδαμῇ μετέχει οὐσίας. Οὐ φαί-
 e νεται. Οὐδ' ἄρ' ἀλλοιοῦται οὐδαμῇ ἤδη γὰρ ἂν γίγνοιτό
 τε καὶ ἀπολλύοιτο τοῦτο πάσχον. Ἀληθῆ. Εἰ δὲ μὴ ἀλ-
 λιοῦται, οὐκ ἀνάγκη μὴδὲ κινεῖσθαι ; Ἀνάγκη. Οὐδὲ
 μὴν ἐστάναι φήσομεν τὸ μὴ ὄντος οὐδ' ὄντος. Τὸ γὰρ ἐστὸς ἐν τῷ
 αὐτῷ τι δεῖ εἶναι. Τῷ αὐτῷ πῶς γὰρ οὐ ; Οὕτω δὲ
 αὐτὸ μὴ ὄν μήτε ποθ' ἐστάναι μήτε κινεῖσθαι λέγωμεν.
 Μὴ γὰρ οὖν. Ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἔστι γε αὐτῷ τι τῶν ὄντων.
 164a Ἦδη γὰρ ἂν τοῦ μετέχοντος οὐσίας μετέχοι. Δῆλον.
 Οὔτε ἄρα μέγεθος οὔτε σμικρότης οὔτε ἰσότης αὐτῷ ἔστιν.
 Οὐ γάρ. Οὐδὲ μὴν ὁμοιότης γε οὐδὲ ἑτεροιότης οὔτε πρὸς
 αὐτὸ οὔτε πρὸς ἄλλα εἶη ἂν αὐτῷ. Οὐ φαίνεται. Τί δέ ;
 τὰλλα ἔσθ' ὅπως ἂν εἶη αὐτῷ, εἰ μὴδὲν αὐτῷ δεῖ εἶναι ;
 Οὐκ ἔστιν. Οὐτ' ἄρ' ὅμοια οὔτε ἀνόμοια, οὔτε ταῦτά
 οὐθ' ἑτερά ἔστιν αὐτῷ τὰ ἄλλα. Οὐ γάρ. Τί δέ ; τὸ ἐκεί-
 νου ἢ τὸ ἐκείνω, ἢ τὸ τί, ἢ τὸ τοῦτο ἢ τὸ τούτου, ἢ ἄλλου

αὐτὸ ποὺ λέμε πῶς δὲν ὑπάρχει;—Τίποτε ἄλλο.—“Ὅταν λέμε πῶς δὲν ὑπάρχει κάτι, γιὰ ποῖο τάχα ἀπὸ τὰ δυὸ τὸ λέμε: ὅτι δὲν ὑπάρχει μὲ κάποια σχέση καὶ ὑπάρχει μὲ μιὰν ἄλλη, ἢ ὅτι αὐτὸ ποὺ ἀληθινὰ δὲν ὑπάρχει, δὲν ὑπάρχει μὲ κανένα τρόπο καὶ μὲ καμιὰ σχέση καὶ δὲν μετέχει στὴν οὐσία ἀπὸ καμιὰ πλευρά;—Τὸ ἐννοοῦμε γενικώτατα.—“Ἐπομένως αὐτό, ποὺ δὲν ὑπάρχει, δὲν θὰ μπορούσε οὔτε νὰ εἶναι, οὔτε νὰ μετέχη στὴν οὐσία μὲ κανένα τρόπο.—“Ὅχι βέβαια.—Τὸ «γίνεσθαι» καὶ τὸ «χάνεσθαι» μήπως εἶναι ἄλλο τίποτα, ἢ ἐκεῖνο σημαίνει συμμετοχὴ στὴν οὐσία καὶ αὐτὸ ἀπώλεια τῆς οὐσίας;—Τίποτε ἄλλο.—“Ὅ,τι πάλι δὲν ἔχει καμιὰ συμμετοχὴ σ’ αὐτά, οὔτε παίρνει οὔτε χάνει οὐσία.—“Ὅχι βέβαια.—Τὸ «ἐν» λοιπόν, ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχει πουθενά, δὲν πρέπει οὔτε νὰ ἔχη οὔτε νὰ χάνη οὔτε νὰ παίρνη οὐσία μὲ κανένα τρόπο.—Ἐὐλογο.—“Ἐπομένως τὸ «ἐν ποὺ δὲν ὑπάρχει» οὔτε χάνεται οὔτε γίνεται, ἐπειδὴ δὲν μετέχει στὴν οὐσία μὲ καμιὰ σχέση.—“Ἔτσι φαίνεται.—Οὔτε λοιπόν ἀλλάζει μορφή μὲ κανένα τρόπο. Γιατὶ τότε, ἂν ὑπόκειται σὲ ἀλλοίωση, θὰ ἔχη ἀμέσως γένεση καὶ ἀπώλεια.—“Ἀλήθεια.—Καὶ ἂν δὲν ὑπόκειται σὲ ἀλλοίωση, δὲν εἶναι ἀναγκαστικὰ ἀπαλλαγμένο καὶ ἀπὸ τὴν κίνηση;—“Ἀναγκαστικά.—Οὔτε ὅμως θὰ βεβαιώσωμε ὅτι στέκεται ἐκεῖνο ποὺ δὲν ὑπάρχει πουθενά. Γιατὶ ἐκεῖνο ποὺ στέκεται, πρέπει πάντοτε νὰ εἶναι στὸ ἴδιο (σημεῖο).—Προφανῶς στὸ ἴδιο (σημεῖο).—“Ἔτσι λοιπόν, ἄς λέμε πάλι, σύμφωνα μὲ τὰ παραπάνω: αὐτὸ ποὺ δὲν ὑπάρχει οὔτε στέκεται ποτὲ οὔτε κινεῖται.—“Ἀσφαλῶς ἔτσι εἶναι.—“Ἀκόμη δὲν θὰ ὑπάρχη σ’ αὐτὸ κάτι ἀπὸ τὰ ὄντα. Γιατί, ἂν μετεῖχε σὲ κάποιο ὄν, θὰ μετεῖχε στὴν οὐσία.—Εἶναι φανερό.—“Ἐπομένως δὲν ἔχει οὔτε μέγεθος οὔτε μικρότητα οὔτε ἰσότητα.—Βέβαια δὲν ἔχει.—“Ἀκόμη δὲν θὰ ἔχη οὔτε ὁμοιότητα οὔτε διαφορετικότητα οὔτε ὡς πρὸς τὸν ἑαυτὸ του οὔτε ὡς πρὸς τὰ «ἄλλα».—Δὲν φαίνεται νὰ ἔχη.—Τί δέ; ὑπάρχει τρόπος νὰ μπορούν νὰ ὑπάρχουν σ’ αὐτὸ τὰ «ἄλλα», ἂν πρέπει νὰ μὴ ὑπάρχη τίποτε σ’ αὐτό;—Δὲν ὑπάρχει.—Τὰ «ἄλλα» λοιπόν δὲν εἶναι οὔτε ὅμοια οὔτε ἀνόμοια, οὔτε τὰ ἴδια οὔτε διαφορετικὰ ἀπ’ αὐτό.—Βέβαια δὲν εἶναι.—Τί πάλι νὰ παραδεχοῦμε; θὰ ἀποδοθοῦν σ’ αὐτὸ ποὺ δὲν ὑπάρχει οἱ προσδιορισμοί: «ἐκείνου» ἢ «σ’ ἐκεῖνο» ἢ «κάτι τί» ἢ «τοῦτο» ἢ «τούτου» ἢ «ἄλλου» ἢ «σὲ ἄλλο» ἢ «ποτὲ» ἢ «ἐπειτα» ἢ «τώρα» ἢ θὰ ὑπάρξῃ αὐτοῦ ἄλη-

d

e

164a

b ἢ ἄλλω, ἢ ποτὲ ἢ ἔπειτα ἢ νῦν, ἢ ἐπιστήμη ἢ δόξα ἢ αἰσθησις ἢ λόγος ἢ ὄνομα ἢ ἄλλο ὅτιοῦν τῶν ὄντων περὶ τὸ μὴ ὂν ἔσται ; Οὐκ ἔσται. Οὕτω δὴ ἐν οὐκ ὂν οὐκ ἔχει πως οὐδαμῇ. Οὐκουν δὴ ἔοικέ γε οὐδαμῇ ἔχειν.

XXVI. Ἔτι δὴ λέγωμεν, ἐν εἰ μὴ ἔστι, τὰ ἄλλα τί χρὴ πεπονθέναι. Λέγωμεν γάρ. Ἄλλα μὴν πού δεῖ αὐτὰ εἶναι· εἰ γὰρ μηδὲ ἄλλα ἐστίν, οὐκ ἂν περὶ τῶν ἄλλων λέγοιτο. Οὕτως. Εἰ δὲ περὶ τῶν ἄλλων ὁ λόγος, τά γε ἄλλα ἑτερά ἐστιν. Ἡ οὐκ ἐπὶ τῷ αὐτῷ καλεῖς τό τε ἄλλο καὶ c τὸ ἕτερον ; Ἔγωγε. Ἐτερον δέ γέ πού φαμεν τὸ ἕτερον εἶναι ἑτέρου, καὶ τὸ ἄλλο δὴ ἄλλο εἶναι ἄλλου ; Ναί. Καὶ τοῖς ἄλλοις ἄρα, εἰ μέλλει ἄλλα εἶναι, ἔστι τι οὗ ἄλλα ἔσται. Ἀνάγκη. Τί δὴ οὖν ἂν εἴη ; τοῦ μὲν γὰρ ἑνὸς οὐκ ἔσται ἄλλα, μὴ ὄντος γε. Οὐ γάρ. Ἀλλήλων ἄρα ἐστὶ τοῦτο γὰρ αὐτοῖς ἔτι λείπεται, ἢ μηδενὸς εἶναι ἄλλοις. Ὁρθῶς. Κατὰ πλήθη ἄρ' ἕκαστα ἀλλήλων ἄλλα ἐστί. Καθ' ἐν γὰρ οὐκ ἂν οἶά τε εἴη, μὴ ὄντος ἑνός· ἀλλ' ἕκα- d στος, ὥς ἔοικεν, ὁ ὄγκος αὐτῶν ἁπείρος ἐστὶ πλήθει, καὶ τὸ σμικρότατον δοκοῦν εἶναι λάβη τις, ὥσπερ ὄναρ ἐν ὕπνῳ φαίνεται ἐξαίφνης ἀνθ' ἑνὸς δόξαντος εἶναι πολλὰ καὶ ἀντὶ σμικροτάτου παμμέγεθες πρὸς τὰ κερματιζόμενα ἐξ αὐτοῦ. Ὁρθότατα. Τοιούτων δὴ ὄγκων ἄλλα ἀλλήλων ἂν εἴη τᾶλλα, εἰ ἑνὸς μὴ ὄντος ἄλλα ἐστίν. Κομιδῇ μὲν οὖν. Οὐκοῦν πολλοὶ ὄγκοι ἔσονται, εἷς ἕκαστος φαινόμε-

θινή γνώση ἢ δοξασία ἢ ἀντίληψη κατ' αἴσθησιν ἢ ὀρισμὸς ἢ ὄνομα ἢ ἄλλο, ὁτιδήποτε ἀπὸ τὰ ὄντα;—Δὲν θὰ ὑπάρξῃ.—Ἔτσι λοιπὸν τὸ «ἐν», παρμένο σὲ μιὰν ἀπόλυτα ἀρνητικὴν σημασίαν, δὲν ἐπιδέχεται κανένα προσδιορισμὸν μὲ κανένα τρόπον.—Αὐτὸ εἶναι τὸ συμπέρασμα, ὅτι μὲ κανένα τρόπον δὲν ἐπιδέχεται.

XXVI. Ὑπόθεσις 8. Ἄν τὸ «ἐν» δὲν ὑπάρχῃ, σχετικὰ παρμένο, ἀκολουθοῦν γιὰ τὰ «ἄλλα» ὅτι : α) φαίνονται καὶ εἶναι ἄπειρα καὶ ἔχουν πέρασ· β) εἶναι «ἐν» καὶ «πολλά»· γ) εἶναι ὅμοια καὶ ἀνόμοια καθ'αὐτὰ καὶ μεταξύ τους, καὶ δ) ἐπιδέχονται ὅλους τοὺς προσδιορισμοὺς.

—Ἄς ἐξετάσωμε μιὰ φορὰ ἀκόμη, ἂν τὸ «ἐν» δὲν ὑπάρχῃ, ποιῆς ἰδιότητες δέχονται ἀναγκαστικὰ τὰ «ἄλλα»;—Ναί, ἂς ἐξετάσωμε.—Πρέπει, νομίζω, κατ' ἀρχήν, νὰ ὑπάρχουν ἄλλα. Γιατί, ἂν δὲν ὑπάρχουν ἄλλα, δὲν θὰ μιλοῦσαμε γιὰ τὰ «ἄλλα».—Ἔτσι εἶναι.—Ἄν λοιπὸν ὑπάρχουν «ἄλλα», γιὰ τὰ ὅποια μιλοῦμε, αὐτὰ τὰ λεγόμενα «ἄλλα» θὰ εἶναι διαφορετικά. Ἡ δὲν ἀποδίδεις στὸ ἴδιο χαρακτηριστικὸν αὐτὰ τὰ δύο ὀνόματα : ἄλλο καὶ διαφορετικόν;—Ἐγὼ τουλάχιστον ναί.—Ἀλλὰ νομίζω διαφορετικὸν λέμε ἐκεῖνο πού διαφέρει ἀπὸ κάποιον πού εἶναι διαφορετικόν, καὶ ἄλλο λέμε κάτι πού εἶναι ἀλλιώτικον ἀπὸ κάποιον ἄλλον;—Ναί.—Καὶ τὰ «ἄλλα» λοιπὸν, ἂν τοὺς εἶναι ὀρισμένο νὰ εἶναι ἄλλα, θὰ ἔχουν κάτι, ὡς πρὸς τὸ ὅποιο θὰ εἶναι ἄλλα.—Κατ' ἀνάγκην.—Ποιὸ θὰ εἶναι αὐτὸ ἀκριβῶς; Γιατὶ τοῦ «ἐνός» δὲν θὰ ὑπάρχουν ἄλλα, ἀφοῦ βέβαια δὲν ὑπάρχει ἓνα.—Βέβαια δὲν ὑπάρχουν.—Ἐκεῖνο λοιπὸν, πού κάνει τὰ «ἄλλα» νὰ εἶναι ἄλλα, θὰ εἶναι ἡ μεταξύ τους σχέσις. Γιατὶ μόνον αὐτὸ τὸ μέσο τοὺς μένει πιά, ἢ νὰ μὴ εἶναι ἄλλα κανενός.—Σωστά.—Τὰ «ἄλλα» λοιπὸν εἶναι ἄλλα μεταξύ τους ἕκαστα κατὰ πλήθη. Γιατὶ νὰ εἶναι ἓνα πρὸς ἓνα θὰ τοὺς ἦταν, πράγματι, ἀδύνατον, ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχει «ἐν». Ἀλλὰ, φαίνεται, καθέννας ὅγκος τοὺς εἶναι ἄπειρος κατὰ τὸ πλῆθος. Καὶ ἂν πάρῃ κανεὶς ἐκεῖνον πού φαίνεται μικρότερος, θὰ φανῇ σὰν ὄνειρον στὸν ὕπνον ὅτι εἶναι ἁφαντικὰ πολλὰ ἀντὶ τοῦ θεωρούμενου ἐνός, καὶ ὅτι εἶναι, ἀντὶ πάρα πολὺ μικρός, πάρα πολὺ μεγάλος ἀπέναντι σὲ ὅσα κομματιάζεται.—Πολὺ σωστά.—Ἀπὸ ὀγκοὺς ἐπομένως τέτοιου εἴδους τὰ «ἄλλα» θὰ εἶναι ἀμοιβαίως ἄλλα, ἂν ὑπάρχουν ἄλλα, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ «ἐν».—Ἀκριβῶς ἔτσι.—Πολλοὶ ὅγκοι λοιπὸν θὰ ὑπάρχουν, ἀπὸ τοὺς

- νος, ὦν δὲ οὐ, εἴπερ ἐν μὴ ἔσται ; Οὕτως. Καὶ ἀριθμὸς
 e δὲ εἶναι αὐτῶν δόξει, εἴπερ καὶ ἐν ἑκαστον, πολλῶν ὄν-
 των. Πάνυ γε. Καὶ τὰ μὲν δὴ ἄρτια, τὰ δὲ περιττὰ ἐν αὐ-
 τοῖς ὄντα οὐκ ἀληθῶς φαίνεται, εἴπερ ἐν μὴ ἔσται. Οὐ
 γὰρ οὐν. Καὶ μὴν καὶ σμικρότατόν γε, φαιμέν, δόξει ἐν
 αὐτοῖς ἐνεῖναι φαίνεται δὲ τοῦτο πολλὰ καὶ μεγάλα πρὸς
 165a ἑκαστὸν τῶν πολλῶν ὡς σμικρῶν ὄντων. Πῶς δ' οὐ ;
 Καὶ ἴσος μὴν τοῖς πολλοῖς καὶ σμικροῖς ἑκαστος ὄγκος δο-
 ξασθήσεται εἶναι. Οὐ γὰρ ἂν μετέβαινεν ἐκ μείζονος εἰς
 ἑλαττον φαινόμενος, πρὶν εἰς τὸ μεταξὺ δόξειν ἔλθεῖν·
 τοῦτο δ' εἶη ἂν φάντασμα ἰσότητος. Εἰκός. Οὐκοῦν καὶ
 πρὸς ἄλλον ὄγκον πέρας ἔχων, αὐτός γε πρὸς αὐτὸν οὔτε
 ἀρχὴν οὔτε πέρας οὔτε μέσον ἔχων ; Πῇ δὴ ; Ὅτι αἰεὶ αὐ-
 τῶν ὅταν τίς τι λάβῃ τῇ διανοίᾳ ὥς τι τούτων ὄν, πρὶο τε
 b τῆς ἀρχῆς ἄλλη αἰεὶ φαίνεται ἀρχή, μετὰ τε τὴν τελευταίην
 ἑτέρα ὑπολειπομένη τελευταίη, ἐν τε τῷ μέσῳ ἄλλα μεσαί-
 τερα τοῦ μέσου, σμικρότερα δέ, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ἐνὸς
 αὐτῶν ἑκάστου λαμβάνεσθαι, ἅτε οὐκ ὄντος τοῦ ἐνός.
 Ἀληθέστατα. Θρύπτεσθαι δὴ, οἶμαι, κερματιζόμενον
 ἀνάγκη πᾶν τὸ ὄν, ὃ ἂν τις λάβῃ τῇ διανοίᾳ. Ὅγκος γάρ
 που ἄνευ ἐνός λαμβάνοιτ' ἂν. Πάνυ μὲν οὐν. Οὐκοῦν τό
 γε τοιοῦτον πόρρωθεν μὲν ὀρῶντι καὶ ἀμβλὺ ἐν φαίνε-
 c σθαι ἀνάγκη, ἐγγύθεν δὲ καὶ ὀξύ νοοῦντι πλήθει ἁπει-
 ρον ἐν ἑκαστον φανῆναι, εἴπερ στέρεται τοῦ ἐνός μὴ ὄν-
 τος ; Ἀναγκαιότατον μὲν οὐν. Οὕτω δὴ ἁπειρά τε καὶ
 πέρας ἔχοντα καὶ ἐν καὶ πολλὰ ἑκαστα τᾶλλα δεῖ φαίνε-
 σθαι, ἐν εἰ μὴ ἔστιν, ἄλλα δὲ τοῦ ἐνός. Δεῖ γάρ. Οὐκ-
 οῦν καὶ ὁμοῖά τε καὶ ἀνόμοια δόξει εἶναι ; Πῇ δὴ ; Οἷον
 ἐσκιαγραφημένα ἀποστάντι μὲν ἐν πάντα φαινόμενα ταῦ-

ὁποίους καθέννας θὰ φαίνεται, ἀλλὰ δὲν θὰ εἶναι ἓνας, ἐπειδὴ δὲν θὰ ὑπάρχῃ «ἓν».—Ἔτσι εἶναι.—Ἐξάλλου θὰ φανοῦν ὅτι ἔχουν ἀριθμό, ἂν καθέννας ἀπ' αὐτοὺς θεωρηθῇ ἓνας, ἐνῶ εἶναι πολλά.—Πολὺ σωστά.—Καὶ ὅτι ἄλλαι εἶναι ἄρτια καὶ ἄλλα περιττὰ μετὰ τούς, αὐτὸ εἶναι φαινομενικὸ καὶ ὄχι ἀλήθεια, ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχει «ἓν».—Πραγματικὰ δὲν εἶναι.

—Κι' ἀκόμα, λέμε, θὰ φανῇ ὅτι ἔχουν μέσα τους καὶ τὸ πάρα πολὺ μικρό. Φαίνεται ὅμως ὅτι εἶναι πολλὰ καὶ μεγάλα αὐτὸ τὸ πάρα πολὺ μικρό, συγκρινόμενο πρὸς καθένα ἀπὸ τὰ πολλά, ὡς μικρά.—Πῶς ὄχι;—Ἐξάλλου κάθε ὄγκος θὰ νομισθῇ πῶς εἶναι ἴσος μὲ τὰ πολλά καὶ μικρά. Γιατὶ δὲν θὰ μπορούσε νὰ περάσῃ φανερά ἀπὸ τὸ μεγαλύτερο στὸ μικρότερο πρὶν φανῇ πῶς ἦλθε στὸ διάμεσο. Καὶ αὐτὸ εἶναι παράστασις ἰσότητος.—Εὐλογο.—Κάθε ὄγκος πάλι θὰ φανῇ τάχα περιορισμένος ὡς πρὸς ἄλλον ὄγκο, ὅταν ὁ ἴδιος δὲν ἔχῃ ὡς πρὸς τὸν ἑαυτοῦ οὐτε ἀρχὴ οὔτε τέλος οὔτε μέσο;—Γιὰ ποῖο λόγο;—Γι' αὐτὸν ἐδῶ : ὅταν συλλάβῃ κανεὶς μὲ τὴ σκέψιν τοῦ κάτι ἀπ' αὐτὰ σὰν κάτι ἀπὸ τὰ ὄντα, κάθε φορά καὶ πρὸ τῆς ἀρχῆς φαίνεται ὅτι προηγεῖται ἄλλη ἀρχή, καὶ ἔπειτα ἀπὸ τὸ τέλος φαίνεται ὅτι ὑπολείπεται ἄλλο τέλος, καὶ στὸ μέσον φαίνονται ὅτι ὑπάρχουν ἄλλα πού εἶναι πιο μέσα ἀπὸ τὸ μέσο καὶ μικρότερα, γιατί δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ συλλάβῃ ἓνα ἀπὸ καθένα μέσα σ' αὐτοὺς τοὺς ὄγκους, ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει τὸ «ἓν».—Ἀληθέστατα.—Εἶναι ἀνάγκη λοιπὸν, νομίζω, νὰ συντρίβεται σὲ μικρὰ-μικρὰ κομμάτια κάθε τέτοιο ὄν, πού θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ συλλάβῃ μὲ τὴ σκέψιν τοῦ. Γιατὶ αὐτὸ πού κάθε φορά θὰ συλλαμβάνῃ, θὰ εἶναι ὄγκος, ὅπου δὲν ὑπάρχει «ἓνα».—Βεβαίωτατα.—Εἶναι τάχα ἀναπόφευκτο σ' αὐτὲς τίς περιστάσεις σ' ἐκεῖνον πού παρατηρεῖ ἀπὸ μακριὰ καὶ μὲ δραση ἐξασθενημένη νὰ φαίνεται ὅτι εἶναι ἓνα, καὶ σὲ κείνον πού παρατηρεῖ ἀπὸ κοντὰ καὶ μὲ διαπεραστικὸ βλέμμα εἶναι ἀνάγκη καθέναν νὰ φαίνεται ἄπειρο κατὰ τὸ πλῆθος, ἂν στερεῖται τοῦ «ἐνός» πού δὲν ὑπάρχει;—Εἶναι ἀναγκαιότατο, πράγματι.—Ἔτσι λοιπὸν πρέπει νὰ φαίνωνται τὰ «ἄλλα», καθέναν ἄπειρο καὶ πεπερασμένο, ἓνα καὶ πολλά, στὴν περίπτωσιν πού, ἐνῶ δὲν ὑπάρχει τὸ «ἓν», ὑπάρχουν τὰ «ἄλλα» τοῦ «ἐνός».—Πρέπει βέβαια.—Λοιπὸν καὶ ὁμοία καὶ ἀνόμοια δὲν θὰ φανοῦν πῶς εἶναι ἐπίσης;—Μὲ ποῖο τρόπο;—Ὅπως τὰ προοπτικὰ σχεδιαγράμματα σ' ἐκεῖνον, πού τὰ βλέπει ἀπὸ μακριά, φαίνονται ὅλα ἓνα καὶ αὐτὸ τοὺς δίνει τὴν ἐπί-

- τὸν φαίνεσθαι πεπονθέναι καὶ ὁμοία εἶναι. Πάνυ γε.
d Προσελθόντι δέ γε πολλὰ καὶ ἕτερα καὶ τῷ τοῦ ἐτέρου
φαντάσματι ἑτεροῖα καὶ ἀνόμοια ἑαυτοῖς. Οὕτως. Καὶ
ὁμοίους δὴ καὶ ἀνομοίους τοὺς ὄγκους αὐτοὺς τε ἑαυτοῖς
ἀνάγκη φαίνεσθαι καὶ ἀλλήλοις. Πάνυ μὲν οὖν. Οὐκοῦν
καὶ τοὺς αὐτοὺς καὶ ἐτέρους ἀλλήλων, καὶ ἀπτομένους
καὶ χωρὶς ἑαυτῶν, καὶ κινουμένους πάσας κινήσεις καὶ
ἐστῶτας πάντη, καὶ γιγνομένους καὶ ἀπολλυμένους καὶ
e μηδέτερα, καὶ πάντα που τὰ τοιαῦτα, ἃ διελθεῖν εὐπετές
ἦδη ἡμῖν, εἰ ἐνὸς μὴ ὄντος πολλὰ ἔστιν. Ἀληθέστατα μὲν
οὖν.

- XXVII. Ἔτι δὴ ἅπαξ ἐλθόντες πάλιν ἐπὶ τὴν ἀρχὴν
εἰπωμεν, ἐν εἰ μὴ ἔστι, τᾶλλα δὲ τοῦ ἐνός, τί χρὴ εἶναι.
Εἰπωμεν γὰρ οὖν. Οὐκοῦν ἐν μὲν οὐκ ἔσται τᾶλλα. Πῶς
γάρ; Οὐδὲ μὴν πολλὰ γε· ἐν γὰρ πολλοῖς οὖσιν ἐνείη ἂν
καὶ ἐν. Εἰ γὰρ μὴδὲν αὐτῶν ἔστιν ἐν, ἅπαντα οὐδὲν ἔστιν,
ὥστε οὐδ' ἂν πολλὰ εἴη. Ἀληθῆ. Μὴ ἐνόντος δὲ ἐνός ἐν
τοῖς ἄλλοις, οὔτε πολλὰ οὔθ' ἐν ἔστι τᾶλλα. Οὐ γάρ.
166a Οὐδέ γε φαίνεται ἐν οὐδὲ πολλὰ. Τί δὴ; Ὅτι τᾶλλα τῶν
μὴ ὄντων οὐδενὶ οὐδαμῇ οὐδαμῶς οὐδεμίαν κοινωνίαν
ἔχει, οὐδέ τι τῶν μὴ ὄντων παρὰ τῶν ἄλλων τῷ ἔστιν.
Οὐδὲν γὰρ μέρος ἔστι τοῖς μὴ οὖσιν. Ἀληθῆ. Οὐδ' ἄρα
δόξα τοῦ μὴ ὄντος παρὰ τοῖς ἄλλοις ἔστιν οὐδέ τι φάν-
τασμα, οὐδὲ δοξάζεται οὐδαμῇ οὐδαμῶς τὸ μὴ ὄν ἐπὶ τῶν

φρση τῆς ταυτότητος καὶ τῆς ὁμοιότητος.—Πολὺ σωστά.—
 Ἄλλὰ, σὲ ὅποιον πλησιάσῃ, φαίνονται πολλὰ καὶ διαφορετικὰ, d
 καὶ μὲ τὴν παράστασιν τῆς διαφορᾶς φαίνονται διαφορετικὰ
 καὶ ἀνόμοια μὲ τὸν ἑαυτὸ τους.—Ἔτσι εἶναι.—Καὶ οἱ ὄγκοι
 λοιπὸν αὐτοὶ κατ' ἀνάγκη θὰ φαίνωνται καὶ ὅμοιοι καὶ ἀνό-
 μοιοι καὶ ἴδιοι πρὸς τὸν ἑαυτὸ τους καὶ μεταξὺ τους.—
 Καὶ πολὺ μάλιστα.—Ἀναγκαστικὰ λοιπὸν θὰ φαίνωνται
 οἱ ὄγκοι αὐτοὶ ὅτι εἶναι οἱ ἴδιοι καὶ διαφορετικοὶ μεταξὺ
 τους, καὶ ὅτι θὰ ἔχουν καὶ δὲν θὰ ἔχουν ἐπαφή, καὶ ὅτι
 θὰ ἐκτελοῦν ὅλες τίς κινήσεις καὶ συγχρόνως θὰ εἶναι σὲ
 ὁλοκληρωτικὴ ἡρεμία, καὶ θὰ ὑπόκεινται ἐπίσης καὶ δὲν
 θὰ ὑπόκεινται στὴ γέννησιν καὶ στὸ θάνατον καὶ σὲ κανένα
 ἀπ' αὐτὰ τὰ δύο, γεμάτοι ἀπὸ ὅλες τίς νοητὰς ἀντιθέσεις,
 τίς ὅποιες νὰ διηγηθοῦμε μὲ λεπτομέρειες θὰ μᾶς ἦταν
 πολὺ εὐκόλο, ἂν ἀρνηθοῦμε τὴν ὑπαρξὴ τοῦ «ένος» καὶ
 δεχθῶμε ἵπην ὑπαρξὴ πολλῶν διαφορετικῶν ἀπὸ τὸ «έν».—
 Ἀληθέστατα. e

XXVII. Ὑπόθεσις 9. Ἄν τὸ «έν» δὲν ὑπάρχῃ, ἀπόλυτα
 παρμένο, ἀκολουθοῦν γιὰ τὰ «ἄλλα» : α) ὅτι δὲν εἶναι πολλὰ·
 β) ὅτι δὲν ὑπάρχουν, καὶ γ) δὲν ὑπόκεινται σὲ κανένα προσ-
 διορισμό.

Ἄς ξαναγυρίσωμε ἀκόμῃ μιὰ φορὰ στὴν ἀρχὴ καὶ
 ἄς ἐξετάσωμε τί πρέπει νὰ ἐπακολουθήσῃ ἀπὸ τὴν ὑπόθεσιν·
 ἂν «έν» δὲν ὑπάρχει καὶ ὑπάρχουν μόνο τὰ «ἄλλα» τοῦ
 «ένος».— Ἄς ἐξετάσωμε.— Λοιπὸν τὰ «ἄλλα» δὲν θὰ
 εἶναι βέβαια ἓνα.—Πῶς μπορεῖ νὰ εἶναι;— Ἀκόμα δὲν
 θὰ εἶναι τὰ «ἄλλα» πολλὰ, γιατί, ἐκεῖ πού θὰ ὑπῆρχαν
 πολλὰ, θὰ ὑπῆρχε καὶ ἓνα. Γιατί, ἂν κανένα ἀπ' αὐτὰ δὲν
 εἶναι ἓνα, ὅλα εἶναι μηδέν, ὥστε δὲν θὰμποροῦσαν νὰ εἶναι
 οὔτε πολλὰ.— Ἀλήθεια.— Κι' ἂν δὲν ὑπάρχῃ τὸ «έν» μέσα
 στὰ «ἄλλα», δὲν εἶναι οὔτε πολλὰ οὔτε ἓνα τὰ «ἄλλα».
 Βέβαια δὲν εἶναι.—Οὔτε θὰ φαίνωνται ἓνα ἢ πολλὰ.— 166a
 Γιατί τάχα;— Γιατί μὲ ἐκεῖνα, πού δὲν ὑπάρχουν, τὰ
 «ἄλλα» δὲν ἔχουν καμιὰ ἐπικοινωνίαν, μὲ καμιὰ σχέσιν, μὲ
 κανένα τρόπο· οὔτε ὑπάρχει κάτι ἀπὸ ἐκεῖνα πού δὲν ὑπάρ-
 χουν σὲ κάποιο ἀπὸ τὰ «ἄλλα», ἐφόσον δὲν ὑπάρχουν μέρη
 σ' ἐκεῖνα πού δὲν ὑπάρχουν.— Ἀλήθεια.— Δὲν ὑπάρχει ἐπί-
 σης οὔτε δοξασία στὰ «ἄλλα» οὔτε παράστασις ἐκείνου πού
 δὲν ὑπάρχει, οὔτε ἐπὶ τῶν ἄλλων σχηματίζεται δοξασία μὲ
 κανένα ἀπολύτως τρόπο γιὰ κεῖνο πού δὲν ὑπάρχει.— Βέβαια

ἄλλων. Οὐ γὰρ οὖν. Ἐν ἄρα εἰ μὴ ἔστιν, οὐδὲ δοξάζεται
b τι τῶν ἄλλων ἐν εἶναι οὐδὲ πολλά· ἄνευ γὰρ ἐνὸς πολλὰ
δοξάσαι ἀδύνατον. Ἀδύνατον γάρ. Ἐν ἄρα εἰ μὴ ἔστι,
τᾶλλα οὔτε ἔστιν οὔτε δοξάζεται ἐν οὐδὲ πολλά. Οὐκ ἔοι-
κεν. Οὐδ' ἄρα ὅμοια οὐδὲ ἀνόμοια. Οὐ γάρ. Οὐδὲ μὴν
τὰ αὐτά γε οὐδ' ἕτερα, οὐδὲ ἀπτόμενα οὐδὲ χωρίς, οὐδὲ
ἄλλα ὅσα ἐν τοῖς πρόσθεν διήλθομεν ὡς φαινόμενα αὐτά,
τούτων οὔτε τι ἔστιν οὔτε φαίνεται τᾶλλα, ἐν εἰ μὴ ἔστιν.
c Ἀληθῆ. Οὐκοῦν καὶ συλλήβδην εἰ εἵπομεν, ἐν εἰ μὴ
ἔστιν, οὐδέν ἔστιν, ὀρθῶς ἂν εἵπομεν; Παντάπασι μὲν
οὖν. Εἰρήσθω τοίνυν τοῦτό τε καὶ ὅτι, ὡς ἔοικεν, ἐν εἴτ'
ἔστιν εἴτε μὴ ἔστιν, αὐτό τε καὶ τᾶλλα καὶ πρὸς αὐτὰ καὶ
πρὸς ἄλληλα πάντα πάντως ἐστὶ τε καὶ οὐκ ἔστι καὶ φαί-
νεται τε καὶ οὐ φαίνεται. Ἀληθέστατα.

δὲν σχηματίζεται.—“Ἄν λοιπὸν τὸ «ἐν» δὲν ὑπάρχει, κα-
νένα ἀπὸ τὰ «ἄλλα» δὲν μπορεῖ νὰ θεωρηθῇ ὅτι εἶναι
ἓνα, ἢ ὅτι εἶναι πολλά. Γιατὶ εἶναι ἀδύνατον, χωρὶς τὴν
ὑπαρξὴ τοῦ «ἐνός» νὰ σχηματίσῃ κανεὶς ἀντίληψιν «πολ-
λῶν». —“Ἀδύνατον. —“Ἄν λοιπὸν δὲν ὑπάρχει «ἐν», τὰ
«ἄλλα» δὲν μποροῦν νὰ θεωροῦνται οὔτε ἓνα οὔτε πολλά.—
“Ἔτσι φαίνεται. —Οὔτε ἐπομένως ὅμοια οὔτε ἀνόμοια.—
“Ὅχι βέβαια. —Οὔτε ἴδια οὔτε διαφορετικά, οὔτε σὲ ἐπαφῇ
οὔτε χωρισμένα, οὔτε ἄλλα ὅσα στοὺς προηγούμενους συλ-
λογισμούς μας εἶπαμε ὅτι εἶναι φανερά—ἀπ’ αὐτά, τὰ
«ἄλλα» δὲν εἶναι οὔτε φαίνονται νὰ εἶναι κάτι, ἂν τὸ «ἐν»
δὲν ὑπάρχει.—“Ἀλήθεια. —“Ἄν τώρα συνοψίσωμε ὅλα μαζὶ
σὲ μιὰ λέξιν : ἂν τὸ «ἐν» δὲν ὑπάρχει, τίποτε δὲν ὑπάρ-
χει—θὰ μιλούσαμε μὲ ἀκρίβεια;—“Ἀπόλυτα σωστά.—“Ὡς
ἔχῃ λοιπὸν εἰπωθῇ αὐτὸς ὁ λόγος κ’ ἀκόμα τοῦτο : εἴτε
δεχτοῦμε ὅτι τὸ «ἐν» ὑπάρχει, εἴτε δεχτοῦμε ὅτι τὸ «ἐν»
δὲν ὑπάρχει, αὐτὸ καὶ τὰ «ἄλλα», ὅπως φαίνεται, καὶ σχε-
τικὰ μὲ τὸν ἑαυτὸ τους καὶ σχετικὰ μὲ τὰ ἄλλα εἶναι καὶ
δὲν εἶναι, φαίνονται νὰ εἶναι καὶ δὲν φαίνονται νὰ εἶναι
ἐπιδεκτικὰ ὅλων ἀνεξαίρετα τῶν προσδιοριστικῶν χαρα-
κτηρισμῶν ἀπὸ κάθε ἄποψη.—“Ἀληθέστατα.

